

STORTINGET

Dokument 15:16

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2251–2400

04.06.–24.06.2024

Innhold

2251. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Lappland kraftverk, besvart av energiminister	11
2252. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. norske vannkraftverk, besvart av energiminister.....	12
2253. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utslippskvotene, besvart av klima- og miljøminister	13
2254. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bemanne politibåten om sommeren, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
2255. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. menneskerettighetene i Tyrkia, besvart av utenriksminister ...	14
2256. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. riving av bygg, besvart av kommunal- og distriktsminister	15
2257. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. nasjonalpark i Nordmarka, besvart av klima- og miljøminister	16
2258. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. miljøgifter i menneskekroppen, besvart av barne- og familieminister.....	17
2259. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. pumpekraftverk, besvart av energiminister.....	18
2260. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. forbrenningsmotor, besvart av samferdselsminister.....	18
2261. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. danefestivalen i Trøndelag, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	19
2262. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. selskapet Bontrup, besvart av kommunal- og distriktsminister	21
2263. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. bygningsenergidirektivet, besvart av energiminister	22
2264. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. overskridelsene ved Sarpsbrua, besvart av samferdselsminister	22
2265. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. den tidligere avdelingsoverlegen ved SUS, besvart av helse- og omsorgsminister	23
2266. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. svindel når det gjelder bruktbilsalg, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
2267. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. prøveløslatelse av utenlandske statsborgere som ikke har lovlig opphold, besvart av justis- og beredskapsminister	25
2268. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. uttransportering av domfelte personer med utvisningsvedtak, besvart av justis- og beredskapsminister	26
2269. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Viken Park-planene, besvart av kommunal- og distriktsminister	27
2270. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. pasienter som etter en individuell vurdering har fått innvilget legemidler fra helseforetakene som ikke er godkjent av Beslutningsforum siden januar 2020, besvart av helse- og omsorgsminister.....	28
2271. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. Statens Pensjonsfond Utlands investering i eiendomsselskapet Emaar i Dubai, besvart av finansminister	29
2272. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Pride, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	31
2273. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. krigspensjonering, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	32
2274. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. universell utforming av digitale læremidler, besvart av kunnskapsminister.....	33
2275. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. AAP, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	35
2276. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. politiske fangene som er fengslet i Hongkong, besvart av utenriksminister	36
2277. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister	36
2278. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	38
2279. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. ungdomsvold og ungdomskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
2280. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. SFO, besvart av kunnskapsminister	40
2281. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. Tysklands kabelen, besvart av energiminister	42
2282. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. Fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
2283. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. utenlandske pengespillselskaper som er ulovlige i Norge, besvart av finansminister.....	45

2284. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Klimamelding, besvart av klima- og miljøminister.....	46
2285. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. ventetidene for rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
2286. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. å øke frikortgrensen til EUs grense for lavinntekt for en person som bor alene, besvart av finansminister	48
2287. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. halvering av ferjetakstane, besvart av kommunal- og distriktsminister	50
2288. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. P-8-simulator til de maritime patruljeflyene på Evenes, besvart av forsvarsminister	51
2289. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kjøp av private helsetjenester av de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	52
2290. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) i Fredrikstad, besvart av helse- og omsorgsminister	54
2291. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. pasienter med veneriske sykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	54
2292. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnevernet, besvart av barne- og familieminister	55
2293. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. merking av retusjert reklame, besvart av barne- og familieminister.....	57
2294. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hvordan barnevernsinstitusjoner brukes som rekrutteringsarena for kriminelle miljøer og organisasjoner, besvart av barne- og familieminister	58
2295. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. budsjettproposisjonen, besvart av energiminister	59
2296. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. NTP, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	59
2297. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. utenlandske kriminelle, besvart av justis- og beredskapsminister.....	60
2298. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. kvinnehelse, besvart av helse- og omsorgsminister	61
2299. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tilgang til spesialisert rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
2300. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. endre regelverket for omsetningskrav for flytende drivstoff, besvart av klima- og miljøminister	63
2301. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. en student som har tatt fem år på medisinstudiet i Slovakia og kun mangler det siste året, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	64
2302. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. meldeplikt til tilsynsmyndighetene når det er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep, besvart av helse- og omsorgsminister	65
2303. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. eksportert til Israel, besvart av utenriksminister	67
2304. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjekai i Stranda sentrum i Møre og Romsdal, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	67
2305. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	68
2306. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. behandlingen av arealsaker i kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	69
2307. Fra stortingsrepresentant Yngve Sætre, vedr. Innlandet politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister ..	70
2308. Fra stortingsrepresentant Yngve Sætre, vedr. nye fjerntog på Rørosbanen, besvart av samferdselsminister.....	71
2309. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. levering av strøm til NO 4 fra eksisterende energianlegg på Melkøya, besvart av energiminister	72
2310. Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen, vedr. skeive, besvart av justis- og beredskapsminister.....	72
2311. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. Skatteetaten, besvart av finansminister	74
2312. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. offentliglova, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
2313. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. reglar om begroing på skipsskrog, besvart av klima- og miljøminister	76
2314. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. EU sitt sosiale klimafond, besvart av klima- og miljøminister77	
2315. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. politistasjonen i Sigdal, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78

2316. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. rett til fri bistandsadvokat, besvart av justis- og beredskapsminister.....	79
2317. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kjøreopplæring for bussjåfører, besvart av samferdselsminister.....	80
2318. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. EETS-direktivet, besvart av samferdselsminister	81
2319. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Forsvarets utbygging på Evenes, besvart av samferdselsminister.....	82
2320. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. reiselivsbedriftene, besvart av samferdselsminister.....	83
2321. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. barnehageplass, besvart av kunnskapsminister	84
2322. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. å få bygget CV90 tanks i Nederland som skal gå til Ukraina, besvart av forsvarsminister	85
2323. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud, besvart av helse- og omsorgsminister	85
2324. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. endring i støtteordninger, søknadsfrister og tilskudd fra Helsedirektoratet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
2325. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. vedlikeholdsbehov på jernbaneinfrastrukturen, besvart av samferdselsminister.....	87
2326. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. regler for “slokkevann”, besvart av kommunal- og distriktsminister	88
2327. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forslag om regelstyrt momskompensasjon fra regjeringen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	89
2328. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. sanntidsovervåkning av overdosedødsfall, besvart av helse- og omsorgsminister.....	89
2329. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane, besvart av samferdselsminister.....	90
2330. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. situasjonen for hardt skadde barn i Gaza, besvart av utenriksminister	91
2331. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. investeringer i havvindutbygging, besvart av energiminister	92
2332. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. lærlingtiden sin i forsvaret for personer med ADHD/ADD, besvart av forsvarsminister	93
2333. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. anslag på proveny av å fjerne rentefradraget på sekundærboliger, besvart av finansminister.....	94
2334. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. status for oppfølging av anmodningsvedtak 727 (2021-2022) om å utrede ulike ordninger med energisparesertifikater, besvart av energiminister.....	95
2335. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. utrangerte petroleumsinstallasjoner på norsk sokkel, besvart av energiminister	95
2336. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. diplomatiske forbindelser til terrororganisasjonen Hamas vedrørende forhold på Gaza, besvart av utenriksminister.....	96
2337. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. F-35-komponenter som er lagret i Norge av USA, besvart av forsvarsminister	97
2338. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. PESCO-prosjektet, besvart av forsvarsminister	98
2339. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. PESCO-prosjektet, besvart av forsvarsminister	99
2340. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. trafikksituasjonen i Moss sentrum, besvart av samferdselsminister.....	100
2341. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansminister	101
2342. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. radiologiske undersøkelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
2343. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. nytt signalsystem på Oslo S, besvart av samferdselsminister .	102
2344. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at kommunelovens regler i tilstrekkelig grad ivaretar det politiske mindretallet i et kommunestyre sin adgang til å stille spørsmål ved interpellasjon, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	103
2345. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. regningen for Rogfast, besvart av samferdselsminister	104

2346. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. utviklingen i antall drepte i trafikken de siste 5 årene, besvart av samferdselsminister.....	105
2347. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. amerikansk statsborger som søker oppholdstillatelse for familieinnvandring til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
2348. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. heistilskuddet til borettslag og sameier, besvart av kommunal- og distriktsminister	107
2349. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. en hensiktsmessig gjennomgang av Politidirektoratets virksomhet, besvart av justis- og beredskapsminister	107
2350. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. menneskelege omsyn og skjønn blir vurdert i saker som gjeld oppholdsløyve, besvart av justis- og beredskapsminister.....	108
2351. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. bompengetaksten for Ryfast, besvart av samferdselsminister.....	109
2352. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. behandlingsmetodene NAV krever for ME-syke, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	110
2353. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. statlige arbeidsplasser, besvart av finansminister	112
2354. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. gjennomførte tilsyn, avdekkede brudd og iverksatte sanksjoner, besvart av energiminister.....	112
2355. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Wind Catching Systems, besvart av energiminister.....	115
2356. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. vedlikeholdsetterslepet på jernbanen, besvart av samferdselsminister.....	115
2357. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. at skipslast med forsvarsmateriell fraktes av norskregistrerte skip med russisk mannskap og kaptein i forbindelse med NATO øvelser, besvart av forsvarsminister	116
2358. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. problemene med legemiddelangel, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
2359. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. overgang til kunstgress uten gummigranulat, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	118
2360. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. kliniske legemiddelstudier, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
2361. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. regjeringens «Ventetidsløftet», besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
2362. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. bevilgningene til politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	120
2363. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Personvernemnda, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	120
2364. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. endre forskriften slik at grensen for påvirkning av THC, besvart av samferdselsminister	121
2365. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kraftbalansen ved et mål om 10 TWh redusert strømforbruk, besvart av energiminister	122
2366. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. studietilbud ved Høyskolesenteret i Kongsvinger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	123
2367. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. innsyn og offentlegheit i regjeringa sine pågåande prosessar med å knyte Noreg tettare på EU sitt klima- og miljøarbeid, besvart av klima- og miljøminister.....	123
2368. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. vergemålsloven og vergemålsforskriften om godtgjøring til verger, besvart av justis- og beredskapsminister	125
2369. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. støtta til Sudan, besvart av utviklingsminister	125
2370. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ideelle driftsoperatører for asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	126
2371. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. muligheten for løyvefritak etter drosjeregulverket for småskala reiselivsaktører, besvart av samferdselsminister	127
2372. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. begrepet «likeverdige helsetjenester», besvart av helse- og omsorgsminister.....	128

2373. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. at helsepersonell kan og bør fravike prosedyre dersom prosedyren i den gitte situasjonen er til skade for pasienten, besvart av helse- og omsorgsminister	129
2374. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
2375. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. innløysingar av eigendommnar med bakgrunn i planlegging av Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	131
2376. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Helseplattformens konsekvenser for driften av sykehusene i Helse Midt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	131
2377. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kommunale og fylkeskommunale foretak, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	132
2378. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. tilbakebetaling av uriktig innhenting av trygdeavgift ved skatteoppjøringene, besvart av finansminister	134
2379. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. tannlegepriser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	134
2380. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. strømforbruk ved norske datasentre, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	135
2381. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. kommersielle arbeidsmarkedsbedrifter, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	136
2382. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. kontrakter staten har inngått med kommersielle og ideelle aktører innenfor barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	137
2383. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. ERTMS, besvart av samferdselsminister	138
2384. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. digitalt utenforskap, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	138
2385. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. lang ventetid i helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2386. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	140
2387. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. omgjøringen av konsesjonsvilkårene for Røldal-Suldal kraftanlegg, besvart av energiminister	141
2388. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. tortur av palestinske fanger i israelske fengsler og militærleirer, besvart av utenriksminister.....	142
2389. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. æresvold, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	143
2390. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utslippsfrie hurtigbåter og ferger, besvart av samferdselsminister.....	144
2391. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nytt politihus i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
2392. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Øygarden kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	145
2393. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. helsetenestene ved utlendingsinternatet ved Trandum, besvart av helse- og omsorgsminister	146
2394. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. egedoms- og bruksrett til marine naturområder djupare enn minus to meter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	147
2395. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. mer tilstedeværende politi, besvart av justis- og beredskapsminister.....	148
2396. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. innstrammingen i kontantstøtte, besvart av barne- og familieminister.....	148
2397. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. PST, besvart av justis- og beredskapsminister	150
2398. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. rehabiliteringstjenestene i Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister.....	150
2399. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. umiddelbar stans i laksefisket i 33 elver fra 23. juni, besvart av klima- og miljøminister	151
2400. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. hvor mye et sykefravær koster, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	153

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2251 - 2400) for sesjonen 2023-2024 Partibetegnelse:**

A Arbeiderpartiet**H Høyre****MDG Miljøpartiet De Grønne****Sp Senterpartiet****V Venstre****FrP Fremskrittspartiet****KrF Kristelig Folkeparti****R Rødt****SV Sosialistisk Venstreparti****PF Pasientfokus**

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2344, 2347
Asheim, Henrik (H)	2400
Astrup, Nikolai (H)	2281, 2334, 2335
Aydar, Seher (R)	2290, 2298, 2374, 2379
Bastholm, Une (MDG)	2252, 2263, 2284, 2306, 2348, 2390
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2388
Bjuland, Hadle Rasmus (KrF)	2342, 2351
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2262, 2314, 2350, 2367
Bruflot, Sandra (H)	2285, 2323
Elvenes, Hårek (H)	2288, 2338, 2339
Eskeland, Liv Kari (H)	2296, 2313
Fiskaa, Ingrid (SV)	2303, 2369
Foss, Ingunn (H)	2368
Gulati, Himanshu (FrP)	2301
Halleland, Terje (FrP)	2251, 2309
Haltbrekken, Lars (SV)	2261
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	2257, 2258, 2312, 2322, 2383
Helleland, Trond (H)	2343
Hjemdal, Silje (FrP)	2291, 2294, 2327, 2389, 2396
Hoksrud, Bård (FrP)	2289, 2302, 2384, 2385
Hussein, Marian (SV)	2328, 2398
Johnsen, Tor André (FrP)	2266, 2279
Jønnes, Kari-Anne (H)	2299
Jørgensen, Geir (R)	2380
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2271, 2333
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2393, 2394
Klinge, Jenny (Sp)	2272
Kristensen, Turid (H)	2359
Kristjánsson, Mímir (R)	2275, 2352
Larsen, Erlend (H)	2278
Lie, Kathy (SV)	2332
Limi, Hans Andreas (FrP)	2326
Listhaug, Sylvi (FrP)	2270
Lund, Tobias Drevland (R)	2253, 2254, 2370
Lunde, Heidi Nordby (H)	2286
Lønseth, Mari Holm (H)	2358, 2362
Marhaug, Sofie (R)	2269, 2295, 2365, 2387
Martinussen, Marie Sneve (R)	2277, 2311
Melby, Guri (V)	2399
Molberg, Anna (H)	2366
Moxnes, Bjørnar (R)	2255, 2337
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2259, 2331
Njåstad, Helge André (FrP)	2256, 2315, 2316, 2391, 2392, 2397

Nyholt, Hege Bae (R)	2321, 2381, 2382
Ojala, Irene (PF)	2372, 2373
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2273, 2319, 2320
Pettersen, Tage (H)	2292, 2293, 2305
Raja, Abid (V)	2330
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2280, 2283
Skjelstad, André N. (V)	2353, 2356
Steffensen, Roy (FrP)	2345, 2346
Stensland, Sveinung (H)	2267, 2297, 2360, 2361
Stokkebø, Aleksander (H)	2317, 2318, 2354, 2386
Stordalen, Morten (FrP)	2300, 2325, 2371
Sve, Frank Edvard (FrP)	2260, 2287, 2304, 2329, 2375, 2377
Sætre, Yngve (H)	2307, 2308
Thoresen, Kim (SV)	2310
Trellevik, Ove (H)	2355
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2265, 2282
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2357
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2276, 2324, 2336, 2376, 2378
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2363, 2364
Wiborg, Erlend (FrP)	2264, 2268, 2340, 2341, 2395
Wold, Grete (SV)	2274
Wold, Morten (FrP)	2349

STORTINGET

Dokument 15:16

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2251

Innlevert 8. juni 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 17. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er status for søknad om konsesjon for Lappland kraftverk og hva medfører det at anlegget ligger i både Sverige og Norge?

BEGRUNNELSE:

Lappland kraftverk er et stort vannkraftverk under planlegging i Nordland fylke. Anlegget skal utnytte fallhøyde fra flere innsjøer som ligger i både Sverige og Norge. Om kraftverket blir bygget vil det bli det femte største kraftverket i Norge i forhold til energiproduksjon og kunne gi et stort bidrag til kraftsituasjonen både regionalt og nasjonalt.

Svar:

Jeg har svart på spørsmål om Lappland kraftverk tidligere, og vil innledningsvis vise til mitt svar av 30. mai 2023 på skriftlig spørsmål fra representanten Bård Ludvig Thorheim (Dokument nr. 15:2273 (2022-2023)).

Før det kan søkes om konsesjon til Lappland kraftverk, må det fastsettes konsekvensutredningsprogram og gjennomføres konsekvensutredninger. Status på melding med forslag til konsekvensutredningsprogram har vært uforandret en god stund, ettersom Musken Senter ikke har gjennomført de oppdateringene av meldingen NVE mener må være på plass før meldingen kan sendes på høring.

At planene om Lappland kraftverk innebærer anlegg og reguleringer i både Norge og Sverige, betyr at til-

takene må behandles etter de respektive lands regelverk for de respektive delene av tiltaket. I tillegg kommer internasjonalt regelverk til anvendelse, slik som konvensjonen mellom Norge og Sverige av 1929 om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten og ESPOO-konvensjonen om konsekvensutredninger for tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger.

Dersom Musken Senter velger å gå videre med meldingen på en måte som er i henhold til konsekvensutredningsforskriften, vil den bli behandlet av NVE som har myndighet til å behandle meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2252**Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 13. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke nye tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre at vandrende fisk kommer uskadd forbi turbinene i norske vannkraftverk?

BEGRUNNELSE:

Norske vannkraftverk gjør svært lite for å sikre at fisk kommer uskadd forbi anleggene. Ål, laks og sjøørret blir fortsatt hakket og skadet i turbinene, til tross for at problemet er velkjent. Det viser en undersøkelse Naturvernforbundet har gjennomført.

Ålen er sterkt truet i hele Europa, og det er forbud mot å fiske den i Norge Den lever langs hele norskekysten. Likevel har bare ett av tre kraftverk utstyr som hindrer skade på fisk, og bare 16 prosent har undersøkt om fisk blir skadet i sine anlegg. Det er antagelig store mørketall. Dette fremgår av Naturvernforbundets rapport "Gjør lite for å hindre fiskedød".

I brev til Naturvernforbundet 11.1.2024 har NVE opplyst at i noen av kraftverkene der fiskekutting er påvist har myndighetene krevd ekstraordinære tiltak fram til fiskepassasjer er på plass. Men NVE svarte ikke på om det er aktuelt å stille krav om nedstenging av kraftverk i fiskevandningsperioder slik at fiskedød reduseres fram til toveis vandningsveier er bygd. I svarbrev til Naturvernforbundet etterlyser Mattilsynet en endring i dyrevelferd-sloven for å sikre at fisk i elvene får bedre beskyttelse.

Svar:

Myndighetene og energibransjen har sammen med forskningen arbeidet over flere ti-år for å finne frem til ny kunnskap og nye løsninger for å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Bygging av fisketrapper har lange tradisjoner i Norge, mens tiltak for nedvandring av fisk har vært få. Nyere teknologi og forskning har nå gitt muligheter for å gjennomføre tiltak for at fisk også skal kunne vandre trygt ned forbi vannkraftturbiner. Slike opp- og nedvandningsløsninger er benyttet for en rekke vannkraftverk og reguleringsanlegg som er bygget eller bygget om de senere årene.

I de fleste konsesjoner gitt til vannkraftverk er det fastsatt standardvilkår, som gir myndighetene adgang til å pålegge tiltak for å bedre forholdene for fisk i vassdraget. Både NVE og miljømyndighetene vil kunne pålegge tiltak for å hindre skade på fisk i medhold av disse vilkårene. Pålegg må være knyttet til skader forårsaket av utbyggin-

gen, og kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og til nytten av pålegget.

Jeg vil også legge til at i alle nyere konsesjoner blir det stilt krav om minstevannføring i vannkraftverk. I alle saker blir det gjort grundige vurderinger av minstevannføringen opp mot hvilke verdier som finnes i vassdraget. Verdiene kan være fisk, men også andre biologiske verdier, samt landskap og friluftsliv. Om det er store verdier knyttet til fisk og fiske, er det vanlig å stille krav om at vannkraftverket blir plassert oppstrøms elvestrekningen der det finnes laks, sjøørret eller storørret, slik at disse verdiene i mindre grad blir påvirket. Det blir vanligvis stilt krav om omløpsventil når det blir gitt konsesjon. Omløpsventilen vil forhindre at anadrom strekning i elven blir tørrlagt i forbindelse med utfall av kraftverket. I driftsfasen av småkraftverk har NVEs miljøtilsyn adgang til å føre tilsyn med hvordan vilkårene følges opp. Forskrift om internkontroll for vassdragsanlegg pålegger konsesjonæren å dokumentere hvordan kraftverket driftes, herunder slipp av minstevannføring mv. Ved brudd på vilkårene kan NVE pålegge retting, overtredelsesgebyr mm.

SPØRSMÅL NR. 2253**Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 17. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Dersom Norge skal inngå samarbeid om utslippsreduksjoner gjennom handel med utslippskvoter under Parisavtalens artikkel 6, med stater som, i strid med Norges forståelse av regelverket for rapportering av utslippsregnskap, rapporterer på ekstraterritoriale utslipp og utslippskutt, er det mulig for Norge å forsikre seg om at utslippskvotene man handler med utelukkende er et resultat av tiltak som “gjennomføres innenfor de grensene til det landet det samarbeides med, ihht. folkeretten”?

BEGRUNNELSE:

Statsråden oppklarte 24. april 2024 svært godt i et svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1797 (2023-2024) fra undertegnede følgende:

“Regjeringen mener at utslippsreduksjoner (kvoter) det skal handles med under Parisavtalens artikkel 6 må gjennomføres innenfor grensene til det landet det samarbeides med, ihht. folkeretten. Dette er en forutsetning for Norge når vi skal inngå samarbeid med andre land om utslippsreduksjoner”.

Enkelte stater har tidvis rapportert ekstraterritorielt på utslipp og utslippskutt, som eksemplifisert ved

Russlands rapportering på utslipp på Krym, som statsråden også har påpekt i svar datert 21. mars 2024. Dette påpekte statsråden som i strid med folkeretten og Parisavtalen.

Svar:

Norge har strenge utvelgelseskriterier for hvilke programmer vi involverer oss i, og som er aktuelle å kjøpe kvoter fra, under Parisavtalens artikkel 6. Det er viktig at kvotene Norge kjøper har høy miljøintegritet og bidrar til reelle og varige utslippsreduksjoner. Som nevnt i tidligere besvar else Dokument nr. 15:1797 er det også en forutsetning for Norge at samarbeidet skjer ihht. folkeretten. Norge, gjennom Klima- og miljødepartementet, deltar aktivt i programutviklingen for å sørge for at våre utvelgelseskriterier blir fulgt. I et tenkt eksempel som det som vises til i skriftlig spørsmål nr. 2253, der en stat rapporterer ekstraterritorielt på utslipp og utslippskutt, vil Norge for eksempel kunne avgrense et program geografisk for å sikre det ikke oppstår konflikter med folkeretten. Jeg vil også understreke at det ikke er aktuelt for Norge å inngå samarbeid med land som er underlagt norske sanksjoner.

SPØRSMÅL NR. 2254**Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I både Kragerø Blad Vestmar 03.06 og NRK Vestfold og Telemark samme dag skrives det om at Politiet i Telemark ikke har ressurser nok til å bemanne politibåten om sommeren.

Hva tenker statsråden om at et meget trafikkert område langs kysten ikke skal bemannes daglig av politi-

båt denne sommeren og går ikke dette på bekostning av folks trygghet?

BEGRUNNELSE:

Som vi kan lese i KV og NRK Vestfold og Telemark har ikke Politiet i Telemark nok ressurser til å bemanne politibåten om sommeren. Dette skaper bekymring blant lokalbe-

folkningen som frykter økt ulykkesrisiko og “ville Vesten-tilstander” på sjøen. I snitt har 31 personer dødd hvert år i ulykker knyttet til fritidsbåter siden 2001, flere av dem langs kysten i Telemark. – Vi skulle gjerne vært mye mer på sjøen. Men det har vi ikke mulighet til, sier politistasjonssjef Øystein Skottmyr til KV. – Vi har ikke penger til å bemanne politibåten. Det er beklagelig. Vi skal bruke den i sommer, men vi har ikke mulighet til å ha egne båt-bemanningslister, slik vi hadde tidligere, sier trafikk- og sjøkoordinator Nils Anders Bruun til NRK.

Svar:

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett 2024 foreslått en styrking av norsk politi med 1,6 milliarder kroner,

blant annet for å øke politiets handlingsrom og evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. I dette ligger det at politiet skal kunne ha god beredskap både på land og på vann.

Etter at Stortinget har vedtatt revidert nasjonalbudsjett, vil midlene bli fordelt til politiet.

Det er politimesteren som har ansvar for å ha tilfredsstillende beredskap i sitt distrikt, basert på lokale vurderinger. I dette ligger det også å sørge for et tilstedeværende politi på sjøen i Telemark. Jeg forventer at den styrkingen regjeringen nå har foreslått i revidert nasjonalbudsjett, under forutsetning av Stortingets vedtak, også vil bedre det lokale politidistriktets handlingsrom.

SPØRSMÅL NR. 2255

Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å få Tyrkia til å ivareta menneskerettighetene til sine fanger?

BEGRUNNELSE:

Abdullah Öcalan og tre andre innsatte ved Imrali fengsel har i flere år vært fullstendig avskåret fra verden utenfor. Öcalan har ikke fått se sine advokater siden 2019 og hans familiemedlemmer har kun fått besøke han fem ganger de siste ti årene, sist i 2020. Det er alvorlig usikkerhet rundt Öcalan og de andre tre innsattes helse, isolasjon og soningsforhold.

Da Öcalan ble bragt til Tyrkia den 15. februar 1999, eksisterte ikke straffen «livstidsdom med skjerpene omstendigheter» i tyrkisk lovgivning, men ble innført og tatt i bruk for ham. I 2014 vedtok Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) at livstidsdom med skjerpene omstendigheter, uten muligheter for prøveløslatelse, utgjorde et brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjons artikkel 3 som forbyr tortur og «umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff». Liknende avgjørelser ble fattet i tre andre saker av domstolen.

Siden 2014 har ikke Tyrkia gjort noen endringer i sin lov eller foretatt konkrete forbedringer som følge av domstolens avgjørelse. Hva mer er, har tusenvis av fanger, både politiske og kriminelle, blitt idømt «livstidsdom med

skjerpene omstendigheter» i Tyrkia i årene som har gått. Det tyrkiske justisdepartement opplyser ikke hvor mange som har fått denne straffen.

I lys av at Norge og Tyrkia er allierte gjennom NATO, ønsker spørsmålsstiller å vite hva regjeringen foretar seg for å sikre at Tyrkia ivaretar menneskerettighetene til sine fanger.

Svar:

Norge følger menneskerettighetssituasjonen i Tyrkia nøye, inkludert en rekke enkeltsaker. Flere av sakene vedrører personer som sitter i fengsel. Norge tar disse spørsmålene opp med tyrkiske myndigheter i ulike forum, blant annet i Europarådet og Menneskerettighetsrådet i Genève, og direkte med tyrkiske myndigheter.

Den europeiske komiteen for forebygging av tortur (CPT) har jevnlig kontakt med tyrkiske myndigheter, og har blant annet Öcalans situasjon på sin dagsorden. Norge gir økonomisk støtte til organisasjoner som jobber med forebygging mot, og rehabilitering etter, tortur, og bedring av vilkårene for fengselsinnsatte i Tyrkia.

SPØRSMÅL NR. 2256**Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 14. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at denne saken blir løst slik at ikke en person river et bygg og når han skal bygge opp igjen erstatning griper staten inn og stopper kommunen?

BEGRUNNELSE:

Ronny Milde fra Bergen kommune har opplevd et byråkratisk mareritt da han starta reisen med å erstatte et stort gammelt naust med fire mindre naust slik at flere i familien kunne ha naust i det etablerte naustmiljøet i Bergen.

I korte trekk er historien slik. Han søkte kommunen om å få omgjøre den nausttomten til fire. Det fikk han dispensasjon fra kommunen til i 2014 der det ble gitt dispensasjon til nøsteformål som det står i vedtaket. Båthuset som stod på tomten måtte rives stilte kommunen vilkår om.

Så gikk det noen år med jordskiftesak for å avklare grenser til nabo osv.

Når Milde da skulle søke om å få bygge naustene på den planerte plattingen der båthuset før stod begynte problemene.

Kommunen ved politikerne sa ja til søknaden og mente at det ikke utløste plankrav å fortette med flere naust der det står naust fra før og der det har stått et enda større båthus på planert område og der det ikke er friluft-sinteresser.

Det må nevnes at området er satt av i kommunen sine planer til naust. I tillegg har kommunen vurdert det som at de ikke stiller plankrav ytterligere fra kommunedelplan og kommuneplan.

Likevel klager Statensforvalteren i Vestland på vedtaket. Det blir oppnevnt sette Statsforvalter som også kommer til samme konklusjon.

Dermed står Milde igjen uten naust som han hadde. Han rev etter på trykk fra kommunen bygget som stod på tomten. Dette hadde han aldri gjort om han visste at staten skulle komme å klage på kommunen sitt vedtak.

Saken har nr. 2023/12377 hos Statsforvalteren i Rogaland.

Milde er selvsagt oppgitt over situasjonen han er komt i og tok kontakt for å vise frem denne saken. Jeg drog på synfaring noe Statsforvalterene aldri gjorde. Hadde de gjort det hadde de sett at dette er et område som er planert / disponert til naustformål.

Departementet har ved noen tilfeller gått inn i slike saker og funne løsninger. Denne saken har en spesiell

historie med at bygg er revet i dialog med kommunen for å bli erstatta. Det strider mot folks rettsoppfatning at forvaltningen skal opptre slik. Statsråden har mulighet å gripe inn i slike enkeltsaker og sikre at det kommunale skjønnnet her vinner fremfor statlig overstyring.

Svar:

Vurderinga av dei konkrete sakane er det kommunane og statsforvaltarane som har ansvaret for. Saka i Bergen kommune gjeld ein konkret søknad om dispensasjon for å byggja naust og kai med båtfeste. Statsforvaltaren har vurdert at vilkåra for dispensasjon ikkje er oppfylt. Da er saka ikkje innanfor dei rammer kor kommunalt skjønn kan brukast. Kommunen kan, dersom det er ønskeleg, leggje til rette for tiltaka i ein reguleringsplan. Saka er ikkje handsama av departementet, og eg har difor ikkje grunnlag for å kunne uttale meg spesifikt om saka.

Vedtaket til statsforvaltaren er endeleg. Det er ikkje høve til å gjere ei ny klagesaksvurdering av saka, verken hos statsforvaltaren eller av departementet, så ein ny gjennomgang av saka vil avgrense seg til å sjå om vedtaket har feil som fører til at det er ugyldig, jf. forvaltningslova § 35. Statsforvaltaren har kompetanse til å gjere om sitt eige vedtak, og det er ofte formålstenleg at statsforvaltaren sjølv vurderer merknader om feil rettsbruk, feil saksbehandling eller feil i vurderinga av fakta. Dersom statsforvaltaren ikkje gjer om saka, og krav om omgjering kjem til departementet, så tek departementet stilling til kravet.

SPØRSMÅL NR. 2257**Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 13. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden starte prosessen med å etablere ein nasjonalpark i Nordmarka?

GRUNNGJEVING:

Østmarka nasjonalpark er landets første bynære nasjonalpark, noko MDG og mange andre har jobba for lenge. Nasjonalparken viser at vern og friluftsliv i eit svært mykje brukt naturområde kan styrkast og kombinerast på vellykka vis. Nordmarka nasjonalpark bør vere eit naturleg neste steg. Nordmarka har stort biologisk mangfald, inkludert mange artar som er trua av utrydding, og er eit enormt viktig friluftsområde. Gjennom tidene har det vore drive mykje rovdrift på naturen i Nordmarka, men dei siste åra har det skjedd store positive endringar.

Oslo og området rundt er svært artsrikt, Oslo kommune er truleg den kommunen som har det høgste biologiske mangfoldet i Norge. Samtidig er presset på det rike naturmangfoldet her stort, og skogbruk med industrielt preg har redusert artsmangfoldet kraftig. I følge Miljødirektoratets naturinndeks er tilstanden for skog på Østlandet svært dårlig, ein gjennomsnittsscore på berre 0,4, dvs. at 60 % av dei naturlege økologiske funksjonane er øydelagt. Behovet for tiltak er difor stort, særleg i artsrike område rundt store befolkningssentra.

Oslo kommune eig delar av Nordmarka, og i kommunens delar blir det no restaurert store område med skog. Gamle myrområde som for mange år sidan blei grøfta, har blitt fuktige våtmarksområde igjen. Kommunen har gjennomført ei drastisk omlegging til skånsam plukkhogst og fleiraldersskogbruk, der mange av trea får stå igjen slik at dei kan bli gamle og gi varierte leveområde for eit rikt mangfald av plantar, sopp, insekt og dyr. Dette gir ein meir opplevingsrik og spennande natur, og det kjem besøk frå inn- og utland for å lære av Oslos grønne skogrevolusjon.

I dei privateigde delane av Nordmarka står det ikkje like bra til. Her blir det drive industrielt skogbruk med flatehogst på store areal. Ønske om utbygging av breie skogsbilveggar for å få fram maskiner og lastebilar pressar på, og politikarar og byråkratar har lett for å gi etter. Høgre-byrådet i Oslo vil bygge idrettsanlegg i randsona til marka.

Svar:

Nordmarka består for det meste av skog, og mye av denne er privateid. Skogvernarbeidet i Norge bygger på at vern av privateid skog i hovedsak skal være frivillig. Dette følger av Meld. St. 14 (2015-2016) og Stortingets behandling av denne. I tillegg følger det av regjeringspartiens politiske plattform 2021-2025 at «Skog som vernes på privateid skog skal være frivillig vern.» Skogen i Østmarka nasjonalpark var ikke privateid. Området ble vernet blant annet fordi de to skogeierne her, Oslo kommune og Nordre Follo kommune ønsket å verne skogområdene som nasjonalpark. Hittil er det tilbydd relativt få og små privateide skogområder for frivillig vern i Nordmarka. Det vil være veldig uheldig for tilliten til frivillig skogvern om staten skulle gå inn med vern av større privateide skogområder uten grunneierne samtykke her. Dersom private grunneiere eller Oslo kommune ønsker å verne mer skog i Nordmarka, vil dette bli vurdert på normal måte.

Nasjonalparker vernes med hjemmel i naturmangfoldloven § 35 første ledd. Vilklårene i bestemmelsen er nokså strenge når det gjelder hvilke kvaliteter et område må ha for å kunne kvalifisere som nasjonalpark:

«Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.»

Det er allerede vernet noe skog i Nordmarka, men da særlig som naturreservat og friluftslivsområde. Utover skogen som allerede er vernet her, skiller denne delen av Marka seg som helhet fra skogen i Østmarka på en slik måte at det kan være tvilsomt om vilklårene for vern av nasjonalpark i dag vil være oppfylt. Hvorvidt det er naturkvaliteter som oppfyller vilklårene for vern må vurderes grundig. Det er i debatten om vern av Nordmarka trukket frem at områdene her bør restaureres. Det kan gi høyere verneverdi. Vilklårene for vern av nasjonalpark må imidlertid være oppfylt på vernetidspunktet. I motsetning til ved vern av naturreservat, er det altså ikke hjemmel til å verne en nasjonalpark som ikke oppfyller de ordinære vilklårene for nasjonalpark og så restaurere i etterkant for å oppfylle vilklårene for vern.

Det er prisverdig at Oslo kommune som grunneier går foran med mer naturvennlig skogsdrift for å øke natur- og opplevelseskvalitetene i sin del av Nordmarka. Det kan få stor betydning for både naturmangfold, klimatilpasning og friluftsliv. Store deler av Nordmarka er imidlertid privateid og i aktivt skogbruk. Å restaurere store områder i Nordmarka for å oppnå kvaliteter som kvalifiserer

for vern av nasjonalpark, vil kreve grunneiernes samtykke og pådra staten store kostnader til gjennomføring av tiltak. Prioritering av midler til dette vil påvirke fremdriften i arbeidet med vern av skog som i dag har høyere verneverdier.

Det meste av Nordmarka er omfattet av virkeområdet til markaloven. Markaloven har til formål «å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner.» Et sentralt virkemiddel i loven er at det gjelder et relativt strengt forbud mot bygge- og anleggstiltak i Marka. Erfaringen så langt er at det blir iverksatt få bygge- og anleggstiltak i Marka.

Til slutt vil jeg minne om at skogvernet også er innrettet slik at det særlig prioriteres områder for vern som bidrar til å nå det nasjonale målet om representativ bevaring. Det betyr at vi skal verne litt av all natur i Norge, og vernet skal fordele seg både geografisk og ut fra naturtyper. Regjeringen har nylig vernet Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde. Det samlede arealet med vern her utgjør etter dette hele 71 km². Det betyr at det nå er noe mindre behov enn tidligere for å verne større sammenhengende skogområder i øvrige deler av Marka. Jeg utelukker likevel ikke at det fortsatt kan være aktuelt å verne deler av skogen i Nordmarka som enten friluftslivsområde eller naturreservat, forutsatt at områdene oppfyller lovens vilkår for vern og ellers er i samsvar med føringer og prioriteringer i skogvernet.

SPØRSMÅL NR. 2258

Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 13. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Nyere forskning kobler forekomster av miljøgifter i menneskekroppen til lavere fertilitet. Statsråden har sagt at hun vil sette ned et utvalg for å se på årsaker bak og tiltak for å forebygge lave fødselstall.

Vil statsråden sørge for at mandatet til utvalget inkluderer den mulige koblingen mellom eksponering for miljøgifter og lave fødselstall, samt å foreslå reguleringer for å forebygge eksponering for miljøgifter?

BEGRUNNELSE:

Mennesker blir utsatt for en cocktail av syntetiske kjemikalier. Eksponering skjer via kilder som luft, vann og hverdagsprodukter vi kommer i kontakt med. Forskning kobler miljøgifteksponeringen til en rekke sykdommer, men også lave fødselstall og manglende fertilitet både hos menn og kvinner.

Det er mistanke om at akkumuleringen av enkelte miljøgifter kan skade fostre. Skiftende regjeringer har ved en rekke anledninger henvist til at de jobber opp mot EU for strengere reguleringer av miljøgifter, og har de siste årene ikke vært prioritert å gjennomføre nasjonale tiltak.

Ifølge Folkehelseinstituttet (FHI) har barn og ungdommer mange miljøgifter i kroppen, og en stor andel har høyere nivåer av Bisfenol A (BPA) og per- og polyfluoralkylstoffer (PFAS), enn det som anses som trygt. FHI

mener at det er behov for å innføre tiltak på samfunnsnivå for å redusere eksponeringen for BPA og PFAS i befolkningen.

Flere av stoffene i PFAS-gruppen er mistenkt å kunne forstyrre forplantningsevnen, samt gi fosterskader. Studier på pattedyr viser at eksponering for lave konsentrasjoner av bisfenol A kan påvirke fosterets utvikling, og det er dokumentert at flere av bisfenolene påvirker hormonsystemet hos pattedyr.

Svar:

Regjeringa vil setje ned eit utval som skal sjå på årsaker til og konsekvensar av utviklinga i talet på fødselar i Noreg. Utvalet skal kome med tilrådingar om tiltak og verkemiddel som, om mogleg, kan bidra til å snu nedgangen og støtte opp om auka fødselstal i Noreg.

Utvalet skal leggje fram eit samla, fagleg oppdatert kunnskapsgrunnlag om årsaker til utviklinga i fødselstala. Eg vil utforme mandatet slik at utvalet kan greie ut problemstillinga i breitt. Det vil vere opp til utvalet å vurdere kva for område som er relevant å sjå nærare på for å finne sannsynlege og moglege årsaker til nedgangen i fødselstala. Vidare skal utvalet vurdere kva som kan vere verksame og effektive tiltak for å snu utviklinga. Om vurderingar rundt infertilitet og reguleringar for å førebyggje eksponering av miljøgifter er aktuelle tiltak, vil vere opp til ut-

valet å vurdere. Eg vil sikre at det uansett er personar med helsekompetanse som er med i utvalet.

SPØRSMÅL NR. 2259

Innlevert 9. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 18. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hvordan effektutbygging med pumpekraftverk påvirker inntekter til berørte parter som kommuner, fylkeskommune(r), kraftselskap og ev. andre interessenter både før, under og etter utbygging på noen tenkte eller reelle kraftverkeksempel (Utregninger ønskes for både et lite vannkraftverk, mellomstort og stort vannkraftverk med forholdsmessig like stor effektutbygging)?

BEGRUNNELSE:

Nye, eller utvidede pumpekraftverkutbygginger i eksisterende vannkraftverk bringer usikkerhet inn i hvordan fordeling av inntekter for berørte parter blir etter oppgradering. Både hvordan konsesjonsinntekter påvirkes, eiendomsskatt, grunnrenteskatt, naturressursskatt og evt. andre poster.

Svar:

Spesifikke utregninger om økonomiske virkninger av ulike mulige effektutbygginger er det kun kraftselskapene selv som har forutsetninger for å gi svar på. Konsesjonsmyndighetene tar utgangspunkt i at vannkraftselskap kun konsesjonssøker prosjekter som genererer økte inntekter. Virkningene for vertskommunene er at de på generell basis sikres en del av verdiskapingen fra vannkraftproduksjon gjennom naturressursskatt, eiendomsskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift. De fleste av disse ordningene fungerer slik at når kraftproduksjonen økes så får kommunene en del av de økte inntektene. Inntektene til kommunene varierer fra år til år, bl.a. på grunn av variasjon i kraftpriser.

For opprusting- og utvidelsesprosjekter som involverer pumpekraftverk vil virkningene for konsesjonskraft og -avgift til kommunene måtte vurderes i den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 2260

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 17. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren vise til statistikk som syner om elbilar er meir utsatt for ulykker i trafikken enn bilar med forbrenningsmotor, og då med tanke på vekt og dei store berøringskjermane?

GRUNNGJEVING:

Elbilar veit vi er betydeleg tyngre enn samanliknbare bilar med diesel/bensin motorar.

På spesielt vinterføre men også generelt vil det vere utfordringar med dette og sannsynligheita for at disse elbilane er meir ulykkesutsatte enn andre bilar er påfallande.

Disse nye elbilane er også utstyrt med store berøringskjermer for mediestyling osv., som åpenbart tar fokuset vekk frå sjølve bilkøyringa.

Køyrer ein bil og brukar mobiltelefon, får ein ei sabla bot, men bruk av disse gigant berøringskjermane er lovleg å bruke.

Svar:

Omtrent 25 pst. av personbilparken i Noreg er el-bilar. I dødsulukke er el-bilar derimot mindre representert. Tabellen visar tal fra Statens vegvesen sin database for dødsulukker. Statens vegvesen har tatt ut alder og drivstoff på de person/varebilane som har utløyst dødsulukke dei siste åra.

	Alder kjørt		Ant. med ulik drivstoff				
	gj.snitt	median	Bensin	Diesel	El	Hybrid bensin	Hybrid diesel
2017	10	9	32	29	1	1	
2018	11	11	28	34	0	2	
2019	11	11	27	28	3	1	1
2020	10	10	21	30	4	2	
2021	11	10	9	30	1	3	
2022	10	9	21	25	3	6	
Sum			138	176	12	15	1

Som tabellen visar er det kun 12 el-bilar som har utløyst dødsulukke i perioden 2017-2022, mens det i same periode har vore 138 bensinbilar og 176 diesalbilar som har utløyst ulukkene. Noko av grunnen til dette, er at eit gjennomsnittleg kjøretøy som har utløyst ei dødsulukke i Noreg er ca. 10 år gammal. Det er altså mange eldre bilar i ulukkene og få nyare bilar. El-bilar var i starten også ein typisk bil nr. 2 i ein familie og ble derav kjørt mykje mindre enn «hovedbilen». Dette ser vi nå ein endring i og mange familiar har nå kun el-bilar.

Eit anna moment er kva for slags førarar som er dei mest risikoutsatte og kva for slags kjøretøy dei køyrer. Vi veit at aldersgruppa 18-24 år er av dei som har høgast

risiko, og spesielt menn. Denne kategorien køyrer oftast bilar med fossilt brensel og gjerne ein bil som er nokre år gammal.

Sjølv om el-bilar er underrepresentert i dødsulukker per nå, vil dette sjå annleis ut om nokre år. Ca. 90 pst. av salet av nye bilar i dag er el-bilar og på sikt vil el-bilar dominere på vegnettet. Statens vegvesen følgjer med på utviklinga og driv med ulik forskningsaktivitet på korleis dei ulike førerstøttesystema påvirkar trafiktryggleiken, her også bruk av skjermer og distraksjon. Som kjend er det store skjermer i alle nye bilar, også fossile. Statens vegvesen har også gåande ein brei kampanje om distraksjon og bilkøyring.

SPØRSMÅL NR. 2261

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 17. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Dans i Trøndelag fikk plass på statsbudsjettet fra 2021. Det økte tilskuddet fra KUD bidro til å sikre en forsvarlig basisdrift i Dans i Trøndelag, men samtidig fikk Dans i Trøndelag redusert støtte fra Kulturrådet til festivalen KOREDA. Støtten over statsbudsjettet kompenserer ikke for bortfallet av prosjektstøtten til KOREDA. Flyttingen

mellom finansieringsordningene har dessverre medført at det blir færre arrangement innen dansekunst lokalt.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at danefestivalen i Trøndelag kan fortsette?

BEGRUNNELSE:

Dans i Trøndelag er et Regionalt kompetansesenter for dans med hovedsete i Norddelen av Trøndelag siden 2005. Det finnes 11 regionale kompetansesenter for dans på landsbasis.

Dans i Trøndelag arrangerer blant annet forestillinger og aktiviteter innen danse- og scenekunst. Deres største enkeltstående arrangement er den årlige dansefestivalen KOREDA på Inderøy, som har hatt tema for barn og unge og innen dans og helse.

Festivalen har blitt finansiert gjennom regionale midler (fylke og kommune) og med gradvis økning i bevilgning fra Kulturrådets arrangørstøtteordning siden 2012.

Dans i Trøndelag ble kjempeglade når de fikk plass på statsbudsjettet i 2021.

De hadde ikke søkt om dette, men ble flyttet over sammen med de andre Regionale kompetansesenter for dans. Siden de ikke hadde søkt ble ikke deres totale årlige bevilgninger fra Kulturrådet med i forflyttingen.

Støttebeløpet fra KUD inkluderte ut fra dette ikke hele den statlige støtten som de tidligere har hatt fra kulturrådet.

Det økte tilskuddet fra KUD bidro til å sikre en forsvarlig basisdrift i Dans i Trøndelag, men det kompenseres ikke for bortfallet av prosjektstøtten til KOREDA. Når Dans i Trøndelag fikk fast plass på statsbudsjettet i 2021, fikk de nedgang i bevilgning og nedkorting i tilsagnsperioden fra Kulturrådets arrangørstøtte for festivalen.

Frem til 2021 mottok festivalen kr 500 000,- årlig fra arrangørstøtteordningen, fra 2022 mottok vi 400 000,-, i 2023 kr 400 000,- og i 2024 kr 200 000,-.

Fylkeskommunen har siden 2021 inkludert festivalstøtten kr 100 000,- i driftstøtten og Inderøy kommune støtter festivalen med om lag kr 60 000,- årlig.

Fra 2025 vil, av prinsipielle grunner, ikke festivaler ved de Regionale kompetansesenter for dans prioriteres under arrangørstøtteordningen ved Kulturrådet.

Dans i Trøndelag ser ingen mulighet til å skaffe de nødvendige midlene lokalt.

For å kunne fortsette å arrangere KOREDA er det derfor nødvendig at festivalstøtten inkluderes i driftstøtten. Dans i Trøndelag har søkt om å få inkludert kr 700 000,- til festivalen i driftstøtten gjennom vår budsjettsoknad for 2025.

Dersom finansieringen av KOREDA dansefestival ikke blir inkludert i driftstøtten fra 2025 må Dans i Trøndelag legge ned festivalen.

Svar:

Dans i Trøndelag ble startet som et utviklingsprosjekt i 2006 og har siden blitt gradvis styrket gjennom Norsk kulturfonds prosjektmidler. De har mottatt tilskudd over

ordningene arrangørstøtte scenekunst siden 2013 og regionale kompetansesentra for dans siden 2010.

I 2021 ble Dans i Trøndelag og de øvrige regionale kompetansesentrene for dans flyttet fra Norsk kulturfond til statsbudsjettets kapittel 320, post 74 - Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m. I forbindelse med postflyttingen ble det i Prop. 1 S (2020-2021) for budsjettåret 2021 framhevet at «... økningen skal bidra til at regionale kompetansesentre for dans kan videreutvikle sin virksomhet, herunder arbeidet med kompetansehevende tiltak rettet mot profesjonelle dansere, koreografer og produsenter m.v. og publikumsrettede tiltak.»

Ved overføringen til statsbudsjettet fikk alle sentrene med seg den årlige bevilgningen de hadde mottatt fra Kulturrådet. De fikk i tillegg til et lite løft. For Dans i Trøndelag utgjorde bevilgningen i 2021 i underkant av 0,8 mill. kroner. I dag mottar de i overkant av 1,6 mill. kroner over statsbudsjettet.

Kompetansesentrene for dans over hele landet er viktige for infrastrukturen på det norske dansefeltet. De bidrar til utvikling av feltet, og mange av dem gir også et dansetilbud lokalt. Derfor er vi også opptatt av at de skal sikres nok midler til å drifte forsvarlig. Det er imidlertid opp til hvert enkelt senter å avgjøre hvilket tjeneste- og aktivitetsnivå de ønsker å tilby, og dette må naturligvis gjøres på bakgrunn av de ressursene hvert enkelt senter har tilgjengelig. Dans i Trøndelag får i 2024 om lag dobbelt så høyt tilskudd i forhold til nivået i 2021. Jeg håper en slik dobling fører til at senteret både kan drifte forsvarlig og ha et relevant tilbud til publikum.

I tilskuddsbrevene som følger statstilskuddet til de regionale sentrene fremheves det at midlene til kompetansesentrene for dans skal gå til drift og kompetansehevende tiltak. For ordens skyld vil departementet fjerne dette vilkåret i tilskuddsbrevet for 2025 slik at det ikke er noe tvil om at midlene fra kap. 320, post 75 også kan benyttes til publikumsrettede tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2262**Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 14. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Då kommunal- og distriktsministeren i februar 2024 ga det nederlandske selskapet Bontrup grønt lys til å sprengje ut fjellet Aksla i Bremanger i eit særmerkt og urørt natur- og kulturlandskapsområde av nasjonal verdi, i strid med alle faglege råd og til internasjonale protestar, var departementet då kjend med at selskapet sin reelle plan med prosjektet er å bygge eit storskala vasskraftverk med eit framtidig vassbasseng på 180 mill. m³, og i tilfelle ikkje – korleis ville det ha påverka måten saka vart handsama på i forvaltinga?

GRUNNGJEVING:

I KDD sitt godkjenningsbrev av detaljreguleringsplan for Aksla i Bremanger er det sagt at føremålet med planen er å «leggje til rette for eit steinbrot med produksjon av pukk og andre mindre steinfraksjonar på fjellet Aksla, ca. 590 moh» og å bygge ei utskipingskai for denne steinen. Fjellet Aksla er i følge tiltakshavar og KDD «..ein nasjonalt viktig førekomst av devonsk sandstein.»

Det nederlandske selskapet Bontrup har allereie eit steinbrot for uttak av stein i området, men:

«Sjølvsagt om dei to steinbrota skal drivast uavhengig av kvarandre, har både utbyggjar og kommunen peikt på at det vil vere ein stor fordel med to utskipingskaiar, mellom anna fordi det tidvis er lang ventetid på den eksisterande kaia på Dyrstad.»

Føremålet med å godkjenne planen er i følge KDD å legge til rette for auka uttak av stein, og ei ny kai for utskiping av steinen.

Går ein inn på selskapet Bontrup sine nettsider, blir føremålet med prosjektet framstilt heilt annleis overfor investorar og andre eksterne interessentar. Her blir Aksla-utsprenginga framstilt som eit gigantisk kraftutbyggingsprosjekt, der føremålet er å sprengje ut eit vassbasseng på 130 mill. m² som selskapet så skal bruke til kraftproduksjon (energilagringsskapasitet på 150 GWh) og koble på det norske straumnettet, jmf. <https://www.bontrup.com/bremanger-quarry/>

Det framstår for underteikna som noko merkeleg, for å seie det forsiktig, at det selskapet sjølv seier er hovudformålet med prosjektet ikkje er nemnd med eit ord i departementet sitt godkjenningsbrev av prosjektet.

Utbyggingsprosjekt av større vasskraftverk i Noreg følgjer vanlegvis ei heilt anna prosedyre enn det som er gjort i dette tilfellet, og er styrt av eit anna lovverk enn det denne saka har vore handsama under.

Underteikna vil difor vite om departementet har vore kjend med at det reelle formålet med Aksla-prosjektet er etablering av eit storskala vasskraftverk. Dersom departementet var kjend med det, er det interessant å vite kvifor det ikkje er nemnd i vedtaket. Og om departementet ikkje var kjend med det, er det interessant å vite om det at føremålet med prosjektet i realiteten er ei storskala kraftutbygging i regi av eit nederlandsk selskap, ville ha ført til at prosjektet vart handsama annleis i forvaltinga enn det som her har skjedd.

Svar:

Den vedtekne reguleringsplanen for Aksla opnar ikkje for annan aktivitet enn eit steinbrot og ei ny kai for utskiping av steinen. Spørsmålet om å eventuelt etablere eit kraftverk har ikkje vore tema i departementet sin handsaming av motsegnssaka, og etter det eg har fått vite heller ikkje i den tidlegare prosessen mellom kommunen og motsegnsstyresmaktene.

Bruk av steinbrota til lagring av kraftreserve skal vere nemnt som ein mogleg etterbruk av både eksisterande steinbrotet på Dyrstad og framtidig steinbrot på Aksla. Dette er ikkje noko som er nærare konkretisert eller søkt om, og det vil sjølv sagt måtte avklarast gjennom ein eigen søknadsprosess i høve til gjeldande regelverk dersom dette seinare skulle bli aktuelt.

Utover det kan eg ikkje svare for det som står på nettsida til selskapet.

SPØRSMÅL NR. 2263**Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 17. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil departementet imøtekomme oppfordringen fra 27 organisasjoner om å beskrive konsekvensene implementering av bygningsenergidirektivet har for Norge, og en beskrivelse av status og prosessen med mulig gjennomføring i norsk rett når direktivet sendes på høring?

BEGRUNNELSE:

27 organisasjoner sendte 6. juni 2024 et brev til Energidepartementet hvor de ber om et mer utfyllende høringsnotat i forbindelse med at EUs bygningsenergidirektiv fra 2024 skal sendes på høring i Norge.

Organisasjonene henviser blant annet til EØS-utredningen:

«Det vises til EØS-utredningen NOU 2024:7 kapittel 1 som støtte for vår argumentasjon. Utvalget anbefaler blant annet at regjeringen bør legge til rette for sterkere involvering av berørte parter i tidlig fase av EØS-arbeidet. Utvalget mener at utviklingen i retning av stadig mer sektorovergrepene regelverk i EU gjør det desto viktigere for norske myndigheter å sikre at alle berørte og ansvarlige parter involveres og kobles på de pågående prosessene. Det anbefales også at myndighetene

raskt bør avklare EØS-relevansen til utestående rettsaker og redusere etterslepet av EUs energiregelverk i EØS-avtalen.»

Svar:

Høring av EUs nye bygningsenergidirektiv er et steg i departementets arbeid med å utrede konsekvenser for Norge av en mulig gjennomføring av direktivet. Departementet jobber for å sende direktivet på høring så raskt som mulig, slik at ulike aktørers synspunkter og vurderinger kommer fram på et tidlig tidspunkt i prosessen.

Det har vært mye oppmerksomhet rundt EUs nye bygningsenergidirektiv, både i prosessen fram mot endelig vedtak av nytt direktiv, og ved publiseringen av endelig direktivtekst 8. mai 2024. Det har bl.a. vært flere saker i media om konsekvensene av direktivets bestemmelser for boligeiere, til dels basert på en forståelse av direktivet som ikke stemmer. Direktivet pålegger for eksempel ikke boligeiere å gjennomføre energiltak. Departementet vil i forbindelse med høringen av direktivet søke å tydeliggjøre direktivets innhold og beskrive EØS-prosessen for en eventuell implementering av nytt direktiv.

SPØRSMÅL NR. 2264**Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 17. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil regjeringen dekke de varslede overskridelsene ved Sarpsbrua?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren og øvrig politisk ledelse i departementet har ikke ønsket å besvare de betimelige spørsmålene Sarpsborg Arbeiderblad har stilt knyttet til saken. For de varslede overskridelsene ved Sarpsbrua vil få store konsekvenser. Fremskrittspartiet ønsker helst full statlig finansiering av Sarpsbru og har også prioritert dette

i vårt forslag til NTP der også Kjøkøysund bru i Fredrikstad og kanalbroen i Moss også er prioritert.

Kravet om at overskridelsene dekkes av regjeringen har tverrpolitisk støtte i Sarpsborg, deriblant krever statsrådens partifeller det samme. Hvis statsråden ikke tar grep her vil vi risikere at andre viktige prosjekter må skrinlegges. Ekstra urimelig vil dette være ved at innbyggerne i Fredrikstad vil måtte betale bompenger til tross for at prosjektene i deres kommune vil skrinlegges. Sarpsbru var i mange år eid av staten og behovet for en ny bro gjaldt allerede da, uten at det skjedde. Bilistene i Sarpsborg og Fredrikstad utsettes allerede for urimelig høy

bompengebelastning og det er nå på tide at regjeringen tar grep og bidrar.

Svar:

Ny bru over Glomma i Sarpsborg (fv. 118) er et fylkeskommunalt ansvar. Samferdselsdepartementet er ikke kjent med detaljene i denne saken ut over omtale i media.

Prosjektet inngår som en del av Bypakke Nedre Glomma fase 2, jf. Prop. 41 S / Innst. 266 S (2022-2023). Her ligger rammene for gjennomføring av prosjekter og tiltak i bypakken. Det er lagt til grunn porteføljestyring og kostnadskontroll innenfor den fastsatte økonomiske rammen. Dette innebærer at en eventuell kostnadsøkning og/eller inntektssvikt skal skje ved omprioriteringer innenfor porteføljen.

SPØRSMÅL NR. 2265

Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 19. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden redegjøre for om praksisen den tidligere avdelingsoverlegen ved SUS henviser til finner sted på sykehus i den offentlige helsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

I Stavanger Aftenblad kunne vi søndag 9.juni 2024 lese om en avdelingsoverlege ved SUS som sier opp sin stilling etter 23 år for å utelukke jobb på et privat sykehus. Noe av bakgrunnen for bytte av jobb fra den offentlige til private helsetjenesten er som overlegen selv peker på i intervjuet at pasienter må vente lengre på behandling enn det som er fristbruddet. Jeg viser til følgende utdrag av intervjuet i Stavanger Aftenblad:

[utdrag]

Ledelsen ved sykehuset (SUS) sier de følger nasjonal praksis. Da tar ikke nasjonal praksis hensyn til når pasienten faktisk får den nødvendige helsehjelpen sykehuset er lovpålagt å gi. Nei, det holder å ta pasienten inn til en time på poliklinikken for å avklare hvilken behandling som trengs. Uten at ventetiden på selve behandlingen blir noe kortere. Det er bare på papiret det ser ut som at behandlingen er påbegynt.

[utdrag]

Svar:

Sykehusene våre skal sørge for at pasienter som vurderes til å ha rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, får tilbud om dette innen en forsvarlig frist som sykehusene setter for når helsehjelpen senest skal påbegynnes.

Helsehjelpen er påbegynt når sykehuset har igangsatt utredning eller behandling. Når helsehjelpen er påbegynt, skal pasienten tas av ventelisten.

Samtidig vil jeg understreke at tidspunktet for når pasienten skal tas av ventelisten først er tidspunktet når utredningen eller behandlingen reelt er påbegynt. Det medfører at dersom det gjennomføres en innledende samtale med pasienten som ikke omfatter aktiviteter som medfører at utredningen eller behandlingen reelt påbegynnes, så er ikke det tilstrekkelig til at pasienten skal tas av ventelisten og at sykehuset har overholdt fristen for når helsehjelpen senest skal påbegynnes.

Det er ikke alle pasientforløp som ender med en behandling i form av en prosedyre eller operasjon. Utredning kan for eksempel vise at det ikke er noe galt med pasienten, at det kun er behov for justering av allerede påbegynt medikamentell behandling eller at pasienten bør henvises tilbake til primærhelsetjenesten for ny vurdering m.m. Nyhenviste pasienter utgjør kun én del av alle pasienter som ivaretas av spesialisthelsetjenesten ved en poliklinikk. Pasientene som allerede er inne i et forløp eller følges opp over tid med jevnlig kontroll, kommer i tillegg. Sykehusene må organisere tjenestetilbudet sitt slik at de ivaretar hensynet til prioritering av pasienter i alle deler av forløpet, ikke bare de nyhenviste.

Så vil jeg også være klar på at det er slik at de pasientrettighetene vi har opp mot pasientforløp i spesialisthelsetjenesten, i særlig grad er rettet inn mot oppstarten av helsehjelpen. Mange pasienter vil komme inn i et lengre forløp hvor de mottar videre helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, enten fra samme eller en annen enhet – eller fra et annet sykehus. For mange pasienter omfatter derfor pasientrettighetene knyttet opp mot oppstart av helsehjelpen, kun den innledende delen av pasientforløpet i sp-

esialisthelse-tjenesten. For disse pasientene er det viktige at det videre pasientforløpet oppfyller pasientens rett til forsvarlig og god behandling.

Jeg vil i tilknytning til dette understreke at når helsehjelpen er påbegynt skal pasienten også ha et forsvarlig pasientforløp videre. Det innebærer at det ikke er anledning til å ha en innledende utredning av en pasient før fristen for når helsehjelpen senest skal påbegynnes, for så å la pasienten vente uforsvarlig lenge på videre utredning eller behandling. Forsvarlighetskravet gjelder hele pasientforløpet, slik at selv om det ikke er lovregulerte frister for forløpet etter at helsehjelpen er påbegynt – så skal pasienten utredes videre og behandles innen forsvarlig tid.

Så stiller stortingsrepresentasjon spørsmål om praktiseringen av ventelisterregistrering ved offentlige sykehus. Spørsmålet er derfor forlagt de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene oppgir at de håndterer dette i tråd med gjeldende regelverk. De regionale helseforetakene oppgir at det også følges nøye med på at det gis forsvarlig helsehjelp til pasienter som er tatt av

ventelisten, men venter på videre utredning eller behandling. De oppgir samtidig at det kan være krevende å avgjøre når det er reelt riktig å ta en pasient av ventelisten. Selv om det i enkelte tilfeller vil kunne oppstå tvilsspørsmål knyttet til dette, legger jeg til grunn at det i de aller fleste tilfeller vil være klart om første konsultasjon medfører at utredning eller behandling reelt sett er påbegynt.

Departementet har forsøkt å være så klar som mulig på kravene til dette i lovforarbeidene til lovendringene i pasient- og brukerrettighetsloven som trådte i kraft 1. juni. Deretter har Helsedirektoratet i forbindelse med ikrafttredelsen av lovendringene, lagt inn tydelig oppdatert veiledning i fellesdelen i prioriteringsveilederne for spesialisthelsetjenesten. Videre har Folkehelseinstituttet publisert oppdatert veileder for registrering av data om ventetider og pasientrettigheter med betydning for rapporteringen til Norsk pasientregister. Jeg legger til grunn at helseforetakene sørger for opplæring og veiledning som fører til at vi får en mest mulig enhetlig og god praksis i sykehusene og helseregionene.

SPØRSMÅL NR. 2266

Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Synes ministeren at straffenivået for slik kynisk og bevisst svindel er strengt nok og tror ministeren at det å «tjene» flere millioner årlig for å sitte et par år i ett hyggelig norsk fengsel, er en tilstrekkelig streng straff til å forhindre gjentakelse og at det er tilstrekkelig avskrekkende straff til å forhindre at nye personer starter med slik form for bruktbilsvindel?

BEGRUNNELSE:

Hamar Arbeiderblad har i flere saker både avslørt og belyst flere tilfeller av svindel når det gjelder bruktbilsalg. Det er bruktbil selgere som tilbyr privatpersoner å selge bilen for dem. Såkalt kommisjonssalg eller mellommannsalg av bilen din.

De fremstår ryddige, hyggelig, dyktige og profesjonelle. Men etter at de har solgt bilen for en privatperson så uteblir betalingen. Den personen som fikk hjelp til å selge bilen sin ser hverken noe mer til bilen eller til pengene fra salget. I sakene HA har belyst så er det gjengan-

gere som tydeligvis driver med slik svindel systematisk for sakene involverer flere butikker med i hovedsak samme bakmann og bakmenn. Ofrene er veldig mange. HA har klart å finne frem til over 60 personer som har blitt lurt og svindlet på denne måten.

Selv med meget stram økonomi og sterkt begrensa ressurser så har politiet gjort en god jobb. De har klart å identifisere og straffeforfølge noen av disse bakmennene. Dommene er som regel milde. I ett tilfelle ble dommen et par års fengsel for å ha svindlet over 6 millioner. Dvs. at den straffedømte «tjener» flere millioner årlig på å tilbringe noen år i Ilseng fengsel.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar på spørsmål nr. 2200 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Anna Molberg om samme tematikk.

Dersom en bruktbilforhandler urettmessig tar til seg en bil som skal selges for en oppdragsgiver, eller tar til seg penger for bruktbilsalg som tilhører oppdragsgiveren,

kan dette falle inn under straffeloven §§ 324 til 326 om underslag. Strafferammen for underslag er som utgangspunkt bot eller fengsel inntil 2 år. Hvis underslaget er grovt, for eksempel fordi underslaget gjelder en betydelig verdi, heves strafferammen til fengsel inntil 6 år. Etter omstendighetene kan også straffeloven §§ 371 og 372 om bedrageri og grovt bedrageri komme til anvendelse i disse tilfellene, med strafferammer på henholdsvis 2 og 6 års fengsel.

Domstolene er således gitt anledning til å idømme strenge straffer, - også denne typen kriminalitet. Handlingens grovhet vil naturlig nok ha betydning for straffen som utmåles.

Men i tillegg til straff er det også viktig å benytte andre virkemidler. For å forhindre underslag og annen økonomisk kriminalitet er også inndragning av utbyttet fra den straffbare handlingen svært virkningsfullt. Utsiktene til profitt er ofte den sentrale drivkraften bak denne formen

for kriminalitet. Inndragning av utbyttet vil dermed fjerne et viktig insentiv til å begå slik kriminalitet. Straffelovens utgangspunkt er at utbytte fra straffbare handlinger skal inndras, jf. straffeloven § 67. Dette innebærer at inndragning av utbytte er obligatorisk dersom vilkårene for dette er oppfylt.

Forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet er et prioritert område for regjeringen. I mars la regjeringen frem en stortingsmelding om økonomisk kriminalitet, som blant annet inneholder flere tiltak som skal bidra til mer effektiv inndragning, se Meld. St. 15 (2023–2024). Justis- og beredskapsdepartementet har satt ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som er i ferd med å utarbeide forslag til nye regler om såkalt sivilrettslig inndragning, som skal gjøre det enklere å inndra utbytte fra kriminalitet. Arbeidsgruppen skal også vurdere behovet for endringer i reglene om sikring og foreldelse av inndragningskrav.

SPØRSMÅL NR. 2267

Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor blir utenlandske statsborgere som ikke har lovlig opphold i riket prøveløslatt, og hva vil justisministeren gjøre for å endre dagens praksis?

BEGRUNNELSE:

En politiadvokat fortalte i Bergens Tidende søndag 9. juni om at en vestafrikaner uten lovlig opphold fikk prøveløslatelse og ble løslatt. Mannen har oppholdt seg ulovlig i Norge siden 2008 og nylig ble han løslatt etter å ha sonet bare to tredeler av dommen. Ifølge politiadvokaten er det ikke uvanlig praksis at dette skjer. Det skjer også at personer uten tillatelse til å være i Norge får frigang og permisjoner når de soner straffedommer i fengselet.

Svar:

Jeg vil presisere at arbeidet med overføring av utenlandske statsborgere som er idømt ubetinget fengselsstraff i Norge til soning i hjemlandet har høy prioritet. En forutsetning for en slik overføring er at mottakerlandet godtar det. Videre har arbeidet med retur av utenlandske statsborgere uten lovlig opphold høy prioritet. Raskere returer er

en målsetning for departementet. Rask retur er et viktig virkemiddel for å redusere antallet asylsøkere uten beskyttelsesbehov og vil virke forebyggende mot ulovlig opphold og andre former for kriminalitet.

Hvordan en beslutning om utvisning skal følges opp når den utviste personen er prøveløslatt, tilligger utlendingsmyndighetene og politiet å avgjøre.

Jeg viser i den sammenheng til en uttalelse fra daværende sivilombudsmann i 2009 (sak 2007/1063). Kriminalomsorgen hadde i saken fattet vedtak om prøveløslatelse av en utenlandsk innsatt med vilkår om samtidig iverksetting av et tidligere fattet utvisningsvedtak. På bakgrunn av klage fra innsattes advokat tok ombudsmannen opp flere spørsmål på generelt grunnlag med Justis- og politidepartementet, herunder forholdet mellom straffegjennomføringslovens løslatelsesregler og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 5, som regulerer når personer lovlig kan frihetsberøves. Sivilombudsmann uttalte blant annet:

«Jeg slutter meg til departementets konklusjon om at frihetsberøvelse ut over 2/3 tid som bare er begrunnet i manglende effektivering av utvisningsvedtak står i et tvilsomt forhold til kravene om årsakssammenheng m.v. som følger av EMK artikkel 5 nr. 1 bokstav a. Det er helt klart behov for å trekke et

tydeligere skille mellom frihetsberøvelse som følge av straffegjennomføring og som følge av manglende effektivering av utvisningsvedtak, og jeg har merket meg departementets erkjennelse av at regelverket må endres.»

Regelverket for prøveløslatelse av utenlandske innsatte som er utvist fra landet, ble endret etter denne uttalelsen. Kriminalomsorgen kan dermed ikke opprettholde en straffegjennomføring utover det som er hjemlet i straffegjennomføringsloven utelukkende fordi utlendingen er besluttet utvist. Frihetsberøvelse av en utlending begrunnet med manglende effektivering av et utvisningsvedtak må ha hjemmel i utlendingsloven etter at to tredjedeler av straffen er gjennomført.

Innenfor de rammer som følger av gjeldende regelverk, er det kriminalomsorgen som etter en konkret vurdering i den enkelte sak vurderer om vilkårene for prøveløslatelse er oppfylt. Det understrekes fra kriminalomsorgen at ingen skal gjennomføre straffen i et strengere sikkerhetsregime enn hva som er påkrevet, og at det må foretas individuelle vurderinger av den enkeltes situasjon. Så langt permisjoner og frigang fremstår som sikkerhetsmessig forsvarlig, er det kriminalomsorgens generelle vurdering at det ikke skal pålegges et strengere sikkerhetsregime enn hva som er nødvendig utelukkende fordi innsatte er besluttet utvist fra riket. Det er samtidig viktig å

understreke at betydningen av innsattes utvisningsvedtak blir fortløpende vurdert fra kriminalomsorgens side.

Retningslinjene til straffegjennomføringsloven gir nærmere føringer for varsling til politiet i saker hvor det foreligger et utvisningsvedtak. For å sikre effektivering av utvisningsvedtak skal politiet så snart som mulig varsles om tidspunkt for løslatelse. Der det foreligger et endelig utvisningsvedtak, dvs. at klagefristen er utløpt eller saken er behandlet av klageinstansen, skal politiet kontaktes i god tid før løslatelse slik at uttransportering kan iverksettes på løslatelsestidspunktet. Kriminalomsorgsdirektoratet ser ikke behov for å endre retningslinjene, og vurderer det slik at rutineene for varsling til politiet fungerer godt.

I de tilfellene hvor uttransportering ikke finner sted samtidig med prøveløslatelsen, kan Kriminalomsorgen sette som vilkår for løslatelse at den innsatte skal ha møteplikt for kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen skal også underrette politiet før løslatelse der et utvisningsvedtak ikke kan effektueres på løslatelsestidspunktet, slik at politiet har mulighet til å vurdere bruk av eventuelle tvangsmidler etter utlendingsloven.

Jeg forutsetter at dagens praksis utøves i henhold til gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2268

Innlevert 10. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen tette «hullet» slik at domfelte personer med utvisningsvedtak ikke blir prøveløslatt, men må sone hele dommen, for så holdes internert frem til uttransportering?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi lese i Bergens Tidene om en mann fra Vest-Afrika som oppholdt seg ulovlig i Norge i 16 år ble prøveløslatt fra fengsel etter å ha sonet 2/3 av dommen. I saken kommer det også frem at personer uten lovlig opphold får permisjoner fra fengsel og kan gå fritt på gaten. Det at kriminelle utlendinger oppholder seg ulovlig i Norge prøveløslattes medfører også økt ressursbruk hos Politiet med å spore opp disse personer etter prøveløslatelsen.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til at det samme svaret er gitt til spørsmål nr. 2267 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland.

Jeg vil presisere at arbeidet med overføring av utenlandske statsborgere som er idømt ubetinget fengselsstraff i Norge til soning i hjemlandet har høy prioritet. En forutsetning for en slik overføring er at mottakerlandet godtar det. Videre har arbeidet med retur av utenlandske statsborgere uten lovlig opphold høy prioritet. Raskere retur er en målsetning for departementet. Rask retur er et viktig virkemiddel for å redusere antallet asylsøkere uten beskyttelsesbehov og vil virke forebyggende mot ulovlig opphold og andre former for kriminalitet.

Hvordan en beslutning om utvisning skal følges opp når den utviste personen er prøveløslatt, tilligger utlendingsmyndighetene og politiet å avgjøre.

Jeg viser i den sammenheng til en uttalelse fra daværende sivilombudsmann i 2009 (sak 2007 /1063). Kriminalomsorgen hadde i saken fattet vedtak om prøveløslatelse av en utenlandsk innsatt med vilkår om samtidig iverksetting av et tidligere fattet utvisningsvedtak. På bakgrunn av klage fra innsattes advokat tok ombudsmannen opp flere spørsmål på generelt grunnlag med Justis- og politidepartementet, herunder forholdet mellom straffegjennomføringslovens løslatelsesregler og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 5, som regulerer når personer lovlig kan frihetsberøves. Sivilombudsmann uttalte blant annet:

«Jeg slutter meg til departementets konklusjon om at frihetsberøvelse ut over 2/3 tid som bare er begrunnet i manglende effektivering av utvisningsvedtak står i et tvilsomt forhold til kravene om årsakssammenheng m.v. som følger av EMK artikkel 5 nr. 1 bokstav a. Det er helt klart behov for å trekke et tydeligere skille mellom frihetsberøvelse som følge av straffegjennomføring og som følge av manglende effektivering av utvisningsvedtak, og jeg har merket meg departementets erkjennelse av at regelverket må endres.»

Regelverket for prøveløslatelse av utenlandske innsatte som er utvist fra landet, ble endret etter denne uttalelsen. Kriminalomsorgen kan dermed ikke opprettholde en straffegjennomføring utover det som er hjemlet i straffegjennomføringsloven utelukkende fordi utlendingen er besluttet utvist. Frihetsberøvelse av en utlending begrunnet med manglende effektivering av et utvisningsvedtak må ha hjemmel i utlendingsloven etter at to tredjedeler av straffen er gjennomført.

Innenfor de rammer som følger av gjeldende regelverk, er det kriminalomsorgen som etter en konkret

vurdering i den enkelte sak vurderer om vilkårene for prøveløslatelse er oppfylt. Det understrekes fra kriminalomsorgen at ingen skal gjennomføre straffen i et strengere sikkerhetsregime enn hva som er påkrevet, og at det må foretas individuelle vurderinger av den enkeltes situasjon. Så langt permisjoner og frigang fremstår som sikkerhetsmessig forsvarlig, er det kriminalomsorgens generelle vurdering at det ikke skal pålegges et strengere sikkerhetsregime enn hva som er nødvendig utelukkende fordi innsatte er besluttet utvist fra riket. Det er samtidig viktig å understreke at betydningen av innsattes utvisningsvedtak blir fortløpende vurdert fra kriminalomsorgens side.

Retningslinjene til straffegjennomføringsloven gir nærmere føringer for varsling til politiet i saker hvor det foreligger et utvisningsvedtak. For å sikre effektivering av utvisningsvedtak skal politiet så snart som mulig varsles om tidspunkt for løslatelse. Der det foreligger et endelig utvisningsvedtak, dvs. at klagefristen er utløpt eller saken er behandlet av klageinstansen, skal politiet kontaktes i god tid før løslatelse slik at uttransportering kan iverksettes på løslatelsestidspunktet. Kriminalomsorgsdirektoratet ser ikke behov for å endre retningslinjene, og vurderer det slik at rutineene for varsling til politiet fungerer godt.

I de tilfellene hvor uttransportering ikke finner sted samtidig med prøveløslatelsen, kan Kriminalomsorgen sette som vilkår for løslatelse at den innsatte skal ha møteplikt for kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen skal også underrette politiet før løslatelse der et utvisningsvedtak ikke kan effektiveres på løslatelsestidspunktet, slik at politiet har mulighet til å vurdere bruk av eventuelle tvangsmidler etter utlendingsloven.

Jeg forutsetter at dagens praksis utøves i henhold til gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2269

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 19. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Viken Park-planene ikke oppfyller lovens krav til konsekvensutredninger?

BEGRUNNELSE:

NRK (8.6.2024) har beskrevet hvordan Viken Park har fått grønt lys, først av Østfold fylkeskommune, og siden som en del av Fredrikstad kommune gjennom arealplanen, og blitt avsett som næringsareal. Planområdet utgjør 1,8 kvadratmeter, der 700 000 skal bygges ned permanent. Dette til tross for at planområdet inneholder store

naturverdier, inkludert gammel furuskog og rødlistede arter.

Da saken først ble behandlet i fylkeskommunen, stod det ikke noe om naturverdiene i sakspapirene. Da kommunen fikk saken på sitt bord, inneholdt sakspapirene følgende formulering: «Grønt lys. Ingen registreringer.»

Hele prosessen fremstår villedende. Ekspert i plan- og bygningsrett, Nikolai Winge, stiller overfor NRK spørsmål med hvorvidt denne konsekvensutredningen oppfyller lovens krav. Som det heter i Forskrift om konsekvensutredningers første paragraf:

«Formålet med forskriften er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.»

Svar:

Tofteberg i Fredrikstad kommune blei teke inn i Fylkesplan for Østfold mot 2050 som eit nytt regionalt næringsområde for plasskrevjande verksemder i 2018. Området erstatta delar av Moum næringsområde og Arum som blei tilbakeførte til landbruks-, natur- og fri-luftsområde. Fredrikstad kommune sette Tofteberg-området av til næringsområde i kommuneplanens arealdel i 2023, og sende forslag til områderegulering med konsekvensutgreiing på høyring i desember 2023.

Det følgjer av plan- og bygningslova at regionale planar og kommuneplanar med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging, og reguleringsplanar som kan få vesentlege verknader for miljø og samfunn, skal ha konsekvensutgreiing etter forskrift om konsekvensutredningar. Føremålet er å sikre at det blir teke omsyn til kunnskap om verknader for miljø og samfunn, mellom anna naturmangfald, ved utarbeiding og godkjenning av planane.

Etter forskrift om konsekvensutgreiingar skal innhald og omfang av konsekvensutgreiingar vere tilpassa den aktuelle planen, og vere relevante for dei avgjerdene som skal takast. Normalt vil kunnskapsgrunnlaget og utgreiingane knytt til ein reguleringsplan vere meir detaljert enn for kommuneplanens arealdel og regionale planer, som er av meir overordna karakter. Det går fram av forskrifta at konsekvensutgreiinga skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengeleg informasjon. Viss det manglar informasjon om viktige tilhøve, skal ein innhente slik informasjon. Forskrifta om konsekvensutgreiingar er no under revisjon, og departementa vil i dette arbeidet og sjå nærare på krava til kunnskapsgrunnlaget.

Når det gjeld den konkrete saka er han ennå til handsaming i kommunen, og eg ønskjer difor ikkje å kommentere han nærare. Eg har likevel tillit til at kommunen gjer grundige vurderingar av planforslaget, konsekvensutgreiinga og uttaler frå aktuelle styresmakter ved slutthandsaming av planen, og at dei tar naudsynte omsyn når dei skal fatte eit endeleg planvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2270

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 18. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange pasienter har etter en individuell vurdering fått innvilget legemidler fra helseforetakene som ikke er godkjent av Beslutningsforum siden januar 2020?

BEGRUNNELSE:

I helse- og sosialkomiteens behandling av endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder mm.) i desember 2019, la en enstemmig komite til grunn at overordnede beslutninger om metoder ikke skal påvirke retten til individuelle vurderinger og rettigheter til nødven-

dig og forsvarlig medisinsk behandling. I behandlingen av saken sa komiteleder Geir Jørgen Bekkevold at det skal gis et tilbud til pasienten som systemet for nye metoder eventuelt har sagt nei til, dersom det kreves for å gi forsvarlig helsehjelp.

Spørsmålsstiller er kjent med at pasienter som har fått vurdert at behandlinger vil hatt stor nytte for dem fra fagfolk på offentlige sykehus, har fått avslag fra sykehuset å få behandlingen fordi legemiddelet ikke er godkjent av Beslutningsforum. I avslag henvises det til at etter regelverket for Nye Metoder, kan det ikke gjøres unntak etter en beslutning om at en metode ikke skal innføres.

Et nei i Beslutningsforum medfører dermed at behandlingen ikke kan gis til enkeltpasienter.

Svar:

De tre prioriteringskriteriene som Stortinget samlet sluttet seg til i 2016 og 2022 er: nytte; alvorlighet; og ressursbruk, der disse skal vurderes samlet. Moderne behandling er ofte meget ressurskrevende, og det vil derfor oppstå situasjoner der behandlingens nytte ikke står i et rimelig forhold til ressursbruken – hensyntatt tilstandens alvorlighet.

Behandlingsmetoder som ikke er godkjent for innføring av Beslutningsforum for Nye metoder skal som regel ikke tas i bruk i spesialisthelsetjenesten. Det må skilles mellom metoder som ikke er tilgjengelig fordi de fremdeles er under vurdering, og metoder som har vært vurdert og besluttet ikke innført.

I Nye metoder eksisterer det unntaksordninger både på individ- og gruppenivå som kan vurderes benyttet i perioden en metode er under vurdering, og frem til beslutning om innføring i spesialisthelsetjenesten er fattet. I 2023 gjennomførte de regionale helseforetakene (på oppdrag fra regjeringen) en gjennomgang av unntaksordningene i Nye metoder. Rapporten fra de regionale helseforetakene viser at det i perioden 2020-2022 ble mottatt 413 søknader om unntaksordning for enkeltpasienter, og at 75 prosent ble innvilget. Rapporten peker imidlertid på at det er variasjon i antall søknader/innvilgelser på tvers

av helseforetak, og det iverksettes tiltak som kan bidra til harmonisering av praksis i oppfølgingen av utredningen.

Metoder som har vært vurdert i Nye metoder og som ikke ansees å oppfylle prinsippene for prioritering, inngår ikke i spesialisthelsetjenestetilbudet og det er ikke etablert en ordning (med tilknyttet registrering) for bruk av disse metodene. Regjeringen nedsatte i 2023 en ekspertgruppe som har utredet bl.a. hvorvidt det bør opprettes en ordning for å gi tilgang til metoder til enkeltpasienter når metoden er besluttet ikke innført. Ekspertgruppen konkluderte med at en mulighet for individuell tilgang etter en nei-beslutning i Beslutningsforum vil kunne bidra til likebehandling i vurderingen av prioriteringskriteriene i eksepsjonelle tilfeller. Ekspertgruppen påpeker at dette ikke er et unntak fra prioriteringskriteriene, men en vurdering av prioriteringskriteriene tilpasset pasienter som skiller seg klart ut fra aktuelle pasientgruppe. Ekspertgruppen presiserer at en vurdering av individuell tilgang etter en nei-beslutning i Nye metoder er tenkt som en sikkerhetsventil og at den bør forbeholdes et lite antall tilfeller slik at den ikke svekker lojaliteten til Beslutningsforum eller systemets forhandlingsposisjon. Ekspertgruppen anbefaler også at det etableres nasjonale systemer for registrering og evaluering av ordninger for unntak og individuell tilgang. Regjeringen skal legge frem en ny stortingsmelding om prioritering i 2025 og ekspertgruppens anbefalinger vurderes i forbindelse med arbeidet med meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2271

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 19. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Statens Pensjonsfond Utland har i flere år vært, og er fortsatt, investert i eiendomsselskapet Emaar i Dubai.

Hvordan har NBIM håndtert denne risikofylte investeringen, samt eventuelle tilsvarende, har det vært gjort ekstra grundige undersøkelser gitt de mange opplysningene som tilsier at investeringen er risikabel og hvordan vil avsløringene om at SPU kan ha tjent penger på kriminalitet bli fulgt opp i det videre arbeidet med ansvarlig forvaltning i Norges Bank?

BEGRUNNELSE:

E24 har nylig publisert saker som viser at organiserte kriminelle innenfor hvitvasking, narkotika og mafiavirksomhet har fått kjøpe eiendom gjennom det børsnoterte selskapet Emaar, den største eiendomsutvikleren i Dubai. SPU har vært og er investert i Emaar i perioden disse eiendomstransaksjonene har funnet sted, og all den tid fondet stadig er investert i Emaar er risikoen for at inntektene fra selskapet stammer fra kriminalitet fortsatt reell. Norges Bank oppgir selv til E24 at de har gjort løpende vurderinger av sosiale forhold og god forretningsskikk i selskapet, samt at NBIM har forventninger til selskapene

om hvordan de jobber med antikorrupsjon og ansvarlig forretningspraksis, inkludert risiko for hvitvasking. NBIM har selv utarbeidet egne forventningsdokumenter om antikorrupsjon og skatt og åpenhet. I de etiske retningslinjene for SPU slås det fast at observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for grov korrupsjon eller annen grov økonomisk kriminalitet.

Til tross for at de forente arabiske emirater er rangert som verdens åttende største skatteparadis og at det har vært mange avsløringer om blant annet hvordan kriminelle penger skjules i eiendomsmarkedet i Dubai har SPU vært investert i Emaar i flere år. Dette har betydelig risiko knyttet til seg, og det er grunn til å stille spørsmål ved hvordan NBIMs kontroller av dette selskapet og eventuelle tilsvarende investeringer gjennomføres.

Svar:

Målet med investeringene i Statens pensjonsfond utland (SPU) er å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Innenfor denne finansielle målsettingen skal fondet være en ansvarlig investor.

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltningen av SPU og fastsetter investeringsstrategien og rammer for forvaltningen. Viktige veivalg forankres i Stortinget gjennom behandlingen av de årlige meldingene om Statens pensjonsfond. Det er bred politisk enighet om rammeverket for fondet.

Norges Bank ivaretar den operative gjennomføringen av forvaltningen innenfor et mandat fra departementet. Banken tar beslutninger om enkeltinvesteringer og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Det følger av arbeidsdelingen at departementet ikke vurderer eller tar stilling til investeringer i enkeltselskaper. En klar rolledeling bidrar til å tydeliggjøre ansvar, og har bred støtte i Stortinget.

Forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank stiller krav om at hensyn til miljø, samfunn og selskapsstyring skal integreres i forvaltningen av SPU, og at Norges Bank skal fastsette prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet i tråd med internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper fra OECD og FN.

Norges Bank har klare forventninger til selskapene de investerer i om blant annet antikorrupsjon og ansvarlig forretningspraksis, inkludert risiko for hvitvasking, og at selskapene rapporterer om sine systemer og retningslinjer for å forebygge og forhindre dette. Banken forventer at selskapene har klare tiltak for å forhindre hvitvasking av penger. Norges Bank har nylig uttalt at banken har de siste årene sett på hvordan selskapet Emaar følger opp standarder og prosedyrer som gjør det mulig for bedrifter å identifisere sine kunder og overholde anti-hvitvasking. Ifølge banken er en sentral del av dette å kunne identifisere opphavet til finansielle midler, regulere andelen

kontanter som kan benyttes ved kjøp av eiendom og hvilke banker de godtar at betalinger overføres fra. Videre har banken uttalt at hvis ny informasjon viser at dette ikke er tilstrekkelig fulgt opp, vil banken følge dette opp i selskapsdialogen. Banken har også uttalt at informasjonen er delt med Etikkrådet.

Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. I slike saker avgir Etikkrådet råd til Norges Banks hovedstyre, som tar beslutninger. Kriteriene i de etiske retningslinjene bygger på internasjonale konvensjoner og retningslinjer.

Det etiske rammeverket har vært gjenstand for flere gjennomganger, senest av Etikktvalget som la frem sin utredning (NOU 2020: 7 Verdier og ansvar) i 2020. Utvalget viste i sin utredning til at det er bred internasjonal enighet om å bekjempe all slags økonomisk kriminalitet, som hvitvasking eller skatteunndragelse, ikke bare grov korrupsjon. Dette kommer ifølge utvalget tydeligst til uttrykk for hvitvasking, som er omfattet av flere internasjonale konvensjoner som for eksempel FNs konvensjon om organisert kriminalitet fra 2000 og FNs konvensjon om ulovlig narkotikahandel fra 1988. Utvalget viser videre til at det foregår utstrakt internasjonalt samarbeid for å hindre blant annet hvitvasking, for eksempel gjennom The Financial Action Task Force, der Norge har vært medlem siden 1991. Organisasjonen utvikler standarder og retningslinjer, evaluerer landene og påser at standardene følges. I Meld. St. 24 (2020-2021) viste Finansdepartementet til at korrupsjonskriteriet utvides til å omfatte også annen grov økonomisk kriminalitet, og presiserte at dette omfatter blant annet hvitvasking og skatteunndragelse, samt tilrettelegging for dette.

SPØRSMÅL NR. 2272**Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 18. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Foreldre og elevar som ikkje støttar Pride, eller som ikkje har tatt stilling til saka og som derfor ikkje ønskjer å markere ho, må likevel godta flagging med Pride-fane på skular der kommunane eller rektor gjennomfører dette. Dette handlar om ytringsfriheit, om retten både til å ytre seg og til ikkje å ytre seg.

Meiner statsråden at det å ønske at markeringar av meiningar og politiske haldningar skal vera frivillige, og å vera mot tvang i tilfellet Pride, er det same som å ville forby folk å feire kjærleik?

GRUNNGJEVING:

Evna hos leiande politikarar til å tenkje prinsipielt om demokratiske verdiar og rettar som ytringsfriheit er vesentleg for å oppretthalde desse verdiane og rettane. Samfunnet vårt har gått timilssteg framover i retning aksept av homofili dei siste tiåra, noko som er positivt både for dei homofile og for samfunnet som heilskap. Mange av oss som støttar kampen for mangfald og aksept er imidlertid skeptiske til Pride fordi denne rørsla har fleire problematiske sider ved seg i tillegg til det som dei aller fleste kan støtte; det som gjeld kjærleik og toleranse. Og veldig mange har ein prinsipiell inngang til dette: at ytringsfriheit både handlar om retten til å ytre noko og til ikkje å ytre noko.

No ser vi ei utvikling i samfunnet som går motsett veg av toleranse og respekt for andre. Dette skjer ved at vi som meiner det må vera frivillig å feire Pride og/eller som har innvendingar til ideologien bak blir stempla som intolerante og hatefulle utan grunn. Vener blir altså gjort til fiendar, og frivillighet blir erstatta meir og meir med parade- og flaggingstvang. Det blir skapt ein falsk motsetnad mellom dei "gode" som er for tvang og dei "vonde" som meiner markeringar må få vera frivillig. Den 6. juni sa Jaffery dette til NRK radio som ein kommentar til at Ålesund kommune skulle avgjera om skulane skulle flagge eller ikkje:

"Regjeringa for eksempel skal jo feire med Pride. Og eg meiner det at i 2024 bør vi ha kome lenger enn at vi driv og forbyr folk å feire kjærleik."

Eg meiner det er skummelt polariserande når mange i Pride-rørsla og til og med ein statsråd uttaler seg etter ein så tydeleg svart-kvitt-tankegang. Det er ingen grunn til å laga eit oss-mot-dei-samfunn basert på kven

som er for tvang eller ikkje. Og det er i alle fall ikkje grunn til å utrope dei som er for tvang til dei moralske vinnarane.

Kampen for toleranse og mangfald gjekk godt framover før Pride kom inn i biletet. No kan den strenge peikefingeren som blir retta mot oss som ikkje vil innordne seg ein bestemt måte å markere på bli det største hinderet mot vidare framgang i homokampen. For slik stempling og fordømming verkar polariserande. Polarisering avlar ekstremisme og det er det siste vi nordmenn treng, uansett legning.

Svar:

Jeg er enig i representanten om at debatten omkring flagging med prideflagg har blitt polarisert. Jeg synes vi alle har et ansvar for å motvirke polarisering, også vi som politikere har et ansvar, spesielt i spørsmål som handler om å gi mennesker trygghet og mulighet til å være seg selv. Jeg kjenner ikke igjen at «frivillighet blir erstatta meir og meir med parade- og flaggingstvang». Jeg vil understreke at det selvfølgelig er helt frivillig å flagge eller gå i parade. Derksom noen opplever det som en parade- og flaggingstvang vet ikke jeg hvor den forståelsen kommer fra.

Representanten mener at pridebevegelsen har flere problematiske sider ved seg. Det hadde vært interessant å få vite mer konkret hva representanten mener med dette utsagnet, og om representanten sikter til de skeive organisasjonene.

I så fall har jeg respekt for at representanten kan være uenig i hele eller deler av de skeive organisasjonenes vedtatte politikk. Det er riktignok en misoppfatning av representanten hvis hun tror det er slik at de skeive organisasjonene eier eller har enerett på prideflagget, og at dersom man f.eks. heiser flagget eller markerer pride på andre måter må stå inne for alt av de skeive organisasjonenes vedtatte politikk. Dette har organisasjonene gjentatte ganger selv vært helt tydelige på i den offentlige debatten om flagging og pride.

Prideflagget er et symbol, og som med alle andre former for symboler vil det være forskjell på hva folk legger i det. Det norske flagget er et eksempel på dette. Det norske flagget har flere ganger aktivt blitt brukt av nynazistiske og rasistiske grupperinger. Det har ikke hindret meg i å flagge med det norske flagget f.eks. på 17. mai.

Når skoler, barnehager, næringsbygg eller andre velger å flagge med prideflagget i juni, forstår jeg det slik at de ønsker å vise at man står sammen for likeverd, mangfold og inkludering. Det synes jeg er positivt, og

dette er verdier som regjeringen setter høyt. Jeg håper og tror at flertallet av oss også setter disse verdiene høyt i vårt samfunn.

Og la det være helt klart: Når skoler eller barnehager velger å heise prideflagget eller markere pride, så er det med utgangspunkt i skolens læreplanverk og barnehagens rammeplan.

Rammeplanen sier at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Jeg anser at det å heise regnbueflagget og markere pride fungerer som et viktig bidrag inn i dette arbeidet.

Utover dette så er det å heise prideflagget en måte å vise solidaritet og støtte til skeive. Skeive er en gruppe som historisk sett har blitt diskriminert, usynliggjort, sykeliggjort og kriminalisert. Og vi er ikke i mål når det kommer til likestilling og inkludering av skeive. Heiser vi prideflagget viser vi at vi vil fortsette å vise støtte til skeive og for kampen som gjenstår.

I løpet av den siste måneden har vi sett en økning i hat mot skeive på sosiale medier, trusler under pridearrangement, nedrivning og brenning av prideflagg. Dette

skaper utrygghet blant skeive. Vi vet at grupper som utsettes for slikt ender opp med å vegre seg eller blir totalt fraværende fra den offentlige debatten. Dersom representanten virkelig er opptatt av å ivareta ytringsfriheten i demokratiet vårt vil jeg oppfordre representanten til å ta til motmæle mot hatet skeive utsettes for.

Avslutningsvis vil jeg si at jeg er uenig i representantens analyse om at kampen for toleranse og mangfold gikk godt fremover før pridemarkeringer kom inn i bildet.

I år er det 50 år siden første gang kamp for skeives rettigheter ble markert i Oslo. På det tidspunktet, i 1974, ble homofili fortsatt sett på som en diagnose. En sykeliggjøring av folks seksualitet og kjærlighet. Det var ikke mulig for skeive å inngå hverken partnerskap eller ekteskap. Det fantes ikke diskrimineringsvern for skeive. Det har siden 1974 vært flere pridemarkeringer rundt omkring i Norge og jeg er glad for at det bare blir flere.

Jeg tror at pridemarkeringer har bidratt til at det er bedre å være skeive i Norge enn for 50 år siden. Representanten skriver at hun støtter kampen for mangfold og aksept. Derfor håper jeg hun faktisk mener dette og vil være med på at det skal bli enda bedre å være skeiv i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2273

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 19. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Det er nå over 1 måned siden dette vedtaket ble fattet i Stortinget og i henhold til informasjon som er gjort tilgjengelig for undertegnede har ikke de det gjelder ikke hørt noe om ordningen.

Hva er status i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Den 7. mai fattet stortinget følgende vedtak, med virkning fra 1. juni.

I Stortingets møte 7. mai 2024 ble det gjort følgende vedtak til lov om endringer i lov om krigspensjonering for militærpersoner og lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner (refusjon av egenandeler ved varig innleggelse i institusjon i utlandet)

I

I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner gjøres følgende endring:

§ 31 skal lyde:

Krigspensjoneringen kan dekke krigsinvaliddepensjonistens egenandeler til varig innleggelse i syke- eller aldershjem i utlandet ut over det som dekkes av bostedslandet. Dekningen begrenser seg til det som er normalt i bostedslandet.

Ved egenandelsdekning etter første ledd beregnes pensjonen etter § 3 nr. 4 sjette ledd.

II

I lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner gjøres følgende endring:

§ 32 skal lyde:

Krigspensjoneringen kan dekke krigsinvaliddepensjonistens egenandeler til varig innleggelse i syke- eller aldershjem i utlandet ut over det som dekkes av bostedslandet. Dekningen begrenser seg til det som er normalt i bostedslandet.

Ved egenandelsdekning etter første ledd beregnes pensjonen etter § 6 nr. 4 sjette ledd.

III

Loven gjelder fra 1. juni 2024.

Svar:

Jeg viser til at ved lov 24. mai 2024 nr. 24 om endringer i lov om krigspensjonering for militærpersoner og lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner (refusjon av egenandeler ved varig innleggelse i institusjon i utlandet), fikk disse lovene bestemmelser om refusjon av egenandeler ved varig innleggelse i syke- eller aldershjem i utlandet. Endringsloven gjelder fra 1. juni 2024.

Lovendringene bygger på departementets forslag i Prop. 92 L (2023–2024). De går i hovedsak ut på at krigspensjonister, herunder krigsseilere, kan søke Arbeids- og velferdsetaten om å få refusjon for betalte egenandeler i forbindelse med varig innleggelse i institusjoner som syke- eller aldershjem i utlandet. Refusjon forutsetter at pensjonen reduseres tilsvarende den reduksjonen krigspensjonister får ved varig innleggelse i syke- eller aldershjem i Norge.

Bakgrunnen for saken var Stortingets anmodningsvedtak 9. april 2024. Vedtaket bygget på Arbeids- og sosialkomiteens enstemmige innstilling 21. mars 2024, jf. Innst. 246 S (2023–2024), jf. Dokument 8:72 S (2023–2024).

Arbeids- og sosialkomiteen sluttet seg i Innst. 291 L (2023–2024) enstemmig til departementets forslag i Prop.

92 L (2023–2024). Et samlet Storting stilte seg bak innstillingen under stortingsbehandlingen 4. mai i år.

Jeg gjør i lys av representantens spørsmål om regelendringenes effekt, oppmerksom på at den nye ordningen kun har virket et par uker. Videre er utgangspunktet her, som ellers, at de som mener å ha rettigheter etter nye regler må sette fram krav overfor Arbeids- og velferdsetaten. For fullstendighetens skyld tillegges at Arbeids- og velferdsetaten, i likhet med andre forvaltningsorganer, etter forvaltningsloven har en alminnelig veiledningsplikt innenfor sitt sakområde. Formålet med veiledningen er å gi parter og andre interesserte adgang til å vareta sine interesser i bestemte saker på best mulig måte. Omfanget tilpasses likevel forvaltningsorganets situasjon og kapasitet til å påta seg slik virksomhet.

Når det er sagt, understreker jeg at denne saken har høy prioritet. Derfor ble det allerede den 28. mai publisert en intern fagmelding i Arbeids- og velferdsetaten om regelendringene. NAV Kontaktsenter har fra samme tidspunkt vært beredt til å svare på spørsmål og videreformidle kontakt. Tekst om endringer i rundskrivet til krigspensjoneringslovene som følge av nye regler, er sendt til publisering.

NAV Familie- og pensjonsytelser er klar til å behandle søknader etter bestemmelsene som gjelder fra 1. juni. Informasjon om ordningen og hvordan man søker er tilgjengelig på Arbeids- og velferdsetatens nettsider. NAV Familie- og pensjonsytelser har per i dag ikke fått inn søknader, og vil sende et informasjonsbrev til de potensielle søkerne for refusjonsordningen.

SPØRSMÅL NR. 2274

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 19. juni 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Alle elever skal ha tilgang på gode læremidler, det gjelder også de som trenger de universell utformet. Det er ikke godt nok i dag, og stadige tilbakemeldinger viser at man ikke oppfyller kravene, noe også UU tilsynet har påpekt. Nå kan det synes som man vil ta universell utforming ut av WAD- direktivet, og det er stor bekymring i flere miljøer for konsekvensene det får for elevenes rett til å få delta i undervisningen.

Hvordan har statsråden tenkt at man skal sikre universell utforming av digitale læremidler om de tas ut av WAD?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet skal utrede støttesystem for å hjelpe kommunene med å tilby gode digitale læremidler. Bakgrunnen slik vi oppfatter det, er at forlagene ikke har klart å følge reglene for universell utforming, noe som gjør at svaksynte og blinde elever ikke får tilgang til læremidlene som andre. Blindeforbundet er sterkt bekymret,

og mener at man i stedet for å fokusere på hvordan vi kan sikre at reglene blir fulgt, så ber utdanningsdirektoratet advokater utrede muligheten for å gi unntak, slik at dette ikke lenger blir ulovlig. Forbundsleder i Norges Blindeforbund uttrykker det slik:

«Dette er et svik mot elever som trenger universelt utformede digitale læremidler for å få den samme undervisningen som de andre, slik at man kan få jobber som alle andre senere i livet.»

Det er behov for en avklaring på hvordan man jobber med dette, og hvordan vi sikrer at tilgang på universelt utformede læremidler blir bedre, ikke svekkes.

Svar:

I Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole redegjør regjeringen og KS for at det er utfordrende og ressurskrevende for kommunene å vurdere personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming av læremidler. I forbindelse med arbeidet med strategien gjennomførte Utdanningsdirektoratet en analyse som viser at det ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt at alle kommunene må vurdere de samme digitale læremidlene og dermed utføre parallellarbeid. Å gjøre deler av dette arbeidet i fellesskap vil opplagt være fornuftig.

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å utrede en eller flere felles støttetjenester for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming. Utdanningsdirektoratet har derfor lyst ut et oppdrag om å utrede hvordan det best kan etableres en eller flere felles støttetjenester for ivaretagelse av personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming for digitale læremidler og læringsressurser innen barnehage- og skolesektoren.

Utgangspunktet her er altså å utrede hvordan eventuelle støttetjenester i størst mulig grad kan ivareta personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming i digitale læremidler og læringsressurser. Hensikten er ikke å endre eller svekke regelverket eller elevenes rettigheter på noen av disse områdene, men å bedre regelverksetterlevelsen.

Samtidig står det i oppdraget at utredningen blant annet skal belyse fordeler og ulemper med ulike alternativer, juridiske hindringer og hvilke endringer som eventuelt må gjøres i nasjonalt regelverk. Et regelverk vil alltid ha mange ulike elementer, for eksempel rettigheter og plikter – men også for eksempel bestemmelser om håndheving, som tilsyn og lignende. Dersom utredningen avdekker at det ligger store hindre for ivaretagelsen av elevenes interesser i selve regelverket, er det viktig at dette blir belyst. Jeg synes derfor det er prinsipielt viktig at et slikt punkt er med i utredningen.

Oppdraget skal utføres i tråd med utredningsinstruksen. Synspunkter fra organisasjoner som representerer ulike grupper elever, som for eksempel Blinde-

forbundet, vil være viktige for å belyse både positive og negative virkninger av ulike tiltak.

Utdanningsdirektoratet skal gjøre sin vurdering av utredningen og oversende denne til departementet innen 15. desember 2024. Etter det vil jeg vurdere forslagene og begrunnelsen for disse, og ta stilling til anbefalingene.

Når det gjelder universell utforming spesielt, så vil jeg minne om at dette er regulert i Likestillings- og diskrimineringsloven, som ligger til Kulturdepartementet, og gjennom forskrift om universell utforming av IKT, som ligger til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet. Likestillings- og diskrimineringsloven gir både rett til individuell tilrettelegging for elever og studenter og plikter for offentlige og private virksomheter til universell utforming av IKT. Opprinnelig var ikke grunnopplæringen omfattet av bestemmelsene om universell utforming av IKT, men ble omfattet av lovverket for nye løsninger fra 2018, og for alle løsninger fra 2021. Så vidt jeg kjenner til er det få andre land i Europa som har inkludert grunnopplæringen i det generelle regelverket om universell utforming av IKT på den måten vi har gjort det.

Web Accessibility Directive (WAD) er innlemmet i norsk regelverk gjennom Likestillings- og diskrimineringsloven. Dette er EUs webdirektiv om universell utforming av offentlige nettsteder og mobilapplikasjoner. WAD stiller i stor grad samme krav som allerede gjaldt for nettløsninger og apper, men innfører også flere nye krav. Selv om Norge var pålagt som en konsekvens av EØS-avtalen å innlemme WAD, var det et norsk valg å også omfatte barnehage og skole i de nye bestemmelsene som ble innført i Likestillings og diskrimineringsloven fra 1. februar 2024.

Tilsynet for universell utforming av IKT ved Digitaliseringsdirektoratet la i år fram en rapport som oppsummerer deres tilsynsaktivitet i grunnopplæringen i 2023. Tilsynene viser at leverandørene ikke utnytter handlingsrommet i regelverket til å møte ulike brukerbehov med alternative sløyfer, parallelle spor og mulighet for brukertilpassing innen en og samme løsning. I rapporten konkluderer tilsynet blant annet med at manglende universell utforming av digitale løsninger truer retten til likeverdig opplæring, og at det er utfordrende for kommunene å sikre universell utforming av ikt ved innkjøp av digitale løsninger.

Tilsynet har en rekke forslag til tiltak for å bøte på disse utfordringene. Noen av disse tiltakene var allerede fulgt opp gjennom Strategi for digital kompetanse og infrastruktur.

Vi har også sett at det har skjedd en positiv utvikling de senere årene, blant annet på grunn av den oppmerksomheten disse spørsmålene har fått, både i media, gjennom tilsynsaktiviteten Digitaliseringsdirektoratet gjennomførte i 2023, klagesaker til Likestillings- og diskrimineringsnemda og oppmerksomhet fra Likestillings- og diskrimineringsombudet. Blant annet har produsentene intensivert arbeidet sitt med å utvikle gode

standarder og veiledninger om hvordan digitale læremidler i praksis utformes universelt på best mulig måte.

Avslutningsvis, vil jeg peke på at det er et mål for regjeringen å styrke den universelle utformingen av samfunnet. Jeg vil fortsette dialogen med de departementene som har ansvar for regelverket om universell utforming av IKT. Mitt utgangspunkt for denne dialogen vil alltid være å bedre vilkårene for elevenes læring og å finne gode løsninger. Å finne gode løsninger vil også kunne bety å disku-

tere endringer i regelverket dersom det er behov for det, men jeg har ingen konkrete planer om dette nå. Jeg vil heller ikke forskuttere hva utredningen fra Utdanningsdirektoratet vil komme til å si.

Jeg mener med dette at vi synliggjør både den omfattende innsatsen vi legger ned på området, og at intensjonen med arbeidet er å sikre og styrke tilgangen på universelt utformede læremidler for alle elever.

SPØRSMÅL NR. 2275

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 17. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange mister AAP før de får behandlet sin søknad om uføretrygd?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av en kvinne som har søkt om uføretrygd og ventet på svar i sju måneder. Hun har fått beskjed om at hun mister sin AAP etter åtte måneder fordi NAV ikke har lov å gi AAP i en lenger periode når man har søkt uføretrygd. Da vil hun stå uten inntekt. Vet statsråden hvor ofte det skjer at personer som har søkt uføretrygd mister sin AAP før søknaden er ferdig behandlet, og hva syns statsråden om at folk kan risikere å stå uten inntekt fordi NAV bruker lang tid på å behandle en søknad.

Svar:

Jeg vil begynne med å si at jeg har stor forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være krevende for dem det gjelder. Lang saksbehandlingstid vil kunne sette mange i en usikker og vanskelig situasjon, og ha betydning for velferden til den enkelte. Derfor må Arbeids- og velferdsdirektoratet hele tiden gjøre vurderinger og prioriteringer mellom ytelser som er avgjørende for personer i mange ulike situasjoner. Departementet følger utviklingen i saksbehandlingstidene i styringen av direktoratet.

Det følger av folketrygdloven § 11-18 at en bruker kan innvilges arbeidsavklaringspenger (AAP) i inntil fire måneder når brukeren skal vurderes for uføretrygd. Hvis søknaden ikke er ferdig behandlet innen fire måneder, kan brukeren få ytterligere fire måneder med arbeidsavklaringspenger mens hun eller han venter på behan-

dling av søknaden. Det er ikke mulig å innvilge arbeidsavklaringspenger etter denne bestemmelsen i mer enn totalt åtte måneder, uavhengig av om behandlingen av søknaden om uføretrygd tar lengre tid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert meg om at Arbeids- og velferdsetaten ikke fører statistikk på antall brukere per år som mottar AAP etter § 11-18 og som venter mer enn åtte måneder på behandling av uføresøknaden sin, og da blir stående uten AAP. Etaten har derimot til enhver tid oversikt over hvem som nærmer seg utløp av vedtaksperioden på åtte måneder, og vil alltid prioritere eldste sak først.

Årsakene til at noen søknader om uføretrygd ikke behandles innen åtte måneder er sammensatte. Saksbehandlende enhet kan vente på opplysninger fra utenlandske trygdemyndigheter, vurdering fra rådgivende overlege, inntektsopplysninger fra bruker (selvstendig næringsdrivende), vurderinger fra medisinske spesialister eller leger, dialog med det lokale Nav-kontoret, avklaringer på prinsipielle rettsspørsmål, og saker som kommer i retur fra Trygderetten og NAV Klageinstans.

Per i dag er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden under 8 måneder.

Jeg har forståelse for at det er krevende for bruker å ikke få avklart sin søknad om uføretrygd i god tid før AAP-perioden utløper. Hvis man blir stående uten penger å leve av, kan man ha rett til økonomisk sosialhjelp. Det er derfor svært viktig at de personene det gjelder tar kontakt med Nav-kontoret, slik at man kan finne en løsning sammen med bruker.

SPØRSMÅL NR. 2276**Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 19. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvilke initiativ har utenriksministeren tatt angående de over 1 800 politiske fangene som er fengslet i Hongkong?

BEGRUNNELSE:

Kampen for demokrati i Hongkong førte til at mer enn 2 millioner mennesker deltok i fredelige marsjer i Hongkong i 2019-2020 og tusenvis av aktivister ble arrestert for deres deltakelse i prodemokratibevegelsen. I 2020 innførte Beijing nasjonal sikkerhetslov i Hongkong, som kriminaliserer alle former for dissens. Eksempelvis vil det å bære en t-skjorte med teksten "frigjør Hongkong" nå være en forbrytelse i Hongkong. Siden 2019 har myndighetene i Hongkong fengslet over 1 860 politiske fanger.

Svar:

De siste årene har sivile og politiske rettigheter i Hongkong vært under press. De siste dommene under Den nasjonale sikkerhetsloven som ble innført i 2020, og arrestasjoner relatert til det nye lovverket for nasjonal sikkerhet etablert under artikkel 23 i Hongkongs grunnlov «Basic Law», er en bekymringsfull utvikling. Rapporter om forsøk på transnasjonal undertrykkelse rettet mot Hongkong-diaspora i utlandet er også alvorlig.

Menneskerettigheter og demokratiske friheter skal sikres også i ivaretagelsen av nasjonal sikkerhet. Det gjelder ikke minst de nødvendige garantiene for ytringsfrihet, demokratisk deltagelse og rettssikkerhet.

Under mitt besøk til Beijing 5. februar oppfordret jeg kinesiske myndigheter til å overholde alle deres internasjonale forpliktelser, og jeg tok opp menneskerettighetssituasjonen i Kina, inkludert i Hongkong, med den kinesiske utenriksministeren.

Norge, regjeringen og vår ambassade i Beijing har overfor myndigheter i Kina og i Hongkong tydelig uttrykt vår bekymring for hvordan sivile og politiske rettigheter i Hongkong er under økende press. Dette gjør vi både direkte og offentlig.

Ambassaden i Beijing besøker jevnlig Hongkong, senest i april i år, og gjentok der vår bekymring for demokrati- og rettsstatsutviklingen i Hongkong i møter direkte med myndighetene.

Under den periodiske landhøringen (UPR) av Kina i FNs Menneskerettighetsråd 23. januar bad vi også Kina om å ivareta ytringsfriheten i tråd med folkeretten og internasjonale menneskerettighetsstandarder.

Vi oppfordrer myndighetene i Hongkong og Kina til å reversere denne utviklingen og sikre garantiene etablert i Hongkongs Basic Law og forpliktelsene Hongkong er under som konvensjonspart til FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 2277**Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 20. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan det bes om en oversikt over betalt formuesskatt i kroner og prosent av henholdsvis brutto- og ligningsformue for årene 2013, 2021 og 2023, og ber om at svaret oppgis

fordelt etter ulike formuesintervaller, samt for topp 1 % og topp 0,1 %?

Svar:

Tabell 1 gir oversikt over betalt formuesskatt i kroner og i prosent av hhv. beregnet nettoformue og skattepliktig nettoformue for årene 2013, 2021 og 2022. Kilden til oversikten er SSBs Skattestatistikk for personer. 2022 er det siste året for tilgjengelig statistikk.

Tabell 1 Formuesskatt og beregnet- og skattepliktig nettoformue sortert etter formuesgrupper. Antall personer 17 år og eldre. 2013, 2021 og 2022

	Antall personer	Beregnet nettoformue ¹ . Mill. kroner	Beregnet skattepliktig nettoformue. Mill. kroner	Formuesskatt. 1 000 kroner	Formuesskatt i prosent av beregnet nettoformue	Formuesskatt i prosent av skattepliktig nettoformue
2013						
Samlet	4 050 272	4 725 493	1 084 356	13 797 388	0,3	1,3
Desil 1	405 027	-455 672	-700 629	-	-	-
Desil 2	405 027	-62 721	-141 263	-	-	-
Desil 3	405 027	-2 764	-21 165	30	-	-
Desil 4	405 027	16 034	-13 423	1 705	0,0	-
Desil 5	405 027	82 529	-41 965	17 533	0,0	-
Desil 6	405 028	249 149	-54 617	66 256	0,0	-
Desil 7	405 027	462 642	38 033	165 573	0,0	0,4
Desil 8	405 027	698 186	154 466	310 087	0,0	0,2
Desil 9	405 027	1 038 748	325 446	830 769	0,1	0,3
Desil 10	405 028	2 699 363	1 539 472	12 405 435	0,5	0,8
Topp 1 pst.	40 503	977 215	794 151	8 147 163	0,8	1,0
Topp 0,1 pst.	4 051	447 197	424 719	4 607 994	1,0	1,1
2021						
Samlet	4 380 630	9 194 139	2 488 690	18 108 744	0,2	0,7
Desil 1	438 062	-564 287	-899 344	398	-	-
Desil 2	438 063	-67 373	-168 561	55	-	-
Desil 3	438 063	3 496	-19 923	165	0,0	-
Desil 4	438 063	51 134	-30 890	2 940	0,0	-
Desil 5	438 063	202 902	-86 951	20 242	0,0	-
Desil 6	438 063	488 811	-48 524	53 819	0,0	-
Desil 7	438 063	808 411	117 790	136 307	0,0	0,1
Desil 8	438 063	1 173 366	307 185	319 742	0,0	0,1
Desil 9	438 063	1 728 334	596 179	976 501	0,1	0,2
Desil 10	438 064	5 369 344	2 721 728	16 598 576	0,3	0,6
Topp 1 pst.	43 807	2 385 739	1 374 775	10 816 442	0,5	0,8
Topp 0,1 pst.	4 381	1 260 470	732 534	6 086 128	0,5	0,8

1 Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsetningsrabatt på primærbolig, aksjer og driftsmidler.

2022						
	4 441 278	9 665 099	3 148 206	25 851 080	0,3	0,8
Samlet						
Desil 1	444 127	-540 934	-871 958	182	-	-
Desil 2	444 128	-60 762	-162 808	69	-	-
Desil 3	444 128	4 966	-16 507	288	0,0	-
Desil 4	444 128	57 243	-36 816	3 745	0,0	-
Desil 5	444 127	223 710	-104 788	23 534	0,0	-
Desil 6	444 128	524 260	-56 045	60 391	0,0	-
Desil 7	444 128	860 663	125 549	144 340	0,0	0,1
Desil 8	444 128	1 247 293	334 072	364 486	0,0	0,1
Desil 9	444 128	1 832 804	657 977	1 112 447	0,1	0,2
Desil 10	444 128	5 515 857	3 279 530	24 141 597	0,4	0,7
Topp 1 pst.	44 413	2 383 994	1 735 931	16 765 196	0,7	1,0
	4 442	1 212 098	920 518	9 793 013	0,8	1,1
Topp 0,1 pst.						

Kilde: Skattestatistikk for personer, SSB.

Det vises til at vi tidligere anslått at inntektene fra formuesskatten ville økt med om lag 1,88 mrd. kroner påløpt sammenlignet med regjeringens forslag for 2024 dersom formuesskattereglene som gjaldt i 2013 innføres. Dette viser at økningen i formuesskatt hovedsakelig skyldes at formuene har økt og ikke endringene i formuesskattereglene. Denne beregningen er basert på Statistisk

sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2021. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 2278

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 24. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det slik at statsråden har tatt en avgjørelse på hva som blir rutetidene på Vestfoldbanen, og ikke lenger er åpen for å lytte til lokalbefolkningens synspunkter, eller blir rutetidene formelt vedtatt etter sommeren?

BEGRUNNELSE:

Jernbanedirektoratets forslag til rutetilbud for tog i Vestfold har skapt store protester. Mange av fylkets innbyggere opplever at forslaget vil dele fylket i to. De som bor på den ene siden av Tønsberg og arbeider, går på skole eller har fritidsaktiviteter på den andre siden av Tønsberg må bytte tog, noe som vil føre til at langt flere tvinges til å vel-

ge bil fremfor tog. Jernbanedirektoratet hevder at det er få minutter å vente, men oppgir kun korteste ventetid, ikke hva som vil bli lengst ventetid. Uansett vet vi at bytte av transportmiddel fører til at flere velger bil.

Etter hva jeg har forstått skal samferdselsdepartementet formelt avgjøre rutetidene i august.

Midt i april møtte fylkesordføreren i Vestfold med følge samferdselsministeren. Fylkesordføreren satt igjen med inntrykk fra møtet om at ministeren har bestemt seg for rutetidene som skal gjelde fra nytt dobbeltspor åpner. Reisetid fra Skien og Tønsberg ser ut til å trumfe behovet for intertransport i Vestfold.

Midt i mai argumenterer samferdselsministeren i Vestfold-avisene med at forslaget til nye rutetider er «Den beste løsningen for det store flertallet av reisende» (Gjengangeren.no den 18. mai).

Jeg ber om at statsråden besvarer spørsmålet som stilles. Jeg er ikke veldig interessert i et svar fylt med betraktninger rundt temaet.

Svar:

Et sentralt mål i InterCity-utbyggingen på Vestfoldbanen har vært å oppnå en reisetid på om lag én time Tønsberg - Oslo, med fire avganger i timen i grunnrute . Det er investert nær 40 milliarder kroner i en rekke infrastrukturprosjekter langs Vestfoldbanen for å oppnå disse målene. De store investeringene vil gi et vesentlig bedre togtilbud til de aller fleste passasjerene som benytter denne banen. Reisende fra Tønsberg får fire i stedet for én avgang i timen

i grunnrute mot Oslo, og reisetiden blir kuttet med om lag 15 minutter. Passasjerene som reiser mellom nord og sør i Vestfold, som utgjør om lag 2 pst. av passasjerene på Vestfoldbanen , må bytte tog i Tønsberg og får noen minutter lengre reisetid. Til gjengjeld får reisende fra Horten, Holmestrand og Sande dobbelt så mange avganger hele døgnet.

Tilbudsforbedringene lå til grunn for Stortingets vedtak om å prioritere de store investeringene i Vestfoldbanen. Mitt ansvar er å sikre at Stortingets vedtak blir fulgt opp, og at de lovede tilbudsforbedringene blir realisert. Innenfor de rammer som Stortingets vedtak og min oppfølging av disse vedtakene setter, har Jernbanedirektoratet utarbeidet et rutetilbud som ivaretar forutsetningene for realisering av dette prosjektet.

Den konkrete tildelingen av ruteleier er regulert i Jernbaneforskriften. Jernbanedirektoratet inngår avtale med togselskapene om konkrete endringer i togtilbudet og togselskapene søker deretter Bane NOR som infrastrukturforvalter om ruteleier jf. jernbaneforskriften.

Tilbudsforbedringen på Vestfoldbanen ligger inne som en opsjon i trafikkavtalen Østlandet 2 som er inngått mellom Jernbanedirektoratet og Vygruppen. Opsjonen i trafikkavtalen må utløses av Jernbanedirektoratet senest ett år i forkant av trafikkoppstart. Grunnet forsinkelser i utrulling av ERTMS, jf. mitt svar på spørsmål 15:2114 (2023-2024), vil innføring av tilbudsforbedringen på Vestfoldbanen bli noe forsinket.

SPØRSMÅL NR. 2279

Innlevert 11. juni 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

De få tiltakene Stortinget vedtok i 2023 er ett steg i riktig retning, men det er langt igjen før politiet og andre aktører har fått tilstrekkelig med virkemidler til å stoppe dagens uakseptable utvikling.

Har de tiltakene som Stortinget vedtok i desember i fjor blitt innført enda, og om nei, hvorfor ikke, og mener statsråden at det er tilstrekkelig med de få tiltakene som Stortinget vedtok, eller mener justisministeren det er behov for flere og sterkere tiltak for å stoppe gjengene, bilbrannene, ungdomsvolden og ranerne?

BEGRUNNELSE:

Vi opplever for tiden en meget uakseptabel og unødvendig økning i brutal ungdomsvold og ungdomskriminalitet. I flere og flere byer i Norge har vi tilfeller av kriminelle ungdomsgjenger, blind og brutal vold, knivstikking, ran og såkalte «VIPPS»-ran.

Flere og flere, spesielt unge og barn føler seg utrygge.

I Oslo er situasjonen helt ute av kontroll hvor bilbranner, ran og knivstikking dessverre har blitt vanlig. Denne uakseptable utviklingen må stoppes. Det kan ikke

være slik at biler tennes på, uskyldige blir slått ned, banket opp og knivstukket og unger helt ned i 12 års alderen blir ranet med kniv midt på lyse dagen i Oslo sentrum.

Denne formen for ungdomskriminalitet som vi nå opplever var ikke vanlig for noen år tilbake, men dessverre ser vi at denne negative utviklingen har økt gradvis i takt med økt innvandring til Norge.

Det er ingen tvil om at politikerne ikke har fulgt med i timen. Mens kriminaliteten har økt, så har ikke Regjering og Storting sørget for å vedta nødvendige lovendringer eller tilstrekkelig med finansiering til politi, domstoler eller kriminalomsorgen for bl.a. å øke kapasiteten på ungdomsfengsler.

VI i FrP har advart mot sviktende integrering og denne negative utviklingen år etter år. Senest i desember 2023, rett før Stortinget tok juleferie, så behandlet Stortinget flere viktige saker hvor målet var å bekjempe den store veksten i spesielt ungdomsvold og gjengkriminalitet. FrP hadde et dok 8 forslag med hele 13 viktige punkter som garantert ville bidradd til å forhindre mye av den helt meningsløse volds- og ransbølgen vi nå ser spesielt i Oslo men også i resten av landet. I Dokument 8:7 S (2023-2024) - stortinget.no

Dessverre fikk bare forslaget om hurtigspor flertall.

Men forslag om deling av taushetsbelagt informasjon mellom relevante instanser som jobber med barn og unge som har risiko for å begå lovbrudd, ble vedtatt. Det ble også vedtatt at domstolen bør ha en mer aktiv rolle i straffgjennomføringen, endringer vedrørende samtykke ved ungdomsstraff og at ungdomsstraff skal kunne kombineres med fengselsstraff inntil 6 mnd.

Sett i lys av den enorme veksten vi har i ungdomskriminalitet, med vold, ran, knivstikking og VIPPS-ran mot små barn helt ned i 12 års alderen, så er det avgjørende viktig at regjering og Stortinget handler.

Svar:

Jeg ser med bekymring på økningen i anmeldt kriminalitet blant barn og unge, særlig økningen i gruppen under 15 år. Regjeringens mest grunnleggende oppgave er å sikre trygghet for folk som bor i Norge. Når barn og ungdom begår lovbrudd, må det iverksettes tiltak raskt og de må få oppfølging som bidrar til at de kommer ut av en negativ utvikling som ødelegger både for dem selv og andre. Vi er avhengig av et godt samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer og med frivillig sektor, og det arbeides kontinuerlig med forbedringer.

Regjeringen la 14. mai frem sitt forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2024. Blant annet foreslo regjeringen å stake ut kursen for å bekjempe gjengkriminaliteten med en styrking av norsk politi på 1,6 milliarder kroner. Samlet helårseffekt av den totale satsingen på politiet er 1,7 milliarder kroner. I statsbudsjettet for 2024 prioriterte regjeringen ca. 11 millioner kroner til en utvidelse av ungdomsenhet øst på Eidsvoll med to plasser. Disse plassene er nå i bruk.

De vedtatte forbedringene av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, samt endringen som utvider målgruppen for oppholdsforbud til også å omfatte ungdom mellom 15 og 18 år, trer i kraft 1. september i år. Det har vært behov for å sikre god implementering, og lovendringene kunne derfor ikke tre i kraft straks. Regjeringen har prioritert omlag 19 millioner kroner for å gjennomføre lovendringene.

Videre vil regjeringen legge frem en lovproposisjon før sommeren som følger opp flere av Stortingets vedtak. Forslagene i lovproposisjonen knytter seg blant annet til arbeidet med et hurtigspor.

SPØRSMÅL NR. 2280

Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 19. juni 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Effektiv ressursbruk er et sentralt spørsmål i skolepolitikken. I dag brukes et betydelig beløp på å gi alle foreldre 12 timer gratis SFO for 1-3. trinn.

Hva er provenyeffekten av å avvikle dette tiltaket og i stedet innføre en moderasjonsordning som gir 12

timer gratis SFO for husholdninger med inntekt opp til a) 1 mill. kroner b) 1,5 mill. kroner og c) 2 mill. kroner (Det bes om å få oppgitt hel- og halvårseffekt og hvor mange barn og husholdninger som vil bli berørt av moderasjonsordningen)?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle elever som ønsker å gå i SFO skal ha mulighet til det. Regjeringspartiene og SV har derfor prioritert å innføre gratis SFO-tilbud for å redusere sosiale forskjeller og å legge til rette for SFO som en inkluderingsarena for alle. Foreldrebetaling i SFO skal ikke være et hinder for deltakelse og tidligere undersøkelser har vist at pris er en viktig årsak til at barn ikke får delta i SFO.

Høsten 2022 ble det innført 12 timer gratis SFO i uken for alle 1. klassinger. Ordningen ble utvidet til 2. klassinger fra høsten 2023, og fra høsten 2024 vil også alle 3. klassinger i SFO få 12 timer gratis i uken. Dette har ført til at mange flere elever nå går i SFO enn tidligere, og vi forventer at deltakelsen vil øke enda mer til høsten. I tillegg er det en moderasjonsordning for elever på 1.-4. trinn i SFO, som sikrer at man ikke skal betale mer enn 6% av husholdningens inntekt for en plass i SFO.

For å anslå provenyeffekten av å avvikle ordningen med 12 timer gratis SFO på 1.-3. trinn, har departementet tatt utgangspunkt i beløpene som ble bevilget i perioden 2022-2024 ved innføring av ordningen på de ulike trinnene. Avvikling av ordningen innebærer at kommunene ikke lenger vil være finansiert for å tilby SFO til alle elever på 1.-3. trinn. Det vil trolig medføre at antall plasser i SFO reduseres og at flere av elevene som går i SFO i dag ikke lenger vil få plass i SFO.

Departementet anslår at halvårseffekten i 2024 av å avvikle dagens ordninger på 1.-3. trinn er om lag 2 330 mill. kr, med en helårseffekt på 4 290 mill. kr i 2025.

Dersom avviklingen skal skje i et senere budsjettår, vil helårseffekten være større.

Dette fordi 12 timer gratis på 3. trinn først innføres høsten 2024. Departementet understreker at det er usikkerhet knyttet til anslaget.

For å anslå provenyeffekten av å innføre inntektsgraderte moderasjonsordninger for å motta 12 timer gratis på 1.-3. trinn, har departementet tatt utgangspunkt i nasjonale gjennomsnittstall for elever i grunnskolen, SFO- deltakelse og foreldrebetaling i SFO fra Grunnskolen Informasjonssystem (GSI), inntektsstatistikk fra SSB og KOSTRA-tall.

Det er i anslagene lagt til grunn at alle elevene på 1.-3. trinn som kvalifiserer for den nye moderasjonsordningen vil delta i SFO, dvs. 100 % deltakelse i SFO. Beregningene hensyntar kommunenes egne utgifter knyttet til opprettelse av plasser. Dette er samme beregningsmetode som ble brukt ved innføring av 12 timer gratis for alle på 1.-3. trinn. Effektene den nye ordningen vil ha for dagen 6%-regel for moderasjon er ikke hensyntatt i beregningene.

Tabellen under viser hvor mange elever og husholdninger som vil bli omfattet av den nye moderasjonsordningen. Videre viser tabellen provenyanslag for den nye moderasjonsordningen og den samlede provenyeffekten av avvikling av dagens universelle 12 timers-ordning og innføring av nye ordninger der elever på 1.-3. trinn fra husholdninger med inntekt opp til hhv. 1 mill. kr, 1,5 mill. kr og 2 mill. kr mottar 12 timer gratis SFO i uken. Tiltaket forutsetter forskriftsendringer. Anslagene i tabellen legger til grunn at forskriftsendringene innføres høsten 2024 og anslagene er oppgitt i 2024-kr.

	Inntektsgrense 1 mill. kr	Inntektsgrense 1,5 mill. kr	Inntektsgrense 2 mill. kr
Antall elever på 1.-3. trinn omfattet av ordningen	68 000	98 000	198 000
Andel av alle elever på 1.-3. trinn	28 %	40 %	81 %
Antall husholdninger omfattet av ordningen	28 000	37 000	170 000
Halvårseffekt kostnad ny moderasjonsordning	550 mill. kr	790 mill. kr	1 600 mill. kr
Helårseffekt kostnad ny moderasjonsordning	1 230 mill. kr	1 770 mill. kr	3 580 mill. kr
Halvårseffekt i 2024 ved avvikling av dagens ordning og innføring ny ordning (innsparing staten)	-1 780 mill. kr	-1 540 mill. kr	-730 mill. kr
Helårseffekt i 2025* ved avvikling av dagens ordning og innføring ny ordning (innsparing staten)	-3 060 mill. kr	-2 520 mill. kr	-710 mill. kr

**Dersom endringen igangsettes senere enn høsten 2024, vil helårseffekten (innsparingen) av alle alternativene være større. Dette skyldes at helårseffekten ved avvikling av 12 timer gratis på 3. trinn er lavere i 2025 dersom tiltaket reverseres allerede i innføringsåret (2024), enn dersom det først innføres og deretter fjernes på et senere tidspunkt. Dette gjør at forholdstallet mellom hel- og halvårseffekten av avvikling av dagens ordninger ikke er lik forholdstallet mellom hel- og halvårseffekten ved innføring av de nye moderasjonsordningene. I alternativet med inntektsgrense på 2 mill. kr innebærer det at halvårseffekten (innsparingen) er større enn helårseffekten. Dette skyldes at kostnaden av tiltaket er betydelig høyere enn i alternativene med inntektsgrense på 1 mill. kr og 1,5 mill. kr.*

Departementet understreker at det er usikkerhet knyttet til beregningene. En eventuell gjennomføring av tiltaket vil kreve nærmere vurdering av forutsetningene som er lagt til grunn i beregningene.

SPØRSMÅL NR. 2281**Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 17. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden konsekvenser for Norge av begrenset nettkapasitet på tysk side og en eventuell innføring av flere prisområder i Tyskland, og har statsråden vurdert å ta opp disse sakene med sin tyske motpart?

BEGRUNNELSE:

Tysklandskabelen hadde nylig et stort utfall. 5. mai ble eksporten redusert med 1 234 MW, og hele 62 prosent av driftsforstyrrelsesreserve (FCR-D) måtte tas i bruk. Det kunne gitt store problemer dersom et annet problem hadde oppstått samtidig, siden frekvensresponsen potensielt var å kategorisere som et N-1 utfall. Det er jevnlig utfall for Nordlink, og Statnett sier de så langt i år har vært 15 feilhenvendelser. Utfall på kabelen i denne størrelsesorden kan være kritisk dersom andre N-1 utfall oppstår samtidig i nettet, og sannsynligheten for dette øker når utfallene skjer hyppig. En mulig grunn til utfall kan være svakere nett på tysk side.

I 2022 foreslo ACER at Tyskland burde deles opp i 2, 3 eller helst 4 strømprisoner. Det anslås å kunne redusere prisspredning med 15-20 % og forbedre kraftflyten i nettet med 10-15 %. Forslaget til oppdeling av Tyskland i flere prissoner er fortsatt til vurdering som del av budsonerevideringen i tråd med forordningen om kapasitetstildeling og flaskehalsbehandling (CACM), og er estimert å ferdigstilles i løpet av 2024.

I juli 2023 publiserte ACER en rapport om hvor godt ulike land overholder bestemmelsen om at minst 70 prosent av kapasiteten i mellomlandsforbindelsene skal være tilgjengelig for grensekryssende handel i kraftmarkedet. Den viser blant annet at overføringskapasiteten fra Tyskland til Norge overholdt dette kriteriet kun 30% av tiden. Det fremheves at særlig Tyskland har problem med å tilfredsstille disse kravene på grunn av begrensninger og kraftflytsutfordringer internt i eget kraftsystem. Suboptimal inndeling av budsoner fremheves som en barriere for bedre kraftflyt. Den tyske kraftbransjen har vært uenige i beskrivelsen til ACER og stiller seg negative til en oppdeling av budsoner. Tyske myndigheter har rettet søksmål mot ACER vedrørende 70 prosent kravet og en mulig oppdeling i flere prissoner. Dersom flaskehalsen mellom nord og sør i Tyskland hadde blitt håndtert med prisområder ville dette gitt lavere priser nord i Tyskland, som igjen ville gitt lavere priser i Norge.

Svar:

Norge er en integrert del av et større kraftmarked. Dette innebærer at både situasjonen og utviklingen i landene rundt oss påvirker Norge. I samtaler med mine europeiske kolleger legger jeg vekt på dette, herunder også hvordan bruk av prisområder bidrar til god ressursutnyttelse.

Inndeling i budområder bidrar til å øke tilførselen av kraft der det er mest behov for det, og sikrer således at ressursene utnyttes best mulig. Analyser fra blant annet Statnett og Thema viser at dersom Tyskland hadde blitt delt inn i budområder som reflekterte overføringsbegrensninger i kraftnettet, ville dette medført lavere priser i Nord-Tyskland. Lavere priser i Nord-Tyskland ville igjen trolig ført til lavere priser i Norden, inkludert Sør-Norge. Hvor stor denne effekten ville vært avhenger av størrelsen på de interne flaskehalsene, som igjen avhenger av en rekke ukjente faktorer.

I bakgrunnen til spørsmålet viser spørsmålsstilleren til at nettet på tysk side kan være årsak til utfall på NordLink. Statnett opplyser om at utfallene på NordLink skyldes feil på likestrøms-anlegget, dvs. enten selve kabelen eller landanlegget. Det er ikke grunnlag for å si at utfallene skyldes svakheter i det tyske nettet. Feilene har inntruffet på både norsk og tysk side. En viss mengde utfall etter idriftsettelse av nye anlegg av denne typen er å anse som normalt, og Statnett forventer at antall utfall på anlegget vil reduseres over tid.

SPØRSMÅL NR. 2282

Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 19. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange pasienter fikk behandling hos en Fritt behandlingsvalgaktør, per 1. august 2023, 1. desember 2023 og 31. januar 2024?

BEGRUNNELSE:

Ønsker svar oppgitt i tabell pr aktør sortert pr RHF og HF.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har jeg innhentet opplysninger fra Helsedirektoratet.

Det er etterspurt data for antall pasienter hos Fritt behandlingsvalg-aktører på utvalgte datoer i 2023 og 2024. Det er fremskaffet aktivitetstall for aktører innen godkjenningsordningen i Fritt behandlingsvalg (FBV) for

datoer i 2023, men ikke i 2024 siden FBV-takstene som brukes for identifikasjon ikke var gyldig i 2024 – etter avvikling av ordningen. Tallene baserer seg på innsendte regninger for gjennomført behandlingsaktivitet hos leverandører i godkjenningsordningen i FBV.

Tabell 1 viser samlet oversikt for hele landet for de to angitte datoene i 2023. Tabell 2 viser antall pasienter til behandling per leverandør for de angitte datoene, samt opplysninger om i hvilket opptaksområde (helseforetak og helseregion) virksomheten er lokalisert. Det tas høyde for at det kan være forskjell mellom regningsdato og behandlingsdato, men det er ikke mulig å identifisere dette i datagrunnlaget. I tilfeller der det er færre enn fem pasienter innlagt, markeres dette med «*» av hensyn til personvern og anonymitet.

Tabell 1 Antall pasienter til behandling hos aktører i godkjenningsordningen fordelt på ulike fagområder, hele landet samlet.

Dato	TSB	Psykisk helsevern	Habilitering	Rehabilitering
1.8.2023	77	10	0	0
1.12.2023	35	13	0	0

Det var til sammen 10 pasienter til behandling hos en FBV-aktør innen fagområdet habilitering i perioden august – desember, men ikke på oppgitte datoer (1. august og 1. desember). Det var ingen behandlingsaktivitet innen rehabilitering i perioden fra 1. august og ut året hos aktører innen FBV-ordningen.

Tabell 2 Antall pasienter til behandling innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling, fordelt på dato, behandlende virksomhet, og i hvilket opptaksområde (helseforetak og helseregion) virksomheten er lokalisert.

Regionalt helseforetak	Helseforetak	Behandlingssted	Dato	Tjenesteområde	Antall pasienter
Helse Vest RHF	Helse Nord-Trøndelag HF	ALLOS STIFTELSEN	1.8.2023	V	*
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	STIFTELSEN FREDHEIM	1.8.2023	R	*
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	Stiftelsen Fekjær	1.8.2023	V	7
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Telemark HF	Vitalis Helse Kragerø As	1.8.2023	V	*

Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset i Vestfold HF	OMEGASTIFTELSEN	1.8.2023	R	*
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	STIFTELSEN VALDRESKLINIKKEN	1.8.2023	R	5
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Telemark HF	Vitalis Helse Kragerø As	1.8.2023	R	25
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Telemark HF	Mestringshusene Bolkesjø As	1.8.2023	R	13
Helse Sør-Øst RHF	Helse Fonna HF	Mestringshusene Tysnes As	1.8.2023	R	18
Helse Vest RHF	Helse Nord-Trøndelag HF	ALLOS STIFTELSEN	1.8.2023	R	9
Helse Sør-Øst RHF	Sørlandet Sykehus HF	Blå Kors Klinikk Loland As	1.8.2023	R	*
RHF	HF	Institusjon	DATO	Tjeneste-område	Antall pasienter
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	STIFTELSEN FREDHEIM	1.12.2023	R	*
Helse Sør-Øst RHF	Helse Fonna HF	Mestringshusene Tysnes As	1.12.2023	R	12
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset i Vestfold HF	OMEGASTIFTELSEN	1.12.2023	R	*
Helse Vest RHF	Helse Nord-Trøndelag HF	ALLOS STIFTELSEN	1.12.2023	V	*
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	Stiftelsen Fekjær	1.12.2023	V	*
Helse Sør-Øst RHF	Vestre Viken HF	Modum Bad	1.12.2023	V	8
Helse Vest RHF	Helse Nord-Trøndelag HF	ALLOS STIFTELSEN	1.12.2023	R	6
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Telemark HF	Mestringshusene Bolkesjø As	1.12.2023	R	12
Helse Sør-Øst RHF	Sykehuset Innlandet HF	STIFTELSEN VALDRESKLINIKKEN	1.12.2023	R	*

*: Under 5 pasienter

R: Rusbehandling

V: Psykisk helsevern

SPØRSMÅL NR. 2283**Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 19. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I 2019 beregnet Finansdepartementet at Statens Pensjonsfond Utland hadde investert nær 22 mrd. kroner i utenlandske pengespillselskaper som er ulovlige i Norge. KrF mener at disse selskapene driver en svært kynisk og aggressiv markedsføring mot personer som er utsatte og sårbare for avhengighet, på en måte som bryter med allmenne etiske normer.

Hvilke pengespillselskaper som ikke har lov til å tilby sine spill til norske forbrukere har SPU investert i, og hvor store er investeringene, per 1.1. 2024?

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Innenfor denne finansielle rammen skal fondet forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om at fondet ikke skal være et politisk virkemiddel, jf. blant annet Innst. 421 S (2023–2024).

Det er videre bred enighet om investeringsstrategien og rammeverket for SPU. Finansdepartementet har ansvar for de overordnede rammene for forvaltningen av fondet, mens Norges Bank har ansvar for den operasjonelle forvaltningen, herunder enkeltinvesteringer og utøvelse av eierrettigheter. Videre overvåker det faglig uavhengige Etikkrådet fondets portefølje for grove normbrudd slik dette er angitt i retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU.

SPUs investeringer i pengespillselskaper har tidligere vært utredet og vurdert. I anmodningsvedtak nr. 693 (2017-2018) ba Stortinget regjeringen om å utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper.

Finansdepartementets vurdering ble gitt i avsnitt 6.6. i Meld. St 20 (2018-2019) om Statens pensjonsfond 2019. Departementet konkluderte med at de etiske retningslinjene ikke ga et særskilt grunnlag for utelukkelse av pengespillselskaper, og at det ikke var grunnlag for å opprette et slikt kriterium. Et produktbasert kriterium for spillselskaper fikk heller ikke tilslutning fra flertallet i finanskomiteen, jf. Innst. 344 S (2018-2019). Etikikutvalget sluttet seg også til denne vurderingen i kapittel 12.8 i sin utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar.

Departementets vurdering er den samme i dag. Det er bred politisk enighet om at terskelen for å utelukke hele sektorer eller bransjer skal være høy. Spillvirksomhet er, innenfor nærmere bestemte rammer, lovlig i en rekke

land, også i Norge. Det foreligger verken et bredt nasjonalt verdigrunnlag eller internasjonale normer som gir grunnlag for å utelukke selskaper ene og alene basert på at de driver spillvirksomhet.

Størrelsen på SPUs investeringer i pengespillselskaper avhenger av definisjonen på slike selskaper. Jeg gjør oppmerksom på at det ikke er gjort en slik nærmere vurdering her da det vil være et omfattende arbeid å kartlegge hvilke pengespillselskaper som ikke har lov til å tilby sine spill til norske forbrukere og som SPU har investert i. Her er det i stedet tatt utgangspunkt i sektorklassifiseringen «Casinos and gambling» fra fondets indeksleverandør, FTSE Russell. Industry Classification Benchmark (ICB) har definert sektoren «Casinos and gambling» som «[t]ilbydere av spill- og kasinofasiliteter, inkludert nettkasino, veddeløpsbaner og produsenter av pachinkomaskiner og kasino- og lotteriutstyr». Per 1. januar 2024 hadde fondet aksjeinvesteringer i 49 selskaper til en samlet markedsverdi på 42,9 milliarder kroner. Fondet hadde også investeringer i selskapsobligasjoner i ett av disse selskapene, med en markedsverdi på 300 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 2284**Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 19. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at både Stortingsmeldingen med konkrete virkemidler som viser hvordan klimamålene i 2030 skal nås og Klimamelding for perioden fram mot 2035 blir lagt fram for Stortinget i løpet av dette året i henhold til vedtak gjort av Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I Regjeringens Klimastatus og -plan for 2024 er det varslet at regjeringen tar sikte på å legge fram en klimamelding for perioden fram mot 2035 i løpet av 2024.

Videre har Klima- og miljøministeren tidligere svart (Dokument nr. 15:864 (2023-2024)) at Regjeringen vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak 760 (2022-2023) om å legge fram en Stortingsmelding med konkrete virkemidler som viser hvordan klimamålene i 2030 skal nås, i løpet våren 2024.

Den 11.06.24 la Riksrevisjonen fram sin rapport "Myndighetenes styring og samordning for å nå Stortingets vedtatte klimamål" (Dokument 3:15, 2023-2024). Rapporten oppsummerer at Regjeringens samordning for å nå Norges klimamål er for svak, og at dette er kritikverdigg. Rapporten trekker videre fram at til tross for at klimaproblemene har vært kjent lenge, har alt for lite blitt gjort. Revisjonen mener det ikke er tilfredsstillende at det i utslippsframskrivningene i den årlige rapporteringen (Klimastatus og -plan) er lite synliggjort hvor stor usikkerheten er. Lite informasjon om usikkerhet svekker beslutningsgrunnlaget når Stortinget og regjeringen vurderer behovet for endringer i virkemiddelbruken. Det er derfor avgjørende at Regjeringen legger fram tilstrekkelig informasjon om hvordan Norge skal nå klimamålene.

Svar:

Jeg kan bekrefte at regjeringen i løpet av vårsesjonen vil komme tilbake til hvordan vi følger opp anmodningsvedtaket om å legge fram en melding med en plan for å oppfylle 2030-målet våren 2024. Vi vil legge fram en plan med konkrete virkemidler som viser hvordan klimamålene i 2030 kan nås som del av Regjeringens klimastatus og -plan for 2025 i oktober 2024.

Jeg kan også bekrefte at regjeringen planlegger å legge fram en Klimamelding for perioden etter 2030 før påske 2025.

I tillegg ønsker jeg å vise til at i statsrådenes felles svarbrev gjengitt i Riksrevisjonens Dokument 3:15, 2022-2023, skriver vi følgende:

«Vi mener departementenes samordning har blitt bedre med innføringen av klimastyringssystemet. Vi anerkjenner at samordningen kan ytterligere forbedres. I klimastatus og -plan for 2025 tas det sikte på å følge opp enkelte av de konkrete anbefalingene og vurderingene Riksrevisjonen gjør i sin rapport:

- Å navngi hvilke departementer som er ansvarlig for de ulike virkemidlene som er omtalt;

- å i større grad konkretisere og synliggjøre i Regjeringens klimastatus og -plan modenhetsgrad og planlagt fremdrift i arbeidet med å utvikle og gjennomføre aktuelle virkemidler.

- informere bedre om usikkerhet og planlagt politikk og klimaeffekter av statsbudsjettet.

- fortsette å synliggjøre anslått utslippseffekt av ulike virkemidler. I den grad vi ikke klarer å tallfeste effekt vil effekten beskrives kvalitativt.»

Om utslippsframskrivningene skriver i tillegg Finansministeren følgende:

«Finansministeren viser til at departementet kontinuerlig arbeider med å heve kvaliteten på utslippsframskrivningene. Jeg tar forslaget om å i større grad synliggjøre usikkerheten i framskrivningene med meg i det videre arbeidet.»

SPØRSMÅL NR. 2285**Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot****Besvart 18. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva den «rekordlave ventetiden» er og når ventetiden for rusbehandlingen var rekordlav?

BEGRUNNELSE:

Under en debatt i Stortinget 4. juni 2024, om Nasjonal helse- og samhandlingsplan jf. Innst. 387 S (2023-2024) viser helseministeren til:

“Vi kan glede oss over at ventetidene for rusbehandling er rekordlave under denne regjeringen.”

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Bruflot om at jeg følger nøye med på at de regionale helseforetakene sørger for å ha tilgjengelige og gode tilbud til pasienter med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer. Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er også å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), herunder å bygge opp basistjenester i alle helseforetak innen TSB – samt holde ventetider nede og gjennomsnittlig kortere enn for annen sykehusbehandling.

Når det gjelder ventetider har det generelt vært en negativ utvikling siden 2017, men denne har tiltatt de senere årene etter pandemien. En slik trend tar tid å snu. Regjeringen har prioritert sykehusbudsjettene og har lansert tiltak i Nasjonal helse- og samhandlingsplan for å redusere ventetidene.

Samtidig erkjenner vi at det er behov for en ny giv, samarbeid og nytenkning for å få ventetidene ned. Det er derfor vi har inngått et partnerskap gjennom Ventetidsløftet og sørger for en kraftig styrking av sykehusbudsjettene i revidert nasjonalbudsjett for 2024.

Ser vi isolert på ventetidsutviklingen innen TSB over tid gir denne et annet bilde enn for øvrige fagområder. I 2009 var eksempelvis ventetiden innen TSB hele 80 dager og lengre enn for somatikk (77 dager), samt betydelig lengre enn innen psykisk helsevern for voksne (55 dager). I 2013 var ventetiden innen TSB redusert til 61 dager, og videre til 34 dager i 2017. Utviklingen de siste årene viser at den nasjonale gjennomsnittlige ventetiden innen TSB har gått ytterligere noe ned (mellom 32 og 33 dager) og har stabilisert seg på dette nivået til tross for

den den negative utviklingen i ventetidstallene generelt i samme tidsperiode.

Det vi kan glede oss over er altså både at ventetidene innen TSB har stabilisert seg på et historisk lavt nivå, og samtidig at de heller ikke har gått opp på samme måte som for andre fagområder. Dette til tross for at også TSB står i det samme utfordringsbildet som spesialist-helsetjenesten før øvrig, med tanke på tilgang på personell og behovet for prioritering i møte med demografiske endringer.

Samtidig vil jeg understreke at jeg ikke slår meg til ro med dagens ventetidstall innen TSB – og at jeg følger nøye med på disse. De regionale helseforetakene har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres. Dette løses gjennom tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private leverandører. Dersom situasjonen skulle tilsi det, vil helseforetakene på kort varsel enten øke kapasiteten i egne helseforetak, utvide gjeldende avtaler med private leverandører eller inngå nye avtaler.

SPØRSMÅL NR. 2286

Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 20. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er provenyeffekten og fordelingsvirkningen av å øke frikortgrensen til EUs grense for lavinntekt for en person som bor alene, og hvor mye av skatteletten vil tilfalle personer med inntekt over denne grensen?

BEGRUNNELSE:

Departementet må gjerne også knytte noen kommentarer til hvordan en slik relativ grense vil endre seg som følge av skatteendringen.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås definisjon vil en person ha «lavinntekt dersom vedkommende har en inntekt som

tilsvarende 60 prosent eller mindre av medianinntekten etter skatt per forbruksenhet i befolkningen». At lavinntekt måles per forbruksenhet, betyr at inntekten justeres etter størrelsen og sammensetningen av husholdningen. Justeringen skal hensynta stordriftsfordeler og forsørgerbyrde, slik at man kan sammenlikne inntektsnivået til ulike husholdningstyper. Alle i husholdningen tilordnes den samme inntekten per forbruksenhet («ekvivalent inntekt»). Antall forbruksenheter er beregnet ved bruk av EUs ekvivalensskala, der første voksne i husholdningen tilordnes vekt=1, neste voksne vekt=0,5 og barn (personer under 17 år) vekt=0,3.

Tabell 1 viser hvordan antall forbruksenheter og lavinntektsgrensen varierer mellom ulike husholdningstyper. For enslige var lavinntektsgrensen 264 800 kroner i 2022.

Tabell 1 Lavinntektsgrenser (EU-skala, 60 pst.) etter husholdningstype. 2022

	Antall forbruksenheter i husholdningen	Lavinntektsgrense (samlet årsinntekt for husholdningen)
Enslig	1,0	264 800
Enslig forsørger med ett barn	1,3	344 300
Enslig forsørger med to barn	1,6	423 700
Enslig forsørger med tre barn	1,9	503 100
Par uten barn	1,5	397 200
Par med ett barn	1,8	476 700
Par med to barn	2,1	556 100
Par med tre barn	2,4	635 500
Par med fire barn	2,7	715 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Den såkalte frikortgrensen er 70 000 kroner i 2024. Dette er ikke en inntektsgrense som vedtas eksplisitt som en del av skattereglene, men henger sammen med den nedre grensen for å betale trygdeavgift. Ettersom man normalt ikke betaler annen inntektsskatt på dette inntektsnivået, med mindre man har høye kapitalinntekter, fungerer det i praksis for de fleste som en grense for å betale skatt. Over nedre grense for å betale trygdeavgift

betaler man trygdeavgift etter en opptrappingssats på 25 pst. av det overskytende, fram til det lønner seg å betale trygdeavgift av hele inntekten etter ordinære satser. For lønn, som har ordinær sats på 7,8 pst., har frikortgrensen delvis virkning opptil 101 200 kroner i 2024.

Det finnes ikke et anslag for lavinntektsgrensen i 2024, men dersom man legger til grunn 5,2 pst. anslått lønnsvekst i 2023 og 2024, kan lavinntektsgrensen anslås

til 293 000 kroner i 2024. Å øke frikortgrensen til dette nivået anslås å redusere provenyet med om lag 14 mrd. kroner påløpt i 2024. En frikortgrense på dette nivået vil ha delvis virkning opptil en lønnsinntekt på 426 000 kroner med dagens opptrappingssats. Det anslås at om lag 1,2 millioner personer vil få skattelettelse på i underkant av 12 000 kroner i gjennomsnitt.

Det gjøres oppmerksom på at selv om frikortgrensen økes til lavinntektsgrensen for enslige, vil enslige med lavinntekt normalt betale trinnskatt og skatt på alminnelig inntekt. I 2024 betales det trinnskatt på 1,7 pst. av personinntekt over 208 050 kroner og 4 pst. av personinntekt over 292 850 kroner. Videre vil en lønnstaker med lønn som eneste inntekt og kun standard fradrag (personfradrag og minstefradrag) betale skatt av alminnelig inntekt ved lønn over om lag 163 400 kroner i 2024.

Dersom spørsmålet skal forstås slik at man heller ikke skal betale trinnskatt eller skatt på alminnelig inntekt av lønn under lavinntektsgrensen, vil det ikke være tilstrekkelig å øke frikortgrensen. For trinnskatten kan dette

oppnås ved å fjerne trinn 1 og øke innslagspunktet for trinn 2 fra 292 850 til 293 000 kroner. For skatt på alminnelig inntekt kan dette oppnås enten ved å øke minstefradraget eller ved å øke personfradraget. Ved en lønn på 293 000 kroner vil man ha et minstefradrag lik øvre grense på 104 450 kroner (46 pst. av 293 000 kroner er høyere enn 104 450 kroner). Dersom personfradraget skal økes for å fjerne skatten på alminnelig inntekt på dette lønnsnivået, må personfradraget økes til 188 550 kroner. Summen av minstefradrag og personfradrag blir da 293 000 kroner ved lønn på 293 000 kroner, slik at skattbar alminnelig inntekt blir 0. Samlet anslås disse endringene (inkl. økt nedre grense for trygdeavgift) å redusere provenyet med om lag 97 mrd. kroner påløpt i 2024. Lavinntektsgrensen anslås å øke med 5 pst. som følge av endringene.

Ved såpass store systemendringer, vil det være behov for å gjennomgå helheten i inntektsbeskatningen på nytt.

Tabell 2 viser hvordan lettelsene fordeler seg etter inntekt.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av skisserte endringer i inntektsbeskatningen for personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2024-relger

Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²						
Bruttoinntekt ¹ inkl. skattefrie ytelser	Antall	Gjennomsnittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Økt nedre grense for trygdeavgift	Økt innslagspunkt for trinnskatt	Økt personfradrag	Samlet
0–100 000 kr	325 800	1 200	-200	0	0	-200
100 000–200 000 kr	214 700	7 600	-6 200	0	-600	-6 600
200 000–250 000 kr	141 400	14 600	-10 000	-200	-3 800	-13 400
250 000–300 000 kr	228 700	19 600	-11 600	-600	-8 000	-18 200
300 000–350 000 kr	264 200	36 200	-14 600	-1 200	-17 200	-30 000
350 000–400 000 kr	308 900	55 200	-8 400	-1 400	-20 000	-29 600
400 000–450 000 kr	288 900	71 400	-3 400	-1 400	-20 600	-25 400
450 000–500 000 kr	286 700	88 000	-1 000	-1 400	-21 000	-23 400
500 000–550 000 kr	291 600	104 200	-400	-1 400	-21 200	-23 200
550 000–600 000 kr	272 600	119 400	-200	-1 400	-21 400	-23 000
600 000–700 000 kr	505 900	141 800	-200	-1 400	-21 600	-23 200
700 000–800 000 kr	404 200	176 000	0	-1 400	-21 800	-23 200
800 000–1 mill. kr	458 200	231 200	0	-1 400	-21 800	-23 200
1–2 mill. kr	491 500	407 400	0	-1 400	-21 800	-23 400
2–3 mill. kr	53 300	876 400	-200	-1 400	-21 800	-23 400
3 mill. kr og over	32 600	2 737 000	-400	-1 400	-21 800	-23 600
I alt	4 569 300	159 600	-3 000	-1 200	-17 400	-21 200

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Departementet har ikke hatt anledning til å anslå hvor mye av lettelsen som tilfaller personer over og under lavinntektsgrensen. Tabell 3 illustrerer imidlertid hvordan den samlede lettelsen fordeler seg etter ekvivalent

bruttoinntekt (før skatt), i motsetning til SSBs lavinntektsdefinisjon som baserer seg på ekvivalent disponibel inntekt (etter skatt). Personer med lavinntekt vil i hovedsak befinne seg i 1. desil.

Tabell 3 Andel av samlet skattelettelse som tilfaller ulike desiler for ekvivalent bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser (EU-skala)

Desil	Økt nedre grense for trygdeavgift	Økt innslagspunkt for trinnskatt	Økt personfradrag	Samlet
1	22 pst.	3 pst.	3 pst.	5 pst.
2	21 pst.	8 pst.	8 pst.	9 pst.
3	13 pst.	10 pst.	9 pst.	10 pst.
4	10 pst.	10 pst.	10 pst.	10 pst.
5	8 pst.	11 pst.	11 pst.	10 pst.
6	7 pst.	11 pst.	11 pst.	11 pst.
7	6 pst.	11 pst.	12 pst.	11 pst.
8	5 pst.	12 pst.	12 pst.	11 pst.
9	4 pst.	12 pst.	12 pst.	11 pst.
10	4 pst.	12 pst.	12 pst.	11 pst.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2021. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele

befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2024. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 2287

Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram kva økonomisk kompensasjon Møre og Romsdal Fylkeskommune har fått i sitt budsjett i overføringane for 2024 for å dekke inn inntektsbortfall pga. halvering av ferjeprisane?

GRUNNGJEVING:

Regjeringen har innført halvering av ferjetakstane re-kna frå 1/1-2021, og kompensert ferjefylka for dette i inntektsnøkkelen til dei enkelte fylka.

Svar:

Eit av måla i Hurdalsplattforma er å redusere billettprisane med 50 prosent samanlikna med billettprisane 1. januar 2021. Regjeringa har òg sett gratis ferje som et mål på alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg, samt ferjer til øyer og andre samfunn utan vegforbindelse til fastlandet. Det har vi no lagt til rette for, og staten har kompensert fylkeskommunane for inntektsbortfallet gjennom auka overføringar over rammetilskotet.

Dei to tiltaka – gratis ferjer for somme samband og halvering av prisane på resten – har blitt innført gradvis

frå 2021 til i dag, og får heilårsverknad med full effekt frå 2024. Den samla kompensasjonen for fylkeskommunane i 2024 summerer seg til om lag 1 046 mill. kroner (prisjustert til 2024-kroner). Dette beløpet inkluderer òg midlane som Solberg-regjeringa foreslo til takstreduksjonar i 2022, jf. Prop. 1 S (2021-2022). Av beløpet på 1 046 mill. kroner, utgjer det 258 mill. kroner.

Frå og med 2024 er kompensasjonen for både gratis ferjer og reduserte ferjetakstar fordelt gjennom ein justert versjon av kriteriet normerte ferjekostnader i kostnadsnøkkelen, i tråd med forslaget frå regjeringa i Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024. Justeringane som er gjort i ferjekriteriet skal sikre at kompensasjonen for takstreduksjon og gratis ferjer blir fordelt mest mogleg riktig. Dei fylkeskommunane som har den største reduksjonen i billettinntekter, skal òg ha den største delen av kompensasjonen. I praksis skjer dette ved at kompensasjonen er fordelt om lag som etter fylkeskommunane sin prosentdel av dei estimerte billettinntektene i utrekninga av ferjekriteriet.

Ei endring i modellen for å rekne ut ferjekriteriet frå og med 2024 gjer at det ikkje er mogleg å berekne

nøyaktig korleis kompensasjonen for gratis ferjer og/eller reduserte ferjetakstar er fordelt til den enkelte fylkeskommunen. Justeringane i utrekninga av kriteriet bygger mellom anna på analysar av billettinntektene slik dei var våren 2022, altså etter at takstane allereie var justert ned samanlikna med januar 2021. Dette gjer det umogleg å isolera dei ulike effektane for den einskilde fylkeskommunen, sidan ein ikkje har tal på korleis modellen for å estimere billettinntekter ville vore utan takstreduksjon og gratis ferje. For å gjere ei slik berekning ville det òg vore nødvendig å hente inn grunnlagsdata for ferjesambanda som i dag er gratis, som departementet ikkje har og som truleg ikkje finst. Med den nye modellen blir det mellom anna teke omsyn til kor stor del av køyretøya på eit ferjesamband som nyttar rabattordningar. Opplysningar om dette finst ikkje for samband som er gratis, sidan dei uansett ikkje tek betaling.

Dette betyr at det ikkje er mogleg å berekne korleis ferjekriteriet ville vore utan takstreduksjon og gratis ferjer, og dermed kan ein heller ikkje berekne korleis kompensasjonen på 1 046 mill. kroner er fordelt i forslaget til statsbudsjett for 2024.

SPØRSMÅL NR. 2288

Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 20. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden utdype når simulator til P-8 planlegges anskaffet, og når mener statsråden det er realistisk at trening av norsk personell kan starte opp på en egen P-8 simulator i Norge?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 426 S (2023–2024) til Prop. 87 S (2023–2024) vedtok Stortinget blant mye annet, at det skal anskaffes en P-8-simulator til de maritime patruljeflyene på Evenes.

Regjeringen viser i Prop. 87 S (2023–2024) til at:

«Luftforsvarets plattformer og systemer er kostbare i drift og krever mye trening. For å øke utnyttelsen og tilgjengeligheten på operative fly anskaffes en P-8 simulator som plasseres på Evenes flystasjon. Tilgang til simulator vil øke effekten av P-8 gjennom mulighet for å trene mer og på ulike typer oppdrag. I tillegg bidrar simulator til å redusere forsvarssektorens klimautslipp knyttet til utdanning og trening, og kan redusere belastningen på personell som nå reiser utenlands for å trene i simulator.»

Det er godt kjent at dette personellet i dag må bruke mye tid på trening i simulator i utlandet, noe som både er kostbart og dessuten øker den generelle belastningen på personellet i deres arbeidshverdag.

I proposisjonens tabell 3.1.6 Planlagt utvikling av Forsvarets sentrale strukturelementer fra 2025, opplyses det at innfasing av P-8 samt simulatorer og blockoppdatering, skal foregå i hele tidsrommet fra 2025 til 2032.

Svar:

Forsvarsdepartementet har gitt Forsvaret som prosjekteier og øvrige etater oppdrag om igangsetting av forprosjektfasen for investeringsprosjekt 1164 Simulator til P-8A Poseidon, og de er i ferd med å etablere prosjektorganisasjon. Prosjektet er planlagt fremlagt for Stortinget i 2025.

Forsvaret og Forsvarsmateriell opplyser at planlagt anskaffelse, leveranse og oppstart av simulatortrening i Norge per tiden sammenfaller med perioden 2025 til 2032 i tabell 3.1.6 Planlagt utvikling av Forsvarets sentrale

strukturelementer fra 2025 i langtidsplanen. Prosjektets

tidslinjer og milepæler vil bli videreutviklet i dialog med US Navy som leverandør av P-8 simulator.

SPØRSMÅL NR. 2289

Innlevert 13. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 19. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden svare konkret på hva de regionale helseforetakene har kjøpt av private helsetjenester de siste årene?

BEGRUNNELSE:

Nåværende og tidligere helseminister har ved flere anledninger hevdet at de regionale helseforetakene kjøper private helsetjenester for 16-17 milliarder kroner årlig. Etersom dette tallet brukes flittig fra regjeringen, hadde jeg forventet et klart svar på hva som er grunnlaget. Jeg legger til grunn at departementet har disse opplysningene.

I mitt spørsmål nr. 2101 ba jeg om en oversikt over alle avtalene som er inngått mellom de regionale helseforetakene og de private og ideelle aktørene som leverer helsetjenester for det offentlige, samt hvordan disse 16 -17 milliarder kronene til private helsetjenester brukes. Jeg mener det er uholdbart og kritikkverdig at statsråden nok en gang velger å ikke svare på mitt konkrete spørsmål, og vil derfor også minne om regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget.

Jeg ønsker derfor å få fremlagt en fullstendig oversikt med regnskapstallene for hvor mye som er brukt i helseforetakene på å kjøpe private helsetjenester for 2023, 2022 og 2021, og forventer et skikkelig svar denne gangen.

Svar:

Nedenfor følger en oversikt over de regionale helseforetakenes kostnader til kjøp av spesialisthelsetjenester fra private leverandører. Tallene er fordelt på tjenesteområder (somatikk ekskl. habilitering og rehabilitering, somatisk habilitering og rehabilitering, tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern for hhv. voksne og barn og unge). Videre er tallene fordelt etter type privat leverandør (de ideelle virksomhetene med langsiktige driftsavtaler, avtalespesialister, øvrige ideelle virksomheter og kommersielle virksomheter).

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2101 fra representanten Hoksrud. Der fremgår en oversikt over de regionale helseforetakenes private avtaleparter (ekskl. avtalespesialister). Jeg gjør oppmerksom på at jeg ikke kan gi en samlet oversikt over kostnader/økonomisk verdi knyttet til de enkelte avtalene mellom de regionale helseforetakene og private aktører. Det vil i mange tilfeller være å regne som forretningshemmeligheter mellom avtalepartene, og derfor unntatt offentlighet, jf. offl. §13 og fvl. § 13 1. ledd nr 2. Det er ikke opplysninger departementet besitter.

Tabell. De regionale helseforetakenes kostnader ved kjøp av spesialisthelsetjenester fra private leverandører. I 1000 kroner, løpende priser.

Kostnader ved kjøp av spesialisthelsetjenester fra private	Årsregnskap 2023	Årsregnskap 2022	Årsregnskap 2021
Kjøp fra private ideelle sykehus (de 12 med driftsavtale)			
Somatikk eksklusiv hab/rehab	5 790,2	5 337,2	4 951,2
Somatisk habilitering og rehabilitering	12,8	6,0	8,0
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	67,3	56,5	96,3
Psykisk helsevern voksne	1 658,5	1 902,3	1 884,2
Psykisk helsevern barn og unge	275,7	215,2	184,7
Annet	202,6	80,6	303,2

Sum	8 007,1	7 597,8	7 427,6
Kjøp fra private avtalespesialister	-	-	-
Somatikk eksklusiv hab/rehab	932,2	898,2	867,1
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	0,0	0,0
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	0,1	0,1
Psykisk helsevern voksne	419,3	402,6	388,9
Psykisk helsevern barn og unge	14,8	14,0	11,3
Annet	-	11,8	13,8
Sum	1 366,4	1 326,8	1 281,1
Kjøp fra øvrige ideelle leverandører	-	-	-
Somatikk eksklusiv hab/rehab	18,5	51,1	19,2
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 210,2	1 344,1	1 383,0
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 707,2	1 599,5	1 577,8
Psykisk helsevern voksne	634,8	592,5	567,2
Psykisk helsevern barn og unge	105,6	100,4	97,8
Annet	9,9	4,1	5,8
Sum	3 686,1	3 691,8	3 650,9
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører			
Somatikk eksklusiv hab/rehab	1 104,9	1 079,9	1 015,5
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 488,7	1 220,4	1 175,3
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	286,4	348,4	351,1
Psykisk helsevern voksne	529,8	337,4	200,9
Psykisk helsevern barn og unge	167,1	114,5	58,1
Annet	201,5	244,4	214,3
Sum	3 778,4	3 345,0	3 015,3
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private			
Somatikk eksklusiv hab/rehab	7 845,8	7 366,5	6 853,0
Somatisk habilitering og rehabilitering	2 711,7	2 570,5	2 566,4
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	2 060,9	2 004,6	2 025,3
Psykisk helsevern voksne	3 242,4	3 234,8	3 041,2
Psykisk helsevern barn og unge	563,2	444,1	351,8
Annet	414,0	340,9	537,2
Sum	16 837,9	15 961,4	15 374,9

SPØRSMÅL NR. 2290**Innlevert 13. juni 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 19. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Sykehuset Østfold har fått oppdrag om å omorganisere tjenester innenfor psykisk helsevern. Et av forslagene som vurderes er å flytte Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) i Fredrikstad til Sarpsborg. Med det kan Østfolds mest folkerike kommune, og kommunen med høyest andel barn som vokser opp i fattigdom, miste stedlig tilstedeværelse av spesialisthelsetjeneste til barn og unge med behandlingsbehov.

Mener statsråden at befolkninga i Fredrikstad ikke trenger Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) i byen sin?

GRUNNGJEVING:

Helse Sør-Øst har gitt Sykehuset Østfold i oppdrag å omorganisere tjenester innenfor psykisk helsevern for å blant annet løse utfordringer med rekruttering av spesialister (innen voksenpsykiatrien), ved å samlokalisere tjenester innenfor dagens bygningsmasse. På blokka ligger det nå 3 skisser til løsning, to av disse innebærer blant annet å flytte Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) i Fredrikstad geografisk til Sarpsborg. BUP Fredrikstad gir i dag tjenester til barn i kommunene Fredrikstad og Hvaler.

Både Fredrikstad og Sarpsborg har en betydelig andel av befolkningen store sosioøkonomiske problemer - hvert femte barn i disse kommunene vokser opp i fattigdom. Hvis BUP flyttes ut av Fredrikstad kommune vil en av landets mest folkerike kommuner, med store sosioøkonomiske utfordringer, i det fylket med landets

største tetthet av barnevernsinstitusjoner, ikke lengre ha stedlig tilstedeværelse av spesialisthelsetjenester til barn og unge med behandlingsbehov.

Samtidig er det varslet at sykehusene skal overta en større del av oppgavene rundt det å ivareta barnevernsbarna. Her har sykehuset Østfold gitt klar tilbakemelding om at det er oppgaver de ikke kan ta på seg uten å få økte ressurser.

Svar:

Jeg har bedt Helse Sør Øst RHF om innspill til spørsmålet fra representanten, og de har innhentet følgende opplysninger fra Sykehuset Østfold HF:

«Det er ikke riktig at Sykehuset Østfold HF fått i oppdrag fra Helse Sør-Øst RHF å omorganisere tjenester innenfor psykisk helsevern. Sykehuset Østfold HF har utfordringer med å rekruttere rette fagpersoner innenfor psykisk helsevern og spesielt innen barne- og ungdomspsykiatrien. Dette er en trend som har økt de siste årene. Sykehuset Østfold HF arbeider med å løse utfordringene på kort og lang sikt. I den forbindelse er det nå satt ned en gruppe innen psykisk helsevern, med bred involvering av tillitsvalgte, som har fått i oppdrag se på mulighetene for eventuelle gevinster ved å organisere tjenesten på en annen måte.

Prosjektet er i startfasen hvor man utreder en eventuell større grad av samling av desentrale tjenester som et tiltak for å skape mer solide fagmiljøer og bedre rekruttering. De første møtene er gjennomført internt, og det planlegges møter fremover med primærhelsetjenesten/ kommunene. Det er ulike modeller som utredes. Modellene er presentert i brukerrådet og de er involvert i prosessen. Som nevnt er det arbeidet i startfasen og det er ikke konkludert i saken».

SPØRSMÅL NR. 2291**Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren snarlig rydde opp i misforståelsen fra Helfo om hvordan lovkravet om henvisning skal prak-

tiseres for å fortsatt sikre at spesialhelsetjenesten skal kunne tilby velfungerende lavterskeltilbud innen veneriske sykdommer?

BEGRUNNELSE:

I BT 13 juni kan vi lese om at det foregår en form for tau-trekking om pasienter med veneriske sykdommer som for eksempel gonoré og syfilis. I artikkelen står det at Helfo krever utlevert 100 sensitive pasientjournaler fra Klinikk for seksuelt overførbare infeksjoner (Soi) ved Haukeland universitetssjukehus.

Kort oppsummert nekter Haukeland å utlevere disse pasientjournalene da de inneholder sensitive personopplysninger. Helfo på sin side sier de vil sjekke om SOI følger loven, som sier at pasienter som hovedregel skal være henvist til sykehusbehandling. Dette er imidlertid ikke tilfelle for SOI da det er et gratis tilbud som hverken krever timeavtale eller henvisning.

Det fremstår for undertegnede som litt underlig og unødvendig å bruke tid, krefter og byråkrati på å gå til kamp mot et lavterskeltilbud i spesialisthelsetjenesten som tar et viktig samfunnsansvar- og oppdrag. En vel-fungerende poliklinikk betyr noe for den enkelte, men også samfunnet i helhet. Alternativet er at man må ha henvisning fra fastlege. Det fremstår som en svært dårlig løsning for alle parter av en rekke grunner, slik som for eksempel hensynet til personvern, smittevern, kompetanse og ikke minst det praktiske.

Som SOI bemerker selv:

«SOI er organisert som en spesialisthelsetjeneste der pasienter kan komme uten henvisning. Etter vårt syn er dette en organ-

isering som best ivaretar denne gruppens behov for rask utredning, ivaretagelse av konfidensialitet og sikrer god kompetanse for spesialister innen dermatovenerologi. Organiseringen bidrar til god utnyttelse av ressursene og til at å holde forekomsten av seksuelt overførbare infeksjoner på et lavt nivå. Videre er den i tråd med langvarig praksis og fortolkning gjort av Helsedirektoratet i 2015.»

<https://www.bt.no/helse/i/Oo305V/haukeland-nekter-aa-utlevere-opplysninger-om-pasienter-med-kjoennssykdommer>

Svar:

På generelt grunnlag vil jeg vise til at det norske helserefusjonssystemet er bygget på tillit. Det betyr at Helfo tar utgangspunkt i at helseaktørene sender riktige krav, og det er også tilfellet i de aller fleste saker. For å sikre at det utbetales helserefusjoner i tråd med regelverket har Helfo en kontrolloppgave.

Når det gjelder saken som representant Hjemdal referer til, er departementet orientert om at BT har vært i kontakt med Helfo. Helfo har i denne anledning uttalt til BT at Helsedirektoratet vil gjøre en vurdering av fortløpningen av § 2 i poliklinikkforskriften, og har bedt Helfo om å midlertidig stanse prosessene på kontrolliden som direkte kan berøres av en slik vurdering.

Det er ikke naturlig at jeg går inn i en konkret sak som er til vurdering i Helsedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2292

Innlevert 13. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 19. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden utarbeide et langsiktig «veikart» for utviklingen av barnevernet som kan bidra til at målbildet er tydelig både med tanke på en tidshorisont og hvilke kvalitetsindikatorer man vil strekke seg mot?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har kunnskapsgrunnlaget for utfordringene i barnevernet bare vokst i omfang. Det mangler ikke rapporter eller historier om brudd, uønskede hendelser og gjennomganger eller evalueringer vi bør ta lærdom fra.

På den annen side er det også levert flere utredninger, bla NOUen «Med barnet hele vegen» og NOUen

«Trygg barndom, sikker fremtid». Regjeringen har også sendt på høring et notat med forslag til endringer i barnevernloven.

Samtidig er mye av debatten, og en del av politikutviklingen, veldig hendelsesstyrt. Norske medier er dyktige på å avdekke forhold som ikke er akseptable og deres oppslag blir fort agendasettende for både fagfeltet og politikken.

Et betent politisk tema er hvem som skal inviteres til å drifte institusjonsplasser. Men like viktige diskusjoner er hvem skal ha ansvaret for rusbehandling, hvordan skal vi få gjennomført en relevant helsekartlegging, hvordan håndtere brudd på bistandsplikten, hvordan kan vi redusere antall flyttinger, hvordan sikre at den enkeltes

diagnose og behov møtes med relevant kompetanse på institusjonen osv.

Hele verdikjeden i barnevernet er avhengig av forutsigbarhet for å settes i stand til å møte de store utfordringene de er satt til å løse. Men virkeligheten de står i handler alt for ofte om endringer, justering av kursen, nye mål å jobbe mot etc. Resultatet blir da ofte lite positivt for barnevernsbarna, berørte familier, de ansatte i barnevernet og de som drifter både offentlige, ideelle og private institusjoner.

Svar:

Som representanten peikar på, er det dei siste åra komme mange rapportar som viser utfordringar i barnevernet. Dei to utvalsrapportane, NOU 2023:14 Trygg barndom, sikker framtid. Gjennomgang av rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet og NOU 2023:24 Med barnet hele vegen. Barnevernsinstitusjoner som har barnets tillit, kjem med konkrete forslag som kan gi betre hjelp frå barnevernet til barn og unge som treng det. I kombinasjon med andre rapportar og fleire mediesaker har vi eit solid kunnskapsgrunnlag for å foreslå langsiktige tiltak og tydelege mål for barnevernet.

Regjeringa lanserte 2. mai 2024 strategien Vårt felles ansvar – ny retning for barnevernets institusjonstilbud. Strategien setter seks konkrete mål og inneber ei ny retning for eit betre institusjonsbarnevern:

- Fleire barn som ikkje kan bu heime skal kunne få hjelp i kommunal regi. I tråd med dette er det sendt på høyring eit forslag om eit nytt, kommunalt forankra og frivillig butiltak med krav til døgnbemanning.

- Barn som treng det skal få eit institusjonstilbud som gir dei ro og tilpassar seg behova og ressursane deira. Regjeringa vil utvikla meir fleksible institusjonar, som varetek behovet til barna for normalitet og individuell tilpassing. Regjeringa vil arbeida for at behovet til barna blir kartlagt betre og at barna får medverke i utforminga av tilbudet.

- Barn som bur på institusjon skal oppleve god omsorg, utviklingsstøtte og vern. Regjeringa vil jobbe for eit meir einskapleg institusjonstilbud, der fagstøtte og kompetansetiltak er lettare tilgjengeleg for institusjonane, uavhengig av eigarskap.

- Barn som bur på institusjon skal få god helsehjelp og eit skuletilbud som fremjar meistring og framtidsmoglegheiter. Dei regionale helseføretaka har mellom anna fått i oppdrag å planleggje for at alle barnevernsinstitusjonar er tilknytta eit ambulant team frå spesialisthelsetenesta med kompetanse innan psykisk helse og rus.

- Barn med rusmiddelproblem skal få trygg og heilskapeleg hjelp. Regjeringa vil mellom anna planleggje for at ansvar for rusbehandling blir flytta til spesialisthelsetenesta.

- Barn med store og samansette behov skal få samordna hjelp og oppleve trygge overgangar. Derfor vil regjeringa gjera tydeleg forpliktingar og ansvar mellom sektorane for tilbudet til barn med store og samansette behov.

Institusjonsstrategien vil følgjast opp i ei kvalitetsreform som skal gjelde både den statlege og den kommunale delen av barnevernet. Som representanten viser til, er lovforslaga til reforma allereie sendt på høyring. Reforma tek utgangspunkt i desse innsatsområda:

- Barn og familiar skal få tidleg og tverrfagleg hjelp i tråd med behova deira. Kvalitetsreforma skal byggje vidare på intensjonane i barnevernsreforma om å styrkje tidleg innsats og førebyggjande hjelp til barn og familiar.

- Barn og familiar skal oppleve at barnevernet er tilgjengeleg og har tilstrekkeleg tid og bemanning. Dette handlar mellom anna om å ta tak i arbeidspresset dei tilsette i tenestene opplever å stå i, og bidra til meir kontinuitet og stabile relasjonar.

- Barn og familiar skal bli møtt av fagmiljø med erfaring og høg kompetanse, og tiltak der de bur. Dette omfattar mellom anna å vurdere tiltak for å bøte på utfordringar i små fagmiljø med lite erfaring med dei mest alvorlege sakene.

- Barn og foreldre skal bli informert, skal få medverka og skal ha høve til å klaga.

- Barn og foreldres behov og rettar skal bli godt varetekne ved omsorgsovertakingar. Dette omfattar tiltak som kan bidra til betre stabilitet for barna, betre overgangar mellom tiltak og betre oppfølging av både barn og foreldre.

- Barn og unge på institusjon skal få tilbud som er i tråd med behova deira for hjelp, tryggleik og omsorg.

Eg er samd med representanten i at det er behov for eit langsiktig plan for utvikling av barnevernet, slik no regjeringa har lagt fram for institusjonsbarnevernet, og som vil bli fulgt vidare opp i kvalitetsreforma. Kvalitetsreforma skal leggjast fram for Stortinget våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 2293**Innlevert 13. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 19. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å evaluere loven om at retusjert reklame må merkes for å se om den har hatt ønsket effekt og om den blir håndhevet etter intensjonen, og om det er behov for å foreta nye vurderinger etter at KI-genererte bilder nå har kommet på markedet?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 134 L (2020–2021) var formålet å bidra til å redusere kroppspresset i samfunnet som kan tilskrives idealiserte personer i reklame. I proposisjonen foreslo regjeringen å innføre en plikt til å merke retusjert eller på annen måte manipulert reklame, når manipuleringen medfører at kroppen til personer i reklamen avviker fra virkeligheten. Forslagene var et ledd i regjeringens arbeid for å motvirke kroppspress, og følger opp to anmodningsvedtak fra Stortinget.

Barneombudet støttet forslaget om at merkekravet må avgrenses saklig, slik at ikke all reklame som på en eller annen måte er retusjert, må merkes. Det vil bli for omfattende og bidra til at ordningen utvannes, og dermed undergrave formålet.

I innst. 461 L (2020–2021) fremmet flertallet i familie- og kulturkomiteen at lovens § 2 andre ledd nytt andre og tredje punktum skal lyde:

«Annonser og den som utformer reklame, skal videre sørge for at reklamen der en kropps fasjon, størrelse eller hud er endret ved retusjering eller annen manipulering, skal merkes. Departementet gir i forskrift nærmere bestemmelser om hvordan reklamen skal merkes, og om unntak fra merkeplikten.»

En effekt av loven er at nesten alle bilder tatt andre steder enn i Norge, som brukes i markedsføring, merkes med retusjert person – for sikkerhets skyld da man ikke vet.

En annen effekt er at fotografene nå bruker mer tid på sminke og lys for å for eksempel skjule ett skrubbsår eller en annen midlertidig endring i for eksempel huden. Og man kan risikere at kravet for å velges som modell er blitt enda høyere. Resultatet blir da fort av ordningen utvannes og at vi som konsumenter møter de samme reklamefotoene som bidrar til kroppsfiksering.

Den siste tiden har det også kommet KI-genererte bilder der det ikke er krav om tilsvarende merking, og hvor de flotteste kroppene kan skapes ved noen tastetrykk.

Loven har virket siden 1. juli 2022, og i en utvikling som går i en rasende fart, er den kanskje allerede moden for evaluering.

Svar:

Barn og unge skal vernast mot kommersiell påverknad og reklame som kan bidra til kroppspress. Merking av retusjerte eller på annen måte manipulerede bilete i reklame, skal bidra til å gjere folk, særleg barn og unge, medvitne om at dei idealiserte kroppane i reklamen ikkje viser ekte personar. Tiltaket er eit av fleire i arbeidet mot kroppspress. Alle, og særleg barn og unge, skal ha vern mot å bli eksponert for reklame som utnyttar utryggheit rundt eigen utsjånad. Eg meiner det er positivt om annonsørar vel å nytte bilete med personar som ikkje er retusjerte, og at influensarar med stor påverknad på sine unge følgjarar, nyttar bilete der dei ikkje har endra utsjånaden sin.

Kravet om at reklame som syner retusjerte personar skal merkast, har verka i to år. I løpet av desse to åra har det skjedd store endringar i vår digitale kvardag. Kunstig intelligens (KI) blir nytta på stadig fleire område av samfunnet, også til å lage bilete. At bileta er KI-genererte kan vere vanskeleg å oppdage. Forbrukartilsynet har uttalt at KI-genererte bilete som viser idealiserte personar ikkje er omfatta av merkekravet slik marknadsføringslova i dag er utforma. Dei må difor vurderast etter dei alminnelege reglane om mellom anna kroppspress i marknadsføringslova, men treng altså ikkje merkast etter regelen om retusjert reklame.

EU har nett blitt samde om ei KI-forordning. Einigheita inneber mellom anna at KI-forordninga får reglar om merking av KI-generert innhald. Artikkelen 50 i forordninga stiller krav om at leverandørar av KI-system som lager bilete, tekst, lyd eller video skal sikre at slike er tydeleg merka på ein maskinlesbar måte. Dette avheng av tilgangen på teknologi for slik merking. Regjeringa arbeider for at KI-forordninga skal kunne gjelde i Noreg så snart som mogleg. Dette arbeidet har høg prioritet, og har stor betydning for fleire område enn reklame som kan bidra til kroppspress. Det er viktig å raskt få avklart fleire spørsmål om KI-generert innhald. Så er det naturleg å vurdere merkeplikta for retusjert reklame i marknadsføringslova når arbeidet med regulering av KI generelt har kome vidare. I mellomtida meiner eg det er viktig at merkeplikta i marknadsføringslova står ved lag som eit tiltak for å redusere kroppspress frå markedsføring.

SPØRSMÅL NR. 2294**Innlevert 13. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for at barn og unge som er under omsorg av barnevernet skjermes fra forsøk på rekruttering til kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag på TV2 datert 13.06 d.å. «Politiet: Disse står på «soldatlista» til kriminelle».

Artikkelen beskriver hvordan spesielt barnevernsinstitusjoner brukes som rekrutteringsarena for kriminelle miljøer og organisasjoner.

Noen kriminelle ungdommer blir selv plassert på barnevernsinstitusjoner. Der kommer de i kontakt med andre barn og unge. En del av disse har ulike utfordringer, slik som rus. Det gjør dem sårbare for rekruttering til kriminalitet.

Fagfolk som er intervjuet sier at dette er en problemstilling de har vært kjent med «i mange, mange år». Det bør derfor være godt kjent for statsråden og underliggende fagetat.

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/politi-et-disse-star-pa-soldatlista-til-kriminelle/16762346/>

Svar:

Det er svært urovekkende det Troms politidistrikt varsler om 13. juni. Ein bekymringsfull auke og trussel frå svenske kriminelle nettverk i Nord-Noreg, og at barn og unge kan rekrutterast inn i dei kriminelle gjengmiljøa. Det vert også vist til at sosiale media gjer at det sprer seg, og at «barnevernsinstitusjonar flyttar tunge kriminelle ungdommar frå ein del av landet til ein annan del av landet. Det er med på å rekruttera lokalt» (TV2, 14. juni).

Eg er einig med spørsmålsstillaren om at barn og unge under omsorg av barnevernet skal skjermast frå rekruttering til kriminalitet. Samstundes er det også slik at barn som får plass på institusjon, ofte er sårbare og har med seg traume som gjer at dei kan vere ekstra utsette, både for rekruttering til rus og kriminalitet, om dei ikkje får god hjelp og utviklingsstøtte. Det inneber også at dei må bli skjerma mot skadeleg påverknad.

Eg viser også til Institusjonsstrategien (Vårt felles ansvar- ny retning for barnevernets institusjonstilbod) til regjeringa, som viser ei ny retning for institusjonsbarnevernet, som vil kunne gjere det enklare å førebyggje slik negativ og skadeleg påverknad. Barn skal oppleve normalitet, barn skal sleppe å flytte langt og ofte, og barn skal få

god utviklingsstøtte og helsehjelp. At barn i mykje større grad må få institusjonstilbod i eigen region, vil også bidra til å minske utfordringane med tanke på at det i enkelte delar av landet er svært stor konsentrasjon av barnevernsinstitusjonar, noko som kan forsterke negativ utvikling.

Målet er at alle i barnevernsinstitusjonar skal få eit heilskapleg og individuelt tilpassa tilbod som gir støtte til positiv utvikling. Før barn flyttar til institusjon, blir det derfor gjennomført ei kartlegging både av barnets ressursar og av risiko for utvikling av varige problem, som kriminalitet. Barn med høg risiko for negativ utvikling skal ikkje bu saman med ungdommar som kan vere sårbare for negativ påverknad. Eit anna føremål med kartlegginga er å tilpasse behandlinga, då barn med høgare risiko ofte har behov for forsterka utviklingsstøtte. Institusjonane bruker ulike faglege metodar for å møte behovet til barna. Institusjonane jobbar for å tilby barna størst mogleg grad av normalitet og for å førebyggje utanforskap, med til dømes deltaking på skule og i aktivitetar.

Ulike sosiale medium er ei kjelde for kontakt og informasjon for barn, og opnar også for ei brei, sosial kontaktflate. Dette kan i nokre høve misbrukast. For å gi barn som bur på institusjon betre digitalt vern mot dei negative sidene ved sosiale medium, har eg sendt på høyring forslag til endringar i barnevernslova. Forslaga tydeleggjer institusjonane sin rett og plikt til å avgrense barnas bruk av internett og kommunikasjonsmiddel. Dette følgjer av det omsorgsansvaret ein institusjon har. Eg har også sendt på høyring forslag til ei ny føresegn som vil gi institusjonane tilgang til å gjere vedtak om innsyn i den elektroniske kommunikasjonen og aktiviteten til barnet. Institusjonen har også høve til å setje i verk andre avgrensingar når det er nødvendig for å gi barnet omsorg, vern og behandling. I tilfelle der det er vurdert at barnet ikkje bør bu saman med andre unge, kan einetiltak nyttast.

Det er viktig at arbeidet som blir gjort i institusjonane bidreg til å verne utsette barn mot å bli utnytta til kriminalitet. Førebygging av rekruttering til kriminalitet er ei utfordring som krev at ein samarbeider tett på tvers av sektorar. Politiet er ein viktig samarbeidspartnar for barnevernet. Det blir samarbeidd med politiet både på eit overordna nivå, på regionsnivå, og lokalt i form av konkrete samarbeidsavtalar mellom institusjonar og lokalt politi. Politi og barnevern samarbeider også i enkeltsaker. Politiet har moglegheit etter lovverket til å dele relevant informasjon med barnevernstenesta, der det er til barnets beste. Det er også viktig med eit godt samarbeid mellom

Bufdir og Kripes, og eg er kjend med at det er etablert strukturar for å få til dette.

Det pågår mykje utviklingsarbeid på området. Hausten 2023 kom NOU 2023:24 Med barnet heile vegen med 50 forslag til tiltak som gjeld institusjonsbarnevernet. Regjeringa følgde våren 2024 opp med ein strategi

med seks mål for institusjonsbarnevernet. Disse byggjer i stor grad på forslaga i NOU 2023:24. Departementet arbeider no med konkrete forslag til endringstiltak med sikte på å føreslå ei ny innretting av institusjonane for Stortinget. Dette vil inngå i den kommande kvalitetsreforma for barnevernet som regjeringa legg fram våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 2295

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 25. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Skal jeg forstå dette svaret slik at regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål i løpet av juni måned, og at regjeringen deretter vil vente 4 måneder til statsbudsjettet legges frem i oktober før stortingsrepresentanter og andre aktører får vite hva som er besluttet?

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i svar på mitt spørsmål dokument nr. 15:2225 (2023-2024) at regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål før sommeren, og vil orientere Stortinget om saken i budsjettproposisjonen til høsten.

Svar:

Regjeringen har fastsatt et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015.

Det ble varslet i Handlingsplanen for energieffektivisering at regjeringen ville vurdere om et mål om redusert strømforbruk i bygg vil kunne svare bedre på de utfordringene som forventes i kraftsystemet fremover. NVE ble bedt om å vurdere konsekvensene av et slikt mål, og på bakgrunn av dette har et slikt mål nå blitt fastsatt.

Som en del av avtalen om revidert nasjonalbudsjett ble regjeringspartiene og SV enig om følgende:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 og rapportere tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

Regjeringen vil rapportere om arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

SPØRSMÅL NR. 2296

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 21. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kommunalminister Erling Sande uttalte på NRK Sogn og Fjordane 13. juni at Høyres alternativ til NTP 2025-2036

vil bety doubling av ferjeprisene langs hele kysten. Han sier at rabatten som er innført skal tas bort og at alle som har hatt gratis ferje skal betale full pris, med Høyres alternativ.

Er statsråden enig i denne beskrivelsen ut fra det som er lagt inn i Innst. 439 S (2023-2024) fra transportkomiteen om Nasjonal transportplan 2025-2036?

Svar:

Eg er glad for spørsmålet og moglegheita til å tydeleggjere delar av uttalen min til NRK Sogn og Fjordane 13. juni. Bakgrunnen for uttalen var at Høgre, saman med fleire av dei andre opposisjonspartia, i sitt arbeid med ny Nasjonal transportplan lova satsing på ei rekkje nye store og dyre samferdselsprosjekt, utan å presentere ei semje om korleis desse prosjekta skal finansierast. Mellom anna foreslår partia ei stor jernbanesatsing på austlandet på fleire titals milliardar kroner utover den satsinga regjeringa foreslo. Eg meiner at Høgre er med på å skape uvisse når partiet ikkje seier kor pengane til dei nye satsingane skal takast frå.

Både partiet Høgre og partiet Venstre peikar på kutt i ferje som ei inndekning for dei nye store samferdsleprosjekta. Det er også kutt i ferjer som Liv Kari Eskeland viser til at Høgre legg opp til, i sine uttalar til NRK 12. juni.

Ferja er livsnerven i samfunnet mange stader, og gratis ferje er eit viktig tiltak for å lette kostnadene for folk og næringsliv i distrikta. Det er over 70 ferjesamband over heile landet som er omfatta av ordninga med gratis ferje, og Høgres forslag om å fjerne ordninga vil derfor gjere reisekvardagen dyrare for mange.

Det er ein forskjell på partiet Høgre og partiet Venstre si innretning av kutt til ferjene. I sine alternative statsbudsjett for 2024 kuttar Høgre 235 millionar kroner, medan Venstre kuttar 613 millionar kroner. Det kan altså

sjå ut som at der Høgre rettar kutta inn mot gratisferjer, vil partiet Venstre sitt forslag også måtte føre til auka ferjeprisar. Partiet Høgre har gjennom denne stortingsperioden i tillegg foreslått kutt i rammene til fylkeskommunane, men det er sjølvsagt umogeleg å seie om dette ville ramma ferjer og andre delar av kollektivtilbodet, eller om fylkeskommunane, dersom Høgre hadde fått fleirtal for dette, hadde tatt kuttet innan fylkesveg, vidaregåande skular eller på andre område. Det er derfor ikkje grunnlag for å seie at Høgre sitt forslag vil gi ei dobling av ferjeprisane på dei sambanda som ikkje er gratis i dag, eller at dei som har hatt gratis ferje skal betale ferjetakstar på same nivå som før takstane vart redusert.

Eg ser at eg kunne vore tydelegare på Høgre og Venstre sine to ulike måtar å bygge ned ferjetilbodet til kystbefolkninga på, men vil likevel peike på at begge desse måtane å redusere tilbodet på ville hatt negative konsekvensar for folk og næringsliv langs kysten. Og med Høgre sitt forslag vil dei som i dag er omfatta av ordninga med gratis ferje igjen måtte betale for ferjeturane, og det vil både innbyggjarar og næringsliv som er avhengige av desse ferjesambanda merke. I spørsmålet viser Eskeland til innstilling 439 S (2023–2024) frå transportkomiteen om Nasjonal Transportplan 2025–2036. Eg registrerer at dei to partia her skisserer andre forslag til kutt i ferjene. Denne innstillinga er imidlertid lagt fram i etterkant av mine uttalar og var ikkje tilgjengeleg informasjon då eg gav intervju til NRK. Difor var det naturleg for meg å ta utgangspunkt i partia sine framlegg til statsbudsjett for inneverande år.

SPØRSMÅL NR. 2297

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjør justisministeren for å sikre at norske banker har de samme mulighetene for å sikre at utenlandske kriminelle ikke får et større spillerom for økonomisk kriminalitet i Norge enn de har i Sverige og dermed sikre at den norske innsatsen er hensiktsmessig innrettet for å møte en økende trussel innenfor dagens regelverk?

BEGRUNNELSE:

Justisministeren har uttalt at “gjengenes pengestrømmer skal knuses”. Bankene sitter nærmest til å se den økonomiske kriminaliteten fordi pengestrømmene går i stor grad gjennom bankene. Det å effektivt kunne dele informasjon mellom politiet og banker er svært viktig for å både gjenkjenne og stoppe kriminelle transaksjoner. For å kunne rette kraftfulle nok tiltak mot gjengenes pengestrømmer har bankene behov for større forståelse av

kriminalitetsbildet. Dette krever samhandling på taktisk og operasjonelt nivå. Det er behov for tettere samhandling mellom banker og politiet, men også mellom banker og andre offentlige etater (f.eks. Skatteetaten og NAV) samt mellom banker og andre aktører i privat sektor (f.eks. andre finansinstitusjoner og teletilbydere).

Organisert kriminalitet utgjør en trussel mot samfunnet og vi er avhengig av å mobilisere alle relevante krefter for å møte denne trusselen. I denne sammenheng er det behov for en erkjennelse av at politiet ikke gjør dette alene. Det påligger et stort ansvar på privat sektor å forebygge og avverge økonomisk kriminalitet. De regulatoriske kravene er omfattende. Samtidig settes ikke bankene i stand av myndighetene til å forebygge og avverge denne kriminaliteten. Norske banker opplyser at det er en bedre informasjonsdeling mellom bankene og svensk politi enn det er mellom bankene og norsk politi. Det er også ulik tilnærming til deling av informasjon mellom norske politidistrikt – og ulik praksis mellom politidistrikt og særorganer som Økokrim.

Svar:

Stortingsmeldingen om forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet ble behandlet av Stortinget 11. juni 2024. Av meldingen fremgår flere tiltak som er relevante for representantens spørsmål. Jeg er glad meldingen fikk bred tilslutning.

Regjeringen vil blant annet sikre et mer systematisk og formalisert samarbeid mellom myndigheter og privat sektor for å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet. I dette inngår å se nærmere på hvordan mer informasjon kan deles med de rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven, som for eksempel bankene.

Regjeringen vil også styrke politiets bruk av informasjon fra Enheten for finansiell etterretning i Økokrim, og utrede hvordan finansiell etterretning i større grad kan

deles med og utnyttes mer effektivt av andre etater, som for eksempel Tolletaten, Finanstilsynet og Skatteetaten.

Videre vil vi utrede behovet for endringer i politiregisterforskriften for å kunne dele mer informasjon fra Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES), og i tillegg vurdere hvorvidt etterretningsprodukter i større grad kan benyttes til å fastsettes felles målsettinger for det forebyggende arbeidet. Som det fremgår av meldingen vil vi også utrede behovet for en ytterligere regulering av informasjonsdeling, sammenstilling og behandling av informasjon på tvers av forvaltningsområder og til konkrete formål, med sikte på å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet.

Ikke minst vil det bli viktig å styrke Økokrim og politidistriktene for å legge til rette for at det er kapasitet til å gjennomføre økt samarbeid og informasjonsdeling.

Vi er allerede i gang med å identifisere hvilke av meldingens tiltak det er viktigst å prioritere først. 12. juni hadde jeg og finansministeren et møte med relevante offentlige etater, og samtlige etater fremhevet behovet for mer informasjonsdeling som noe som bør prioriteres. Jeg opplever et stort ønske og behov både hos politiet og kontrolletatene for å kunne dele mer informasjon seg imellom og også med de rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Jeg arrangerte også et tilsvarende møte 20. juni, med representanter fra næringslivet, herunder Finans Norge og DNB, der jeg mottok viktige perspektiver på blant annet informasjonsdeling.

En utredning og videre konkretisering av hvordan man kan dele mer informasjon innenfor de rammene som personvernregelverket setter er noe jeg ønsker å prioritere høyt. I denne forbindelse ønsker jeg å se nærmere på om det er ting man lykkes med å gjøre overfor banknæringen i f.eks. Sverige, som man i dag ikke har mulighet til i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2298

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 21. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Det er enorme hull i behandlingstilbudet for kvinnesykdommer eller sykdommer som i hovedsak rammer kvin-

ner. Regjeringa har varslet å legge fram en strategi for kvinnehelse i løpet av 2024.

Kan statsråden opplyse om når den blir lagt fram?

Svar:

Regjeringens arbeid med kvinnehelse og planen for kvinnehelsestrategien presenterte vi i Nasjonal helse- og samhandlingsplan (Meld. St. 9 (2023–2024)). Videre har vi lagt fram revidert nasjonalbudsjett.

Jeg ønsket å avvente Stortingets behandling av Nasjonal helse- og samhandlingsplan og revidert nasjonalbudsjett før vi ferdigstiller kvinnehelsestrategien, slik

at vi kan ta inn vedtak som omhandler kvinners helse. I forbindelse med budsjettforliket om revidert nasjonalbudsjett ble det bestemt å sette av midler til å etablere en digital kvinnehelseportal for formidling av kunnskap om kvinnehelse og til å oppdatere nåværende og gi ny kjønns-spesifikk informasjon på helsenorge.no. Planen er derfor å legge strategien fram over sommeren.

SPØRSMÅL NR. 2299

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 25. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at innbyggerne i hele Norge får tilgang til spesialisert rehabilitering der hvor det er unike nasjonale tilbud i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør Øst sendte 13.06.2024 ut konkurransegrunnlaget for anskaffelser av behandlingstilbud innen spesialisert rehabilitering. I gjeldende avtale (kapittel 6) er det medtatt de øvrige helseregioners behov for rehabiliteringstjenester og tilleggsavtaler. Det har sikret at pasienter fra hele Norge har kunnet benytte unike nasjonale tilbud, slik som for eksempel Beitostølen Helsesportsenter (BHSS). Dette er svært viktig for at pasienter i hele landet skal ha tilgang til de kvalitativt beste tilbudene samtidig som det er viktig for høyspesialisterte institusjoner å ha en omgang av pasienter. Det er avgjørende både for å beholde og å utvikle fagkompetanse til å møte pasienter som det er få av i landet, og for å ha et økonomisk driftsgrunnlag for å videreutvikle tilbudet. Gjennom konkurransegrunnlaget som nå er lyst ut er det skapt usikkerhet om dette, siden de øvrige regionenes behov for tilleggsavtaler ikke er omtalt og medtatt. Det kan bety at planen eventuelt er tre separate tilbud. En slik løsning med tre separate tilbud vil skape usikkerhet og kunne innebære risiko for ulike tilbud til pasientene, og at unike nasjonale institusjoner ikke har grunnlag for videre drift som i dag. For det første vil tre ulike tilbud innen spesialisert rehabilitering kunne ha ulike faglige krav og innhold. Det betyr at de unike nasjonale institusjonene vil måtte skreddersy tilbud ut fra geografiske hensyn, og ikke faglige hensyn. Det vil fordyre tilbudet og skape ekstra unødvendig arbeid.

Dette kan imidlertid håndteres gjennom at anbudene fra de andre regionene «kopierer» kravene til Helse Sør-Øst. Men siden dette er et tilbud vil dette uansett innebære en risiko for tilbudet og pasientene, for det er ikke sikkert at samme tilbyder vinner frem i alle tre anbudene. Da vil for eksempel BHSS kun bli et tilbud til pasienter fra en eller to regioner, fordi gjestepasientordningen er begrenset av at pasientene fra regioner uten avtale vil stille bakerst i køen. BHSS har i 50 år bygget opp unik kompetanse slik at institusjonen i dag er verdensledende i sitt fagfelt. Helse Sør-Øst sitt tilbud må derfor utformes slik at det er mulig for de øvrige helseregionene å slutte seg til tilbudet med tilleggsavtaler. Uten dette vil ikke pasienter fra hele landet kunne fortsette å få tilbud ved BHSS.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med det aktuelle spørsmålet innhentet opplysninger fra henholdsvis Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF.

Helse Sør-Øst RHF har opplyst til departementet at de i sin pågående konkurranse innen spesialisert rehabilitering tar utgangspunkt i sitt eget sørge-for-ansvar. Fagplanen i Helse Sør-Øst, som de opplyser at er bredt forankret i regionen, danner grunnlag for de faglige kriteriene i anskaffelsen. Det er i alle rehabiliteringsforløpene lagt til grunn at det skal være en modernisering innen fagfeltet. Det gjennomføres en åpen konkurranse, der Helse Sør-Øst RHF legger til grunn at de beste tilbudene basert på en kombinasjon av kvalitet og pris vil vinne fram, gitt at også geografiske krav er oppfylt.

Beitostølen Helsesportsenter har i dag avtale om to delytelser med Helse Sør-Øst RHF, nevrologiske og nev-

romuskulære sykdommer og tilbud til barn, ungdom og unge voksne med vekt på tilpasset fysisk aktivitet, familie og utdanning. Helse Sør-Øst RHF opplyser at anskaffelsene innen begge disse delytelsene legger til rette for at det skal behandles flere pasienter enn i dag. Dette gjelder spesielt for tilbudet til barn, ungdom og unge voksne der det er lagt til grunn en økning på over 30 pst. hva gjelder antall pasienter.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de andre helseregionene i dag har en tilleggsavtale hos enkelte av deres avtaleparter. Disse avtalene har, på lik linje med avtalene i Helse Sør-Øst RHF, en oppsigelsestid på to år. I den grad det er ledig kapasitet gjennom avtalene til Helse Sør-Øst RHF, så har de andre regionene mulighet til å benytte denne.

Helse Midt-Norge RHF har opplyst til departementet at det ikke lenger er mulig å ha tilleggsavtale til Helse Sør-Øst RHF sine avtaler, og at de derfor planlegger en egen anskaffelse av delytelse som kan være vanskelig å dekke innen egen region. Her inngår for eksempel tilbudet regionen i dag har ved Beitostølen Helsesportsenter. Anskaffelsen vil foregå i tråd med regler for offentlige anskaffelser og vil dermed være åpen for andre tilbydere som ønsker å levere tilbud.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de vil utlyse en egen anbudskonkurranse for delytelsene Barn, ungdom og unge voksne med vekt på tilpasset fysisk aktivitet, familie og utdanning, alvorlige sanseforstyrrelser og rehabilitering for epilepsi som vil være åpen for tilbydere fra hele landet.

Helseregionen opplyser også at de er opptatt av å samarbeide med de andre helseregionene for å tilstrebe relativt like kravspesifikasjoner, slik at en leverandør ikke må ha forskjellige tilbud til de forskjellige helseregionene.

Jeg vil avslutningsvis understreke at det er noen utfordringer knyttet til enkelte unike institusjoner i landet vårt - institusjoner som har et nasjonalt nedslag. Det er derfor viktig at de ulike helseregionene har et øye for dette når de organiserer sine offentlige anskaffelser av helsetjenester. Jeg vil derfor gi de regionale helseforetakene et oppdrag om å utvikle en felles strategi for kjøp av behandlingstilbud med et nasjonalt nedslag – helsetjenester som er viktige for det totale tjenestetilbudet i flere regioner. En slik strategi må selvfølgelig utvikles innenfor rammene av regelverket for offentlige anskaffelser og vil kunne bidra til at unike institusjoner med spesialiserte tjenester ikke faller mellom to stoler.

SPØRSMÅL NR. 2300

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 19. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren vurdere å endre regelverket for omsetningskrav for flytende drivstoff, slik at det blir lagt til rette for at spesialiserte aktører kan tilby 98 oktan bensin til biler, motorsykler, båter og annet verktøy som tar skade av innblandet biodrivstoff?

BEGRUNNELSE:

Mange eldre biler, motorsykler, båter og motorisert verktøy tar skade av drivstoff hvor det er blandet inn biodrivstoff. Slinger og pakninger tørker inn og gummi forvitrer. I verste fall kan kjøretøyet begynne å brenne. 98 oktan bensin er da eneste trygge drivstoff å fylle på tanken for disse motorene.

Både samferdselsministeren og flere politikere har vist til at tilgang på riktig drivstoff, som 98 oktan er noe markedet må løse gjennom etterspørsel og tilbud. Under

Arendalsuka i 2023 under Den store bildebatten ble det ikke bare lovet en ordning, men også vist til fra politisk hold at med så mange entusiastkjøretøy som det var i dette landet, ville aktører kunne spesialisere seg på slikt drivstoff og sikre kjøretøyhobbyen tilgang på riktig bensin. Samferdselsministeren har også pekt på markedet som løsning, senest i Stortinget under debatten om representantforslag 8:126S om bedre rammebetingelser for veteran- og entusiastkjøretøy.

Problemet er bare at dagens regelverk er til hinder for slike spesialiserte aktører, fordi de samtidig da må omsette et forskriftsfestet krav til omsetning av biodrivstoff. Denne markedshindringen i regelverket har også bilorganisasjonen AMCAR pekt på i lang tid og ment at det må en forskriftsendring til.

I svar på spørsmål 46 fra FrPs fraksjon til RNB 2024 bekrefter Samferdselsdepartementet at hvis

«aktøren ønsker å spesialisere seg på leveranser til veterankjøretøy og vil omsette bensin 98 oktan, må omsetteren samtidig sørge for å omsette et annet parti drivstoff der biodrivstoff er innblandet. Omsetteren er ansvarlig for at biodrivstoff må utgjøre 19 prosent av totalt omsatt drivstoff til veitrafikken hvert år.»

Og videre

«Dagens regelverk åpner ikke for at omsettere av drivstoff utelukkende kan omsette bensin 98 oktan. Produktforskriften § 3-3 må endres for at aktører kan få muligheten til å kun omsette fossilt drivstoff til veitrafikken.»

Det ønskes altså besvart om samferdselsministeren vil vurdere å endre produktforskriftens § 3-3 og på den måten legge til rette for at markedet lettere kan løse problemet med tilgang på 98 oktan for de som trenger slikt drivstoff.

Svar:

Det er ingen begrensinger for å tilby 98 oktan bensin med dagens regelverk, fordi omsetningskravet ikke er et innblandingskrav. Videre kan omsetningskravene i § 3-3, § 3-3a, § 3-3b og § 3-3c oppfylles i samarbeid med andre

omsettere innenfor samme omsetningskrav ved at omsettere som omsetter mer biodrivstoff eller biobrensel enn de er forpliktet til, kan overføre volumer til andre omsettere, jf. § 3-4 i produktforskriften. Det innebærer at en omsetter som ønsker å tilby 98 oktan bensin har to valg:

- Enten kan omsetteren tilby både fossilt drivstoff med innblandet biodrivstoff, i tillegg til

98 oktan bensin. I så fall må partiet med drivstoff som er blandet med biodrivstoff ha en høyere innblanding, for at biodrivstoff skal utgjøre 19 pst. av samlet omsatt volum drivstoff.

- Eller så kan omsetteren kun tilby 98 oktan bensin, men da er omsetteren avhengig av at andre omsettere overoppfyller omsetningskravet og er villige til å samarbeide om felles oppfyllelse av omsetningskravet. En slik avtale må inngås mellom omsetterne selv.

Min vurdering er at 98 oktan bensin vil tilbys av omsetterne dersom etterspørselen er tilstrekkelig i markedet. Jeg planlegger derfor ikke å endre kapittel tre i produktforskriften, så omsettere utelukkende kan tilby 98 oktan bensin.

SPØRSMÅL NR. 2301

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 21. juni 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

En norsk medisinstudent i Slovakia mangler 6. året for å få fullført studiet. Pga. familieutfordringer må studenten ta det siste året ved UiO. Han kontaktet UiO for en faglig vurdering, men ble henvist til samordna opptak, som kun legger til grunn studiepoeng fra VGS, og han ble satt på venteliste. UiO har ikke vurdert utdanning/kompetanse etter den mulighet som § 4-1 i forskrift om opptak til høyere utdanning, slik vi ser det, åpner for.

Kan statsråden gjøre noe for å finne en god løsning på denne saken?

BEGRUNNELSE:

Det er et uttalt mål å få flere leger i Norge, og at flere bør ta hele eller deler av studiene i utlandet. Behovet for leger er stort. Likevel ser vi manglende vilje til å utnytte de mulighetene som finnes. Praktiseringen av regelverket har negative konsekvenser for studentene dette gjelder, og for

samfunnet som går glipp av kompetanse. I denne saken gjelder det en student som har tatt fem år på medisinstudiet i Slovakia og kun mangler det siste året. Medisinstudiet i Slovakia er samkjørt med studiet i Norge, og etter endt studie i Slovakia kan man gå rett ut i praksis i Norge uten verken turnus eller andre tilleggsutdanninger. Studenten har henvendt seg til KD, og de har i vedtak godkjent hans utdanning, og skriver at han rett til en faglig vurdering ved aktuelt fakultet.

Studenten er medlem av Legeforeningen, og Legeforeningen har rettet henvendelse til UiO for at studenten skal få en faglig vurdering/godskrivning, slik at han skal få muligheten til å fullføre siste året av studiet. Studenten har hatt praksisplass på norsk sykehus, og har godkjent utdanning. Det eneste som mangler er det siste året. Det bør være mulig å praktisere regelverket på en fleksibel måte, slik at angjeldende student raskest mulig får fullført sin utdannelse og kommet seg ut i arbeid som praktiserende lege.

Viser til Lov om universiteter og høyskoler § 3-5. Faglig godkjenning av utenlandsk høyere utdanning:

«(1) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne bestått utenlandsk høyere utdanning som del av søkerens studium ved institusjonen.

(2) Godkjenningen er en faglig vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå, det vil si et læringsutbytte tilsvarende det som er fastsatt for de aktuelle emnene ved studiet ved institusjonen. En slik godkjenning innebærer at studenten ikke må ta tilsvarende eksamen, emne eller utdanning på nytt, og at studenten skal få uttelling i studiepoeng tilsvarende dette faglige nivået.»

Spørsmålsstiller mener man både av menneskelige hensyn til studenten selv og hans familie, og av praktiske og samfunnsmessige hensyn her må gripe inn, slik at studenten får mulighet til å fullføre studiet.

Svar:

Når ein person har fått opptak ved eit studium og har gjennomført fag i høgare utdanning tidlegare, enten i Noreg eller i utlandet, kan vedkommande søka institusjonen om godkjenning etter føresegnene i universitets- og høgskulelova §§ 3-5 og etterfølgjande føresegner. Universitet og høgskular kan godkjenna den høgare utdanninga som del av ein søkar si utdanning ved institusjonen dersom utdanninga gir eit læringsutbytte tilsvarende det som er fastsett for dei aktuelle emna ved studiet ved den godkjennande institusjonen. Ei slik godkjenning gir uttelling i studiepoeng tilsvarende dette faglege nivået. Viss studenten får godkjent den høgare utdanninga, får det

som konsekvens at studenten ikkje treng å ta tilsvarende emne på nytt. Reglane inneber at man må søka om fagleg godkjenning når man har komme inn på eit studium ved ein institusjon i Noreg. Godkjenninga skjer altså fyrst når ein har vorte teke opp på eit studium.

Opptak til integrerte masterstudium i Noreg, som til dømes medisinstudiet er, skjer på bakgrunn av vitnemålet frå vidaregåande opplæring uavhengig av om søkar har tatt høgare utdanning tidlegare eller ikkje. Det trengst generell studiekompetanse for å komma inn på medisinstudiet, men i tillegg må søkar oppfylle nokre spesielle opptakskrav, som er nærare beskrive i opptakskrifta. Eg har elles ikkje høve til å gå inn i denne konkrete saka.

Generelt kan eg seie at når talet på kvalifiserte søkarar til eit studium er høgare enn talet på studieplassar, er det nødvendig å rangera søkarane. Grunnlaget for rangering er den dokumentasjonen som kvalifiserer søkaren for det konkrete studiet, og for opptak til grunnutdanningar og integrerte masterutdanningar vil det som regel bety karakterane frå vidaregåande skule og dessutan eventuelle tilleggspoeng. Medisinstudiet er det studiet med størst konkurranse per studieplass, og det krevst derfor svært gode karakterar for å komma inn.

Reglane for opptak og rangering av studieplasser skal sikra at opptaket går føre seg i samsvar med prinsippa i forvaltningsretten om likebehandling, føreseielege forhold og openheit. Dagens reglar opnar ikkje for at UiO kan gjere eit unntak som er etterlyst i spørsmålet. Eg vil likevel vurdere om det kan vere grunnlag for å sjå nærare på regelverket i lys av spørsmålet frå representanten Gulati.

SPØRSMÅL NR. 2302

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 24. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når har statsråden tenkt til å følge opp Stortingets vedtak fra 2021 om meldeplikt til tilsynsmyndighetene når det er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 25. mai 2021 i Innst. 485 S (2020-2021), at det skulle etableres nasjonale retningslinjer for utredning og håndtering av eldrevoldsaker i tillegg til å etablere

meldeplikt til tilsynsmyndighetene når det er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep.

Eldre er en ekstra sårbar gruppe som ikke alltid har mulighet til å gi beskjed om de utsettes for vold og overgrep. Det er et stort behov for at overgrep ovenfor eldre i større grad enn i dag avverges og følges opp. En meldeplikt for helsepersonell som jobber med eldre og nasjonale retningslinjer som skal gi gode verktøy til ansatte på sykehjem for hvordan de skal håndtere saker om vold og

overgrep, vil bidra til at færre eldre opplever slike grufulle hendelser.

Til nå, tre år etter at vedtaket er fattet, er det fortsatt ikke fulgt opp. Røde Kors nye rapport «Omsorg under press» ble presentert tidligere i år. I rapporten oppgir halvparten av sykehjemsbeboere at de selv har opplevd eller vært vitne til vold eller forsømmelse. Vi har også den siste tiden sett flere eksempler i media hvor sviket mot eldre fortsetter.

Representanten ber statsråden svare på når han har planer om å følge opp Stortingets enstemmige vedtak slik at eldre kan slippe slike grufulle hendelser i tiden fremover.

Svar:

Vold og overgrep mot eldre er et alvorlig og omfattende problem, og det trengs mer kunnskap og kompetanse om temaet i helse- og omsorgstjenestene og i andre tjenester som er i kontakt med eldre. Dette er en sak som opptar både Regjeringen og meg.

Regjeringen vil i tråd med Hurdalsplattformen arbeide for et aldersvennlig samfunn preget av åpenhet, trygghet og fellesskap. Skal vi lykkes med målet om en trygg alderdom, må vi tenke helhetlig. Hele samfunnet – alle sektorer – har et ansvar og muligheter for å fremme et trygt og godt aldersvennlig samfunn.

En viktig faktor i arbeidet for å forebygge vold og overgrep mot eldre er god ledelse og kompetanse. God ledelse og riktig kompetanse er med på å skape trygghet både for tjenestemottakere og pårørende, samt for ansatte i tjenestene. I Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028), har regjeringen tydeliggjort at TryggEst skal videreutvikles og at det skal legges til rette for at modellen innføres i flere kommuner. I opptrappingsplanen står det også at regjeringen vil vurdere flere tiltak for å øke kompetansen om vold og overgrep mot risikoutsatte voksne i helse- og omsorgstjenesten. Årsakene til at utfordrende situasjoner oppstår kan være av menneskelig, organisatorisk og kunnskapsmessig karakter, og kunnskaps- og kvalitetsbygging er derfor viktig innen dette feltet. God og riktig kompetanse er med på å skape trygghet både for tjenestemottakere og pårørende, samt for ansatte i tjenestene.

I oppfølging av Bo trygt hjemme-reformen har Helse- og omsorgsdepartementet utviklet en egen omtale av vold, overgrep og omsorgssvikt i «Trygghetsstandard i sykehjem», som er et lederverktøy for kvalitetsforbedring. Videre skal Helse- og omsorgsdepartementet i oppfølging av reformen vurdere hvordan trygghetsstandard-verktøyet kan ha overføringsverdi til hjemmetjenesten og tas i bruk der.

Gode systemer og verktøy er sentralt for bedre forebygging, avdekking, avverging og oppfølging av vold mot eldre. Regjeringen har i Nasjonal helse- og samhandlingsplan sagt at vi vil styrke den formelle lederkom-

petansen i særlig den kommunale helse- og omsorgstjenesten og tilgjengeliggjøre verktøy for ledere. Det bevilges midler over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til Nasjonal lederutdanning for primærhelsetjenesten. I Opptrappingsplan for psykisk helse har regjeringen sagt at vi vil styrke denne utdanningen.

Jeg vil også minne om at Regjeringen har lagt fram en Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Målet med planen er å bistå kommunene med å møte personellutfordringene i tjenestene, både på kort og lang sikt.

Regjeringen har videreført og bevilget midler til etikksatsingen i KS i 2024. Satsingen hjelper kommunene med nyttige verktøy for etisk refleksjon og praksisnær oppfølging. Tiltaket bidrar til systematisk kompetanseheving knyttet til etisk refleksjon i tjenestene. Etisk refleksjon kan styrke ansatte sin evne til å stå i etisk krevende situasjoner og samtaler med brukere, pasienter og pårørende, for eksempel tilknyttet vold og overgrep.

Det pågår mye viktig arbeid for å forebygge, avdekke, avverge og håndtere vold mot eldre og andre risikoutsatte voksne. TryggEst er et sentralt tiltak som bidrar til å styrke både avdekkings- og handlingskompetansen i tjenester som møter risikoutsatte voksne, herunder eldre. Derfor styrket vi TryggEst i budsjettet for 2023, slik at flere kommuner kan ta modellen i bruk.

Regjeringen nedsatte våren 2022 Varselutvalget for å foreta en helhetlig gjennomgang av varselordningene for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten, det vil si varsel-ordningene til Statens helsetilsyn og Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom). Varselutvalget leverte sin rapport i april 2023, og departementet har satt i gang et arbeid med nærmere utredning av utvalgets forslag. Det tas sikte på å sende et høringsnotat med forslag til lovendringer som ledd i oppfølgingen av rapporten, på høring i løpet av 2024. I forbindelse med dette arbeidet ser departementet blant annet på de ulike varslingspliktene/meldepliktene.

Når det gjelder meldeplikt/varslingsplikt, er helsepersonell etter helsepersonelloven § 17 allerede i dag pålagt å, av eget tiltak, gi informasjon til tilsynsmyndigheten om forhold som kan medføre fare for pasienters eller brukeres sikkerhet. Videre har virksheter som er omfattet av helse- og omsorgstjenesteloven, plikt til å straks varsle Statens helsetilsyn og Ukom om dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient eller bruker som følge av tjenesteytelsen eller ved at en pasient eller bruker skader en annen.

Helse- og omsorgsdepartementet leverte sin utredning om vold i omsorgssektoren i september 2023. Den er nå til vurdering i departementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte for utkvittering av anmodningsvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2303**Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 21. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I stortingsmeldinga om eksport av forsvarsmateriell i 2023 går det fram at Forsvaret utførte materiell til Israel for “etterforsyning, reparasjon, retur og til egne styrker” i 2023.

Kva vart eksportert til Israel og kan utanriksministeren garantere at utstyret ikkje har blitt brukt i Israels brutale krig mot Gaza?

Svar:

Regjeringa er oppteken av at Noreg ikkje bidreg til Israels folkerettsbrot i Palestina. Regjeringa tillèt ikkje eksport av våpen eller ammunisjon frå Noreg til Israel. Det same gjeld fleirbruksvarer til militær bruk i Israel. Norsk eksportkontroll er streng og i samsvar med våre internasjonale

plikter. Utanriksdepartementet avslår søknadar om eksport dersom det finst kunnskap om at det militære utstyret kan bli brukt til å gjere seg skuldig i folkemord, brotsverk mot menneskeslekta eller krigsbrotsverk.

Informasjonen det vert vist til i spørsmålet går fram av tabell 10.12 i St. Meld. St. 25 (2023–2024) Eksport av forsvarsmateriell frå Noreg i 2023, eksportkontroll og internasjonalt ikkje-spreiingssamarbeid. Tabellen viser Forsvarets utførslar av eige materiell i 2023 for etterforsyning, reparasjon, retur og til egne styrker. Dette er ikkje eksport eller sal, men materiell Forsvaret sjølv eig eller disponerer til eige bruk. Dette er unntatt lisensplikt etter eksportkontrollforskrifta § 8, bokstav h.

Forsvarets utførslar av eige materiell til Israel i 2023 gjeld utstyr til norsk FN-personell i området.

SPØRSMÅL NR. 2304**Innlevert 12. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 2. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan kommunalministeren forklare kvifor lokalsamfunnet i Stranda sentrum på Sunnmøre blir behandla slik av Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, der klagar ikkje vert behandla og egne åpenbare grove saksbehandlingsfeila i denne saka overhode ikkje vert retta opp og vedtaket endra?

GRUNNGJEVING:

Viser til spørsmål nr. 1592 ang. ladestasjon for ferjekai i Stranda sentrum i Møre og Romsdal som vart svart ut av kommunalministeren.

I denne saka her er Statsforvaltaren på full fart til å overkøyre eit heilt lokalsamfunn, sjølv om statsråden viser til at Statsforvaltaren kan gjere om sitt vedtak i saka. Dersom ikkje kunne departementet behandle saka endeleg.

Byggeutstyr har kome til Stranda sentrum der ein tydelegvis har tenkt å bygge dette skandaløse ladeanlegget, der lokalbefolkninga verkeleg lurar på kva kommunalministeren har tenkt å gjere med dette. Kan Statsforvaltaren seriøst holde på slik.

Viser her til svaret frå kommunalministeren:
Sitat frå svaret frå kommunalministeren:

“Eg ser at det blir peika på grove saksbehandlingsfeil, og i så tilfelle har forvaltningslova ein trygginguventil som sikrar at vedtak kan opphevast eller gjerast om. Det er strenge vilkår til ei slik vurdering, jf. forvaltningslova § 35. Både statsforvaltaren og departementet kan vurdere omgjering, likevel er det inga plikt til å vurdere saka etter forvaltningslova § 35.

Statsforvaltaren har kompetanse til å gjere om sitt eige vedtak, og det er ofte formålstenleg at statsforvaltaren sjølv vurderer merknader om feil rettsbruk, feil saksbehandling eller feil i vurderinga av fakta. Departementet sender derfor mottekne omgjeringsskrav til statsforvaltaren for vurdering, dersom dei ikkje allereie er vur-

derte der. Dersom statsforvaltaren ikkje gjer om saka, og krav om omgjerung kjem til departementet, så tek departementet stilling til kravet. I dei tilfella der departementet har funne grunn til å sjå nærare på saka, er det svært sjeldan at departementet har gjort om eit endeleg vedtak.

Forvaltningslova § 35 er berre ein tryggingssventil som gir forvaltninga heimel til å gjere om ugyldige vedtak.”

I denne saka her ER det åpenbart grov saksbehandlingsfeil, då det i ettertid er avdekket at det er bygd ladestasjonar fleire stadar i Møre og Romsdal ved andre ferjekaier, der ladestasjonane står heilt opp mot 70-100m vekk frå ladeanlegget på sjølve kaia.

Hovudargumentet for Fjord 1 og saksbehandlinga hjå Statsforvaltaren, var akkurat at det ikkje var teknisk mogeleg å bygge dette ladeanlegget i avstand frå ferjekaia i Stranda sentrum.

Det er sendt bilder og dokumentasjon av dette til Statsforvaltar frå meg, men med null respons.

Ellers er dette svært enkelt å sjekke for statsråden, berre å sjå på til dømes ferjekaia på Furneset i Vestnes kommune, der batteripakken står ca. 80-100 m vekk frå kailadetårnet.

Svar:

Først vil eg presisere at det ikkje er snakk om ei klage etter forvaltningslova, men oppmoding om omgjerung. Som tidlegare peika på, er saka endeleg avgjort i forvaltninga med vedtaket til statsforvaltaren. Høve til omgjerung i forvaltningslova § 35 er ein tryggingssventil med strenge vilkår, som berre gir forvaltninga heimel til å gjere om ugyldige vedtak. Statsforvaltaren har altså berre høve til å gjere om det endelege vedtaket dersom det er ugyldig. Forvaltninga har i utgangspunktet inga plikt til å gjere denne vurderinga, og det er då heller ingen tidsfristar.

Eg forstår at det er frustrerande å sjå at byggjetiltaka blir setje i gang, når ein meiner at vedtaket er ugyldig. Dersom det skulle vise seg at vedtaket er ugyldig, og blir omgjort, så kan det mellom anna bli spørsmål om erstatningskrav og pålegg om retting. Det er òg viktig for forvaltninga å handsame saka raskt, dersom det blir oppdaga alvorlege feil.

Eg har fått opplyst at statsforvaltaren har fått ei oppmoding om omgjerung, som framleis er til behandling. Departementet har ikkje føresetnad for å uttale seg nærare om saka.

SPØRSMÅL NR. 2305

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 24. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden forklare og begrunne hvorfor samtlige frivillige organisasjoner som er forhåndsgodkjent til å motta overskudd fra pengespill men som har sin hovedaktivitet i Norge ikke skal kunne søke om de mest attraktive lotteritillatelsene, nemlig de med 360 mill. i årlig omsetning og 9-årig løpetid på tillatelsen - og vurdere å endre dette?

BEGRUNNELSE:

I Pengespillforskriften § 54 defineres nærmere tre forutsetninger for at en frivillig organisasjon skal kunne søke på de mest attraktive lotteritillatelsene. Første punkt lyder:

«organisasjonen har internasjonal aktivitet som utgjør minst 50 prosent av organisasjonens samlede regnskapsførte driftskostnader».

Dette kan sees på som en diskriminering av en rekke frivillige virksomheter og kritisk beskrenkning i adgangen til en inntektskilde de burde hatt fri tilgang til.

Historisk har en rekke frivillige virksomheter innen helse, politikk, kultur, idrett og flere andre områder hatt tradisjon for å hente inntekter gjennom lotterivirksomhet. De siste 20 årene har dette dessverre blitt marginalisert da disse i henhold til Pengespillforskriften ikke har adgang til å tilby lotterier på digital plattform. En rekke av disse organisasjonene, som har til formål å støtte og drive samfunnsnyttig virksomhet i Norge, ikke minst for barn og unge, er avskåret fra å søke på de nevnte lotteritillatelsene.

Av de fem lotteritillatelsene som ble tildelt i 2017, for en 9-års periode, har kun to vist seg drivverdige, pantelotteriet og postkodelotteriet. Bak disse står henholdsvis Norges Røde Kors, SOS-barnebyer og WWF. De øvrige tre lotteritillatelsene lykkes av flere ulike årsaker aldri i å komme i lønnsom drift. Av denne grunn har Kulturdepar-

tementet sett det hensiktsmessig å redusere antall tillatelser til kun tre.

Spørsmålsstiller tør påstå at man vil sikre en mer rettferdig, bredere og enda mer kvalifisert søkergruppe om statsråden utvider søkergrunnlaget for de nevnte lotteritillatelser til å omfatte samtlige frivillige organisasjoner som oppfyller vilkårene i Pengespillforskriften § 38, samt Pengespillforskriften § 54 litra b (unntatt siste ledd i setningen) og litra c.

Da søknadsfristen for de nevnte lotteritillatelser er 01.09.2025 vil det bety svært mye for mange frivillige organisasjoner om statsråden vurderer dette snarlig.

Statsråden utfordres derfor til å vurdere å åpne dette lotteriområdet for samtlige frivillige organisasjoner som oppfyller vilkårene i Pengespillforskriften § 38, og samtidig, når de nye lotteritillatelsene skal utlyses, åpne for at det utlyses like mange tillatelser som i forrige runde.

Svar:

Forklaringen er at organisasjoner med overvekt av internasjonal aktivitet er prioritert til å kunne få tillatelse til pengespill med omsetning med inntil 360 millioner kroner årlig etter pengespillforskriften § 54.

Begrunnelsen er at organisasjoner som har overvekt av nasjonal aktivitet i Norge er prioritert til å kunne søke om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping. Denne begrunnelsen går helt tilbake til 2015 da det ble åpnet opp for slike pengespill. Organisasjoner med

overvekt av internasjonal aktivitet kan ikke søke midler i denne ordningen, og ble derfor prioritert til å kunne få tillatelse til pengespill med omsetning inntil 360 millioner kroner årlig.

Ny pengespillov og pengespillforskrift trådte i kraft fra 1. januar 2023, og hele regelverket på pengespillfeltet ble i den forbindelse gjennomgått og vurdert av departementet. Det gjelder også for reglene om private pengespill til inntekt for organisasjoner med særlig stor internasjonal aktivitet etter pengespillforskriften § 54. Den bestemmelsen hjemler Postkodelotteriet og Pantelotteriet sine tillatelser til lotterier med opptil 360 millioner i årlig omsetning. Det ble fastsatt ved ny pengespillforskrift at det bare skal kunne gis tre slike tillatelser til lotteri, mot tidligere fem tillatelser.

Jeg ser ikke grunnlag for å vurdere å endre reglene når det gjelder hvilke organisasjoner som kan søke om tillatelse til pengespill, ut fra begrunnelsen til representanten.

I tillegg viser jeg til at organisasjoner godkjent etter forskriften § 38, som representanten viser til, kan søke Lotteritilsynet om tillatelse etter § 43 til å tilby pengespill i form av loddsedler og skrapelodd med en omsetning på inntil 100 millioner kroner årlig.

Jeg kan ikke se at det er endrede forutsetninger som skulle tilsi at departementets vurdering nå skulle bli en annen når det gjelder prioriteringen av internasjonal aktivitet, enn da gjeldende regler ble vedtatt i 2022.

SPØRSMÅL NR. 2306

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvilke nye tiltak vil statsråden iverksette for å sikre at behandlingen av arealsaker i kommunene skjer på en forsvarlig, kunnskapsbasert og demokratisk måte?

BEGRUNNELSE:

Det er avdekket mange eksempler på at behandlingen av arealsaker i kommunene ikke skjer på en forsvarlig måte. Samtidig fører regjeringen en politikk der Statsforvalterne bes om å vektlegge lokalt selvstyre og ha høy terskel for å levere innsigelser. Når staten griper mindre

inn i lokale prosesser blir det ekstra viktig at prosessene er kunnskapsbaserte og at lokalpolitikkerne faktisk får informasjonen som trengs for å fatte gode beslutninger. Slik er det ikke i dag. Et nytt eksempel på en dårlig prosess er næringsparken Viken park i Fredrikstad som kan bli et av Norges største naturinngrep de kommende årene. Ifølge NRK (8.6 2024) er det snakk om at områdene som skal sprenges ut og nedbygges er på 700 000 m² - et areal som tilsvarer cirka 100 fotballbaner. Områdene som skal bygges ned omfatter gammel furuskog, rødlistearter, kulturminner og 110 000 m² eller cirka 15 fotballbaner landbruksjord. I sin sak har NRK skildret hvordan beslut-

ningsprosessen i kommunen har vært preget av manglende og villedende informasjon om naturverdier og tette bånd mellom utbygger og utreder. NRK skriver blant annet at politikerne ikke fikk vite noe som helst om de store naturverdiene i området da området ble tatt inn i kommunens arealplan i 2020, med unntak av en tabell der det ble opplyst at det ikke var gjort noen registreringer når det gjaldt naturverdier.

Svar:

Spørsmålet til representanten bygger på eit uriktig premiss. Eg er usamd i at planprosessar og andre lokaldemokratiske avgjersler er uforsvarlege eller udemokratiske, eller at dei ikkje bygger på kunnskap, slik spørsmålet insinuerer. Vi har eit godt og sterkt lokaldemokrati i Noreg. I motsetnad til representanten Bastholm så meiner eg lokale folkevalde, som kjenner lokale forhold og som lever i lokalsamfunna, er godt rusta til å ta avgjersler som formar framtida i sitt lokalsamfunn.

Plan- og bygningslova skal sikre kunnskapsbasert og demokratisk forvaltning av areala og ressursane våre. Det er framheva i formålsparagrafen at planlegging etter lova skal sikre openheit, vere føreseieleg, og sikre medverknad for alle interesser og styresmakter. Konsekvensar for miljø og samfunn skal vere omtala. Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027 samt statlege planretningslinjer er viktige verktøy for kommunane i planlegginga.

Eg har tiltru til at kommunane tek omsyn til natur og klima planlegginga, og oppdaterer planane sine slik at dei nasjonale miljømåla kan nås samstundes som vi legg grunnlag for næringsutvikling og attraktive lokalsamfunn i heile landet. Den konkrete saka i Fredrikstad er ennå til handsaming i kommunen, og eg ønskjer derfor ikkje å kommentere ho nærare. Eg har tillit til at kommunen gjer grundige vurderingar av planforslaget, konsekvensutgreiinga og uttaler frå aktuelle styresmakter når dei skal fatte planvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2307

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Yngve Sætre

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden sette inn for å hjelpe Innlandet politidistrikt i den krevende situasjonen de står i grunnet uvanlig mange drapssaker?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i NRK Innlandet 28. mai går det frem at de mange drapssakene i Innlandet den siste tiden krever store politiresurser. Siden oktober 2023 har ni personer blitt drept i Innlandet. Innlandet politidistrikt opplever et sterkt press, og har redusert kapasitet til å etterforske andre alvorlige saker. Følgen av dette er at nesten 400 saker har blitt henlagt på grunn av manglende kapasitet bare i mai.

Nå er kapasiteten så sprengt at ansatte fra Utrykningspolitiet må omdirigeres på grunn av alle drapssakene. I tillegg stanses viktig trening av ansatte. Lokallagsleder for Politiets Fellesforbund uttrykker dyp bekymring, og politimesteren beskriver situasjonen som krevende.

Dagens situasjon i Innlandet politidistrikt må også ses i sammenheng med at Innlandet politidistrikt fikk en

reduksjon på hele 38 årsverk i 2023 som følge av knappe budsjetttrammer.

Antall årlige drap i Innlandet har de siste 10 årene ligget mellom en og fire. Når Innlandet nå har opplevd hele ni drap på litt over et halvt år understreker det den spesielle situasjonen. Vi går nå inn i sommermånedene med mye trafikk på viktige gjennomfarsveger i Innlandet. I denne tidsperioden er det også uheldig at Utrykningspolitiet får færre ressurser til rådighet.

Situasjonen er etter spørsmålsstillerens mening bekymringsfull. Mye tyder på at Innlandet politidistrikt bør tilføres ekstra ressurser for å komme gjennom en krevende periode, og for å sikre trygghet for innbyggere og besøkende.

Svar:

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett 2024 foreslått en styrking av norsk politi med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. Jeg viser også til budsjettavtalen med SV om revi-

dert nasjonalbudsjett for 2024 hvor påtalemyndigheten i politiet blir styrket med 80 mill. kroner.

Etter at Stortinget har vedtatt revidert nasjonalbudsjett, vil midlene bli fordelt til politiet.

Det er politimesteren i det enkelte distrikt som har ansvar for å disponere ressursene effektivt og etter behov. Det er derfor politimesterens ansvar å foreta de priorit-

eringene som gir mest mulig trygghet for innbyggerne i sitt distrikt og at politiet utfører sitt samfunnsoppdrag på en best mulig måte. Jeg forventer at den styrkingen regjeringen nå har foreslått i revidert nasjonalbudsjett, under forutsetning av Stortingets vedtak, også vil bedre politidistriktenes handlingsrom.

SPØRSMÅL NR. 2308

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Yngve Sætre

Besvart 25. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med at nye fjerntog på Rørosbanen vil kunne være på plass først i 2029, og vil statsråden ta initiativ til å lease tog til Rørosbanen frem til nyanskaffede fjerntog er på plass?

BEGRUNNELSE:

21. november vedtok et enstemmig Storting følgende:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om å gi Norske tog handlingsrom til å kunne bestille nye fjerntog til Rørosbanen. Bestillingen knyttes til anskaffelsen Norske tog gjennomfører for flere av de andre fjerntogstrekningene.»

I et svar på et skriftlig spørsmål fra Stortingsrepresentant Tor André Johnsen (Frp) i april i år skriver statsråden at Norske tog har opsjon på å bestille nye tog til Rørosbanen fra produsenten Stadler. Disse togene vil først kunne bli produsert og levert fra 2029, etter at hovedanskaffelsen er ferdigstilt. Samtidig antyder statsråden i sitt svar at leasing av tog til Rørosbanen vil kunne være et alternativ.

Etter spørsmålsstillers mening er det uholdbart at Rørosbanen må vente helt til 2029 for å få nye tog. I dag brukes utdaterte togsett av Type 92, bygget midt på 1980-tallet. I tillegg brukes type 93, som er nyere, men som sliter med tekniske feil. Dette gir et dårlig tilbud til de reisende. Eksempelvis er det få muligheter for å lade telefon/PC på togene, og serveringstilbud er nærmest fraværende. Gamle tog med dårlig kundetilfredshet var viktige årsaker til Stortingets enstemmige vedtak om å be regjeringen bestille nye tog til Rørosbanen.

På bakgrunn av svært lang leveringstid på nye tog mener spørsmålsstiller det må være aktuelt å lease nye tog til Rørosbanen. Dette vil ivareta intensjonene i Stortingets

vedtak, samt at det vil gi et bedre kundetilbud på Rørosbanen raskt. Av hensyn til de reisende, samt det klare vedtaket i Stortinget, er det av stor viktighet med fortløpende arbeid med å få på plass bedre tog på Rørosbanen.

Et nytt argument som har kommet etter Stortingets vedtak 21. november er den store forsvarssatsingen i Sør-Østerdal som ble vedtatt i langtidsplanen for forsvarset (LTP) den 11. juni. Dette innebærer blant annet etablering av en felles rekruttskole for Hæren på Terningmoen i Elverum. En slik etablering bør komme raskt, og den vil gi økt trafikk og behov for et bedre tilbud på Rørosbanen enn vi har i dag.

Det er altfor lenge å vente til 2029 med å gi de reisende et bedre tilbud med nye tog på Rørosbanen.

Svar:

Rørosbanen trafikkeres i dag av Type 93 tog og nye Type 76 tog. Førstnevnte ble produsert for drøyt 20 år siden, og har en gjenværende teknisk levetid på om lag ti år. Type 76 er helt ny, og går på både diesel og elektrisitet (bimodale tog). Type 93 har hatt mange tekniske feil og lav tilgjengelighet. Forbedringstiltak er igangsatt av Norske tog, SJ Norge og vedlikeholder, og disse begynner nå å gi høyere tilgjengelighet.

Norske tog har sondert markedet, og lagt ut et tilbud på leie av inntil åtte moderne diesellokomotiv til bruk på ikke-elektrifiserte strekninger i Norge. Denne markedskontakten ga imidlertid ikke resultater. På denne bakgrunn vurderes leasing å være lite realistisk.

Som oppfølging av stortingsvedtaket 21. november 2023, ga Samferdselsdepartementet i februar i år Jernbanedirektoratet i oppdrag å vurdere bestilling av nye tog til Rørosbanen, og eventuelle tilhørende behov for infrastrukturtiltak på strekningen.

Departementet mottok den første delen av utredningen 7. juni, vil vurdere oppfølging av denne i nærmere

dialog med direktoratet og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2309

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 21. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål 2143 og ber om bekreftelse at det da ikke er aktuelt med kontinuerlig drift for levering av strøm til NO 4 fra eksisterende energianlegg på Melkøya etter 2030?

Svar:

Jeg vil igjen vise til departementets vedtak i tilknytning til Snøhvit Future-prosjektet der det i anleggskonsesjonen og ekspropriasjonstillatelsen bl.a. står:

«Område Nord, som omfatter området fra og med Ofoten og nordover inkludert Finnmark, er et område med lite fleksibilitet og med flere lag med nettbegrensninger. I dag er Finnmark i kraftbalanse over året, men har et effektunderskudd som krever import gjennom vinteren. Dersom en stor andel av planene om nytt forbruk blir realisert uten at det samtidig etableres

vesentlig ny kraftproduksjon, vil det ifølge Statnett medføre en fundamental endring av kraftsystemet i nord. Departementet setter derfor vilkår om at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Dersom hensynet til kraft- og/eller effektbalansen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger, for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033, om hensynet til kraftsituasjonen tilsier at det er nødvendig. Det settes vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.»

Hvorvidt det blir aktuelt å inngå en slik avtale, samt innholdet i denne, vil avhenge av utviklingen i kraftsituasjonen i Område Nord. Følgelig er det ikke mulig å konkludere rundt bestemte utfall knyttet til en slik avtale nå.

SPØRSMÅL NR. 2310

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Kim Thoresen

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke grep har statsråden det siste året tatt for at utviklinga til den skeive befolkningen skal gå i en bedre retning når en ser på hatkriminalitet og trusler mot skeive, og kan statsråden peke på de viktigste konkrete punktene hun planlegger å iverksette for å bekjempe hat, trusler og vold mot skeive, og kan statsråden i tillegg redegjøre for hvor stor økning man har sett fra år til år i hatkriminalitet,

hatytringer, hærverk, tyveri og vold rettet mot skeive i perioden 2020-2023?

BEGRUNNELSE:

Norges skeive befolkning føler daglig på kroppen at truselbildet stadig blir mer ekstremt. Tallmateriale bekrefter både at ekstremismen ikke møtes tilstrekkelig til å slå den tilbake, hvor politiet tidligere i år rapporterte om at de mottar flere anmeldelser om hatkriminalitet mot

skeive, og at den skeive befolkningens ve og vel går i feil retning, hvor ikke-heterofile ifølge SSB har lavere livskvalitet i samfunnet. Torsdag 13. juni oppsøkte PST 20 barn og unge, noen helt ned i 12-årsalderen, for å ha spredd homohat og trusler om vold og drap av skeive i SOME. Mange opplever at det nærmest har blitt mainstream å ytre negative/direkte hatefulle kommentarer mot Pride og Fri, både i SOME og tradisjonelle medier. Det ytres også en rekke bunnløse påstander om at en såkalt homolobby utøver seksualisering av barn i dekke av en «kjønnsideologi». Dette er påstander som knyttes til konspiratoriske miljøer. Resultat: vi ser at regnbueflagg klippes ned eller brennes, at LHBTIQ+-personer opplever trakassering og vold på åpen gate, og at unges opplevelse og syn på seksualitet og kjønn undertrykkes eller undertrykker andre, fordi konspirasjonsteorier får grobunn i offentligheten. Reaksjonen på at slikt sprer seg i by og bygd, er en lovnad om at saken følges nøye opp av politiet. Men i praksis blir svært mye henlagt. Antallet henleggelse av anmeldte saker av hatkriminalitet økte 43 prosent 2022-2023, hvor antall anmeldte saker av hatkriminalitet mot skeive har økt i samme tidsrom. Terrorangrepet under Oslo Pride 25. juni 2022 sendte sjokkbølger gjennom landet. Likevel opplever det skeive miljøet at svært få konkrete grep blir tatt, når en ser økt hatkriminalitet, grove hatytringer- og handlinger og stadig dårligere livskvalitet ramme denne delen av samfunnet vårt. I en interpellasjon fremsatt av Lan Marie Berg tirsdag 11. juni, svarer statsråd Mehl at det ikke mangler på ressurser i politiet til å gjøre disse oppgavene skikkelig. Likevel rapporterer Fri sitt prosjekt, Rosa Kompetanse Justis, om at det ikke er tilstrekkelig kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold i politiet. Samtidig er det elementært å gjenopprette tilliten mellom politiet og skeive i befolkningen. I juli 2023, ble det klart av politiets egne undersøkelser at kun 30 % av skeive har tillit til politiet.

Svar:

Hatkriminalitet rammer demokratiske verdier og undergraver folks trygghetsfølelse. Alle skal kunne leve fritt i Norge – uten å frykte hets eller vold for den man er.

Om noen føler de må begrense seg eller ikke tør delta i den offentlige debatten av frykt for å bli møtt med hat, utfordrer det fundamentet for demokratiet vårt. Hatkriminalitet mot skeive og andre grupper skal prioriteres i alle politidistrikter på linje med annen alvorlig, integritetsskrenkende kriminalitet. Politiets innsats, kompetanse og oppmerksomhet mot hatkriminalitet er styrket de senere årene. Både forebygging, avdekking og straffeforfølgelse er viktig i innsatsen mot hatkriminalitet. I 2021 kom en ytterligere satsning på kompetanseheving gjennom etableringen av et nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet. Kompetansemiljøet er organisatorisk lagt til Oslo politidistrikt, men er gitt en nasjonal funksjon.

Kompetansemiljøet skal bidra til å heve politidistriktenes kompetanse innen fagområdet og kan veilede i konkrete saker. Kompetansen skal omfatte ulike deler av politiets arbeid; forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling.

Politidirektoratet la i juni 2022 frem Mangfold, dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025). Formålet med handlingsplanen er å styrke politiets arbeid med mangfold, dialog og tillit og legger særlig vekt på tiltak som retter seg mot ulike minoriteter.

I arbeidet med handlingsplanen er det hentet inn kunnskap, erfaringer og innspill fra innbyggere, organisasjoner og samarbeidsaktører. Fra innspillsmøtet med LHBTIQ+ organisasjoner ble det særlig spilt inn behov for tiltak knyttet til å styrke kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold i politiet, samt å styrke kompetanse og kunnskap om hatkriminalitet. Det er innarbeidet relevante tiltak som følger opp disse innspillene i Handlingsplanen. To tiltak er særlig relevant for bekjempelse av hatkriminalitet: Heving av kompetanse og kunnskap om hatkriminalitet, og videreutvikling av statistikk og analyse av anmeldt hatkriminalitet. I Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i 2024 presiseres det at hatkriminalitet fremdeles skal vies særskilt oppmerksomhet. Etterforskning av hatkriminalitet skal med det prioriteres. Politiet prioriterer hatkriminalitet høyt, og det etterforskes alle anmeldte saker. Det er derfor viktig at hatkriminalitet anmeldes, slik at vi kan følge opp de som er utsatt for hatkriminalitet og bidra til at hatkriminalitet i samfunnet kan motvirkes.

Arbeidet mot hatkriminalitet er ett fellesskapsansvar, som både samfunnet og politiet tar på alvor. Både bekjempelsen og forebyggingen av hatkriminalitet mot skeive krever innsats fra flere etater.

Det er derfor regjeringen har lagt frem Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023–2026) i februar 2023. Med handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold og de 49 tiltakene i den, trapper regjeringen opp innsatsen for skeive, både nasjonalt og internasjonalt. Justis- og beredskapsdepartementet har relevante tiltak mot hatkriminalitet i planen: Tiltak 11. Styrke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold i politiet, Tiltak 13. Styrke politiets forebyggende arbeid innen hatkriminalitet gjennom opplæring og veiledning.

I 2023 har nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet gjennomført nasjonal opplæring. Politidistriktene har blitt bedt om å sette sammen et team i hvert distrikt som i størst mulig grad favner alle sider ved politiets arbeid. Teamene har fått opplæring innen hatkriminalitet av kompetansemiljøet og skal selv sørge for videre kompetanseheving i eget distrikt (etter train the trainers-prinsippet).

Justis- og beredskapsdepartementet fortsetter å arbeide med de tiltakene som er satt opp for å øke livskval-

iteten til skeive og å sikre skeives rettigheter i regjeringens handlingsplan.

Avslutningsvis vil jeg gi en kort redegjørelse for hatkrimrapport for 2023, som svar på representantens siste spørsmål om utviklingen i kriminaliteten. Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet i Oslo politidistrikt har laget rapport «Hatkriminalitet i Norge 2023». Den viser at det i Norge i 2023 ble anmeldt 1 090 lovbrudd hvor det var registrert et hatmotiv. Dette er en økning på drøyt 18 prosent fra året før. Oslo politidistrikt etterforsket omkring en tredjedel av anmeldelsene. Hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse viser seg å være det vanligste hatmotiv og utgjør 46 prosent av alle registrerte hatmotiv. I 23 prosent av sakene var seksuell orientering motiv for anmeldelsen og 11 prosent av sakene var kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som hatmotiv i 2023.

Det har vært en økning i 2023 for anmeldelser av saker med hatmotiv seksuell orientering. Økningen er på 43,7 % fra året før, og det har vært en særskilt økning

i vinningslovbrudd, skadeverk og voldslovbrudd. Hatefulle ytringer som lovbruddkategori har fremdeles en høy prosentandel av de totalt registrerte anmeldelsene.

I januar 2021 ble kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk lagt til som eget hatmotiv i politiets systemer. Det har skjedd en stor økning i antall anmeldte lovbrudd med hatmotiv kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk det siste året, fra totalt 69 anmeldelser til 152 anmeldelser. En tredjedel av anmeldelsene i 2023 er innenfor lovbruddskategorien skadeverk, deretter ser vi flest anmeldelser innenfor lovbruddskategoriene voldslovbrudd og hatefulle ytringer.

Det er bekymringsverdig at den anmeldte hatkriminaliteten øker. Samtidig er det grunn til å tro at det har vært store mørketall på området. Det er uklart om den markante økningen senere år skyldes at det ble begått flere straffbare handlinger, eller om det kan begrunnes i økt tilbøyelighet til å anmelde hatefulle ytringer.

SPØRSMÅL NR. 2311

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 20. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I en replikkveksling med undertegnede 12.06.24 beskrev finansministeren at situasjonen i Skatteetaten har gått fra «svært krevende» til «krevende» under denne regjeringen. I en rekke NRK-saker mener skatteeksperter at konsekvensene av ressursmangel og nedprioritering av kontrollvirksomhet er at det i praksis råder «straffefrihet» for skatteunndragelser.

Kan statsråden si seg tilfreds med at ressursituasjonen i Skatteetaten er «krevende», og mener han at kontrollvirksomheten i dag er tilstrekkelig høy?

BEGRUNNELSE:

I Finansdepartementets årlige tildelingsbrev til Skatteetaten bes etaten om «at kontrollnivået skal være tilstrekkelig høyt», mens man tidligere også har styrt med konkrete måltall for hvor stor andel som skal kontrolleres på ulike skatteområder.

I en serie NRK-saker den siste tiden om Skatteetatens kontrollvirksomhet, vises det til at den har blitt bevisst nedprioritert over tid etter politiske føringer. Jan-Egil Kristiansen, sjef for skattekriminalitet i Skatt øst fram

til 2021, uttaler til NRK at han «fikk klar beskjed om å ikke prioritere kontroller». De siste årene har også antallet kontroller falt drastisk.

I interne dokumenter NRK har fått tak i, betegner etaten selv sitt eget kontrollnivå som «for lavt, på enkelte områder kritisk lavt».

Finansministeren bes også om å utdype bemerkingen i nevnte replikkveksling om at Skatteetatens målrettede kontroller har blitt mer effektive og «har hatt en veldig positiv utvikling de siste årene».

Svar:

Skatteetatens samfunnsoppdrag er å sikre et finansielt hovedgrunnlag for offentlig virksomhet. De skatte- og opplysningspliktige skal følge skatte- og avgiftsreglene, og Skatteetaten skal bidra til at denne plikten etterleves.

Skatteetatens samfunnsoppdrag er viktig, og det vil alltid være slik at etaten vil kunne gjøre mer med økte budsjettammer. Dette er imidlertid ikke unikt for Skatteetaten, og bevilgninger til Skatteetaten må veies opp imot bevilgninger til andre gode formål.

Da denne regjeringen tok over, var det allerede beskrevet i Prop. 1 S (2021-2022) for Finansdepartementet at Skatteetaten stod i en situasjon med svært krevende prioriteringer. Regjeringen foreslo derfor å øke Skatteetatens driftsbevilgning med 125 mill. kroner. Budsjettavtalen med SV innebar at Skatteetatens driftsbevilgning over kap. 1618 post 01 ble styrket med 115 mill. kroner. Dette gjorde vi for å bedre Skatteetatens mulighet til å løse sine kjerneoppgaver, herunder kontrollvirksomheten. I mitt svar på spørsmål nr. 383 (2022-2023) fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martiniussen fremgikk også at Skatteetaten må «gjøre helhetlige prioriteringer av hva som er den beste ressursbruken samlet sett, blant annet ut fra tilgjengelige ressurser og risiko på ulike områder». Dette gjelder fortsatt. Skattedirektøren må prioritere sammensetning av virkemidler for økt etterlevelse av skatte- og avgiftsreglene innenfor budsjettammene fastsatt av Stortinget.

I arbeidet for økt etterlevelse arbeider Skatteetaten etter OECDs etterlevelsemetodikk. Metodikken er risikobasert, og årsaksanalyser og adferdskunnskap legger grunnlag for tiltak for økt etterlevelse. Kontroll er et av flere viktige virkemidler for økt etterlevelse og er avgjørende for å avdekke uriktige og manglende opplysninger og for å bygge tillit i samfunnet. Kontroll er imidlertid ikke det eneste virkemiddelet, og kontrollvirksomheten må prioriteres opp mot andre virkemidler for økt etterlevelse som tilrettelegging og veiledning slik at det er enklere å etterleve regelverk. Skatteetaten har de siste årene gjennomført flere store utviklingsprosjekter. De nye systemene for skattemeldingene for formues- og inntektsskatt og merverdiavgift har i mye større grad enn tidligere innarbeidet automatiske maskinelle kontroller i løsning-

ene. Selv om denne type kontroller ikke er like synlige for skattyter som tradisjonelle kontroller, gir de stor effekt. En gjennomgang Skatteetaten har gjort, viser at dulting i forbindelse med skattemeldingene for inntektsåret 2021 førte til at 290 000 skattepliktige leverte en mer fullstendig og korrekt skattemelding. Digitalisering har og gitt bedre grunnlagsdata slik at Skatteetatens kontrollvirksomhet kan gjennomføres mer målrettet og effektivt enn tidligere. Dette vil kunne redusere behovet for kontroll på enkelte områder.

Finansdepartementets styring av Skatteetaten tar utgangspunkt i at etaten selv skal få prioritere på hvilke områder kontrollinnsatsen skal settes inn og på hvilket nivå. Skatteetaten skal arbeide systematisk for at kontrollnivået skal være tilstrekkelig høyt og at kontroller blir gjennomført på en planmessig og helhetlig måte, basert på gode risikovurderinger. Skattedirektøren har selv uttalt at kontrollnivået på enkelte områder er blitt for lavt, dette framgår også av etatens årsrapport for 2023. Jeg deler oppfatningen om at kontrollnivået samlet sett er blitt for lavt. Skatteetaten har iverksatt tiltak for å øke kontrollnivået, og Finansdepartementet vil følge opp dette i styringsdialogen med etaten fremover. Jeg vil også påpeke at Skatteetaten prioriterer de tyngre og store skattekrimsakene. Skatteetaten samarbeider også med andre etater om nye tiltak som kan bidra til å bekjempe skatteunndragelser. Politiet, sammen med Skatteetaten og Økokrim, styrker nå innsatsen mot alvorlig skattekriminalitet ved å igangsette også et prøveprosjekt for mottak, etterforskning og irettføring av anmeldelser fra Skatteetaten. Dette kan bidra til et kvalitetsløft for etterforskning, påtalebehandling og irettføring av saker relatert til skattekriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2312

Innlevert 14. juni 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Politidirektoratet har i flere år mottatt kritikk over manglende behandling av innsynskrav i tråd med lovverket og utstrakt brudd på tidsfrister, blant annet fra Sivilombudet.

Hva har statsråden konkret gjort siden 2021 for å sikre at direktoratet følger offentleglova, hvorfor er det fortsatt en rekke brudd på loven i 2024 og hva vil minis-

teren nå gjøre for å sikre at politiet faktisk overholder offentleglova, dens tidsfrister og krav til innsyn?

BEGRUNNELSE:

Besvarelse av innsynskrav er en viktig oppgave som må behandles så raskt som mulig. Særlig for en viktig etat som politiet er det viktig å sikre innsynsrett i tråd med loven for å opprettholde tillit i befolkningen.

Sivilombudet(SO) har over lengre tid foretatt undersøkelser vedrørende saksbehandlingstiden i innsynssaker hos Politidirektoratet(POD) og konkluderte med at POD blant annet har latt være å behandle innsynskrav som ikke ble purret på etter å ha ligget ubehandlet i flere måneder. Ombudet har rettet sterk kritikk mot direktoratet og har slått fast at POD har etablert en ulovlig praksis i norsk forvaltning.

Justisdepartementet, SO og flere andre har bedt direktoratet rydde opp i feilene, holde tidsfrister og forebygge at flere lovbrudd skjer, uten at noe av betydning virker å ha skjedd. I disse dager foretar SO videre undersøkelser av PODs håndtering av klagesaker, der særlig saksbehandlingstid blir sett på.

Flere som har brukt loven for å kreve innsyn har også opplevd at direktoratet blander saksnumre i flere anledninger og at svar som først kommer er ufullstendige.

Morten Holmboe ved Politihøgskolen har tidligere uttalt til Dagbladet i forbindelse med en sak om et innsynskrav at "sein behandling av innsynskrav, særlig vedrørende opplysninger som kan sette forvaltningen i et dårlig lys, kan føre til mistanke om at myndighetene han noe å skjule".

Det er uheldig om manglende handling for å rydde opp i dette fra regjeringens side og fra øverste ledelse i Politidirektoratet bidrar til å svekke tilliten til en av de etatene i Norge som er mest avhengig av tillit for å gjøre en god jobb overfor publikum. Så lenge det ikke er tungtveiende grunner til å ikke gi innsyn er POD på lik linje med andre offentlige etater forpliktet til å gi innsyn så lenge forespørslene er i tråd med lovverket.

Svar:

Innsyn og åpenhet er svært viktig for denne regjeringen. Innsyn i forvaltningens dokumenter er en helt sentral forutsetning for en åpen og opplyst debatt. Kort saksbehandlingstid for innsynskrav er ikke minst viktig av hensyn til allmennhetens tillit til den offentlige forvaltningen.

Representantens henvisning til 2024 synes å knytte seg til Sivilombudets kritikk etter undersøkelser av Politidirektoratets saksbehandlingstid for klagesaker etter offentleglova. Direktoratet opplyser nå at saksbehandlingstiden er redusert bl.a. ved midlertidig å nedprioritere andre saker. Jeg har således forventninger til at situasjonen på området forbedres i tiden frem over.

SPØRSMÅL NR. 2313

Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 20. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I tildelingsbrevet til Sjøfartsdirektoratet, ref. 23/7401-4, skriv NFD at direktoratet skal gjennomføre høring og fastsette regler om begroing på skipsskrog innan utgangen av juni 2024. Høyringsfristen vart sett til 06.06.2024, tre veker før fristen. Den foreslåtte reguleringa er kontroversiell, og Sjøfartsdirektoratet har motteke mange høyrings svar frå tunge næringsaktørar som oppfattast å vera kritiske.

Er det mogleg å gjera seriøse og gode vurderingar på så kort tid sett i lys av dei protestar som er kome under høyringa?

GRUNNGJEVING:

I høyringa med saksnr. 2024/20963 foreslår Sjøfartsdirektoratet ei ny forskrift om begroing på skipsskrog. Reguleringa krev oppsamling ved skrogvask, og forskrifta gjeld både skip og flyttbare innretningar. Den norske maritime

næringa, miljøorganisasjonar, tenesteleverandørar og fleire andre norske og internasjonale aktørar har reagert på den foreslåtte forskrifta, og ser innføring av ei særnorsk forskrift kan vera konkurransevridande utan at miljøet nødvendigvis vert betra. Eitt av ankepunktene er at forskrifta ikkje tillet skrogvask utan oppsamling. I høyringsvara kan ein lesa om ei næring som er bekymra for at vask med oppsamling på flyttbare innretningar (til dømes riggar), ikkje let seg gjennomføra i praksis fordi det ikkje er utvikla teknologi for slik vask. Det kjem også fram at forskrifta er svært uklare på fleire område, og kan koma til å føra med seg unødvendige kostnader for næringa, som ikkje har reell verdi for miljøpåverknaden. Fleire høyrings svar stiller seg kritiske til at den foreslåtte forskrifta ikkje fell saman med IMO sine retningsliner, som vart godkjende av MEPC i fjor. Ikkje minst deler fleire av høyringsvara ei bekymring for at den nye forskrifta kan verte øydeleggjande for miljøet, både med tanke på overføring av skadelege framande artar og med tanke på auka klimagassutslepp.

I Noreg har me selskap som utviklar skrogvask-teknologi utan oppsamling, tenesteleverandørar som utfører skrogvask utan oppsamling, og rederi som vaskar skroga sine utan oppsamling. Det er viktig å lytte til desse aktørane i ein prosess som dette, og å bygge seg opp kunnskap og erfaring før nasjonale krav vert iverksette.

Denne forskrifta skal etter planen tre i kraft 1. juli 2025. Det er ikkje noko i vegen for at Sjøfartsdirektoratet utvidar høyringsperioden og innleier ein faktisk dialog med næringa og andre aktørar som engasjerer seg i denne saka, for å opplyse saka best mogleg, og på bakgrunn av dette ta den beste avgjerda med tanke på miljøet og norske konkurransevilkår.

Svar:

Klima- og miljødepartementet ga Sjøfartsdirektoratet i tildelingsbrevet for 2024 i oppdrag å gjennomføre høring og fastsette regler om begroing på skipsskrog. Bakgrunnen for dette oppdraget er at spredning av fremmede marine arter er et stort havmiljøproblem. Dette problemet utgjør både en risiko for økosystemet i våre havområde, og en risiko for den økonomiske verdiskapningen fra de marine næringene, slik som fiskeri og akvakultur.

Internasjonalt er det enighet om å redusere risikoen for spredning av fremmede arter, og det er blant annet nedfelt som et mål under Naturavtalen (The Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework). I FNs sjøfartsorganisasjon, IMO, er det etablert en konvensjon som skal hindre spredning av fremmede arter ved utslipp av ballastvann fra skip. Kravene om rensing av ballastvann er svært strenge. IMO har også etablert retningslin-

jer for hindring av spredning av arter ved begroing av skip som ble ferdig revidert i 2023. Retningslinjene ble fastsatt ved en resolusjon som oppfordrer alle medlemsland til å anvende disse retningslinjene.

Da begroing av skip er en betydelig årsak til spredning av fremmede arter, har regjeringen utarbeidet en politikk som er lagt frem for Stortinget i Meld. St. 21 (2023-2024) «Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene». I meldingen fremkommer det at regjeringen vil iverksette nye tiltak for å hindre spredning av fremmede organismer fra begroing på skip, inkludert krav basert på IMOs rammeverk. I tillegg vil regjeringen ta initiativ til at IMO etablerer juridisk bindende krav for å hindre introduksjon og spredning av fremmede arter fra begroing på skip.

Gjennom Norges aktive rolle i utarbeidelsen av disse retningslinjene, er mitt departement godt kjent med retningslinjenes innhold, slik som risikoen for spredning av arter samt at også kjemikalier og mikroplast kan frigis ved skrogvasking. Jeg er kjent med at det er norske leverandører av systemer for skrogvasking som har et godt system for oppsamling og rensing av oppsamlet materiale, og at det også er norske leverandører som ikke har et system for oppsamling.

Departementet har ikke mottatt anbefalingene fra Sjøfartsdirektoratet enda. Når direktoratet har foretatt en vurdering av innkomne høringskommentarer og oversendt sin anbefaling til departementet, vil det det gjøres en grundig vurdering av saken for å finne gode løsninger.

SPØRSMÅL NR. 2314

Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 21. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil det vere mulig for Noreg å delta i EU sitt sosiale klimafond frå starten av utan at vi utarbeider detaljerte nasjonale sosiale klimaplanar i tillegg til eksisterande klima- og energiplanar, og tar regjeringa sikte på å ferdigstille slike planar seinast innan juni 2025?

GRUNNGJEVING:

Regjeringen skriv i EØS-notat dagsett 07.06.2024 «Opprettelse av det sosiale klimafondet - Klar for 55»:

«Sentralt i forordningen er et krav til medlemsstatene om å utarbeide og sende inn detaljerte "sosiale klimaplaner" for perioden 2026-2032 til EU-kommisjonen som grunnlag for tilgang til ordningen. De sosiale klimaplanene skal utarbeides og sendes inn sammen med de integrerte nasjonale klima- og energiplanene (eksisterende krav), regulert i (EU) 2018/1999. De sosiale klimaplanene skal følge malen i forordningens vedlegg V og skal inneholde ett sett med eksisterende eller nye virkem-

idler, tiltak og investeringer som sikrer at sårbare husholdninger, småskalaforetak og transportbrukere har tilstrekkelig tilgang og økonomi til å anvende fornybar energi til oppvarming og nedkjøling, samt opprettholde aktørenes mobilitetsbehov. De skal også inneholde mål og milepeler, samt estimert kostnad av virkemidlene, tiltakene og investeringene i planene. Minimum 25 pst. av den estimerte kostnaden av egen sosial klimaplan skal finansieres av medlemsstaten. De sosiale klimaplanene skal være i tråd med omstillingen til et lavutslippssamfunn, og tiltakene må være forent med "do no significant harm"-prinsippet, jf. artikkel 17 (EU) 2020/852. EU-kommisjonen skal utarbeide nærmere tekniske retningslinjer for disse planene. De sosiale klimaplanene skal være innsendt senest juni 2025 (skal godkjennes i EU-kommisjonen).»

Svar:

Som det kommer frem i begrunnelsen til spørsmålet er det et krav i forordning (EU) 2023/955 om deltakelse i EUs sosiale klimafond at medlemsstatene må utarbeide og sende inn detaljerte sosiale klimaplaner for perioden 2026-2032 som grunnlag for tilgang til fondet. Regjerin-

gen er ikke kjent med at Norge kan delta i fondet uten at vi utarbeider denne planen.

Ifølge forordning (EU) 2023/955 skal den sosiale klimaplanen være i tråd med nasjonale klima- og energiplaner etter regulering (EU) 2018/1999. På nåværende tidspunkt forholder Norge seg kun til klimadelen av denne reguleringen. Dersom regjeringen beslutter at Norge skal delta i EUs sosiale klimafond, må det vurderes om det er behov for tilpasning på dette punktet.

Forordning (EU) 2023/955 om deltakelse i EUs sosiale klimafond er ikke regnet som EØS-relevant. EU-kommisjonen har likevel invitert Norge og de andre EFTA-statene til å delta i fondet dersom vi ønsker det. Vi har dialog med EFTA-statene om forordningen.

Det er ikke endelig avklart om, og eventuelt på hvilke vilkår, Norge skal delta i Det sosiale klimafondet. Regjeringen tar sikte på å endelig avklare dette i tide til at Norge eventuelt kan være med fra oppstarten i 2026.

SPØRSMÅL NR. 2315

Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er statsråden enig med ordføreren i Sigdal at ressursene kan brukes på ein betre måte enn å bemanne eit kontor nesten ingen besøker?

GRUNNGJEVING:

Bygdeposten hadde denne veka ein interessant sak om det nyopna politistasjonen i Sigdal. Tittelen på saka var 29 personar har oppsøkt politistasjonen i Sigdal så langt. 17 av dei har gått «feil».

Ordføreren i kommunen Vebjørn Aasand Seljord uttaler og til avisa at han meiner politiressursene bør brukes bedre enn å bemanne eit kontor nesten ingen besøker.

Det har så langt gått med 50 dagsverk for å bemanne kontoret og dette tar kapasitet frå kontorene i Modum og Hønefoss.

Svar:

Regjeringa meiner at det lokale politiet i heile landet må styrkast, både for å sikre betre førebygging og for raskare

respons ved alvorlege hendingar. Ein desentralisert politistruktur sikrar beredskap og nødvendig lokalkunnskap hos politiet. Derfor har regjeringa vedteke å etablere 20 nye tenestestader, mellom anna i Sigdal.

Tenestestadene er oppretta i dialog med kommunane og politidistrikta på stader der det er eit lokalt ønske om det, og geografiske faktorar eller kriminalitetsbildet tilseier at det bør opprettast. Sigdal kommune har gitt tydeleg uttrykk for at dei meiner at ein ny tenestestad i kommunen er særskilt viktig for å ivareta lokalkunnskap og lokalt førebyggjande arbeid og å vere til stades i kommunen. Dei lokale ønska frå kommunen vog tungt når regjeringa vedtok at Sigdal var ein av kommunane som skulle få ny tenestestad.

Tilbodet i Sigdal og andre nye tenestestader skal brukast til å styrkje politiet sitt nærvær og tenester i kommunen og GDE-en der tenestestaden vert etablert. Medarbeidarar ved desse tenestestadene skal så langt som råd er, møte opp og jobbe ut frå den nye tenestestaden. Tilbodet skal avklarast i samråd med kommunen gjennom det etablerte kommune-politi-samarbeidet. Gjennom dette

samarbeidet kan kommunar som ønsker at politiet skal nytta ressursane sine annleis, ta det opp med politiet.

Politiet si oppgåve er både å jobbe førebyggjande og å avdekke og handtere kriminalitet. Formålet med å opprette nye tenestestader er å forsterke og forbetre dette

arbeidet. Regjeringa har i revidert nasjonalbudsjett foreslått ei betydeleg styrking av politiet. Dette vil gjere politiet betre i stand til å handtere oppdraget sitt. Dette gjeld i heile landet. Sør-Øst politidistrikt vil vidare i løpet av året åpne passkontor i Sigdal.

SPØRSMÅL NR. 2316

Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at vold i nære relasjoner blir klassifisert som det og ikke kroppskrenkelse slik at ofrene får den hjelp med bistandsadvokat som de har rett på?

BEGRUNNELSE:

Bystyrerepresentant i Trondheim Maria Alseth sitter i helse- og sosialutvalget og har gjennom denne rollen møtt mange som har vært utsatt for vold.

Hun forteller at flere siktelsler etter anmeldelse har blitt endret fra vold i nær relasjon til kroppskrenkelse, noe som medfører at utsatte mister rett til fri bistandsadvokat. Dette gjør det enda vanskeligere å gå til anmeldelse når man ev. må stå alene i en ev. rettsprosess.

Svar:

Det er en prioritert oppgave for regjeringen å sikre at utsatte for vold i nære relasjoner får ivaretatt sin rettsikkerhet og møtes med omsorg i hjelpeapparatet. Opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som regjeringen la frem i desember 2023, inneholder en rekke tiltak som skal bidra til å nå denne målsettingen.

Vold i nære relasjoner kan rammes av flere straffebud i straffeloven. Både straffelovens § 282, mishandling i nære relasjoner, straffeloven §§ 271 og 272 om kroppskrenkelse og kroppsskade samt straffeloven § 263 om trusler, kan være aktuelle. Det er påtalemyndigheten som beslutter valg av straffebud, og for ordens skyld minner jeg om at ingen kan instruere påtalemyndigheten i enkeltsaker.

Riksadvokaten har i et eget rundskriv fra 8. desember 2023, om vold i nære relasjoner, gitt generelle føringer for hvilke vurderinger som skal legges til grunn for å sikre korrekt koding av en sak. I rundskrivet fremgå

det blant annet at det løpende må foretas vurdering av om det aktuelle forholdet rammes av straffelovens § 282, og om ytterligere etterforskning er egnet til å avklare dette, eller om handlingen rammes som en enkeltstående overtredelse av andre straffebud om kroppskrenkelser, trusler eller annet. Når det gjelder rett til bistandsadvokat følger det av straffeprosessloven § 107 a at fornærmede har krav på bistandsadvokat i saker om overtredelse av blant annet straffelovens § 282. I en sak etter straffelovens § 271 vil fornærmede i utgangspunktet ikke ha krav på bistandsadvokat. Det foreligger imidlertid en hjemmel i straffeprosessloven § 107 a om at retten også kan oppnevne en bistandsadvokat i andre tilfeller «der sakens art og alvor, hensynet til de berørte eller andre særlige forhold tilsier at det er behov for advokat». Jeg vil også legge til at fornærmede har krav på advokat etter tredje ledd nå det er tale om besøksforbud eller kontaktforbud i eget hjem samt når besøksforbud på grunnlag av mulig overtredelse av straffelovens § 282 bringes inn for retten.

Avslutningsvis vil jeg også vise til fornærmedes klagerett til overordnet påtalemyndighet dersom forholdet kodes om fra straffelovens § 282 til for eksempel straffeloven § 271. I riksadvokatens rundskriv er det gitt klare føringer om underretning til fornærmede i slike tilfeller.

SPØRSMÅL NR. 2317**Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 25. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I hvilken grad kan man fra skiltet «Gjelder ikke buss i rute» gi dispensasjon, for eksempel ved kjøreopplæring for bussjåfører, og finnes det andre mulige reguleringer som tillater bussjåføreropplæring, uten samtidig å åpne opp for alle typer busser?

BEGRUNNELSE:

Med hjemmel i forskrift om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikkløysignaler og anvisninger (skiltforskriften) §28, har Statens vegvesen fattet følgende vedtak for bussveien på Nord-Jæren:

“Eksisterende underskilt «Gjelder ikke buss» [...] langs hele bussveien byttes ut med Underskilt 808.314 «Gjelder ikke buss i rute».”

Begrunnelsen var blant annet å begrense antallet andre typer busser og maxitaxier, som ga utfordringer for buss i rute samt mer kø for den øvrige trafikken.

Med den nye reguleringen er det kun allment tilgjengelige busser, som kjører i henhold til godkjent rutetabell, som kan benytte traseen.

Sistnevnte betyr i praksis at man ikke kan drive kjøreopplæring med bussjåfører på bussveien, selv om disse utgjør relativt få i antall og dermed ikke er et problem for trafikken.

Det fremstår noe underlig og firkantet at man ikke kan øve i traseen før man tar ombord passasjerer, hvilket igjen kan gå utover trafikksikkerheten.

Jeg ønsker å få klarhet i mulighetene for å gi dispensasjon eller regulere dette på en smartere måte.

Svar:

Fører kort klasse D og yrkessjåførkompetanse gir nødvendig grunnlag for å kunne kjøre buss forsvarlig og ivareta de oppgaver som er bussførerens ansvar, uavhengig av hvor opplæring er gitt og av hvor føreren kjører buss.

Opplæring i aktuell rute for førerens daglige yrkesutøvelse inngår ikke i formell trafikkopplæring. Jeg legger til grunn at kollektivselskapene legger til rette for grundig opplæring av sine sjåfører, og sikrer at disse blir godt kjent med ruten de skal betjene. Dette kan for eksempel oppnås ved at nye sjåfører utfører et bestemt antall turer med passasjerer under veiledning av en instruktør, før de påtar seg å kjøre en rute alene.

Statens vegvesen opplyser at den aktuelle strekningen, bussveien på Nord Jæren som nevnt i begrunnelsen

for spørsmålet, i dag er regulert med skilt 404.1 “Påbudt kjørefelt” og under-skilt 808.314 “Gjelder ikke buss i rute”. Dette innebærer at all trafikk, med unntak av buss i rute, må benytte kjørefelt som ikke er en del av busstraséen. Tidligere var det skiltet med underskilt 808.313 “Gjelder ikke buss”, noe som muliggjorde at flere kjøretøy kunne benytte strekningen. Vegvesenet opplyser at dette skapte trafikale utfordringer både for kollektivtrafikk og annen trafikk på strekningen, ved at signalreguleringen ble påkalt for ofte. Fylkeskommunen foreslo derfor, som vegmyndighet, nåværende skiltregulering på vegne av kollektivselskapet. Formålet med denne var å være mer restriktiv.

Det finnes i dag ingen hjemmel i skiltforskriften til å gi dispensasjon fra skiltet «Gjelder ikke buss i rute». Hjemmelen i skiltforskriften for å gi særskilte dispensasjoner er svært begrenset, og ikke relevant i denne saken. Det kan imidlertid etter omstendighetene være mulig etter søknad om fravik fra gjeldende vegnormal å utvide kretsen av de som lovlig kan kjøre i feltet med særskilt tekst på underskilt, eksempelvis slik at det også omfatter føreropplæring.

Med henvisning til det ovennevnte legger jeg i utgangspunktet til grunn at fører kort, yrkessjåføreropplæring og bedriftsintern opplæring av sjåførene sikrer tilstrekkelig kompetanse til å kunne kjøre trafikksikkert uten at det er nødvendig med særskilt tillatelse til kjøring under føreropplæring. Det er heller ikke opplyst at særskilt tillatelse til kjøring under føreropplæring er et tiltak som er etterspurt av busselskapene. Statens vegvesen anser heller ikke dette som en hensiktsmessig løsning.

Jeg legger til grunn at Statens vegvesen, i samarbeid med fylkeskommunen og kollektivselskapet, finner den mest hensiktsmessige løsningen for den aktuelle strekningen.

SPØRSMÅL NR. 2318**Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 24. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I påvente av implementering av EETS-direktivet, jobbes det med bilaterale avtaler for å utveksle informasjon og kreve inn bompenger fra utenlandskregistrerte kjøretøy.

Foruten Tyskland og Nederland, hvilke andre land vil regjeringen gå i dialog med for å få på plass flere slike avtaler, og hvorfor har man ikke startet opp arbeidet mot disse landene tidligere?

BEGRUNNELSE:

I påvente av implementering av EETS-direktivet, jobbes det med bilaterale avtaler for å utveksle informasjon og kreve inn bompenger fra utenlandskregistrerte kjøretøy. En avtale med Nederland er i boks, mens man så langt ikke har lyktes med Tyskland.

Jeg har tidligere spurt statsråden om hvilke andre land Norge jobber opp mot og fått til svar at:

“Vegdirektoratet har også informert meg om at de vil starte dialog med andre relevante land før sommeren.”

Jeg ønsker informasjon om hvilke land dette er, samt hvorfor man ikke har startet arbeidet opp mot disse landene tidligere.

Manglende bominnbetalinger fra utenlandske turister er ingen ny problemstilling. Inntektstapet, som er på mange titalls/hundrevis av millioner - har vært kjent i flere år. Dette svekker igjen finansierings- og nedbetalingsgrunnlaget til prosjekter som Ryfast, porten til Ryfylke, hvor bombelastningen er urimelig høy.

Svar:

En bilateral avtale for utveksling av kjøretøysinformasjon og for innkreving av bompenger fra utenlandskregistrerte kjøretøy vil måtte forhandles og inngås mellom Statens vegvesen og den som forvalter det andre landets kjøretøyregister. Jeg er kjent med at Statens vegvesen allerede har vært i dialog med Frankrike, Polen og Sveits.

Statens vegvesen sitt arbeid med å få på plass slike utvekslingsavtaler må ses i sammenheng med bl.a. behovet for først å prøve og teste ut denne utvekslingsløsningen mot et land (Nederland) før man tar dette videre mot andre land.

Arbeidet må også ses i sammenheng med EØS-prosessen når det gjelder EETS-direktivet. Jeg viser her til mitt svar 8. april 2024 på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, der jeg bl.a. informerte om

at Liechtenstein nylig hadde varslet et konstitusjonelt forbehold (såkalt art. 103-forbehold) på direktivet, herunder at Liechtenstein ikke så for seg å kunne løfte dette forbeholdet før innen utgangen av år 2025.

Dette var også bakgrunnen for mitt brev til min kollega i Liechtenstein, Dr. Graziella Marok-Wachter. Jeg viser her til mitt svar 10. mai 2024 på stortingsrepresentantens tidligere skriftlige spørsmål i saken.

Jeg kan også opplyse om at jeg tok opp saken med Liechtensteins transportminister på et eget bilateralt møte under ITF Summit 2024 i Leipzig 23. mai 2024. I etterkant har transportministeren, i brev datert 4. juni 2024, forsikret om at man vil gjøre sitt ytterste for å sikre en rettidig innlemmelse og anvendelse av direktivet, så snart det er tatt inn i EØS-avtalen.

Arbeidet med å slutføre forhandlingene med Kommisjonen om å ta inn direktivet inn i EØS-avtalen har for øvrig høy prioritet i Samferdselsdepartementet, uavhengig av når EETS-direktivet faktisk trer i kraft. Etter min vurdering vil en slik innlemmelse kunne styrke en videre bilateral dialog med land som i dag ikke deler kjøretøysinformasjon med oss.

SPØRSMÅL NR. 2319**Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 24. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det er sterkt nødvendig at sivil aktivitet blir gjort i stand til å serve Forsvarets utbygging på Evenes. Dessverre følger ikke staten opp med tiltak som kan bidra til å utvikle lufthavnen, jf. mangel på trafikal løsning på flyplasskryset, behov for ny(e) oppstillingsplasser for transportfly og et høyt avgiftsnivå som svekker Evenes' konkurranseevne.

Vil statsråden ta initiativ til å få på plass de nevnte utbedringsbehov og bidra til at Evens Lufthavn kan fremstå konkurransedyktig og funksjonell?

BEGRUNNELSE:

Forsvarets storsatsing på Evenes, beslutningen om at Narvik skal arrangere VM i alpine grener i 2029 og behovet for å utvikle Evenes Lufthavn som base for internasjonal flyfrakt, krever statlig tilrettelegging og nødvendig satsing. Statens Vegvesen fremstår som et hinder for utvikling av sivil satsing i og rundt lufthavnen.

Avinor viser svært laber interesse for å få på plass ny(e) oppstillingsplasser for fly som bl.a. kan håndtere økt aktivitet, flyfrakt av laks og etterhvert den økte militære aktivitet på flyplassen.

Alpin-VM i 2029 i Narvik vil også kreve tiltak.

Regionen og hele den nordlige landsdelen har store demografiske utfordringer som krever handling. Da er det ikke holdbart at statlige selskaper er et hinder for utviklingen av Evenes Lufthavn, noe som tilsier at statsråden tar tak i situasjonen.

Svar:

Harstad/Narvik lufthavn, Evenes er en viktig samferdselsmotor i regionen, og jeg er kjent med at Avinor søker å tilrettelegge for økt kommersiell trafikk i samsvar med den forventede og løpende trafikkutviklingen. Avinor og Evenesregionens arbeid med ruteutvikling har gitt flere nye utenlandsruter til lufthavnen. Avinor opplyser at dette er et arbeid som de vil fortsette for å utvikle både lufthavnen og bidra til å utvikle turistdestinasjonene rundt.

Samtidig som Evenes er regionens største lufthavn for sivil trafikk, ivaretas Forsvarets økende behov for tilgjengelig areal og tjenesteproduksjon på lufthavnen. Avinor jobber tett med Luftforsvaret for å levere kvalitet på den infrastrukturen lufthavnen er ansvarlig for, samt utviklingen av tjenester for å løpende understøtte Forsvarets behov.

Når det gjelder tiltak ved Evenes flyplasskryss, med tilhørende veisystem, vil jeg vise til omtale i Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036. Som det fremgår her er flyplasskrysset trafikkfarlig og tilfredsstillende ikke dagens krav. Det er dårlig sikt og manglende kapasitet til å håndtere trafikken i området. Det prioriteres å bedre adkomsten og trafikksikkerheten til Evenes flystasjon. Det er i meldingen lagt til grunn at det kan være aktuelt å starte utbyggingen i første seksårsperiode.

Når det gjelder oppstillingsplasser for fraktfly, er jeg kjent med at Avinor i planen for Evenes lufthavn har utpekt areal for håndtering av større fraktfly. Avinor viser til at utvikling av dette området og omfang av aktivitet vil være opp til aktørene.

Nødvendig avising av store og tunge fraktfly vil utfordre grensene for lufthavnens utslippstillatelse. Avinor oppgir at dagens utslippstillatelse primært ivaretar behovet for å betjene den kommersielle rutetrafikken og Forsvarets behov, men at Avinor har satt i gang forberedende arbeider for ny utslippsledning mellom flyplassen og Ofotfjorden, som i fremtiden kan muliggjøre økt utslippstillatelse knyttet til avising av fly.

Flyelskapene betaler kun 70 % startavgift på Evenes. Dette er et av insentivene for å tiltrekke seg og bevare et godt rutetilbud på flyplassen. I tillegg har Avinor egne insentivordninger for operatører som ønsker å åpne ruter til nye destinasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2320**Innlevert 16. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 24. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det må være mulig å rette opp i denne faseden, kostnadene for dette vil næringslivet måtte bære og for mange av reiselivsbedriftene som rammes så kan dette medføre kroken på døra.

Vil samferdselsministeren ta grep for å få videreført praksisen fra tidligere år?

BEGRUNNELSE:

Statens Vegvesen har fra 1.januar 2024 har endret praksis slik at turoperatører som frakter turister med buss til regionen Lofoten, Vesterålen og Ofoten via fergesambandet Bognes - Lødingen ikke lenger kan reservere plass, men må stille seg i ordinær kø og vente på neste ledige avgang. Nordland Fylkesting har bedt om at tidligere praksis videreføres.

Statens vegvesen sitt svar på henvendelse tidligere i år var:

Som ansvarlig for drift av riksveiferjesambandene i Norge ønsker Statens vegvesen på dette grunnlag ikke at gjeninnføres mulighet for forhåndsbestilling på ferjesambandet Bognes – Lødingen kommende sommer. Utvikling i antall gjenstående kjøretøy må følges nøye for en ev. ny vurdering senere.

Reiselivet er landets femte største eksportnæring og en næring med store ringvirkninger for lokal verdiskaping, sysselsetting og bolyst. Lofoten er en av spydspissene innen reiseliv, både på landsbasis og i Nordland med 619 000 kommersielle overnatningsdøgn i 2023, det høyeste antallet noensinne.

En av bedriftene (XXLofoten) har en operatør som har 280 busser som er tenkt å benytte sambandet Bognes - Lødingen i 2024, og de er fortvilet over denne endringen.

Det totale antallet operatører som blir rammet av denne innskrenkningen er betydelig høyere, og vil ramme hele Hålogalandsregionen.

Reiseliv er utpekt som eksportsatsing i 2024, og denne praksisen som Statens Vegvesen velger, er et direkte hinder for eksport. Utfallet kan bli at allerede i må de se etter andre alternativer, men til neste år vil den ene operatøren som betjener gjennom XXLofoten (280 busser i tallet) rutes gjennom Sverige, og inn til regionen gjennom Kiruna.

Et forsiktig estimat på 2 overnattinger for denne strekningen ved ankomst Sør-Norge og til ankomst Svolve gir 22 400 gjestedøgn (forutsetter 40 pax pr buss) pris pr døgn kr 700 pr. pers. (nøktern prising) = tapt salg 15

680 000. Dette rammer i første rekke overnattingsbedrifter på Helgeland, Trøndelag og Gudbrandsdalen. Og dette er kun en (1) operatør.

Svar:

Ferjene er en del av veinettet i Norge. Veinettet er åpent for alle, uavhengig av hva som er formålet med reisen. Det samme gjelder for ferjesambandene og utgangspunktet er at de reisende likebehandles og at kjøretøy skal tas med i den rekkefølgen disse kommer til fergekaia jf. § 3 i forskrift om transport med ferje.

Forskriften lister også opp en rekke unntak for blant annet for utrykningskjøretøy under utrykning, busser i rute, helsepersonell og politi på tjenestereise.

Som representanten skriver så er den tidligere ordningen med forhåndsreservasjon for turistbusser nylig avvirket. Gjeldende kontrakt for drift av riksveiferjesambandet rv. 85 Bognes – Lødingen startet opp i januar 2024. Kontrakten har en varighet på 10 år og driftes av selskapet Torghatten Nord. Ved driftsoppstart av kontrakten ble muligheten for å forhåndsbestille plass fjernet.

Statens vegvesen er oppdragsgiver for sambandet, som har hyppige avganger gjennom det meste av døgnet. De opplyser at det var flere årsaker til at muligheten for forhåndsbestilling ble fjernet. Ett av hovedargumentene for endringen var at fortrinnsrett for noen grupper gir ulemper for andre. En bestillingsløsning som prioriterer turoperatører, kan gi ulemper for reisende som blir forsinket i sine daglige gjøremål. Det være seg næringsliv, håndverkertjenester, familiebesøk med mer, som ikke har samme mulighet for å forhåndsbestille. Flere av reisene kan også være viktige for reiselivet i Nordland.

Ved oppstart av den nye kontrakten for drift av sambandet økte antall daglige avganger på sambandet og perioden med tre ferjer om sommeren ble utvidet med fire uker. For å legge til rette for flere daglige avganger ble tiden som kan benyttes ved kai redusert. Det stiller krav til økt effektivitet i prosessene som gjøres når ferjen er ved kai, herunder eventuell en egen håndtering av reisende som har forhåndsbestilt plass. I perioder med stor trafikk, som ofte er de periodene der forhåndsbestilling kan være aktuelt, vil en ordning med forhåndsbestilling gi økt plassbehov på oppstillingsområdet og økt behov for trafikkdirigering på land. En gjeninnføring av muligheten for forhåndsbestilling vil medføre økte kostnader og men risikerer at ferjene oftere blir forsinket i ruten.

De siste dagene har det beklagelig vis vært redusert kapasitet på sambandet Bognes – Lødingen.

SPØRSMÅL NR. 2321

Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 24. juni 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden anslå det samlede samfunnsøkonomiske tapet av at foreldre må ta ulønnet permisjon for å vente på barnehageoppstart for barn født på "feil" tid av året?

BEGRUNNELSE:

I VG 15. juni leser vi om Astrid som er hjemme i ulønnet permisjon med Alfred fordi familien ikke får barnehageplass før utgangen av september. Hun anslår selv at dette utgjør et inntektstap etter skatt på over 200 000 for husstanden. I tillegg kommer tap av pensjonsopptjening og trygderettigheter, samt den belastningen mange familier påføres ved at den andre forelderen må jobbe mer for å dekke noe av tapet.

Saken om Astrid og Alfred er ikke den første saken av sitt slag, og sikkert ikke den siste. Kunnskapsdepartementet svarer hvert år i forbindelse med statsbudsjettet på spørsmål fra partiene om hva det koster å innføre flere barnehageopptak. Så langt jeg kan forstå, blir denne kostnaden, først og fremst i form av bemanning, alltid sett på som for stor til at det er politisk vilje til å gjøre noe med barnehageopptaket.

Imidlertid har jeg ikke sett at dette holdes opp imot det samfunnsøkonomiske tapet ved at forsørgere må ta ulønnet permisjon fordi de ikke får barnehageplass.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at foreldre kan oppleve det som urimelig at barnets fødselsmåned skal være bestemmende for når retten til plass inntreffer. Det bør være et langsiktig mål at det ikke skal få så stor betydning. Løpende barnehageopptak vil kreve om lag 28 000 nye barnehageplasser. Når bemanningssituasjonen i barnehagesektoren er allerede utfordrende, vil det være lite realistisk å gi foreldre forhåpninger om raske løsninger.

Alle barn har rett til barnehageplass, men retten inntreffer ved ulik alder avhengig av når på året barnet er født. Barn som fyller ett år senest innen august, har rett

til barnehageplass fra august samme år, mens barn født i september, oktober og november har rett til plass fra måneden barnet fyller ett år. Det er barn født i desember som må vente lengst på plass, i august året etter at de har fylt ett år.

Kommunen eller en privat barnehage har anledning til å tilby barn plass i barnehage før den lovfestede retten inntreffer. Selv om kommunesektoren ikke er direkte kompensert for å ta opp barn uten rett til plass, vet vi at mange kommuner har valgt å prioritere fleksible opptaksløsninger og tilbyr løpende oppstart i barnehagen i løpet av vårhalvåret.

Det er riktig, som representanten viser til, at kostnadsanslagene som departementet utarbeider i forbindelse med budsjettarbeidet ikke hensyntar mulige samfunnsøkonomiske gevinster ved å utvide retten til barnehageplass. Departementets beregninger inkluderer kun økte kostnader for kommunene ved å opprette flere barnehageplasser i tillegg til reduserte kostnader for staten ved at færre foreldre vil benytte seg av kontantstøtte. Departementets beregninger tar heller ikke hensyn til effekten av økte skatteinntekter som følge av at foreldre kommer tidligere tilbake i arbeid, da slike effekter er svært usikre.

Kunnskapsdepartementet har ikke innenfor tidsfristen hatt mulighet til å utarbeide en samfunnsøkonomisk analyse, hvor gevinstene ved å utvide retten til plass tallfestes. Departementet har ikke oversikt over hvor mange foreldre som kommer senere tilbake i arbeid fordi de venter på barnehageplass. Det vil derfor være stor usikkerhet knyttet til en slik analyse. I tillegg til mulige gevinster ved at færre foreldre må ta ulønnet permisjon, bør også en samfunnsøkonomisk analyse inkludere en vurdering av mulige kostnader utover de som allerede inngår i departementets kostnadsanslag.

SPØRSMÅL NR. 2322**Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 24. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Nederlandske medier rapporterer om at Nederland går sammen med Danmark og Sverige for å få bygget CV90 tanks i Nederland som skal gå til Ukraina for å øke deres forsvarsinnsats mot Russlands ulovlige invasjon. Finansieringen skjer gjennom et fond som landene bidrar til, og det skal minst bygges 180 stykker.

Har regjeringen blitt forespurt å bidra til dette fondet, og vil regjeringen ta initiativ til å bidra med midler slik at satsingen potensielt kan økes og det kan leveres flere nye tanks til Ukraina i tiden som kommer?

BEGRUNNELSE:

Mer informasjon om saken finnes blant annet her:

<https://nos.nl/artikel/2523530-nederland-gaat-met-andere-eu-landen-gevechtsvoertuigen-en-patriots-bouwen>

Svar:

Ukraina har omfattende og tidskritiske militære behov som regjeringen fortløpende følger. Forsvarsdepartementet gjør kontinuerlige vurderinger av hvordan den militære støtten til Ukraina gjennom Nansen-programmet bør prioriteres. Prioritering av ulike behov skjer ved at Ukraina kommuniserer sine høyest prioriterte behov til landene som yter militær støtte til deres motstandskamp gjennom Ukraine Defense Contact Group. Regjeringen har valgt å prioritere en stor andel av vår støtte gjennom kapabilitet-

skoalisjoner, da dette er ansett som en hensiktsmessig og effektiv måte å understøtte prioriterte ukrainske behov på. De prioriterte koalisjonene for Norges del er den maritime koalisjonen hvor Norge er medleder sammen med Storbritannia. Videre er vi med i luftvernkoalisjonen, hvor det i revidert nasjonalbudsjett er foreslått å benytte inn-til om lag 4 milliarder kroner til formålet. Vi deltar også i F-16-koalisjonen. I tillegg prioriterer regjeringen trening av ukrainsk personell, samt områder hvor norsk forsvarsindustri har særskilt evne til å understøtte Ukrainas forsvarskamp. Ukraina har over lengre tid bedt partnere om å prioritere støtte til særlig luftvern og artilleri. Dette har Norge fulgt opp gjennom flere donasjoner.

Gjennom vinteren har Norge donert militært materiell fra Forsvaret til Ukraina til en verdi på om lag 1 milliard kroner. Støtten omfatter blant annet artillerigranater, panservernvåpen og mineryddere. Norge har tidligere donert åtte stridsvogner av typen Leopard 2 A4 (LEO 2A4) og støttevogner til Ukraina, samt inntil 150 millioner kroner for vedlikehold av slike stridsvogner.

Hvilke tiltak som skal prioriteres, både når det gjelder anskaffelser fra norsk industri, donasjoner fra egne beholdninger og internasjonalt samarbeid om støtte, fastsettes i dialog med ukrainske myndigheter og gjennom konsultasjon med Stortinget. Norge er blitt forespurt av svenske myndigheter om å bidra finansielt i deres donasjon av CV90. Det ikke aktuelt å prioritere dette på nåværende tidspunkt. Av sikkerhetshensyn går vi ikke konkret inn på mulig kommende støtte og donasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2323**Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Sandra Brufloth****Besvart 26. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden at stortingets vedtak om å sikre desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud blir fulgt når Vestre Viken vurderer å legge ned Ringerike DPS avd. Røysetoppen, noe som gjør at innbyggere i hele Ringerike

og Hallingdal må til Asker, Bærum eller Kongsberg for å få døgntilbud på distriktpsikiatrisk senter (DPS)?

BEGRUNNELSE:

Gjennom behandlingen av Nasjonal Helse- og samhandlingsplan vedtok Stortinget at: «Stortinget ber Regjeringen sikre at det totale antallet døgnplasser i psykiatrien økes i tråd med framskrivningene for den enkelte helseregion, og at det skal være desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud».

Samtidig er det tverrpolitisk enighet om viktigheten av å rekruttere og beholde fagfolk. Nå, to uker etterpå, varsler Vestre Viken at de vil legge ned Ringerike DPS avd. Røysetoppen, og at døgntilbudet flyttes til Asker, Bærum og Kongsberg. Innbyggere og ansatte er bekymret for konsekvensene det vil få for å beholde fagfolkene som jobber der i dag, og for reiseveien det vil medføre for både ansatte og pasienter. Ringerike DPS har i dag ansvar for 12 kommuner i Hallingdal og Ringerike - et område med store avstander også til dagens distriktspsykiatriske senter i Hole.

Svar:

Psykisk helse er et viktig område for regjeringen, og gjennom den tiårige opptrappingsplanen for psykisk helse skal vi styrke tilbudene både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Det er bred enighet om at en av gruppene som skal prioriteres er de med alvorlige, langvarige og sammensatte behov. I tråd med opptrappingsplanen vil regjeringen styrke hele behandlingsskjeden for disse gruppene – dette gjelder både døgnbehandling og poliklinisk/ambulante tilbud.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet fra representanten om avdeling Røysetoppen, har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF/Vestre Viken HF. De opplyser at Klinikk psykisk helse og rus i Vestre Viken HF, også etter eventuelle endringer, vil ha et desentralisert psykiatrisk døgntilbud, med kapasitet tilsvarende fremskrevet behov:

«Det finnes forskjellige typer døgntilbud innen psykisk helsevern:

DPS døgnplasser: Har begrensede muligheter til å håndtere volds- og selvmordsrisiko. Det finnes en klar grense for når pasienter er så syke at de ikke trygt kan ivaretas på en DPS døgnseksjon.

Akuttpsykiatriske døgnplasser: Kan ta imot alle typer pasienter, og krever derfor omfattende rammer i form av bygningsmessige forhold, vaktlinjer og bemanning. Slike plasser ligger derfor samlet på psykiatriske sykehus.

Sikkerhetspsykiatriske døgnplasser: Er som de akuttpsykiatriske plassene samlet på psykiatrisk sykehus. Disse plassene spesialiserer seg på pasienter med høy voldsrisiko. Antall pasienter som dømmes til behandling har steget betydelig de siste 10 år, og er estimert å øke med over 100 % frem mot topp i 2034 (overordnet plan for sikkerhetspsykiatri, 2023)

Klinikk PHR i Vestre Viken HF har et høyt belegg i sykehuspsykiatrien, med gjennomsnitt på 100,4 % for de akuttpsykiatriske sengepostene så langt i 2024. Samtidig ligger samlet beleggspresen for DPS døgnseksjonene på rundt 70 %. Vestre Viken HF ser et behov for flere døgnplasser til de sykeste pasientene for å møte fremtidig kapasitetsbehov. Disse vil ligge i sykehuspsykiatrien (Blakstad sykehus og Nytt sykehus Drammen fra 2025). En økning av døgnkapasitet vil være i tråd med framskrivninger. Det er fra et faglig perspektiv viktig å ha den riktige sammensetningen av døgnplasser. Vestre Viken HF ønsker å øke planlagt akuttpsykiatrisk kapasitet i det nye sykehuset i Drammen (NSD), med 12 plasser innenfor rammen av tildelte midler. Når det gjelder den delen av klinikk PHR som ikke skal flyttes inn i NSD, er det gjennomført to utredninger knyttet til eiendomsmassen. Utredningene skjedde i tett samarbeid med tillitsvalgte, vernejetenesten og brukerutvalget, og resulterte i eiendomsplan vedtatt av foretakets styre. Planen anbefaler at klinikken reduserer antall DPS døgnenheter fra 5 til 2 eller 3 lokasjoner i opptaksområdet. Kapasitetsbehov er beregnet ut fra nasjonal framskrivningsmodell og vil opprettholdes uavhengig av antall fysiske lokasjoner.

Når det gjelder hvilke seksjoner som bør slås sammen, foreligger et forslag fra ledelsen i PHR. Bygningsmessige forhold og potensialet for å skape robuste fagmiljøer med rekrutteringsfortrinn har vært viktige faktorer bak forslaget.

Røyse er også den av dagens DPS døgnseksjoner som har lavest belegg. Forslaget medfører imidlertid også at DPS døgnplasser ved Kongsberg DPS vil økes betydelig. Klinikken vil altså fremdeles ha et desentralisert psykiatrisk døgntilbud, med kapasitet tilsvarende fremskrevet behov, i tillegg til sitt sentrale psykiatriske områdesykehus i Drammen. Den største gruppen pasienter fra Hallingdal og Ringerike, de som trenger poliklinisk behandling på DPS, vil oppleve bedre kapasitet og kortere ventetider. Den sykeste gruppen pasienter fra Hallingdal og Ringerike, som trenger innleggelse på psykiatrisk sykehus, vil oppleve økt kapasitet og uendret reisevei. Noen pasienter som trenger døgninnleggelse, men ikke på lukket avdeling, vil imidlertid kunne få lengre reisevei enn i dag. Vurderingen er imidlertid at ulempe mer enn oppveies av flere døgnplasser til de sykeste og styrking av poliklinikkene».

SPØRSMÅL NR. 2324**Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 24. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvorfor er det ikke etablert en overgangsordning for organisasjoner som må over til ny støtteordning, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at slike tilbud ikke må legges ned på grunn av byråkratiske endringer?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet gjennomfører en omfattende endring i støtteordninger, søknadsfrister og tilskudd som har hatt store konsekvenser for mange ideelle og frivillige tilbud de siste årene. I Vårt Land (17.06) kan vi lese om tilbudet 24Sju fra Kirkens Bymisjon som står i fare for å måtte legges ned. Endringene i støtteordningene hos Helsedirektoratet gjør at tilbudet ikke får støtte før mot slutten av året, selv om de også basert på direktoratets egen oppfatning er i målgruppen for ny støtteordning. 24Sju er et viktig hjelpe- og en nedleggelse vil bare gå utover de svakeste.

Svar:

Det ligger til departementenes ansvar å forvalte samfunnets ressurser på en god måte. Det innebærer å løpende vurdere om formålet med bevilgningene, herunder målene for tilskuddsordningene fastsatt av Stortinget, oppnås. I den sammenheng ble Helsedirektoratet bedt om å vurdere, og senere gjennomføre endringer, blant annet i det såkalte aktivitetstilskuddet, for å sikre bedre måloppnåelse. Som en konsekvens av dette var det enkelte tilskuddsmottagere, som ikke lenger kunne søke tilskudd.

Regjeringen ønsker fortsatt å ha ordninger som kan bidra til at ideelle aktører kan supplere kommunale tjenestetilbud til målgruppene. Derfor har vi foreslått en ny tilskuddsordning til dette formålet: Oppfølgingstilbud til personer med rusmiddelproblemer, psykiske helseproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle handlinger, i RNB for 2024.

Dette er en ny tilskuddsordning med nytt formål. Det har derfor ikke vært aktuelt å etablere overgangsordninger. Jeg vil imidlertid legge til rette for at tilskuddet kan lyses ut så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2325**Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 25. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ifølge Bane NOR og rapporten InfraStatus 2023 er fornyingsbehovet for jernbaneinfrastrukturen 123 mrd. kr de neste 12 årene. Dette er en økning på 11 mrd. kr fra 2022. Samtidig oppgir statsråden i svar på budsjettspørsmål nr. 170 fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe til statsbudsjettet for 2024 at vedlikeholdsetterslepet på jernbanene er beregnet til 32,9 mrd. kr. ved utgangen av 2024.

Kan statsråden redegjøre for hvilket tall som best beskriver jernbaneinfrastrukturens vedlikeholdsbehov?

BEGRUNNELSE:

Ifølge rapporten InfraStatus 2023 har Bane NOR spilt inn et behov på 7,5 mrd. kr årlig til fornyelse av jernbanen for å opprettholde dagens kvalitet på infrastrukturen. I 2023 ble det fornyet for omtrent 4,3 mrd. kr. Dette gir et økt etterslep på 3,2 mrd. kr.

Svar:

I Prop. 1 S (2023-2024) er det opplyst om at vedlikeholdsetterslepet ved utgangen av 2024 ble beregnet til 32,9 mrd. kr. Videre er vedlikeholdsetterslepet definert på følgende måte:

«Beregningen av vedlikeholdsetterslepet på jernbane omfatter alle komponenter der den tekniske levetiden er utløpt».

Dette dekker dermed den infrastrukturen som allerede burde ha vært fornyet, basert på teknisk levetid, og ser bakover i tid.

Bane NORs tall fra InfraStatus 2023 ser fremover, og fokuserer på det fornyelsesbehovet som jernbanen vil ha de kommende 12 årene. I tillegg tar Bane NOR høyde for mer enn bare teknisk levetid. Et anlegg som er gammelt og har utløpt sin tekniske levetid kan i mange tilfeller få en relativt god tilstandskarakter om det ikke er rapportert om andre problemer med anlegget. Objekter med utløpt teknisk levetid kan altså vurderes til å ikke ha et fornyelsesbehov, hvis det ellers er i god stand. Bane NORs tall fra InfraStatus baseres derfor også på

- Dagens trafikkmengde
- Mengden korrektivt vedlikehold de siste årene
- Måling av tilstand på spor

- Tilgjengelighet, målt ved saktekjøringer, forsinkelser og innstillinger
- Sikkerhetsrelevante hendelser

I NTP 2025–2036 har regjeringen lagt frem en helhetlig plan for prioriteringer ved drift, vedlikehold og fornyelse av jernbaneinfrastrukturen. Vedlikeholdsbehov i NTP-perioden 2025 – 2036 har tatt utgangspunkt i metodikken fra InfraStatus, og har beregnet et fornyelsesbehov i de kommende 12 årene på bakgrunn av anleggenes alder, levetid og tilstand.

Jeg ønsker på denne måten at vi fremover vrir innsatsen til fordel for vedlikehold, fornying og mindre investeringer som skal gi oss færre forsinkelser og innstillinger på jernbanen. Da må vi bruke pengene på å fornye det som lønner seg fremover, i stedet for å fokusere på å ta igjen et etterslep som utelukkende skyldes at teknisk levetid har utløpt.

SPØRSMÅL NR. 2326

Innlevert 17. juni 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 24. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådets svar av 24.11.2022 på skriftlig besvarelse nr. 466 vedr. oppfølging av Stortingets enstemmige vedtak om gjennomgang av regler for "sløkkevann": "Eg har nyleg fått innspel frå Justis- og beredskapsdepartementet med nokre vurderingar frå Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap. Direktoratet for Byggkvalitet skal no gå igjennom desse innspela før dei ferdigstiller og publiserer teksten i rettleiaren til byggteknisk forskrift."

Jeg har gjentatte ganger etterlyst fremdrift og vil gjerne vite status pt.?

Svar:

Status er at Direktoratet for byggkvalitet i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerheit og beredskap har endra rettleiaren til byggteknisk forskrift § 11-17, slik at det no er tydelegare når det kan prosjekterast med tankbil som sløkkevatn. Endringane i rettleiaren blei publisert 17. februar 2023. I Prp. 1 S (2023 –2024) og Meld. St. 4 (2023 –2024) rapporterte departementet at oppmodingsvedtaket er fulgt opp med dette.

SPØRSMÅL NR. 2327**Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 25. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Når kan vi forvente forslag om regelstyrt momskompensasjon fra regjeringen, og blir det som tidligere lovet sendt på høring sommeren 2024?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til brev fra familie- og kulturkomiteen datert 18. desember 2023, der komiteen ber om vurdering av representantforslag 55 S (2023-2024) om forutsigbarhet for frivilligheten. I svaret fra statsråden står det at regjeringen legger opp til at det sommeren 2024 blir sendt på høring forslag til justering i ordninga, herunder spørsmål om regelstyring. Mange frivillige organisasjoner som for eksempel Kreftforeningen, er svært opptatt av at det så snart som mulig innføres regelstyrt momskompensasjon.

Det er i realiteten et bredt flertall på Stortinget for regelstyrt MVA-kompensasjon, og det er kun regjeringens sendretthet som utsetter innføring av forutsigbarhet i

saken. Pr. dags dato har ikke regjeringen sendt ut forslag til endringer i ordningen, slik som kulturministeren lovet skulle gjøres denne sommeren.

Svar:

Momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er den viktigste tilskuddsordningen for frivillig sektor. Ordningen fungerer godt og gir en stabil støtte til hele bredden av frivillig sektor. Derfor har denne regjeringen som den første noensinne prioritert full momskompensasjon hvert år siden vi tiltrådte.

Departementet legger opp til at forslag til endringer i ordningen går på høring over sommeren som planlagt. Da mange organisasjoner også har ferie i august legges det opp til at høringsnotatet sendes ut i begynnelsen av september. Det vil bli lagt opp til en tre måneders høringsfrist for å gi organisasjonene god tid til å komme med innspill.

SPØRSMÅL NR. 2328**Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil regjeringen innføre en sanntidsovervåkning av overdosedødsfall, innenfor personvernets grenser?

BEGRUNNELSE:

Nye tall fra Folkehelseinstituttet (FHI) viser at det døde 363 personer som følge av overdoser i Norge i fjor. Tallet har vært økende de siste ti årene og det er også det høyeste antall overdoser siden 2001. Opioider var hyppigste dødsårsak, etterfulgt av dødsfall som følge av heroin og syntetiske opioider. I 2023 ble det også registrert det høyeste antall dødsfall som følge av syntetiske opioider, slik som protonitazen og fentanyl. Denne utviklingen er veldig urovekkende, og Linn Gjersing, som er seniorforsker ved FHIs avdeling for rusmidler og tobakk sier at

dersom det ikke settes inn tiltak for å snu denne trenden, frykter hun at antall overdoser bare kommer til å fortsette å øke. Et tiltak for å redusere antallet overdosedødsfall er gjennom sanntidsovervåkning av overdoser. Da kan man blant annet systematisk kartlegge mønstre og registrere overdoser, slik at både brukere, helsepersonell og beslutningstakere kan oppdage endringer raskest mulig. Dette kan både bidra til å redusere konsekvensene av rusbruk, men også bidra til å optimalisere behandlingen av overdoser.

Svar:

Jeg har nylig gitt Helsedirektoratet i oppdrag å ferdigstille og iverksette en ny handlingsplan mot overdoser. Den

skal ikke være tidsavgrenset, og den skal være dynamisk. Planen skal ha følgende innsatsområder:

- a) Forebygging av overdosedødsfall som skyldes bruk av ulovlige rusmidler
- b) Forebygging overdosedødsfall som skyldes reseptbelagte legemidler
- c) Forebygging av alkoholutløste og alkoholrelaterte dødsfall.

Det er sentralt at planen inneholder et system for løpende vurdering av utviklingen og at den legger til rette for raske skifter i innsats når resultater og ny kunnskap tilsier det.

Helsedirektoratet vil som ansvarlig for planen ha et stående oppdrag om til enhver tid å igangsette de tiltak direktoratet mener er hensiktsmessig for å redusere antall overdoser innenfor årlige gjeldende budsjettammer.

Kunnskap om trender, omfang og utvikling av rusmiddelbruk i Norge og internasjonalt er viktig for å planlegge, iverksette, evaluere og kvalitetssikre tiltak, men også som grunnlag for å utvikle politikk. I tillegg krever god beredskap sterke fagmiljøer og effektive systemer for overvåkning, analyser og risikovurderinger som grunnlag for scenarioer, planarbeid, krisehåndtering og læring.

Det er behov for å utrede et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen og innføring av en beredskapstenkning og struktur for overvåkning av rusmidler. Det er og nødvendig med en struktur som raskt kan oppdage særlige farlige rusmidler i omløp, og der en raskt kan utrede og iverksette aktuelle tiltak. Dette er særlig viktig for å forebygge overdosedødsfall, og den nye innretningen av arbeidet mot overdoser er nært tilknyttet dette.

Jeg har derfor gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede et system for helhetlig monitorering av rusmiddelsituasjonen. Per i dag er det flere undersøkelser og datak-

ilder som kan gi god informasjon og kunnskap om situasjonen; nasjonale og lokale befolkningsundersøkelser, lokale hurtigkartlegginger, informasjon fra politi, kriminalomsorg og toll, informasjon fra pasientdata, samt kunnskap og informasjon fra ulike analyser av rusmidler (innhold i brukte sprøyter, avløpsvannanalyser, analyser av innhold i rusmidler). I utredningen må det vurderes om det er informasjon som ikke er dekket godt nok, og hvordan de ulike elementene i større grad kan ses i sammenheng. Dette vil også innebære etablering av en ny beredskapstenkning innen rusfeltet, inkludert hvordan det kan etableres en egnet struktur for samarbeid mellom ulike sektorer.

En rusmiddelanalysetjeneste kan være en ny kilde til viktig informasjon om særlig potente rusmidler som er i omløp og som også er oppdaget i Norge. En slik tjeneste kan inngå som en del av en beredskapstenkning og monitorering av forekomst av ulike rusmidler og rusmiddelbruk i befolkningen generelt, men særlig blant grupper som har en risikofyllt bruk av rusmidler. Helsedirektoratet har allerede startet utredning av en mulig utprøving av en analysetjeneste og Helse- og omsorgsdepartementet vil vurdere de juridiske sidene av rusmiddelanalysetjeneste og vil ved behov igangsette et regelverksarbeid. Helsedirektoratet skal vurdere hvordan en rusmiddelanalysetjeneste kan inngå i et helhetlig system for monitorering og beredskapstenkning innen rusfeltet.

Vi må være forberedt på å løpende kunne analysere utviklingen, dele informasjon med de som trenger den, og vurdere hvilke tiltak som til enhver tid vil være hensiktsmessige. Jeg håper at den nye innretningen av arbeidet mot overdoser, og innføring av en ny beredskapstenkning innen rusmiddelområdet, vil gjøre oss bedre rustet til å møte en ny situasjon innen dette området.

SPØRSMÅL NR. 2329

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva vil det berekna vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane verte i slutten av denne NTP-perioden etter regjeringa sitt NTP-grunnlag?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa legg til grunn i sin eigen NTP auka overføringar til fylkesvegane på 800 mill. kr årleg dei fyrste 6 åra og noko høgare dei siste 6 åra i planperioden.

Svar:

Fylkesveg finansierast i all hovudsak over rammetilskotet til Kommunal- og distriktsdepartementet som ein del av dei frie inntektene til fylkeskommunane.

Den finansielle ramma i Nasjonal transportplan 2025-2036 til fylkesveg utgjør berre ein mindre del av det fylkeskommunane har av midlar til fylkesveg. Det er difor ikkje mogleg å berekne korleis etterslepet på fylkesveg vil vere mot slutten av NTP-perioden, da dette også vil vere

avhengig av korleis fylkeskommunane prioriterer sine midlar. I 2022 brukte fylkeskommunane 22,9 mrd. kr. til drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet.

Regjeringa har lagt opp til ein satsing på fylkesveg i Nasjonal transportplan 2025-2036, og dette inneberer totalt 65 mrd. kr til fylkesveg og ei auke på totalt 15,7 mrd. kr over tolvårsperioden samanlikna med flat vidareføring av 2024-budsjettet. Denne satsinga vil sette fylkeskommunane i betre i stand til å ta vare på fylkesvegnettet.

SPØRSMÅL NR. 2330

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 25. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren gi en oppdatering om situasjonen for hardt skadde barn i Gaza når det gjelder antall og mulighet for behandling, og vil Norge vurdere å ta imot skadde eller syke barn for medisinsk behandling i Norge slik både Verdens helseorganisasjon og EU har oppfordret til?

BEGRUNNELSE:

Over de siste åtte månedene har mer enn 14 100 barn blitt drept i Gaza. Mange tusen har også blitt alvorlig skadet og vil trenge medisinsk oppfølging for resten av livet. Det er en medisinsk oppfølging som det er svært vanskelig å tilby i Gaza i dag.

Allerede i desember i fjor advarte helseorganisasjoner og FN om at helsevesenet i Gaza har kollapset. I dag er kun 12 av Gazas 36 sykehus delvis operative. I tillegg er det begrenset tilgang på medisinsk behandling.

Dette er noe av bakgrunnen for at Verdens helseorganisasjon (WHO) sammen med EU har bedt flere land, blant dem Norge, om å ta imot og transportere mer enn 9000 syke og skadde palestinere fra Gaza innen utgangen av 2024.

Utenriksdepartementet har også tidligere denne måneden mottatt et opprop signert av over 2200 norske helsearbeidere, etter et initiativ fra Foreningen Ikke Kontroversielt, som ber Norge ta mot skadde barn fra Gaza.

Norge har vært et foregangsland i krigen mot Ukraina. Vi har tatt imot mange flyktninger, tilbudt medisinsk behandling og stilt norske fly til disposisjon for å transportere ut folk med medisinske skader. Nå er det

etter mitt syn behov for å gjøre samme i Gaza, og spesielt prioritere skadde og syke barn.

Svar:

Norge har helt siden terrorangrepet i oktober i fjor støttet omfattende helseinnsats i Gaza. Vi har blant annet støttet NORWACs mobile helseteam og Den internasjonale Røde Kors-komiteens feltsykehus, der Norges Røde Kors spiller en ledende rolle. Vi har videre økt finanseringen til Den palestinske myndigheten og til UNRWA for at de kunne opprettholde drift av tjenester til lokalbefolkningen i den grad situasjonen har tillatt. Verdens helseorganisasjon (WHO) har også mottatt økt norsk støtte. Internasjonale aktører har evnet å etablere noen feltsykehus, men disse har på langt nær kapasitet til å tilfredsstille de enorme medisinske behovene.

Landene som er tilsluttet EUs kriseberedskapsmekanisme UCPM, deriblant Norge, ble i slutten av april informert om at WHO hadde aktivert mekanismen. WHO ba medlemmene vurdere å ta imot inntil 9 000 pasienter fra Gaza for sykehusbehandling i løpet av 2024, herunder barn. Det ble omtrent samtidig anmodet om transportkapasitet for denne operasjonen. Etter at Israel i begynnelsen av mai tok over grenseovergangen Rafah, stanset imidlertid evakueringene nærmest fullstendig.

Det er anslått at ca. 4.800 pasienter kom ut av Gaza i tiden mellom krigsutbruddet og at grensen ble stengt i mai. Mange av disse er allerede sendt til behandling i Egypt og andre land i regionen. Det enorme antallet mennesker med behandlingsbehov tilsier at de aller fleste vil måtte behandles lokalt eller i nrområdet, selv om noen

evakueres til Europa eller andre land i regionen. Det er min klare oppfatning at noe av det viktigste vi kan gjøre i dagens situasjon, er å sørge for at helseinstitusjonene i Gaza kommer i drift igjen. Det er avgjørende å få gjenoppbygget helseinfrastrukturen og beskytte helseinstitusjoner og -arbeidere, og å finne løsninger slik at pasienter får tilgang til den ledige kapasiteten ved sykehus blant annet på Vestbredden og i Øst-Jerusalem.

Vi er i nær kontakt med både WHO og EU om de helsefaglige og praktiske sidene ved evakueringsplanene, men situasjonen er i stadig utvikling og mange forhold uavklart. Så langt har kun en håndfull europeiske land tilbudt behandlingsplasser og transportkapasitet, for totalt i underkant av 200 pasienter.

De berørte departementene i Norge vurderer hvorvidt og hvordan vi kan imøtekomme anmodningene. Hva angår å stille transportkapasitet til disposisjon, har vi fokusert på å avklare om det norske evakueringsflyet som i dag brukes til transport av pasienter fra Ukraina også kan benyttes for pasienter fra Gaza. Det er en forutsetning at dette ikke går ut over inngåtte forpliktelser overfor Ukraina. Når det gjelder behandlingsplasser i Norge vil spesi-

alisthelsetjenesten kunne bidra, men det må gjøres en løpende vurdering av hvilke pasienter det er kapasitet til å ta imot. Videre gjøres det vurderinger om innreise- og oppholdsgrunnlag for pasienter og deres pårørende, og til barns rettigheter og behov for omsorgspersoner. Det er også viktig at politiet og PST får gjennomført nødvendige kontrolltiltak og trusselvurderinger. Det må tas høyde for at pasienter og pårørende ikke vil ønske eller ha mulighet til å returnere til Gaza etter endt behandling, som igjen utløser vurderinger av kapasitet til egnet mottak, bosetting og integrering av de ankomne i kommunene. Antallet som venter lenge på bosetting er for tiden lavt, men konsekvensene kan være store særlig for personer med omfattende og varige helse- og omsorgsbehov.

Avveiningene mellom de overnevnte hensynene, samt de svært usikre på bakken, gjør arbeidet tidkrevende og komplisert. Vi vil fortsette å gi støtte til helsehjelp til palestinere lokalt og i regionen. Vår vurdering er at dette er mer effektivt, kommer i gang raskere, og vil gi behandling til flere. Samtidig vurderer vi om medisinsk evakuering med norsk flykapasitet og behandling i Norge for et begrenset antall pasienter også kan bli aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 2331

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 26. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Howdan vil finansministeren sikre at de milliardene som investeres i havvindutbygging faktisk kommer norske arbeidsplasser til gode og ikke bare går til lavkostnadsland, når statssekretær i Energidepartementet påpeker at EU-regelverk hindrer norske leverandører i å bli prioritert, og hvordan kompensere for enkelte særskatter som formueskatten som forverrer norskeide bedrifters konkurransekraft?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte to saker om havvind 17.06.2024 som belyser ulike aspekter av havvindsatsningen. I den ene saken som primært var om revidert nasjonalbudsjett understreket finansminister Trygve Slagsvold Vedum at den omfattende utbyggingen av havvind skal komme norske arbeidsplasser til gode med følgende sitat:

“Den omfattende havvindutbyggingen som nå skal gjøres, skal sikre arbeidsplasser i norske verft og langs kysten, påpeker Sp-leder Trygve Slagsvold Vedum.”

Den andre saken, publisert kort tid etter revidertsaken, omhandler investeringer i en ny produksjonshall i Verdal for havvind til flere hundre millioner kroner. Til tross for disse investeringene har ikke produksjonshallen fått noen oppdrag. Belgiske Ventyr vant nylig den første havvind-konkurransen på norsk sokkel for Sørlege Nordsjø II. Det er jo nærliggende å tro og mene at norsk leverandørindustri bør være den foretrukne leverandør til norske milliardinvesteringer i “havvindeventyret” for å sikre norske arbeidsplasser, men det virker som det ikke er tilfellet.

Når man ser på uttalelsene til Vedum, så står de dessverre i kontrast til uttalelsene fra statssekretær Astrid Bergmo i Energidepartementet, som i en e-post til NRK påpeker at det europeiske samarbeidet hindrer myndighetene fra å stille krav om bruk av norske leverandører:

“På samme måte som norske aktører kan konkurrere om prosjekter i Europa, kan europeiske aktører konkurrere om å levere prosjekter på norsk sokkel. Regjeringa har derfor ikke anledning til å stille krav om å bruke norske leverandører på Sørlege Nordsjø II, sier hun.”

Denne motsetningen mellom finansministerens retorikk og Energidepartementets tilnærming betyr jo at milliardene som nå allokeres via statsbudsjettet og revidert statsbudsjett i ytterste tilfelle fullstendig kan havne på utenlandske leverandørers hender.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind på norsk kontinentalsokkel. Satsingen skal gi økt utslippsfri kraftproduksjon i Norge, bidra til industriutvikling og legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling.

Regjeringen er opptatt av at havvindutbyggingen i Norge bidrar til positive ringvirkninger. I prekvalifiseringen av aktører som ønsket å delta i auksjon om prosjektområde i Sørlege Nordsjø II ble det stilt minstekrav om positive ringvirkninger. Dette ble satt for å legge til rette for til industriutvikling gjennom å bygge erfaring og kompetanseutvikling i leverandørkjedene ved utbyggingen av prosjektet. For å kunne delta i auksjonen om prosjektområdet måtte aktørene blant annet levere planer for:

- i) arbeid i prosjektet som bidrar til kompetanseheving i leverandørindustrien og som gir insentiver til bruk av fagarbeidere og lærlinger;
- ii) hvordan prosjektet skal bidra til at små og mellomstore bedrifter får erfaring med leveranser eller tjenester i tilknytning til havvind; og
- iii) hvordan prosjektet skal bidra til å utvikle leverandørindustrien på en økonomisk bærekraftig måte som

bidrar til at Europa og Norge når ambisjonene sine for vindkraft til havs

Konsortiet Ventyr, som vant auksjonen, er gjennom differansekontrakten pålagt å prosjektere, utvikle og drive havvindparken i henhold til disse planene. Ventyr har et strategisk samarbeid om prosjektet med NorSea Group, som har nær 60 års historie i norsk offshoreindustri.

For Utsira Nord, hvor det kun er aktuelt med flytende havvind, har vi lagt opp til en modell hvor areal og statsstøtte tildeles gjennom to faser. Denne modellen, og de kriteriene som er satt for tildeling av areal, skal bidra til en god utvikling av flytende havvind. Modellen legger til rette for innovasjon og teknologiutvikling, og norske leverandører vil på grunn av nærhet til markedet, erfaring fra norsk sokkel og kompetanse ha gode muligheter for å lykkes i konkurransen om oppdrag.

Kravet om likebehandling av norske og europeiske aktører legger til rette for at norske leverandører kan konkurrere på objektive og ikke-diskriminerende vilkår i det europeiske markedet. Dette har kommet norske bedrifter til gode, som er ettertraktet på bakgrunn av deres kompetanse fra blant annet offshore, maritim og andre næringer som er etterspurt i den globale grønne energiomstillingen.

Regjeringens havvindssatsning legger til rette for at norsk leverandørindustri, som allerede har posisjoner internasjonalt innenfor havvind, får flere muligheter til å bygge kompetanse og ta markedsandeler både i og utenfor Norge.

Skattesystemet er ikke til hinder for at norske leverandører kan konkurrere om oppdrag innen havvindutbygging. Vurdering av skatter og avgifter inngår som en del av arbeidet med statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2332

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 25. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at også personer med ADHD/ADD kan få ta lærlingtiden sin i forsvaret, på lik linje som de funksjonsfriske?

BEGRUNNELSE:

Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)/attention-deficit disorder (ADD) er ansett å være en nevropsykiatrisk funksjonshindring. Fra 2014 har det Norske Forsvaret åpnet for at enkelte med ADHD/ADD kan tjenestegjøre i militæret. I tillegg til krav om at personen ellers når opp i konkurransen, så må personer med ADHD/

ADD utfylle noen særlig skjerpene betingelser for kunne nå fram til inntak:

1. Personen bruker ikke ADHD/ADD-medisiner.
2. Personen har attest fra psykolog eller psykiater som bekrefter at vedkommende har god funksjon, til tross for funksjonshindring.

Selv om personen når igjennom dette nåløyet med utfyller disse ekstra kriteriene, så må personen innta en egen nemd som gjør den endelige helsevurderingen. Dette før de kan gå opp til sesjonen. Denne nemden er satt opp av forsvaret selv. Utfordringen her er at denne nemden møtes kun «en gang iblant» - beskjeden aktuelle søkere får - og i praktisk - relativt sjeldent.

For kun opptak til sesjonen for å tjenestegjøre som normal soldat, så er ikke dette et problem. For unge kandidater som ønsker å ta lærlingtiden sin i forsvaret, så er denne praksisen kjempe problematisk.

En konsekvens av kravet om å bli vurdert av denne nemden, som er langdrøy prosess i tid som følge av at nemden møtes så sjeldent. Er at det ikke er flere lærlingsplasser ledige innen personen får tildelt tid hos nemden. Denne praksisen sørger automatisk for at personer med funksjonshindringer, som i utgangspunktet er åpnet for inntak, ikke har mulighet til å ta utdanningen sin i forsvaret. Selv om de blir vurdert som like tjenestedyktige som funksjonsfriske.

Svar:

Kravet om god funksjon uten bruk av medisiner gjelder for de fleste andre sykdommer og tilstander for personer som vurderes for tjeneste i Forsvaret. Dette er ikke et

skjerpet krav til personer med diagnosen ADHD/ADD. Soldatene skal kunne delta på militære øvelser og annen felttjeneste der det ikke alltid vil være tilgang på medisiner. Alle må derfor ha god funksjon uten medisiner slik at soldatene ikke risikerer forverring av sin tilstand eller tilbakefall av symptomer som kan være problematiske under militær aktivitet med påfølgende fare for sikkerheten til soldaten selv eller medsoldater. Lærlinger i Forsvaret får grunnleggende militær utdanning lik den andre soldater i førstegangstjeneste skal igjennom, og de må dermed også oppfylle Forsvarets krav til denne utdanningen. Evnen til å delta på militære øvelser også over lengre tid er en svært viktig egenskap hos soldater og en avgjørende del av Forsvarets beredskap.

Det har vært viktig å behandle sakene grundig for å etablere en praksis som gir lik og rettferdig behandling av personer med diagnosen, samtidig som de som kalles inn til tjeneste har forutsetninger for å mestre grunnleggende militær utdanning på en trygg og sikker måte. Det er en egen legenemnd i Forsvaret som har hatt ansvar for å behandle sakene. Legenemnden har hatt regelmessige møter i hele perioden fra oppstarten våren 2022. Det er gjennomført 25 møter og gjort individuelle vurderinger om tjenestedyktighet i over 250 saker om ADHD/ADD. Over halvparten har fått vedtak om at de er tjenestedyktige.

Saksbehandlingen av denne typen saker ble i april overført til Forsvarets personell- og vernepliktssenter (FPVS). Dette fører til at saksbehandlingen forenkles og at tidsbruken heretter vil bli redusert.

SPØRSMÅL NR. 2333

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 26. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er anslag på proveny av å fjerne rentefradraget på sekundærboliger?

Svar:

Fjerning av rentefradraget for alle personlige skattytere anslås å øke provenyet med om lag 57,5 mrd. kroner. Det skilles ikke i skattereglene mellom renter på ulike typer

gjeld. Anslaget omfatter derfor renter knyttet til alle typer privat gjeld, herunder lån til primær- og sekundærboliger, fritidsbolig og kredittkortgjeld. Anslaget omfatter også lån i næringsvirksomhet for enkeltpersonforetak.

Det er vanskelig å gi et kvalifisert anslag på hvor stor del av renteutgiftene som kan tilordnes finansieringen av sekundærboliger. Departementet har derfor ikke et godt nok grunnlag for å anslå provenyet av å fjerne rentefradrag for sekundærboliger, uten en grundigere utredning.

SPØRSMÅL NR. 2334**Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 25. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er status for oppfølging av anmodningsvedtak 727 (2021-2022) om å utrede ulike ordninger med energisparesertifikater?

BEGRUNNELSE:

Viser til vedtak 727, 10. juni 2022:

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike ordninger med energisparesertifikater for å utløse mål om økt energisparing med mest mulig effekt.»

Dokumentene som ligger til grunn for vedtaket er Meld. St. 36 (2020–2021), Meld. St. 11 (2021–2022) og Innst. 446 S (2021–2022).

I omtalen av anmodningsforslagene i forbindelse med Prop 1 S (2023-2024) sa regjeringen at de ville vurde oppfølging av anmodningsvedtaket også i lys av regjeringens Handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi. Denne handlingsplanen ble lagt frem den 5. oktober 2023, og inneholdt ikke omtale av energisparesertifikater.

Svar:

Energisparesertifikater er et virkemiddel for å fremme energieffektivisering der noen aktører, f.eks. kraftlever-

andører eller nettselskap, får krav om å iverksette energisparetiltak tilsvarende en viss andel av sin totale energileveranse. Resultatene må dokumenteres gjennom sertifikater og kostnadene knyttet til spareforpliktelsene vil videreføres til sluttkundene gjennom energiregningen. Et slikt virkemiddel må vurderes opp mot andre virkemidler for energieffektivisering.

Energieffektivisering står høyt på regjeringens agenda. I høst la vi frem en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i årene som kommer. Handlingsplanen inneholder en rekke tiltak. I statsbudsjettet for 2024 ble Enovas arbeid med energieffektivisering og utbygging av solenergi styrket med 880 millioner kroner. Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg er videreført og styrket til 300 millioner kroner. I Revidert nasjonalbudsjett 2024 ble midlene til Enova og Husbanken ytterligere styrket med 300 millioner kroner. Det er også satt i gang en gjennomgang av byggeteknisk forskrift (TEK) og byggesaksforskriften for å utrede mulige endringer som kan legge til rette for energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i nye og eksisterende bygg.

Regjeringen vil omtale oppfølgingen av anmodningsvedtak 727 (2021-2022) i budsjettproposisjonen til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2335**Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 25. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har regjeringen lagt noen planer og strategier for videre bruk av utrangerte petroleumsinstallasjoner på norsk sokkel til verdiskapende og samfunnstjenlig virksomhet, og er det dialog med næringen om slike muligheter?

BEGRUNNELSE:

Etter hvert som olje- og gassfelt stenger ned, er det enorme installasjoner til havs som i utgangspunktet skal dekommisjoneres til en betydelig kostnad. Samtidig har mange av disse installasjonene en strategisk plassering som gjør at de kan egne seg for alternativ bruk, for eksempel til energiproduksjon, hydrogenproduksjon, datasentre (med god tilgang på kjøling), fiske- eller algeoppdrett, un-

dervannsforskning eller forsvarsformål - for å nevne noe. Havvindutbygging er et annet eksempel, der det kan være behov for installasjoner til tekniske anlegg mv.

Frigg-feltet er et eksempel på en slik installasjon. Finnes det i dag planer eller strategier for alternativ bruk av slike installasjoner, og hvordan er dialogen med næringsen om denne typen muligheter?

Svar:

Vi har et klart og veletablert regelverk og gode systemer rundt avslutning av petroleumsvirksomhet i Norge. Disponering av innretninger reguleres av petroleumsloven og petroleumsforskriften.

Det er selskapene som er ansvarlig for å planlegge og gjennomføre sin virksomhet. Det gjelder også for disponering. Følgelig er det selskapenes ansvar å vurdere mulighetene for videre bruk av installasjoner som går ut av bruk i petroleumsvirksomheten på norsk kontinental-sokkel.

Rettighetshavergruppen er pålagt å legge frem en avslutningsplan for Energidepartementet før en tillatelse utløper eller oppgis, eller bruken av en innretning endelig opphører. Avslutningsplanen skal bestå av en disponeringsdel og en konsekvensutredning, og skal blant annet omfatte forslag til disponering av innretninger. Slik disponering kan blant annet være videre bruk i petroleumsvirksomheten, annen bruk, hel eller delvis fjerning eller etterlatelse.

Gjenbruk av plattformer er altså noe selskapene er pålagt å vurdere, og gjennom konsekvensutredningsprosessen kan også berørte parter komme med innspill. Disse forholdene skal sikre at alle relevante spørsmål knyttet til disponering av innretninger, herunder mulighetene for gjenbruk og etterbruk er godt belyst før departementet fatter vedtak om disponering.

Erfaringen til nå tilsier at gjeldende regler fungerer på en god måte. Alle saker er forskjellige og derfor er det avgjørende med en sak-til-sak-vurdering, som er dagens praksis.

SPØRSMÅL NR. 2336

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 26. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Det er normalt at Norge oppretter diplomatiske forbindelser til styrende myndigheter i de land Norge anerkjenner. Regjeringen har uttalt at de ønsker å forholde seg til Den palestinske selvstyremyndigheten, men på Gaza er det Hamas som styrer.

Spørsmålet er derfor om Norge legger opp til å ha diplomatiske forbindelser til terrororganisasjonen Hamas vedrørende forhold på Gaza?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ikke på regjeringen.no lagt ut noe dokument, eller i tidligere pressemelding tatt noe forbehold om at Norge ikke forholder seg til det faktum at terrororganisasjonen Hamas de facto styrer på Gaza. Regjeringen skriver imidlertid at «demobilisering av Hamas og andre væpnede grupper» er en del av den arabiske fredsplanen og at styrking av Den palestinske selvstyremyndigheten vil være viktig i en fredsprosess. Det bør imidlertid avklares hvordan regjeringen skal forholde seg til Hamas.

Svar:

Norges anerkjennelse av Palestina som stat, som trådte i kraft 28. mai, er en naturlig og logisk konsekvens av mangeårig norsk politikk og engasjement for tostatsløsningen. Diplomatiske forbindelser etableres mellom stater. Norge styrker gjennom anerkjennelsen den palestinske myndigheten som internasjonalt representerer staten Palestina. Nå mer enn noen gang, må vi støtte det palestinske lederskapet som fortsatt er forpliktet til tostatsløsningen, til diplomati og til avstå fra vold i sine forsøk på å oppnå fred. Anerkjennelse av Palestina er en støtte til moderate krefter, som er på vikende front i en langvarig og grusom konflikt. Når vi nå har anerkjent Palestina som stat, vil vi fortsette å støtte den palestinske myndighetens arbeid med reformer og bygge legitime og velfungerende institusjoner, slik at det palestinske folket kan nyte like rettigheter og ta del i et samfunn basert på demokrati, rettsstat og menneskerettigheter.

Hamas står ikke for disse verdiene. De er motstandere av Oslo-avtalen, og har gjennom en årrekke undergravd utsiktene til en varig fredsløsning gjennom

terror- og voldshandlinger. Hamas' voldelige og ulovlige maktovertakelse i Gaza i 2007, og splittelsen som har preget palestinsk politikk siden da, har vært et betydelig hinder for tostatsløsningen. Anerkjennelsen fra Norge og andre land gir den palestinske myndigheten et politisk løft idet de forbereder seg på å igjen overta kontrollen over Gaza og gjenopprette et enhetlig politisk styre for den palestinske staten.

Norges anerkjennelse innebærer forøvrig ingen endring i vår dialoglinje. Gjennom vårt mangeårige en-

gasjement i den israelsk-palestinske konflikten har vi kontakt mot mange aktører i Midtøsten. Dette innebærer også kontakt med representanter fra Hamas. Vi har i disse samtalen vært helt klare på å fordømme deres avskyelige terrorhandlinger mot sivile i Israel og overgrep mot pal-
estinerne på Gazastripen. Vi har gitt klar beskjed om at gis-
ler må løslates umiddelbart, at sivile beskyttes og at det
må gis humanitær tilgang.

SPØRSMÅL NR. 2337

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 26. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Eies F-35-komponenter som er lagret i Norge av USA, kan USA beslutte å sende dem ut av landet og har USA sendt F-35-komponenter fra Norge til Israel?

BEGRUNNELSE:

Danmarks forsvarsminister Troels Lund Poulsen ga 17. juni 2024 en orientering til det danske Folketinget om F-35-reservedelslageret i Skrydstrup, hvor det går fram at alle land som bruker F-35 har et lokalt reservedelslager, at alle delene i F-35-programmets reservedelspulje er den amerikanske regjeringens eiendom og at en driftsorganisasjon kalt Lightning Sustainment Center styrt av den amerikanske regjeringen kan fordele og omfordele disse komponentene mellom F-35s brukerland. Poulsen forklarer at Lightning Sustainment Center

«har ansvaret for å fordele reservedelene fra den felles reservedelspuljen til de F-35-landene med det høyest prioriterte behovet (...)».

Det framkommer videre at flybasen Skrydstrup er Danmarks lokale reservedelslager for F-35. Poulsen beskriver funksjonsmåten slik:

«Hvis den amerikanske regjeringen beslutter at en reservedel skal sendes fra reservedelslageret i Skrydstrup til f.eks. et vedlikeholdssted eller en annen F-35-brukers reservedelslager, så mottar lageret i Skrydstrup en såkalt "plukkeordre" i det amerikanskdrivne IT-systemet som styrer F-35-reservedelsprogrammet. Plukkeordren vil angå en spesifikk reservedel med beskjed om at denne skal pakkes og plasseres til avhenting av en transportør som bestilles av den amerikanske regjeringen.»

Poulsen bekrefter at USA i løpet av våren har gitt ordre om å sende F-35-komponenter fra Danmark til Israel.

«Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) har opplyst meg om at USA i enkelte tilfeller i mars 2024 har sendt plukkeordrer om å pakke en reservedel med mottakeradresse i Israel.»

Poulsen opplyser om at det danske forsvarsdepartementet, justisdepartement og utenriksdepartement for øyeblikket vurderer om de juridiske rammene for reservedelslageret i Danmark må endres, og at Danmark er i dialog med resten av F-35-partnerlandene som har tilsvarende lokale reservedelslagre.

Norge er partnerland i F-35-programmet på lik linje med Danmark. Spørsmålsstiller ønsker svar på om Norge har et slikt reservedelslager hvor USA står fritt til å sende våpenkomponenter ut av landet, utenom norsk eksportkontroll, til land som Norge ikke tillater eksportlisenser til – herunder Israel.

Svar:

Som Moxnes selv gjør rede for i sitt spørsmål, bygger logistikkstøtten for F-35 på et globalt forsynings- og vedlikeholdssystem kalt Global Sustainment Solution (GSS). Grunnlaget for forsyningsystemet i GSS er at alle reservedeler inngår i en felles beholdning (Global pool) der brukernasjonene har finansiert en andel og der alle delene, uansett hvor de er lokalisert i verden er underlagt amerikansk eierskap frem til de monteres på flyene. Reservedelene er dermed ført i et amerikansk materiellregnskap,

men Norge og de andre brukernasjonene har krav på deletilgang når det er behov, uavhengig av hvor delen er lokalisert. Hensikten er å oppnå et fleksibelt system som gir ønsket forsyningsikkerhet med lavest mulig delebeholdning.

For å sikre forsyningsikkerheten er delene lokalisert en rekke steder, hos produsenten, i de regionale varelagrene (det europeiske ligger i Nederland), i distribusjonsskjeden og lokalisert på baser der F-35 er i drift. Det er det amerikanskledede Lightning Sustainment Center, som har ansvaret for å både optimalisere lagerbeholdningen på basene mot aktiviteten og omfordeling hvis delene ikke blir brukt eller behovet er større på ved en annen flybase. God estimering medfører normalt at delene som er

lokalisert i Norge blir brukt på norske fly og vil først bli sendt ut av landet når de er ødelagt eller utslitt. Reservedeler som sendes ut av landet tolles ut gjennom eksportdeklarasjon og må ha gyldig lisens.

På basene F-35 opererer fra i Norge finnes det beholdning av amerikanskeide reservedeler, primært til bruk på de norske F-35 flyene. Det er det amerikanskledede Lightning Sustainment Center som regulerer hvilke deler denne beholdningen skal bestå av og hvilke fly delene skal brukes på. Da reservedelsbeholdningen er felles, kan dette teoretisk være fly eid av andre nasjoner enn Norge, men FD er ikke kjent med at denne teoretiske mulighet har resultert i annet enn retur av flydeler til USA.

SPØRSMÅL NR. 2338

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 26. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva er status for norsk deltakelse i PESCO-prosjektet om militær mobilitet, prosjektets status og fremdrift, og hvordan er prosjektet inntatt i norsk forsvarsplanlegging, herunder i den nylig vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren?

BEGRUNNELSE:

Våren 2021 annonserte Solberg-regjeringen at Norge skal delta i et prosjekt om militær mobilitet under EU-samarbeidet PESCO.

PESCO er et frivillig forsvarssamarbeid mellom EUs medlemsland, og ble formelt vedtatt i 2017. PESCO legger til rette for at land som ønsker og evner å være med, sammen kan utvikle eksempelvis militært materiell, investere i felles prosjekter eller i samarbeid fatte tiltak for å styrke beredskapen. PESCO har vedtatt å gjennomføre en lang rekke prosjekter, og prosjektet om militær mobilitet er ett av dem. Dette prosjektet omfatter både nedbygging av byråkratiske hindre for å enklere kunne forflytte militære styrker og militært materiell, men også samferdsels- og infrastrukturtiltak, herunder å utbedre infrastruktur som kan utgjøre flaskehalser for militær mobilitet.

I en pressemelding våren 2021 viste Solberg-regjeringen til følgende:

«6. mai vedtok EUs forsvarsministre at Norge, USA og Canada som første tredjepartsland kan få delta i EUs prosjekt om militær mobilitet. Dette er første gang siden EU lanserte Permanent Structured Cooperation (PESCO) i desember 2017 at ikke-medlemsland får delta i et pågående PESCO-prosjekt. En rådsbestemmelse fra november 2020 åpner for dette. Med bakgrunn i den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har forbedret evne til militær mobilitet på tvers av landegrensene fått høy prioritet i de fleste europeiske land. Det jobbes med flere konkrete initiativer, både i EU og NATO og i den nordiske samarbeidsrammen, for å sikre gode løsninger.»

I Prop. 1 S (2023-2024), Prop. 1 S (2022-2023) og Prop. 87 S (2023-2024) viser regjeringen til at Norge stadig deltar i PESCO-prosjektet for militær mobilitet. Samtidig er regjeringens omtale av PESCO i de tre proposisjonene svært lite konkret. Regjeringen omtaler videre i svært liten grad hvordan Norge deltar i prosjektet for militær mobilitet, herunder prosjektets fremdrift, og omtalen er ellers kun svært kort og nøktern. Spørsmål knyttet til militær mobilitet i Norden er ytterligere aktualisert etter Finlands og Sveriges inntreden i NATO, da norske havner og flybaser vil bli avgjørende for mottak av allierte styrker til våre nordiske naboland.

Svar:

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 2339 av samme dato.

EU besitter flere instrumenter som er viktige for militær mobilitet, og har tatt en aktiv rolle særlig med hensyn til harmonisering av prosedyrene for militære

grensepasseringer, toll og oppgradering av infrastruktur i Europa. Arbeidet foregår i regi av henholdsvis PESCO-prosjektet om militær mobilitet, European Defence Agency og Kommisjonen, og Norge deltar i de to førstnevnte. Samarbeidet mellom EU og NATO innenfor militær mobilitet er viktig for å løse langsiktige utfordringer innenfor standardisering, kapasitetsbygging, harmonisering og forenkling av regelverk og prosedyrer og utarbeidelse av militære behov som kan informere langsiktig utvikling av infrastruktur. Siden starten rundt 2018 er konkrete resultater oppnådd, inkludert prosedyrer for militære grensepasseringer i land- og luftdomenet, etablering av et nettverk av nasjonale kontaktpunkter for militær mobilitet og utarbeidelse av nasjonale planer for militær mobilitet.

Nye prosedyrer og nasjonale kontaktpunkter forenkler planlegging og gjennomføring av øvelser og daglige operasjoner. Et eksempel på hva dette betyr for

Norge er endringer i prosedyrer og kontaktpunkt for diplomatisk klarering for utenlandske fartøy, fly og avdelinger. Dette håndteres i Norge av Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH). Dette er områder som deltakelsen i PESCO-prosjektet om militær mobilitet har bidratt til å bedre.

Den langsiktige utviklingen av Forsvaret og hvilke kapabiliteter som prioriteres i den nylig vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren påvirkes av flere forhold, blant annet behov utledet fra nasjonale forsvarsplaner, kapabilitetsmålene til nasjonene i NATOs forsvarsplanleggingsprosess og nye behov relatert til endringer i det sikkerhetspolitiske bildet i våre nærområder. Samarbeidet i EU har liten direkte innvirkning på vurderingene bak, og strukturbeslutninger i, langtidsplanen, men er en del av et langsiktig arbeid hvor nasjonale tiltak, alliansesamarbeidet og EU-initiativer samlet gir resultater for bedret militær mobilitet.

SPØRSMÅL NR. 2339

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 26. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

I hvilken grad omfatter PESCO-prosjektet om militær mobilitet konkrete prosjekter i Norge og Norden, og hva er statsrådets vurdering av mulighetene for at prosjektet evt. kan bidra til å finansiere utbedring av infrastruktur i Norge, særlig sett i lys av Sverige og Finlands inntreden i NATO og behovet for allierte forsterkninger via Norge?

BEGRUNNELSE:

Våren 2021 annonserte Solberg-regjeringen at Norge skal delta i et prosjekt om militær mobilitet under EU-samarbeidet PESCO.

PESCO er et frivillig forsvarssamarbeid mellom EUs medlemsland, og ble formelt vedtatt i 2017. PESCO legger til rette for at land som ønsker og evner å være med, sammen kan utvikle eksempelvis militært materiell, investere i felles prosjekter eller i samarbeid fatte tiltak for å styrke beredskapen. PESCO har vedtatt å gjennomføre en lang rekke prosjekter, og prosjektet om militær mobilitet er ett av dem. Dette prosjektet omfatter både nedbygging av byråkratiske hindre for å enklere kunne forflytte militære styrker og militært materiell, men også samferdsels- og

infrastrukturtiltak, herunder å utbedre infrastruktur som kan utgjøre flaskehals for militær mobilitet.

I en pressemelding våren 2021 viste Solberg-regjeringen til følgende:

«6. mai vedtok EUs forsvarsministre at Norge, USA og Canada som første tredjepartsland kan få delta i EUs prosjekt om militær mobilitet.

Dette er første gang siden EU lanserte Permanent Structured Cooperation (PESCO) i desember 2017 at ikke-medlemsland får delta i et pågående PESCO-prosjekt. En rådsbestemmelse fra november 2020 åpner for dette. Med bakgrunn i den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har forbedret evne til militær mobilitet på tvers av landegrensene fått høy prioritet i de fleste europeiske land. Det jobbes med flere konkrete initiativer, både i EU og NATO og i den nordiske samarbeidsrammen, for å sikre gode løsninger.»

I Prop. 1 S (2023-2024), Prop. 1 S (2022-2023) og Prop. 87 S (2023-2024) viser regjeringen til at Norge stadig deltar i PESCO-prosjektet for militær mobilitet. Samtidig er regjeringens omtale av PESCO i de tre proposisjonene svært lite konkret. Regjeringen omtaler videre i svært liten grad hvordan Norge deltar i prosjektet for militær mobilitet, herunder prosjektets fremdrift, og omtalen er ellers kun svært kort og nøktern. Spørsmål knyttet til militær

mobilitet i Norden er ytterligere aktualisert etter Finlands og Sveriges inntreden i NATO, da norske havner og flybaser vil bli avgjørende for mottak av allierte styrker til våre nordiske naboland.

Svar:

Militær mobilitet har i dagens sikkerhetspolitiske situasjon høy aktualitet, og arbeidet tas fremover i både NATO, NORDEFCO og EU. Norge deltar aktivt i dette arbeidet. Det er i første rekke NATO som har behov for å forflytte store styrker i Europa, og som har den sentrale rollen i forbindelse med å styrke den militære mobiliteten i Europa. Militær mobilitet har også høy prioritet i Norden i lys av finsk og svensk NATO-medlemskap, og tas fremover i NORDEFCO.

EU besitter flere instrumenter som er viktige for militær mobilitet, og har tatt en aktiv rolle særlig med hensyn til harmonisering av prosedyrene for militære grensepasseringer, toll og oppgradering av infrastruktur i Europa. Arbeidet foregår i regi av henholdsvis PESCO-prosjektet om militær mobilitet, European Defence Agency og Kommisjonen, og Norge deltar i de to førstnevnte. Siden starten rundt 2018 er konkrete resultater oppnådd, inkludert prosedyrer for militære grensepasseringer i land- og luftdomenet, etablering av et nettverk av nasjonale kontaktpunkter for militær mobilitet og utarbeidelse av nasjonale planer for militær mobilitet. Oppgradering av infrastruktur skjer i første rekke innenfor EUs program for utbedring av transportsystemet i Europa (TEN-T) som forvaltes av Kommisjonen, og hvor det er avsatt midler for infrastruktur som kan brukes for sivil/

militære formål. Norge deltar imidlertid ikke på finansieringssiden i TEN-T, og eventuelle infrastrukturprosjekter på norsk side må finansieres nasjonalt.

Finsk og svensk inntreden i NATO stiller økte krav til militær mobilitet i en regional sammenheng, og hvor Norge i større grad får rollen som transittland for allierte styrker som skal til øvrige deler av Norden. Mye av fokuset i NORDEFCO fremover er derfor knyttet til vurdering av konkrete samarbeidsmuligheter innenfor forflytning og understøttelse av styrker. Arbeidet følges aktivt opp på norsk side, basert på nært samarbeid mellom militær og sivil sektor. På møtet i Bodø 20. juni ba regjeringslederne i Norge, Sverige og Finland sivile og militære myndigheter i de tre landene om å etablere en strategisk transportkorridor gjennom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland. Formålet er å sikre militær mobilitet for allierte forsterkninger og militær logistikk. Dette vil møte de militære behovene, men også behovene for forsyningssikkerhet og grunnleggende samfunnsfunksjoner i krise og krig.

I Nasjonal transportplan 2025-2036 tar regjeringen flere grep for å tilpasse transportsektoren til en ny sikkerhetspolitisk hverdag. Flere prosjekter og tiltak i planperioden vil understøtte både samfunnsikkerheten og det militære forsvaret av Norge og NATO, inkludert fokus på vest-øst akse i Norden, krav i forbindelse med fredstidsøvelser og sivil-militær koordinering.

Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) har rollen som Norges nasjonale kontaktpunkt for militær mobilitet. Militær mobilitet i Norden inngår også som sentrale målsettinger for øvelser, inkludert i forbindelse med vårens storøvelse Nordic Response 2024.

SPØRSMÅL NR. 2340

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener samferdselsministeren at det er fornuftig at anløpet på Norges mest trafikkerte fergestrekning går inn i sentrum av Moss eller vil statsråden se på alternative anløp slik at fergetrafikken ikke skaper så store trafikale utfordringer?

BEGRUNNELSE:

Trafikken Bastøfergen medfører skaper store utfordringer for Moss noe statsråden er godt kjent med. Det at anløpet er midt i Moss sentrum bidrar i stor grad til de trafikale utfordringene vi har i Moss. Det å få flyttet anløpet ut av sentrum i Moss ville kunne lette trafikksituasjonen betydelig.

Svar:

Det er betydelig trafikk fra ferja gjennom Moss på om lag 5 000 ÅDT (hvorav 20 pst er tungbiler). Ferjetrafikken kommer støtvis og skaper kø. Totaltrafikken på rv. 19 etter Kanalbrua er på om lag 25 000 ÅDT. Det betyr at lokaltrafikken utgjør en betydelig del av den samlede trafikken i Moss.

Det pågår arbeid med kommunedelplan med konsekvensutredning for rv. 19. Det utredes flere alternative løsninger. Det er besluttet rammer for planarbeidet. Samfunns målet for utredningsarbeidet er:

«I år 2040 er det utviklet transportløsninger som påfører byområdet små miljøproblemer, samtidig som det er gode koblinger mellom transportnettverkene».

Effektmålene for arbeidet handler om redusert støy- og luftforurensning, bedre trafiksikkerhet, bedre framkommelighet for nærings- og gjennomgangstrafikk

ken, å minimere inngrep i verdifulle områder, løsninger for gående og syklende og bedre framkommelighet for kollektivtransporten. Det skal arbeides for løsninger som ikke er til hinder for by- og stedsutvikling i Moss.

Videre skal framtidig løsning for rv. 19 i minst mulig grad utgjøre en barriere mellom viktige målepunkt i sentrum, herunder mellom bykjernen og ny jernbanestasjon.

Statens vegvesen har utredet flytting av ferjeleiet ut av sentrum gjennom KVVU i 2014 og i en utredning fra 2019. Den gang ble dagens plassering anbefalt videreført av Statens vegvesen.

I planprogrammet for kommunedelplanen, fastsatt 21. juni 2022, har Statens vegvesen sagt de vil gjøre en vurdering av en ny plassering av ferjeleie i Moss. Grunnlaget for dette er den tidligere nevnte utredningen om ferjeleiet fra 2019. Statens vegvesen vil gjøre en ny vurdering av veiutformingen og en trafikkanalyse som viser hvordan dette vil påvirke trafikkstrømmene i Moss og på rv.19.

SPØRSMÅL NR. 2341

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Anser kommunal- og distriktsministeren eiendomsskatt som en sosial rettferdig beskatningsform?

BEGRUNNELSE:

Eiendomsskatt rammer etter Fremskrittspartiets syn veldig usosialt. Boligverdien din gjenspeiler ikke nødvendigvis inntektene dine. Eiendomsskatt er også en dobbeltbeskatning. Derfor har Fremskrittspartiet gjentatte ganger foreslått å avvikle hele beskatningen ved å fjerne lov om eiendomsskatt.

Svar:

Eiendomsskatten er en årlig kommunal skatt på fast eiendoms omsetningsverdi uten fradrag for gjeld. Kommunene bestemmer selv om de vil skrive ut eiendomsskatt eller ikke, og kommunene kan også, innenfor nærmere angitte kategorier av eiendommer, bestemme hvilke eiendommer som skal omfattes av eiendomsskatten.

Eiendomsskatten omtales ofte som en objektskatt, fordi eierens inntekter, gjeld og formue for øvrig er uten betydning for skattens størrelse og er følgelig ikke avhen-

gig av eierens inntekts- og kontantstrømsituasjon. Eiendomsskatt er en vesentlig mer utbredt eierbeskatning i mange andre OECD land enn Norge. Det er lokalpolitikkerne i kommunene som i tråd med det lokale folkestyre bestemmer om og i en viss grad på hvilken måte eiendomsskatt skal ilegges.

For bolig- og fritidseiendom gis et fradrag for en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 pst. Den maksimale skattesatsen for bolig- og fritidseiendom (4 pst.) er lavere enn for annen eiendom (7 pst.). Videre har kommunene anledning til å vedta bruk av et bunnfradrag for bolig- og fritidseiendom. Dette bunnfradraget gis i form av fast beløp per boenhet. Bunnfradraget har derfor relativt større betydning for lavere boligverdier – og innebærer et progressivt element i eiendomsskatten. Av de 250 kommunene som har eiendomsskatt på bolig og fritidseiendom i hele eller deler av kommunen i 2024, er det 84 kommuner som benytter seg av denne muligheten.

Eiendomsskatteloven § 25 åpner for utsettelse med betaling av eiendomsskatten. Dette kan være aktuelt i forbindelse ved mer forbigående betalingsproblemer. I § 28 gis det adgang til å sette ned eller ettergi skatten, hvor særlige grunner gjør «at det kom til å verta sær urimeleg om heile eignedomsskatten vart innkravd». I en slik vurde-

ring vil det være relevant å vektlegge eierens formues- og inntektsforhold for øvrig. Villkårene er imidlertid relativt strenge, og bestemmelsen kan ses på som en sikkerhetsventil.

Regjeringen ønsker ingen statlig eiendomsskatt som flere har tatt til orde for.

SPØRSMÅL NR. 2342

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland

Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at prioritere pasienter får time raskere til radiologiske undersøkelser, og vil statsråden vurdere at private aktører også kan undersøke pasienter som er i et behandlingsløp?

BEGRUNNELSE:

De økende ventetidene påvirker også de som venter på undersøkelser som CT og røntgen, blant annet på grunn av mangel på radiologer. Pasienter som får beskjed om at de er "prioritert innen 4 uker" må likevel vente over dobbelt så lenge på nødvendige undersøkelser. For de som allerede er i et pakkeforløp, for eksempel etter en kreftdiagnose, er det heller ikke mulig å bruke kapasiteten hos private aktører, da blant annet UniLabs ikke vil ta imot pasienter som er i behandling. Samtidig er det ikke mulig for pasientene å få videre behandling uten nødvendige radiologiske undersøkelser i forkant. Det medfører at mange må vente unødvendig lenge på behandling de vet at de trenger.

Svar:

Å redusere ventetidene står helt øverst på min dagsorden. Den 13. mai lanserte jeg derfor Ventetidsløftet, som er en historisk satsing for å få ned ventetiden i vår offentlige helsetjeneste. Gjennom Ventetidsløftet har regjeringen, arbeidsgiver- og arbeidstaker-organisasjonene og de regionale helseforetakene inngått et partnerskap med sikte på å sørge for en nedgang i gjennomsnittlig ventetid i 2024 og 2025. Dette slik at vi i perioden skal få en markant reduksjon i ventetidene, og som igjen vil legge til rette for å nå de langsiktige målene definert i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

De regionale helseforetakene er ansvarlige for å sikre forsvarlige tjenester og at pasientene opplever akseptable ventetider. Private aktører, både ideelle og kommersielle, kan også bidra til å redusere ventetidene. Bruk av private aktører skal skje etter avtale med de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 2343

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 24. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er nesten daglig problemer med jernbanen. Innstillinger og signalfeil skulle bli historie når nytt signalsystem

(ERTMS) er på plass, men forsinkelsene baller på seg og nå er ifølge Bane Nor alt oppe i luften og nye planer må legges.

Signalsystemet på Oslo S er utdatert, det skal kunne levetidsforlenges til ERTMS er på plass i 2034 etter gjeldende plan, men hva skjer når ERTMS ikke blir klart i 2034, og når utløper forventet teknisk levetid for dagens signalanlegg på Oslo S?

BEGRUNNELSE:

I svar på budsjettspørsmål 83 i forbindelse med RNB 2024, opplyser Samferdselsdepartementet at signalsystemet som drifter Oslo S kan levetidsforlenges gjennom målrettede tiltak, frem til ERTMS skal innføres i perioden 2032-2034. I henhold til gjeldende Nasjonal Signalplan 2023 skal ERTMS tas i bruk på Oslo S i 2034.

Halvannen uke før dette svaret kom til Stortinget, 24. mai, hadde imidlertid Bane Nor informert SD om at hele ERTMS-prosjektet må gjennomgås på nytt og at det må legges en ny plan. Det er betydelig risiko for at planlagte tilbudsforbedringer på jernbanen forsinkes ytterligere.

Danmark har utsatt sin plan med tre år.

Det er ingenting som tyder på at Oslo S vil ha nytt signalsystem på plass i 2034.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 2114 fra Stortinget, hvor jeg opplyser om at Bane NOR må, i samråd med Jernbanedirektoratet, Norske tog AS og Statens jernbanetilsyn, utarbeide en revidert plan som sørger for at vi får opprettholdt togtilbudet, gjennomført planlagte tilbudsforbedringer og sikret god kostnadskontroll. I denne replanlegging vil det også bli gjort vurderinger av når ERTMS kan tas i bruk på ulike banestrekninger.

Bane NOR opplyser at den tekniske levetiden for signalanleggene på Oslo S ikke er absolutt. Ved systematisk vedlikehold og videreføring av avtaler med vedlikeholds- og systemleverandører er det mulig å sikre tilgang på reservedeler og reparasjon av disse slik at signalanleggene vil kunne driftes i flere år etter 2034, om det skulle vise seg nødvendig.

Jeg vil ifm. statsbudsjettet for 2025 komme tilbake til Stortinget med en oppdatert redegjørelse for prosjektet og vurderinger av ev. konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 2344

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 26. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Mener statsråden at kommunelovens regler i tilstrekkelig grad ivaretar det politiske mindretallet i et kommunestyre sin adgang til å stille spørsmål ved interpellasjon, eller vil statsråden ta initiativ til en lovendring for å utvide kommunestyrerepresentanters rett til å avgjøre interpellasjoners innhold og utforming?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller er kjent med en sak fra kommunestyret i Gran kommune i Innlandet, hvor en representant fra Fremskrittspartiet måtte endre teksten for en interpellasjon to ganger før den ble tillatt fremmet i kommunestyret. Kommunikasjonen rundt dette skal dels ha foregått på e-post og dels muntlig via telefon. Den interpellasjonen som til slutt ble fremmet i kommunestyret, var vesentlig modifisert fra den opprinnelige interpellasjonen som var ønsket fremmet.

Det antas at kommunens krav til interpellasjonens innhold og utforming er i tråd med kommuneloven, og at de bygger på departementets tolkningsuttalelse av 19.08.21. Det som ønskes besvart er om statsråden mener gjeldende kommunelov – med tilhørende tolkningspraksis – er et regelverk som i tilstrekkelig grad ivaretar det politiske mindretallet i et kommunestyre sin adgang til å stille spørsmål ved interpellasjon. Det bes også om en tilbakemelding på om statsråden vil ta initiativ til en lovendring for å utvide kommunestyrerepresentanters rett til å avgjøre interpellasjoners innhold og utforming.

Svar:

Kommunelova har ikkje konkret regulering der uttrykket «interpellasjon» er brukt. Det er dei ordinære saksbehandlingsreglane som gjeld. Dette vil særleg vere reglane om retten til å stille spørsmål. I forarbeida til kommunelova, Prop. 46 L (2017-2018), er likevel «interpellasjonar»

omtalt, og bruken av føresegnene i kommunelova på «interpellasjonar» er forklarte.

Kommunelova gir medlemmer av eit folkevald organ vid rett til å stille spørsmål til leiaren, jf. kommunelova § 11-2 fjerde ledd. Dette kan vere både førehandsinnmeldte spørsmål og spørsmål undervegs i møtet, og det kan også vere om saker som ikkje er på sakslista. Her har lova svært få grenser. Slike spørsmål, som i nokre tilfelle vert kalla

«interpellasjonar», skal ikkje innehalde forslag til vedtak som organet skal votere over. Dersom spørsmålet eller interpellasjonen som nokon ønskjer å fremme, inneheld eit forslag, så skal spørsmålet sjåast som ei sak i staden og bli behandla etter reglane om innkalling og saksliste i kommunelova § 11-3 fyrste ledd.

Det er per i dag ikkje planar om å foreslå endringar i dei reglane kommunelova har om dette.

SPØRSMÅL NR. 2345

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til statsrådens svar på spørsmål om Rogfast, dokument nr. 15:2217 (2023-2024). Jeg har forståelse for at det kan glippe i svarene når man stiller mange spørsmål i en setning, så jeg gjentar det spørsmålet jeg opplever manglet svar.

Vil det være bilistene som må ta regningen i form av økte bompenger eller forlenget bompengerperiode, av kostnadsøkningene ved kontraktene omtalt i forrige spørsmål?

finansieres med statlige midler. Bilistene vil derfor ikke bli belastet for eventuelle kostnadsøkninger i prosjektet.

Svar:

Svaret på Stortingsrepresentant Steffensens sitt oppfølgingsspørsmål går fram av Stortingets behandling av Stortingsproposisjonen «Auka finansieringsbehov og revidert framdriftsplan for E39 Rogfast i Rogaland og justering i vedtekne rammer for rv 13 Ryfast i Rogaland».

Stortinget, inkl. Fremskrittspartiet, sluttet seg til økt finansieringsbehov og revidert fremdriftsplan for E39 Rogfast i behandlingen av Prop. 54 S (2020–2021), jf. Innst. 150 S (2020–2021). Den reviderte styringsrammen ble fastsatt til 20 600 mill. kr (2020-kr), og den reviderte kostnadsrammen ble fastsatt til 24 800 mill.kr (2020-kr). Den statlige andelen i prosjektet ble økt fra om lag 21 pst. til 40 pst. Det statlige bidraget innenfor styringsrammen ble fastsatt til 8 240 mill. kr (2020-kr). Bompengeselskapets bidrag til prosjektet ble samtidig avgrenset til maksimalt 12 360 mill. kr (2020-kr) på grunn av avgrensningen i den fylkeskommunale bompengerantien. Det ble videre lagt til grunn at dersom projektkostnadene blir høyere enn den reviderte styringsrammen, skal dette i sin helhet

SPØRSMÅL NR. 2346

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 26. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden fremskaffe oversikt over utviklingen i antall drepte i trafikken de siste 5 årene, 2018-2023, samt en oversikt over standard og fartsgrense på de forskjellige ulykkesveiene, i tillegg til oversikt over hva dødsulykkene skyldes, eks. rus, møteulykker, høy fart osv.?

Svar:

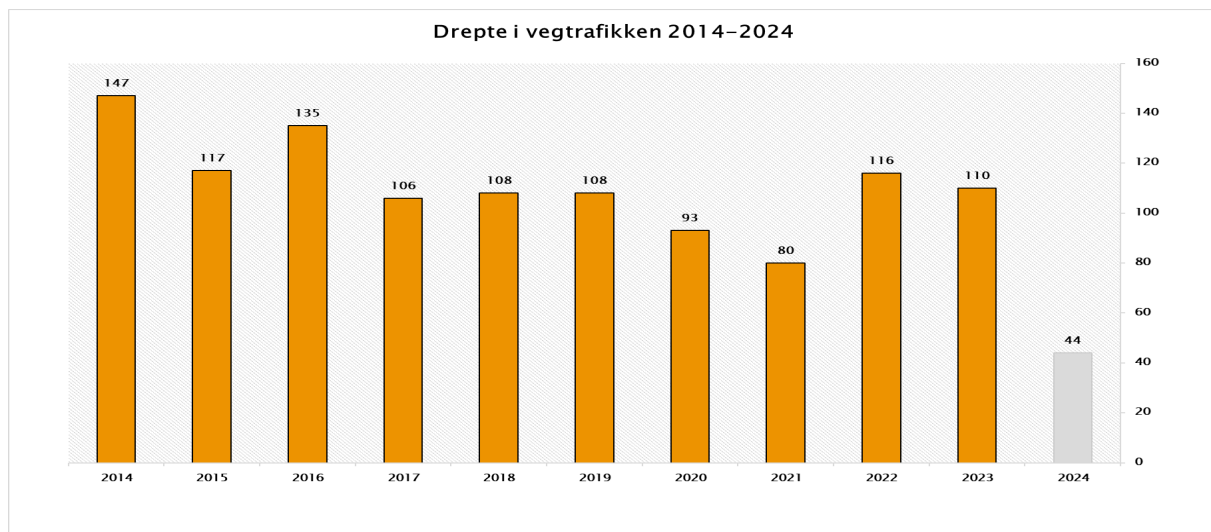
I 2023 omkom 110 personer i trafikken. Så langt i år (pr 20.06.2024) er 44 personer drept i trafikken.

Statens vegvesen utfører dybdeanalyser av alle dødsulykkene på vegene. Disse analysene er basert på Statens vegvesens egne undersøkelser og informasjon fra politiet om vegforhold, kjøretøy og involverte trafikanter, inkl. obduksjonsrapporter. Vegvesenets årsrapport summerer opp alle medvirkende faktorer til at ulykkene skjer.

Årsrapporten fra 2022 ligger her: <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/bitstream/handle/11250/3103188/171123%20SVV%20rapport%20936.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Forsinkelser i obduksjonsarbeidet gjør at ikke alle ulykkene for 2023 er analysert ennå.

Årsrapporten for 2022 viser følgende oppsummerende tabell:

Medvirkende faktorer	Andel av alle dødsulykker										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Gj.snitt
Faktorer knyttet til trafikant:											
Manglende førerdyktighet	46 %	47 %	48 %	50 %	43 %	52 %	55 %	46 %	42 %	42 %	47 %
Høy fart etter forholdene / godt over fartsgrensen	35 %	23 %	34 %	35 %	31 %	41 %	40 %	35 %	32 %	29 %	33 %
Ruspåvirkning	16 %	21 %	22 %	23 %	20 %	34 %	20 %	26 %	18 %	20 %	22 %
Tretthet/sovning	15 %	16 %	10 %	8 %	14 %	13 %	26 %	16 %	13 %	13 %	14 %
Sykdom	17 %	17 %	12 %	9 %	17 %	10 %	17 %	8 %	8 %	9 %	13 %
Mistanke om selvalgt ulykke	4 %	9 %	2 %	4 %	7 %	6 %	8 %	10 %	15 %	8 %	7 %
Faktorer knyttet til veg og vegmiljø	24 %	21 %	35 %	33 %	32 %	28 %	35 %	36 %	24 %	21 %	28 %
Faktorer knyttet til involverte kjøretøy	29 %	17 %	32 %	34 %	26 %	32 %	23 %	22 %	18 %	15 %	25 %
Faktorer knyttet til ytre forhold	23 %	14 %	25 %	14 %	18 %	15 %	26 %	24 %	20 %	17 %	19 %

Tabell 2: Andel av dødsulykkene i perioden 2013 – 2022 hvor faktorer knyttet til trafikant, vegforhold, kjøretøy eller ytre forhold i ulik grad kan ha medvirket til ulykken

Tabellen viser eksempelvis at i 22 % av alle dødsulykker har rus vært en medvirkende faktor til at ulykken har skjedd. Det er viktig å påpeke at det i mange ulykker er flere av faktorene i tabellen som er medvirkende samtidig (for eksempel høy fart og rus).

Når det gjelder vegforhold, er det i 28 % av ulykkene påpekt faktorer ved veg og vegmiljø som medvirkende

til at ulykken har skjedd. Dette er eksempelvis krappe overraskende kurver, dårlig skilting, mangelfull stoppsikt etc. Disse faktorene er ofte kombinert med førerfeil, som for eksempel høy fart og distraksjon.

Fartsgrenser

Antall av Uhellsgruppe Radetiketter	Kolo											Totalsum
	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110		
0 - 9 Andre uhell		4	4	7	2	1	13	3				34
10 - 19 Samme kjøreretning		1		4	1	1	10		3	1		21
20 - 29 Møteulykke			4	12	29	34	122	8		3		212
30 - 69 Kryssulykke		4	8	6	1	6	14	2				41
70 - 89 Fotgjenger ulykke	1	16	9	18	5	5	15	1		2		72
90 - 99 Utforkjøring		5	1	30	27	15	102	2	1			183
Totalsum	1	30	26	77	65	62	276	16	4	6		563

Tabellen over viser dødsulykkene i perioden 2017-2022 fordelt på uhellskoder og fartsgrensen på streknin-gene. Som tabellen viser, skjer det flest dødsulykker i 80-sone (276 ulykker). Med generell fartsgrense på 80 km/t utenfor tettbebygd strøk, vil mye av vegnettet falle inn under denne kategorien. Fotgjengerulykkene er jevnere spredd utover de ulike fartsgrensene enn møte- og utforkjøringsulykkene.

Møteulykker er den største utfordringen på riksvegnettet og utforkjøringsulykker på fylkesvegnettet. Det er betydelig høyere risiko for trafikkulykker på fylkesvegnettet sammenlignet med riksvegnettet. På kommunale veger er det i større grad ulykker med syklist og fotgjengere.

Statens vegvesens dybdeanalyse av dødsulykker i vegtrafikken i 2023 vil foreligge i oktober/november 2024.

SPØRSMÅL NR. 2347

Innlevert 19. juni 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 28. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre hvordan man skal forstå utlendingslovens krav til at en amerikansk statsborger som søker oppholdstillatelse for familieinnvandring til Norge ikke kan arbeide her mens søknaden behandles, dersom arbeidet utføres for arbeidsgiver i USA via Internett slik at søker ikke inngår i det norske arbeidsmarkedet og således arbeider som om vedkommende befinner seg på amerikansk territorium?

Svar:

Det følger av utlendingsloven § 55 at en utlending som skal arbeide i Norge, må ha en oppholdstillatelse. Oppholdstillatelsen må som en klar hovedregel være gitt før

oppstart av arbeidet i Norge. Dette gjelder i utgangspunktet også for arbeid i Norge for en utenlandsk arbeidsgiver.

Den konkrete anvendelsen av regelverket i enkelt-saker foretas av Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE). UDI har gitt særskilt informasjon om fjernarbeid i Norge på sine nettsider.

SPØRSMÅL NR. 2348**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 27. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Regjeringen har avvirket heistilskuddet til borettslag og sameier. Dette ga flere mennesker med funksjonsnedsettelse mulighet til å bli boende i egne boliger, for eksempel etter å ha vært utsatt for ulykker eller sykdom.

Har regjeringen oversikt over hvor mange som siden regjeringens stans i tilskuddet har måttet flytte fra hjemmene sine pga. mangel på universell utforming i form av heis, og vil regjeringen sørge for å gjeninnføre tilskuddet for budsjettet i 2025?

Svar:

Tilskot til prosjektering og installering av heis blei avvirket i statsbudsjettet for 2023. I 2022 som var det siste året Husbanken gav tilsegn om tilskot til heis, ga dei tilsegn til tilskot for 45 millionar kroner til etterinstallering av 24 heisar til totalt 452 bustadar. Husbanken prioriterte søknader frå sameigar og burettslag kor ein stor del av bebuarane var over 60 år. I 2022 gav Husbanken òg tilsegn

om tilskot til prosjektering av 25 heisar i bygg med 247 bustader.

Bilete er nok meir samansett enn representanten vil ha det til. Folk kan flytte av mange grunnar, så det er ikkje mogleg å seie noko om eventuelle konsekvensar av endringa. Det er andre kvalitetar ved bustaden enn heis som gjer det mogleg å bli buande heime når funksjonsevna reduserast. Eg er opptatt av at kvar enkelt gjer gode grep og planlegg eigen busituasjon for alderdommen, men eg er òg opptatt at det offentlege skal leggje til rette for at den enkelte skal kunne gjere gode val. Fleire eigna bustader i heile landet er eit sentralt tiltak i Bustadmeldinga. I meldinga viser vi til at regjeringa mellom anna vil gi kommunane betre rettleiing i å planleggje for bustader til eldre og at vi vil fornye Husbanken sitt lån til livsløpsbustader. På oppdrag frå helse- og omsorgsministeren og meg iverksett no Husbanken «Eldrebustadprogrammet». Programmet skal gjelde i fire år og det inneheld ei rekke tiltak som samla skal bidra til fleire eigna bustader for eldre. Regjeringa har ikkje planar om å gjeninnføre tilskotet til heis i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2349**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en hensiktsmessig gjennomgang av Politidirektoratets virksomhet, med spesielt fokus på samhandlingskultur og trygghet for varslere, samt evaluere om antall ansatte er på et uforsvarlig høyt nivå?

BEGRUNNELSE:

Politidirektoratet ble opprettet 1. januar 2001. Etter 23 års virksomhet har direktoratet 288,5 årsverk og er nesten 20 ganger så stort som politiavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet. Direktoratet er adskilt fra departementet, og det synes som dets mandat har endret og utviklet seg uten forankring i Stortinget. Direktoratet er en stor og mektig organisasjon i politiet, og etter 23 års

virksomhet bør det være naturlig å vurdere en gjennomgang av virksomheten. Det er en kjent sak, blant annet fra oppslag i VG og Politiforum, at direktoratet ikke er i stand til å håndtere varslingssaker på en tilfredsstillende måte, samt at samhandlingskultur og personellhåndtering synes å være sterkt kritikkverdig.

Svar:

Regjeringen har besluttet å opprette et uavhengig varslingsombud for politietaten. Varslingsombudet er lagt til Statens sivilrettsforvaltning på Hamar, og starter opp arbeidet 1. juli 2024. Varslingsombudet skal vurdere en definert type interne varslingssaker fastsatt i et eget mandat. Mandatet er utarbeidet i samarbeid mellom Justis- og

beredskapsdepartementet, fagforeningene, vernetjenesten, Politidirektoratet og Statens sivilrettsforvaltning. Dette er et viktig tiltak. Ansatte i politiet skal ha et godt yringsklima, og regjeringen er opptatt av at det skal være trygt for ansatte i politiet å si fra om uønskede hendelser og kritikverdige forhold på arbeidsplassen.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet har i vår regjeringsplattform nedfelt at vi vil

«Gjennomgå Politidirektoratets oppgaver, mandat og ressursar for å sikre at innretninga på arbeidet deira er hensiktsmessig organisert, og vurdere å omfordele oppgaver til Justisdepartementet, særorgan og politidistrikt, og omfanget av Politidirektoratets avgjerdsrett».

Etter at vi kom i regjering ga vi i oppdrag til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) fikk i oppdrag å foreta denne gjennomgangen. Rapport fra gjennomgangen ble levert i mars 2023, jf. DFØ-rapport 2023:3 Direktorsrollen i utvikling – En gjennomgang av Politidirektoratet. Arbeidet med oppfølging av rapporten pågår i både Politidirektoratet (POD) og Justis- og bered-

skapsdepartementet. Flere endringer er allerede gjennomført, blant annet ved å flytte enkelte oppgaver til bl.a. særorganer.

Regjeringen har sørget for å opprette et eget budsjettkapittel for POD, jf. prop. 1 S (2022-2023) for å skaffe en bedre oversikt over direktoratets utgifter. Regjeringen ønsker å redusere sentralt byråkrati og har derfor foreslått å redusere PODs budsjett med totalt 45,6 mill. kroner i 2023 og 2024.

Regjeringen prioriterer arbeidet med kultur og ledelse i politiet høyt. Jeg har derfor bedt DFØ utarbeide en oversikt – en statusbeskrivelse – over hva POD og resten av politietaten har gjort for å følge opp Stortingets innstilling ved behandlingen av nærpolitireformen (Prop. 61 LS (2014-2015) og Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi) nå DFØs, anbefalinger i statusrapporten om kultur, holdninger og ledelse fra 2017, jf. DFØ-rapport 2024: 2 Kultur og ledelse i politiet. Rapporten er et nyttig verktøy i politiets videre arbeid med kultur og ledelse.

SPØRSMÅL NR. 2350

Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 28. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren ta initiativ til å gjennomgå praksis og retningslinjer for korleis menneskelege omsyn og skjønn blir vurdert i saker som gjeld opphaldsløyeve for personar utan avklart identitet som har levd lenge i Noreg, slik at ein i større grad kan vektlegge butid, familierelasjonar og tilknytning til Noreg og finne ein praksis som gjer at folk slepp å leve eit heilt liv i uvisse om framtida, slik vi no seinast ser i ei aktuell sak i Bremanger kommune i Vestland?

BEGRUNNELSE:

Nylig har endå ei sak der godt integrerte enkeltmenneske utan avklart identitet blir tvungne til å forlate lokalsamfunnet der dei bur og høyrer til, vekt stort engasjement – denne gong i Bremanger kommune i Vestland, jmf. mellom anna Fjordenes Tidende 20. juni.

Desse sakene vekker stort engasjement fordi det er snakk om folk som har budd i Noreg over lang tid og er godt integrert. I saka i Bremanger har den aktuelle personen budd i bygda i 16 år.

Det er viktig å vite kven som oppheld seg i Noreg. Men ein må samtidig klare å finne verdige løysingar for menneske som har vore tiår i Noreg etter å ha rømt i all hast frå krig og konflikt, og der situasjonen i heimlandet gjer at det framleis ikkje er mulig å stadfeste sikker identitet – utan at dei personane det angår kan lastast for det.

Eg vil peike på at det finst opning i utlendingslova for å gi opphald på grunnlag av sterke menneskelege omsyn. Utlendingsstyresmaktene har høve til å utøve skjønn og vektlegge sterke menneskelige omsyn i slike enkeltsaker som gjeld personar som har venta i årevis på å få avklart sin status og lever eit liv i limbo – som etter underteikna sitt syn ikkje er verdig Noreg og norske verdier.

Svar:

Først vil jeg presisere at jeg ikke kan kommentere enkeltsaken det vises til i begrunnelsen for spørsmålet. Jeg uttaler meg på generelt grunnlag.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om en

asylsøker har et beskyttelsesbehov eller om vilkårene for oppholdstillatelse på annet grunnlag er oppfylt, for eksempel fordi det foreligger sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge.

Den gruppen representanten viser til, som har hatt langvarig opphold i Norge uten oppholdstillatelse, har fått sin sak vurdert av utlendingsmyndighetene. De vil også normalt ha bedt om omgjøring av avslaget, eventuelt kan de be om dette. Noen kan også ha prøvd sakene sine for domstolene, men ikke fått medhold.

Utlendinger som har fått endelig avslag på sine asylsøknader og som ikke har annet grunnlag for opphold, skal forlate Norge. De har en plikt til å forlate landet på eget initiativ og en plikt til å medvirke til å klarlegge sin identitet. For å opprettholde tilliten til et rettfærdig asylsystem, er det viktig at personer som forblir i Norge til tross for at de har fått avslag, ikke kommer bedre ut enn de som retter seg etter avslaget og reiser tilbake til hjemlandet. Dette er et viktig innvandringsregulerende hensyn.

Etter mitt syn balanserer gjeldende regelverk viktige hensyn på en god måte. Jeg ønsker ikke å liberalisere

regelverket slik at denne gruppen får oppholdstillatelse i større grad enn det gjeldende regler og praksis åpner opp for. Jeg mener at det ikke er behov for en slik gjennomgang av praksis og retningslinjer som representanten foreslår.

Departementet har imidlertid 28. mai i år sendt på høring forslag til forskriftsendringer som gjelder saker hvor utlendinger med barn i Norge er besluttet utvist på grunn av brudd på utlendingsloven og der familielivet ikke kan videreføres i utlendingens hjemland. Etter forslaget skal det da som hovedregel ikke utvises, men i stedet gis tilleggstid for å kunne få permanent oppholdstillatelse. Ved vurderingen av om det i stedet skal gis tilleggstid er det relevant å se hen til forelderens integrering i det norske samfunnet gjennom f.eks. langvarig deltakelse i arbeidslivet, utdanning i Norge, norskkunnskaper mv.

Jeg tilføyer at dagens regelverk åpner for å kunne gi oppholdstillatelse dersom det foreligger praktiske hindringer for retur som utlendingen selv ikke rår over. Det forutsetter imidlertid at det ikke er tvil om identiteten og utlendingen må ha bidratt til å muliggjøre retur.

SPØRSMÅL NR. 2351

Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland

Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden bompengetaksten for Ryfast er lagt til et fornuftig nivå, når flere bosatte i området forteller at de ikke har økonomi til å kjøre gjennom traseen, og hvilke alternative løsninger vurderer statsråden for å få ned bompengenivået, som ikke bare vurderer passeringstak for pendlere og forlenget nedbetalingstid?

BEGRUNNELSE:

Rv. 13 Ryfast er en viktig brikke i utviklingen av et ferjefritt vegsamband mellom Ryfylke og Nord-Jæren. Prosjektet ble behandlet i Stortinget 12. juni 2012, jf. Innst. 363 S (2011–2012), og Stortinget vedtok at Ryfast skulle bygges. Det ble vedtatt en bompengefinansiert utbygging, hvor finansieringsplanen omfattet bompenger og lokale tilskudd fra fylkeskommune, kommuner og næringsliv. Kostnaden ble den gang beregnet til å være 5,22 mrd. kroner, hvorav bompenger skulle finansiere hele 4,848 mrd. kroner.

Bompengene ble startet 1. februar 2021. Takstene ble endret senest 8. februar 2024, og for en fossilbil vil det nå koste 197 kroner å kjøre gjennom de to tunnelene om man ikke har bombrikke. Fossilbiler med bombrikke betaler 157,60 kroner, mens elbiler må betale 110,32 kroner. Prisen for tunge kjøretøy er 580 kroner. Ved oppstart av prosjektet var det tenkt at prisen for å kjøre Ryfast skulle være omtrent som for ferjen tunnelen skulle erstatte. Det ble derfor anslått omtrent 100 kroner i bompenger. Siden den gang har ferjeprisene blitt redusert, etter vedtak i Stortinget.

Om lag 2 600 lokalt bosatte bruker traseen daglig, og kostnadene for pendlere fremstår urimelig høye, med en pris på nærmere 80 000 kroner i året i bompenger. Det høye bompengenivået har i dag resultert i at flere bosatte i området forteller at å benytte seg av traseen er en så stor inngripen i deres familieøkonomi at de ikke ser seg råd til det.

Svar:

Stortinget har behandlet takst- og innkrevingsopplegget for rv. 13 Ryfast ved flere anledninger, bl.a. gjennom forutsetningene ved utbygging og finansiering av prosjektet i Prop. 109 S (2011–2012), innkreving- og takstopplegg i Prop. 44 S (2019–2020), justerte rammer for prosjektet i Prop. 54 S (2020–2021) og behandling av økt kostnadsramme i Prop. 59 S (2021–2022). Lokalpolitiske vedtak ligger til grunn for Stortingets behandling.

Jeg har i mitt svar på representantforslag 117 S (2023–2024) redegjort for tiltak som kan bidra til å redusere bompengebelastningen for brukere av Ryfast. Jeg har i mine vurderinger lagt vekt på sårbarheten i prosjektets økonomi, usikkerhet om fremtidig trafikkgrunnlag og risikoen for nedbetaling av bompengelånet. Ettersom representantforslaget i utgangspunktet rettet seg mot storbrukerne og pendlere, er mine vurderinger gjort i samsvar med dette. Jeg har samtidig gått i dialog med garantistene, Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune, for å diskutere tiltakene som ble presentert i svarbrevet til

representantforslaget. Det er opp til de lokale partene å komme med tilbakemelding på forslagene til tiltak for å redusere bompengebelastningen for pendlere. Basert på deres tilbakemelding vil jeg vurdere hvordan Stortingets vedtak i saken best følges opp.

Jeg vil samtidig minne om at staten bidrar til å begrense bompengebelastningen i Ryfast gjennom tilskuddsordningen for reduserte bompenger utenfor de største byområdene. Det er i 2024 bevilget 52,8 mill. kr for å holde takstene på et lavere nivå. I perioden 2021–2024 har Ryfast mottatt om lag hele 198 mill. kr i statlig tilskudd. Dersom ordningen videreføres frem til Ryfast er nedbetalt vil staten bidra med over 1 mrd. kr til reduserte takster i løpet av innkrevingsperioden. Regjeringen har i NTP 2025–2036 prioritert midler til å videreføre ordningen.

Jeg vil også trekke frem at det pågår et arbeid for å sikre innkreving av bompenger fra utenlandske kjøretøy gjennom dialog mellom EØS-landene og EU om EETS-direktivet.

SPØRSMÅL NR. 2352

Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 26. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er Arbeids- og inkluderingsministeren klar over at behandlingsmetodene NAV krever kan være skadelig for ME-syke, og i så fall: Hvorfor krever NAV at ME-syke sendes på rehabilitering der disse metodene anvendes, og kan ministeren garantere at NAV ikke skal avkreve ME-syke behandling som kan øke sykdomsbyrden?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har i Dokument 8:271 S (2021–2022) vedtatt at regjeringen skal sikre at man ivaretar CFS/ME-sykes rett til likebehandling med tanke på krav om hensiktsmessig behandling ved søknad om uføretrygd.

Stortinget har også vedtatt at regjeringen skal sikre at CFS/ME-syke under avklaring ikke blir stilt krav om behandling som er utilgjengelig eller som de får avslag på i det offentlige helsevesenet.

Bakgrunnen for vedtaket var at pasientene presses til behandlinger som kan øke sykdomsbyrden samt krav om behandlinger som ikke er tilgjengelige.

NAVs praksis fortsetter. Undersøkelser viser at ME-pasienter fremdeles blir sendt på rehabilitering som kan øke sykdomsbyrden.

ME-foreningens undersøkelse i 2024 tyder på at det ikke har skjedd endringer i praksis etter Stortingets vedtak, og at NAV fremdeles gir avslag på uføretrygd hvis behandlinger ikke er gjennomført.

NAV har ikke kontroll på effekten og har ikke tall på hvor mange som blir bedre eller kommer i arbeid etter rehabilitering. Undersøkelser viser at størstedelen av deltakerne blir sykere, de fleste langvarig.

Det finnes ingen studier der kardinalsymptomet ved ME, anstrengelsesutløst sykdomsforverring er inklusjonskriterie, som tyder på at gradert treningsbehandling eller kognitiv adferdsterapi har positiv effekt. Tvert imot finnes det mange studier som objektivt dokumenterer at disse metodene er skadelige eller ineffektive.

ME er en kronisk, multisystemisk sykdom det ikke finnes en kur for. En rekke lands helsemyndigheter har gått bort fra å anbefale disse behandlingene, nettopp pga. skadelige effekter.

I utarbeidelsen av NAVs Kunnskapsbank har NAV sett bort fra advarsler mot å kreve disse behandlingene. Innspillene, som kom fra et samlet fagmiljø og pasientforeningen, ble ignorert.

Kravet fra Nav står også i kontrast til Helsedirektoratets veileder for CFS/ME, som ikke gir anbefalinger om disse behandlingene, og som påpeker at de ikke er hensiktsmessige i den forstand at de øker arbeidsevnen.

Det er ikke er hjemmel i regelverket til å stille som vilkår for en ytelse at man gjennomgår behandlingsopplegg som ikke er hensiktsmessig for den enkelte.

Svar:

Det er en aktivitetsplikt knyttet til mottak av sykepenger og arbeidsavklaringspenger. Slike aktiviteter vil typisk være å gjennomgå hensiktsmessig medisinsk behandling eller arbeids-rettete tiltak med sikte på å beholde eller skaffe seg arbeid. For uføretrygd er det et vilkår at man allerede har gjennomgått hensiktsmessig behandling eller andre tiltak uten at evnen til å utføre et inntektsgivende arbeid er bedret.

Behandlingskravet i folketrygdloven er dynamisk. Det vil si at hvilken behandling som anses hensiktsmessig for å bedre arbeids- og inntektsevnen, baseres på helsevesenets vurdering og tilbud i forbindelse med den aktuelle sykdommen.

Som det bl.a. framgår av omtale i St.prp. 1 (2023-2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet (se del II, kap. 2655 Uførhet), er det i dag ingen dokumentert behandling for å kurere CFS/ME. Det er likevel behandlinger og strategier som kan lindre symptomer og bedre funksjonsevnen og livskvaliteten til den enkelte. Når Arbeids- og velferdsetaten vurderer om folketrygdlovens krav til behandling er oppfylt for den enkelte, skal de medisinske opplysningene i saken og fastlegens vurdering danne grunnlaget for denne vurderingen.

Fastlegen skal lage en plan for utredning og behandling sammen med pasienten, og som hovedregel også i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Et behandlingstilbud må være tilpasset den enkeltes tåleevne. Det er på det rene at ME-syke kan være for syke til å nyttiggjøre seg tiltak eller gjennomgå behandling. Både lov og rundskriv tar høyde for dette. Det går også fram av rundskrivet at legen skal vurdere om eventuelle tiltak vil kunne føre til varig forverring. Etaten skal ikke kreve at bruker gjennomfører tiltak som det ikke er medisinsk grunnlag for å anbefale.

Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet. De opplyser om at rådene i kunnskapsbankens omtale av Langvarig utmattelse uten kjent årsak, inkludert CFS/ME ikke står i kontrast til Helsedirektoratets veileder om CFS/ME, idet det understrekes at det ikke finnes dokumentert standard behandling som kan kurere CFS/ME. Det framgår at det mangler dokumentasjon på

effekt av behandling hos de aller sykeste og at det er viktig i håndtering av sykdommen å finne fram til et fysisk og mentalt aktivitetsnivå som ikke gir forverring av tilstanden, eventuelt utløser PEM (anstrengelsesutløst sykdomsfølelse). Det understrekes også at behandling må tilpasses den enkeltes funksjonsnivå slik at pasienten får målrettet oppfølging som er tilpasset individuell tåleevne.

I vurderingen av om folketrygdlovens krav til gjennomført hensiktsmessig behandling er oppfylt, er det avgjørende at saken inneholder god dokumentasjon på hva som er forsøkt eller ikke. På denne bakgrunn står det i Kunnskapsbanken at fastlegen i utrednings- og behandlingsplanen bør vurdere ulike behandlingsmetoder og tilbud, inkludert mestrings-opphold i rehabiliteringsinstitusjon. Arbeids- og velferdsdirektoratet understreker at mestrings-opphold altså ikke er formulert som et krav, men noe fastlegen bør vurdere og eventuelt begrunne hvorfor ikke er forsøkt. Der det foreligger uttalelse fra tverrfaglige CFS/ME-poliklinikk som gjelder behandling, vil dette også vektlegges.

I tillegg til endringene i rundskrivet som gjør det lettere for saksbehandlerne å gjøre gode vurderinger i hver enkelt sak, og bruk av Kunnskapsbanken, har det også blitt innført endring i samarbeidsrutinene i etaten slik at viktigheten rundt en god dialog mellom de lokale kontorene og NAV Arbeid og ytelser (enheten som fatter vedtakene) er kommet tydeligere fram. Bedre samarbeidsrutiner skal gi raskere og bedre avklaringer i enkeltsaker.

Det er viktig for meg at ME-syke skal få oppfylt sine rettigheter etter folketrygdloven, og jeg vil derfor også minne om mulighetene for å påklage vedtaket dersom det stilles krav som ikke er i tråd med lov eller retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 2353**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 2. juli 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at det kommer på plass, og blir beholdt, like mange statlige arbeidsplasser i knyttet til skatt i Kristiansund kommune som intensjonen var i oppdragsbrevet fra 2017 om overføring av 20 nye statlige skattearbeidsplasser til kommunen?

BEGRUNNELSE:

I 2018 var det totalt 49 ansatte inkludert 9 ansatte fra daværende kemnerkontor. I 2024 er det totalt 35 ansatte. Det betyr 14 færre skattearbeidsplasser i Kristiansund utover denne femårsperioden. Det har foregått en tapping av statlige arbeidsplasser innen skatt i Kristiansund istedenfor å bygge opp kompetansemiljøet knyttet til skatt i kommunen. Det er stikk i strid med intensjonen i beslutningen om å tilføre 20 nye statlige skattearbeidsplasser til

Kristiansund. Det er viktig å bygge videre på den sterke kompetansen som finnes ute blant avdelingskontorene i distrikts-Norge, ikke minst i Kristiansund.

Svar:

Totalt har Skatteetatens kontor i Kristiansund i dag om lag 35 ansatte som hovedsakelig arbeider innen merverdiavgift med tilhørende aktiviteter. Skatteetaten har rekruttert inn flere ansatte til Kristiansund og har fått etablert et relativt ungt fagmiljø ved kontoret. Skatteetaten har for øvrig nylig pusset opp kontorlokalene i Kristiansund, og moderne kontorlokaler er ett av flere virkemidler for å tiltrekke medarbeidere. Forholdene ligger godt til rette for å styrke kompetansen ved kontoret i Kristiansund. Det blir lettere når etaten ikke må gjennomføre ABE-kutt hvert år slik Venstre la opp til i sin regjeringstid.

SPØRSMÅL NR. 2354**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 26. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Jeg ber om tall for gjennomførte tilsyn, avdekkede brudd og iverksatte sanksjoner (fordelt etter sanksjonstype) de siste fem årene, i antall og andel sett opp mot brudd, for henholdsvis Arbeidstilsynet og Havindustritilsynet.

Hvordan vurderer regjeringen Havindustritilsynets praktisering av sin tilsynsmyndighet, sammenliknet med Arbeidstilsynets, og har tilsynene forskjellige tilnærminger til når man for eksempel bruker veiledning kontra sanksjonering; hvilke forskjeller er det, og hva er i så fall, begrunnelsen for forskjellene?

BEGRUNNELSE:

Flere tillitsvalgte tilknyttet offshoreindustrien, blant annet fra SAFE, har uttrykt bekymring for at Havindustritilsynet ikke er resolute nok i sin respons når det avdekkes brudd og mangler. Man mener at verktøykassen ikke

brukes og sammenlikner med Arbeidstilsynet, som med årene har blitt tøffere i sanksjoneringen.

Jeg er kjent med at Havindustritilsynet ligger under Energidepartementet, mens Arbeidstilsynet sorterer under Arbeids- og sosialdepartementet. Håper likevel det går an å få et koordinert svar mellom departementene.

Svar:

Representanten stiller spørsmål om tilsynspraksis under både Energidepartementets og Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde. For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon om Arbeidstilsynet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, men svaret redegjør i hovedsak for Havindustritilsynets tilsynspraksis da jeg av spørsmålsstillingen og begrunnelsen oppfatter at representanten primært er interessert i dette.

Havindustritilsynets myndighetsansvar gjelder petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg og for anlegg for CO₂-transport og -lagring. Ansvarer omfatter rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til

stenging og fjerning. I 2020 ble Havindustritilsynet i tillegg delegert myndighetsansvar for fornybar energiproduksjon til havs og i 2022 ble myndighetsansvaret utvidet til også å omfatte sikkerhet og arbeidsmiljø knyttet til utvinning av havbunnsmineraler. I 2023 fikk Havindustritilsynet også tilsynsansvar etter sikkerhetsloven.

Tabell 1. Utvalgte tall fra Havindustritilsynets tilsyn siste 5 år

Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022	2023
Antall tilsyns- og granskingsrapporter	162	145	173	161	132
Antall avvik	538	363	463	448	329
Antall varsler om pålegg	14	12	33	14	9
Varsel om pålegg som andel av avvik	2,6 %	3,3 %	7,1 %	3,1 %	2,7 %
Antall pålegg	14	10	29	13	9
Pålegg som andel av avvik	2,6 %	2,7 %	6,2 %	2,9 %	2,7 %
Antall tvangsmulfter	0	0	2	0	0
Tvangsmulfter som andel av avvik	0 %	0 %	0,4 %	0 %	0 %
Antall overtredelsesgebyrer	0	0	0	0	0
Overtredelsesgebyrer som andel av avvik	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Antall stansingsvedtak	0	0	0	0	1
Stansingsvedtak som andel av avvik	0 %	0 %	0 %	0 %	0,3 %

Havindustritilsynet skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Petroleumsnæringen er en høyteknologisk næring preget av relativt få, men svært kompetente og seriøse aktører. Samtidig er det en industri med potensial for storulykke, og virksomheten er derfor underlagt høye krav til kontroll og sikkerhet. HMS-regelverket stiller strenge krav til måloppnåelse, men gir selskapene frihet i valg av løsninger. Ansvarer for sikkerheten ligger hos næringen selv, og myndighetenes tilsynsoppfølging er rettet mot virksomhetenes systematiske oppfølging av egen virksomhet.

Det relativt lave antallet aktører i næringen gir Havindustritilsynet mulighet til å følge med på aktivitetene til aktørene i alle faser av virksomheten. Havindustritilsynets tilsyn med selskapene er systemorientert og risikobasert. Et systembasert tilsyn er rettet mot relevante deler av selskapenes styringssystemer og eventuelle påfølgende verifikasjoner. At tilsynet er risikobasert innebærer at tilsynet rettes mot aktører eller innretninger hvor HMS-forholdene anses mest utfordrende og kritiske, mot forhold som kan gi økt risiko for uønskede hendelser eller tilstander, og hvor Havindustritilsynets innsats vil ha størst effekt.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ga i 2021 Safetec i oppdrag å evaluere Havindustritilsynets utviklingsarbeid etter føringer gitt med bakgrunn i Meld. St. 12 (2017–2018) om HMS i petroleumsvirksomheten, og Riksrevisjonens undersøkelse av Havindustritilsynets oppfølging av næringen. Både meldingen og Riksrevisjon-

ens rapport viste at HMS-regimet og Havindustritilsynets tilsynsstrategi fungerer godt, men at Havindustritilsynet samtidig må være et sterkt og tydelig tilsyn som tar i bruk hele bredden av tilgjengelige virkemidler. Safetec sin evalueringsrapport konkluderer med at Havindustritilsynet som følge av sitt utviklingsarbeid har blitt sterkere og tydeligere, og at dette har gitt effekter i næringen. Rapporten trekker blant annet frem at Havindustritilsynet har blitt en mer synlig og tydelig tilsynsmyndighet, og at etaten mer systematisk og grundig følger opp at selskapene korrigerer avvik.

Jeg mener vi kan legge til grunn at både HMS-regimet og Havindustritilsynets tilsynsvirksomhet oppfyller sine formål. Resultatene fra Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet 2023 viser i hovedsak en positiv utvikling på sokkelen. Antallet hendelser med iboende storulykkepotsensial har holdt seg på et stabilt nivå siden 2013, med en nedgang i 2022 og 2023. Totalindikatoren, hvor hver type tilløpshendelse er gitt relative vekt basert på potensialet for tap av liv, har holdt et stabilt nivå siden 2017, med en nedgang fra 2022 til 2023. Begge målingene viser for 2023 de laveste verdiene som er observert siden målingene startet. For landanleggene viser resultatene imidlertid en økning i antall hydrokarbonlekkasjer de siste fire årene. Den negative utviklingen er i hovedsak knyttet til noen få enkeltanlegg som gir utslag i statistikken som helhet. Havindustritilsynet er kjent med hvilke anlegg som skiller seg negativt ut, og følger opp operatørenes arbeid med å snu den negative trenden.

Til sammenligning opererer Arbeidstilsynet i et landskap med et betydelig større antall virksomheter og

stor variasjon mellom virksomhetene. Enkelte bransjer er preget av arbeidslivskriminalitet og andre utfordringer ulikt fra petroleumsnæringen. Tilsyn er Arbeidstilsynets viktigste virkemiddel for å kontrollere at virksomhetene oppfyller kravene i arbeidsmiljøregelverket, og rettes

mot virksomheter med antatt høyest risiko for skader og sykdom. Dersom tilsynet viser at virksomheten bryter regelverket på ett eller flere av de kontrollerte områdene, kan Arbeidstilsynet gi ulike reaksjoner, og det kan gis flere reaksjoner per tilsyn.

Tabell 2. Utvalgte tall fra Arbeidstilsynets tilsyn siste 5 år

Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022	2023
Antall gjennomførte tilsyn	12 457	9 861	11 616	12 125	12 921
Antall gjennomførte tilsyn med brudd	8 028	6 233	5 916	8 619	9 578
Andel gjennomførte tilsyn med brudd	64 %	63 %	51 %	71 %	74 %
Antall gjennomførte tilsyn med reaksjon	7 509	5 905	5 383	8 061	8 968
Andel gjennomførte tilsyn med reaksjon	60 %	60 %	46 %	66 %	69 %

Tilsyn med utvalgt reaksjonsform	2019	2020	2021	2022	2023
Antall tilsyn - vedtak om pålegg	5 724	4 308	3 748	6 193	6 876
Andel tilsyn - vedtak om pålegg	46 %	44 %	32 %	51 %	53 %
Antall tilsyn - vedtak om tvangsmulkt	959	667	559	992	1 069
Andel tilsyn - vedtak om tvangsmulkt	8 %	7 %	5 %	8 %	8 %
Antall tilsyn - iverksatt tvangsmulkt	-	-	-	329	343
Andel tilsyn - iverksatt tvangsmulkt	-	-	-	3 %	3 %
Antall tilsyn - vedtak om stans som press	264	146	119	175	248
Andel tilsyn - vedtak om stans som press	2 %	1 %	1 %	1 %	2 %
Antall tilsyn - iverksatt stans som press	-	-	-	144	195
Andel tilsyn - iverksatt stans som press	-	-	-	1 %	2 %
Antall tilsyn - vedtak om stans ved overhengende fare	947	838	732	1 033	1 259
Andel tilsyn - vedtak om stans ved overhengende fare	8 %	8 %	6 %	9 %	10 %
Antall tilsyn - vedtak om overtredelsesgebyr	525	377	382	611	715
Andel tilsyn - vedtak om overtredelsesgebyr	4 %	4 %	3 %	5 %	6 %

I likhet med Havindustritilsynet, anser Arbeidstilsynet at dialog og veiledning som selvstendig virkemiddel er egnet mot seriøse aktører som i utgangspunktet er innstilt på å bidra til et godt arbeidsmiljø. I slike tilfeller kan økt kunnskap og forståelse bidra til ønsket atferdsendring eller bevaring av allerede god praksis. I veiledningen formidles kunnskap om farer og utfordringer i arbeidsmiljøet og konsekvenser av at de ikke blir ivaretatt. Etaten gir informasjon om hvordan regelverket skal forstås og hvordan det kan etterleves. Dette gjøres i tråd med Arbeidstilsynets risikovurderinger, føringer fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, regelverksendringer, og andre tema med stor etterspørsel eller særlig interesse i arbeidslivet.

Sammenlignet med Arbeidstilsynet benytter Havindustritilsynet formelle reaksjoner i et mindre omfang mot sine tilsynsobjekter. Ofte vil Havindustritilsynet benytte dialog fremfor formelle reaksjonsmidler dersom det vurderes å være et vel så effektivt virkemiddel. Med en mer begrenset bruk av formelle reaksjoner i en næring preget av høyt kompetente og seriøse aktører, er ansvaret for oppfølging plassert tydelig hos selskapene selv, og

det opprettholdes et rom for kraftigere virkemidler dersom selskapenes oppfølging skulle vise seg å ikke være tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 2355**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 28. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor lang saksbehandlingstid mener statsråden NVE skal bruke før de får sendt forhåndsmeldingen til Wind Catching Systems på høring når sakene er nærmest like, sett i lys av den effektive saksbehandlingen som var i departementet på forhåndsmeldingen til Goliat Vind?

BEGRUNNELSE:

Det er brei enighet om å satse på Havvind. Erfaringene så langt er at det er behov for å kvalifisere teknologi, spesielt på flytende havvind. Selskapet Wind Catching Systems har som mål å kvalifisere norsk teknologi som kan gi betydelige kostnads- og arealbesparelser i tide til de kommende norske utlysingsrundene for flytende havvind fra 2027. ENOVA mener også dette er viktig for å få kostnadene og støttebehovet ned med større utbygginger. Det er derfor svært positivt at for eksempel forhåndsmeldingen til Goliat Vind som ble sendt til departementet, raskt ble behandlet og sendt på offentlig høring. Høringen av

forhåndsmeldingen til Wind Catching Systems derimot har departementet bestemt skal saksbehandles av NVE.

Svar:

Arbeidet med å legge til rette for havvind på norsk sokkel er nybrottsarbeid og må gjøres grundig. I oppstartsfasen er det nødvendig å gjøre løpende vurderinger av hvordan ulike konsesjonssaker for havvindprosjekter bør behandles.

Wind Catching Systems' demonstrasjonsanlegg skal ifølge meldingen tilknyttes nett på land. Departementet har derfor sett det som hensiktsmessig at meldingen fra Wind Catching Systems behandles av NVE. NVE har praksis for å gjennomføre en kvalitetssikring av meldinger før de sendes på høring. Direktoratet har nylig gjennomgått en periode med streik og stor arbeidsbyrde, og jeg har blitt informert om at de grunnet stor saksmengde ikke har hatt anledning til å gjennomføre en slik kvalitetssikring av meldingen før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 2356**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke grep vil regjeringen ta, utenom å jobbe smartere med vedlikehold av jernbanen, for å sikre at vedlikeholdsetterslepet på jernbanen reduseres drastisk de kommende årene?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten meldte nylig at det har vært over 700 signalfeil ved Oslo S de siste fem årene, der 532 av feilene skyldes tekniske årsaker. Slike feil fører til forsinkelser og innstillinger i togtrafikken, og Bane Nor fremhever at feilene skyldes manglende vedlikehold. Antallet forsinkelser i togtrafikken øker år for år, og så langt i 2024 er ett av fire tog i rushtrafikken forsinket. Ett av ti tog er innstilt. Dette

går hardt utover de togreisende, og det svekker konkurransevnen til jernbanen. Samtidig legger regjeringen opp til å øke vedlikeholdsetterslepet på jernbanen med nesten 10 mrd. kroner i første seksårsperiode av ny Nasjonal transportplan. Nytt signalanlegg, ERTMS, er også kraftig forsinket. Det holder åpenbart ikke å bare jobbe smartere med vedlikehold av jernbanen, slik regjeringen fremhever de vil, i det siste forslaget til ny Nasjonal transportplan.

Svar:

Vedlikeholdsetterslepet ble beregnet til å være på 31,1 mrd. kroner ved utgangen av 2023, klimaet er i endring og vi kjører mer tog enn før. Alle disse forholdene øker pres-

set på jernbaneinfrastrukturen og jeg er derfor helt enig i at vi må prioritere vedlikehold og fornyelse høyt slik at vi tar bedre vare på det vi har.

Det største og viktigste grepet regjeringen vil ta for å bedre tilstanden på jernbanen, er å øke innsatsen og bevilgningene på området betydelig. I NTP legger vi opp til et årlige gjennomsnitt på 6,8 milliarder kroner i NTP-perioden som er en økning på nær 38 prosent. Når det gjelder fornyelse, legger vi opp til årlige gjennomsnitt på 6,5 milliarder kroner i perioden 2025-2030 og til 9,6 milliarder kroner i perioden 2031-2035. Dette er økninger på henholdsvis 63 og 140 prosent sammenliknet med i dag. Regjeringens prioritering av fornying innebærer at etterslepet øker noe i første seksårsperiode, og innhentes noe i andre seksårsperiode, slik at det i sum ikke øker i planperioden. Bane NOR har fått frihet til å benytte bevilgningen til investeringer, drift og vedlikehold så effektivt som mulig. Som følge av redusert fremdrift på investeringsprosjektene Sandbukta–Moss–Såstad og nytt signal-system ERTMS enn forutsatt i saldert budsjett for 2024 vil Bane NOR benytte om lag 1,5 mrd. kroner til økt drift

og vedlikehold i 2024, jf. omtale i Prop. 104 S (2023-2024) tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024.

Gjennom bedre data, sensorteknologi og kunnskap om infrastrukturen, kan Bane NOR prioritere innsatsen på vedlikehold og fornyelse bedre, som gir mer effektiv bruk av pengene og mer effekt for de reisende og godskundene. Vi kan derfor målrette innsatsen bedre.

I stedet for å fokusere på å ta igjen et etterslep som utelukkende skyldes at teknisk levetid har utløpt, vil innsatsen også prioriteres tydeligere mot de strekningene og knutepunktene der trafikken er størst og konsekvensene av feil for nettet for øvrig er størst. Bane NOR har i NTP-arbeidet anslått at innstillinger og forsinkelsestimer som følge av forslagene til økt ressursinnsats og ny arbeidsmetodikk vil reduseres med opptil 30 pst. i slutten av NTP-planperioden. En videreføring av dagens nivå på bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying ville til sammenligning gi en svekkelse av punktligheten og regulariteten, sammenliknet med dagens nivå.

SPØRSMÅL NR. 2357

Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 27. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Er statsråden kjent med at skipslast med forsvarsmateriell fraktes av norskregistrerte skip med russisk mannskap og kaptein i forbindelse med NATO øvelser, og hva vil forsvarsministeren eventuelt foreta seg for å få slutt på denne praksisen?

BEGRUNNELSE:

Flere norskeide og norsk registrerte skip er bemannet av mannskaper inkludert kapteiner som har statsborgerskap i land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Dette kan potensielt utgjøre en sikkerhetsrisiko ved endrede sikkerhetspolitiske situasjoner, kriser og krig.

Svar:

I forbindelse med NATO-øvelser har i utgangspunktet hvert deltagende land ansvar for å organisere transporten av eget personell og materiell til øvelsen, med egne eller innleide transportkapasiteter. Jeg har ikke oversikt over

hvorvidt, eller i hvilken grad, allierte land har benyttet norskregistrerte fartøyer til dette formål, og i så fall hvilken nasjonalitet mannskap og kaptein har hatt.

Hva angår transport av norsk militært utstyr i forbindelse med øvelsesaktivitet, blir det ved kjøp av kommersiell transportkapasitet i noen tilfeller satt krav til mannskapets nasjonalitet. Dette avhenger av lastens verdi vurdert ut fra et operativt perspektiv.

Regjeringen vil vurdere nærmere trussel og risiko knyttet til nåværende dispensasjonspraksis for utenlandske kapteiner på norskregistrerte fartøy, og konsekvensene av å eventuelt stramme den inn, herunder ulike alternativer for innstramming og eventuelle overgangsregler.

SPØRSMÅL NR. 2358**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 2. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke nye tiltak vil statsråden iverksette for å løse problemene med legemiddelmangel?

BEGRUNNELSE:

Mangel på legemidler kan få store konsekvenser for mennesker som ikke får medisinene de har behov for. For eksempel er det tidvis mangel på ADHD-medisiner, allergimedisin og østrogenpreparater som mange bruker i forbindelse med overgangsalderen. Flere har sterke behov for disse medisinene for å fungere i hverdagen. Konsekvensen av mangel på medisiner vil være svekket livskvalitet, og mange kan ikke arbeide som normalt. Det går både ut over den enkelte og samfunnet. Undertegnede viser til artikkel i Adresseavisen 19. juni 2024 som særlig omhandler mangel på østrogenplasteret Estradot. Det er eksempler på personer som går uten medisinen de skal ha i mange måneder. Dette er en alvorlig situasjon som må tas tak i. Stortinget har nylig vedtatt lov som sikrer hjemmel til rasjonering av legemidler. Dette vil kunne bidra til å løse noen problemer, men det løser ikke alle problemer. Undertegnede ber om en oversikt over hvilke tiltak statsråden vil iverksette, ut over dem som allerede er igangsatt og ut over adgang til rasjonering.

Svar:

Legemiddelmangel er et globalt problem, og årsakene ligger som regel utenfor Norges grenser. Det er vanskelig for norske myndigheter alene å påvirke strukturelle forhold og redusere risikoen for legemiddelmangel. Særlig samarbeidet vårt med EU er viktig for å ta tak i de globale avhengighetene og sårbarhetene i verdikjedene.

Tiltak for å ivareta tilgangen til legemidler må hvile på en balanse mellom nasjonale og internasjonale tiltak. Regjeringen har besluttet at Norge skal delta i EUs styrkede helseberedskapssamarbeid på så like vilkår som mulig som EUs medlemsland.

Norge er på grunn av EØS-avtalen en integrert del av legemiddelsamarbeidet i EU. Det er etablert betydelige systemer for arbeid med legemiddelmangel, i tillegg til nytt regelverk. Forslag til revidert legemiddelregelverk som Kommisjonen fremmet i april 2023 og som nå ligger i Rådet og Parlamentet, tar i stor grad tak i utfordringene med legemiddelmangel.

Forsyningsikkerhet er en integrert del og et grunnleggende element i den helhetlige forvaltningen

av legemiddelfeltet. En robust og effektiv organisering knyttet til forsyningsikkerhet er derfor av stor betydning. Regjeringen har gjennom etableringen av Direktoratet for medisinske produkter, tydeliggjort ansvaret for forsyningsikkerhet for legemiddelfeltet. Direktoratet bruker fleksibiliteten som ligger i regelverket godt. For at vi skal lykkes enda bedre, må direktoratet ha tilgang til nødvendige virkemidler og vi har derfor også styrket bruken av forhandlinger og innkjøp.

Stortinget har nettopp vedtatt endringer i legemiddelloven og apotekloven slik at Direktoratet for medisinske produkter kan innføre rasjonering i salg og utlevering av legemidler i apotek og fra grossist. I tillegg kan direktoratet innføre forbud mot paralleleksport. Lovendringene gir også direktoratet innsyn i lagerstatus hos grossistene slik at vi har et nasjonalt bilde av tilgangen til enkeltlegemidler. Disse reglene vil bidra til å styrke legemiddelberedskapen og sikre at de legemidlene som finnes i landet fordeles så rettferdig som mulig.

Det ble etablert betydelig beredskapslagre av legemidler under pandemien. Disse er videreført og skal videreutvikles. Beredskapslagre er viktig for å understøtte forsyningsikkerheten, særlig i den innledende fasen av en helsekrise. Likevel er det ikke tilstrekkelig mtp. en langvarig krise. Internasjonalt samarbeid er derfor avgjørende for norsk forsyningsikkerhet.

Egenarten ved disse produktene, markedene og verdikjedene innebærer at utvikling og produksjon er svært komplekst. Pfizers opprinnelige vaksiner mot covid-19 besto eksempelvis av 280 innsatsfaktorer fra leverandører i 19 land. Videre finnes det omtrent 3 000 godkjente virkestoffer til legemidler i verden, og antallet øker.

Jeg og den daværende helse- og omsorgsministeren la 23. august 2023 fram et Veikart for helsenæringen. Veikartets punkter om nasjonal strategisk satsing på legemiddelproduksjon og utredning av katapultsenter for helsenæringen, vil kunne stimulere til norsk legemiddel- og vaksineproduksjon. Tiltakene bidrar således til oppfyllelse av Hurdalsplattformpunktene om etablering av et nasjonalt senter for utvikling og produksjon av vaksiner og biologiske legemidler, samt om etablering av et nasjonalt farmasiselskap.

Helsenæringen blir også den fjerde nasjonale eksportfremmesatsingen under «Hele Norge eksporterer». Dette må ses i sammenheng med Veikartet for helsenæringen.

SPØRSMÅL NR. 2359**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 28. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for arbeidet som er igangsatt og planlagt for å legge til rette for en god overgang til kunstgress uten gummigranulat, og for om det foreligger eller planlegges retningslinjer som fotballag, kommuner og fylker kan støtte seg på i denne overgangsperioden – f.eks. for valg av innfyllsmateriale og vurdering av søknader om tilskudd til anlegg uten plastholdig fyll?

BEGRUNNELSE:

Utfordringene med bruk av gummigranulat i kunstgressbaner har vært diskutert lenge, og tiltak for å avbøte miljøutfordringene gummigranulat kan medføre ble innført allerede under Solbergregjeringen. REACH-komiteens og EUs omsetningsforbud mot gummigranulat som fyll i kunstgressbaner fra oktober 2031 aktualiserte denne problemstillingen ytterligere, og selv om det er lagt opp til en overgangsperiode på åtte år så er står både fotballklubber, kommuner og fylker overfor en rekke utfordringer i denne perioden. Det har vært fremmet forslag på Stortinget om å få på plass en helhetlig handlingsplan for hvordan en slik omstilling skal gjennomføres. En slik plan ville ha vært til god støtte for fotballklubbene og kommuner og fylker som skal vurdere hvordan nye fotballbaner kan realiseres, og om baner som har behov for utskiftning av gressmatte skal fortsette med gummigranulat som innfyll eller gå over til mer miljøvennlige og bærekraftige løsninger. Det ble dessverre ikke flertall for forslaget om å få på plass en slik handlingsplan, men det er positivt at regjeringen har bevilget penger for å støtte Norges fotballforbunds arbeid på feltet.

Det råder likevel stor usikkerhet om hvordan fotballklubbene bør innrette seg i denne overgangsperioden, og det vil være nyttig med en redegjørelse for hvilket arbeid som er igangsatt og planlagt for å få kartlagt behov, vurdert alternative løsninger og utarbeidet anbefalinger til aktører som trenger støtte til å fatte avgjørelser. Flere klubber ønsker allerede nå å gå over til mer miljøvennlige og bærekraftige løsninger, men mangler både informasjon og trygghet for å fatte en slik beslutning. Det er kjent at en del alternative innfyll ikke fungerer godt i vårt klima, mens andre viser langt bedre resultater. Det er derfor et ønske om at departementet, i samarbeid med Norges fotballforbund, så raskt som mulig kan bidra med anbefalinger om de beste alternativene og hvordan klubbene bør gå frem. Det er også vanskelig å foreta et valg når det er forskjell på hva som godkjennes for høyere tilskudd til anlegg

uten plastholdig fyll avhengig av hvilket fylke banen ligger i. Det etterlyses en sertifiseringsordning eller lignende som kan tydeliggjøre dette og sikre større forutsigbarhet for klubber i alle deler av landet.

Svar:

Gjennom tilskudd fra spillemidlene yter vi høyere tilskudd til de baneiere som ønsker å bygge og rehabilitere kunstgressbaner uten plastholdig ifyll. Dette gjør vi nettopp for å stimulere til økt satsning på baner med miljøvennlig ifyll.

Følgende representantforslag ble enstemmig vedtatt av Stortinget 21. november 2023: Stortinget ber regjeringen legge frem en handlingsplan for omstilling fra bruk av gummigranulat i Norge, som sikrer vår oppnåelse av det vedtatte omsetningsforbudet mot gummigranulat fra REACH-forordningen i EU fra oktober 2031.

Regjeringen tar sikte på å legge frem en slik handlingsplanen i løpet av 2024.

Jeg vil likevel understreke at berørte aktører må forholde seg til, og overholde omsetningsforbudet som vil tre i kraft etter overgangstidens utløp, i 2031.

EU-kommisjonen har satt ned en arbeidsgruppe som jobber med å ferdigstille en veiledning for mikroplastrestriksjonen, som blant annet omfatter det kommende omsetningsforbudet mot plastholdig fyllmaterialer til kunstgressbaner. Miljødirektoratet deltar i dette arbeidet.

Veiledningen er ment som et hjelpemiddel for berørte parter og myndigheter for å øke forståelsen av restriksjonen, med utgangspunkt i spørsmål EU-kommisjonen har mottatt i forbindelse med utarbeidelse av regelverket. Norge har bl.a. spilt inn behovet for å inkludere forklaringer og definisjoner for hva som skal regnes som plastholdige fyllmaterialer til kunstgressbaner, i tillegg til informasjon om, og eksempler på nyutviklede alternativer til plastholdige fyllmaterialer, herunder biobaserte materialer.

Denne regjeringen har sikret støtte til at Norges Fotballforbund kan gjøre en grundig kartlegging av de om lag 2000 kunstgressbanene vi har her i Norge. Videre steg er analyse av data, beregne omfang og behov, utprøving av nye systemer, for å sikre en forutsigbar overgang når banene er modne for utskifting. Innen dette arbeidet er ferdigstilt, vil – som allerede nevnt, veiledningsmateriell foreligge – slik at vi i enda større grad bidrar til å sikre en forutsigbar overgang til miljøvennlige kunstgressbaner.

SPØRSMÅL NR. 2360**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 26. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Betydningen av industriinitierte kliniske legemiddelstudier er godt beskrevet i «Nasjonal handlingsplanen for kliniske studier 2021-2025», og det er bred politisk enighet om å tiltrekke flere slike studier til landet. I februar meldte Direktoratet for medisinske produkter (DMP) om kraftig nedgang i antallet studier i 2023. Dette er bekymringsfullt både fra et pasient-, helsetjeneste- og helseindustriperspektiv.

Hva vil statsråden gjøre for å snu utviklingen og igjen øke antall kliniske studier i Norge?

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens syn om at betydningen av industridrevne kliniske studier er godt beskrevet i den nasjonale handlingsplanen fra 2021. Samarbeid mellom helsenæringen og spesialisthelsetjenesten om kliniske studier er ett av handlingsplanens ni innsatsområder og selve flaggskipet i denne satsningen er partnerskapet NorTrials.

Vi følger status for gjennomføring av den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier tett. Den globale konkurransen om kliniske studier er hard. I hvilke land og ved hvilke sykehus studiene gjennomføres avhenger av en rekke forhold. Noen rår vi over, andre ikke. Nedgangen i tallene for antall kommersielle søknader om klinisk utprøving til Direktoratet for medisinske produkter i 2023 har trolig flere forklaringer, der overgangen til nytt felles europeisk regelverk kan være en.

Da jeg tidligere i år presenterte helsenæringen som den nye nasjonale eksportsatsningen, var videreutvikling av partnerskapet NorTrials ett av 15 tiltak som skal bidra til å doble eksportinntektene for helsenæringen innen 2030. NorTrials bidrar med en profesjonalisering av samarbeidet, gir økt forutsigbarhet og tilgjengelighet for både helsenæringen og det offentlige.

Departementet vil til høsten gjennomføre et dialogmøte om den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier. Formålet er å gjøre opp status, innhente erfaringer og vurderinger av hvordan visjonen, målene og aktivitetene kan følges opp videre, etter 2025. På bakgrunn av dialogmøtet vil jeg vurdere om planen skal videreføres.

SPØRSMÅL NR. 2361**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 24. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Den 13. mai presenterte regjeringen «Ventetidsløftet» som et svar på den kraftig økende ventetiden for pasienter som trenger hjelp og behandling i den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Ser statsråden for seg at norsk helseindustri skal ha en rolle i dette løftet, og i så fall hvilken?

Svar:

Regjeringen har fått med seg arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, inkludert NHO Geneo, på jobben med å få ned ventetidene gjennom Ventetidsløftet. Målet er å

snå trenden og i løpet av 2024 og 2025 sørge for en markant nedgang i ventetidene. For å nå dette målet vil samarbeid med næringslivet være viktig, slik vi også er tydelig på i Veikart for helsenæringen. Norsk helsenæring kan gjennom sin kompetanse bidra til innovasjon innen diagnostikk og behandling, teknologi og digitalisering som gjør at vi klarer å snå trenden og får til den nedgangen jeg ønsker når det gjelder ventetider.

SPØRSMÅL NR. 2362**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mye av regjeringens foreslåtte bevilgning til politiet i revidert nasjonalbudsjett på 1,6 milliarder kroner er frie inntekter som kan brukes til å ansette flere politifolk, og derfor ikke bundet opp i pensjon, IT-kostnader og kostnadsvekst?

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett foreslo regjeringen å øke bevilgningene til politiet med 1,6 milliarder kroner. De siste årene har bevilgningene til politiet økt, men til tross for økningene har det de siste årene blitt færre politifolk. Statsråden har pekt på kostnadsvekst, utgifter til pensjon og IT. Mye av økningen i RNB går også til dette. Under-

tegnede lurer på hvor mye av bevilgningen som er fri for politiet, og derfor kan brukes til å øke antall politifolk.

Svar:

Politiet er i revidert nasjonalbudsjett 2024 styrket med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. Midlene vil blant annet sette politiet i stand til økt forebygging, økt tilstedeværelse, bedre beredskap i prioriterte områder og økt bemanning. Innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og kriminelle nettverk styrkes med 300 millioner kroner nå i 2024, og en varig styrking på 600 millioner kroner i året fra 2025. Politiet står fritt til å disponere midlene innenfor pottene som er omtalt i proposisjonen til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2363**Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 1. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva vil statsråden foreta seg etter at Personvernemnda (PVN) har opphevet muligheten Datatilsynet har for å ilegge dagbøter til internasjonale virksomheter når de bryter personvernforordningen?

BEGRUNNELSE:

I dag har PVN bestemt at Datatilsynet ikke kan ilegge tvangsmulkt i grenseoverskridende saker. Det er en juridisk diskusjon om hvorvidt dette er riktig, og det kan være en utfordring at PVN fatter prinsipielle avgjørelser til ulempe for Datatilsynet uten mulighet for etterprøving i domstolene.

Til tek.no uttaler Line Coll i Datatilsynet:

“Fortolkningen til personvernemnda tar fra oss et viktig virkemiddel i møte med store internasjonale selskaper. Dette vil også medføre at norske virksomheter kan ilegges dagbøter, mens de store internasjonale aktørene går klar. Dette er uheldig

forskjellsbehandling, og vi håper lovgiver kommer raskt på banen med en avklaring.”

Svar:

Jeg er opptatt av at personvernregelverket skal legge til rette for effektiv håndheving. Den 18. juni 2024 opphevet Personvernemnda Datatilsynets vedtak om tvangsmulkt mot Meta. Nemnda mente at Datatilsynet ikke har hjemmel til å ilegge tvangsmulkt i grenseoverskridende saker. Jeg mener at Datatilsynet må ha de verktøyene tilsynet trenger for å sikre god etterlevelse av personvernregelverket. På bakgrunn av nemndas avgjørelse, har jeg derfor tatt initiativ til å vurdere behovet for lovendring. Dette vil bli gjort i samarbeid med Justis- og beredskapsministeren, som har ansvaret for personopplysningsloven.

Det er viktig å understreke at nemnda ikke har vurdert den underliggende saken om hvordan Meta behandler personopplysninger i forbindelse med adferdsbasert

markedsføring. Det europeiske personvernrådets avgjørelse om å gjøre Datatilsynets vedtak om forbud mot ad-

ferdsbasert markedsføring på Facebook og Instagram permanent og gjeldende i hele EØS, er derfor fortsatt gyldig.

SPØRSMÅL NR. 2364

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden endre forskriften slik at grensen for påvirkning av THC ikke settes så lavt at restkonsentrasjoner fra tidligere inntak rammes, selv om disse ikke påvirker kjøreferdighetene?

BEGRUNNELSE:

I hr-2023-2307-a oppsummerer Høyesterett regelverket slik

«forskrift ble vedtatt i 2012 – forskrift om faste grenser for påvirkning av andre berusende eller bedøvende middel enn alkohol m.m. I vedlegg I til forskriften er det oppgitt grenseverdier for ulike stoffer, både straffbarhetsgrense svarende til 0,2 promille alkohol, straffutmålingsgrense svarende til 0,5 promille alkohol og straffutmålingsgrense svarende til 1,2 promille alkohol. For THC er straffbarhetsgrensa satt til 0,004 mikromol per liter blod.»

Om hvordan THC i blodet påvirker kjøreevnen skriver Høyesterett:

«Ifølge de sakkyndige viser studier at kjøreevnen kan være svekket i inntil fem timer etter røyking/inhalering og i inntil åtte timer etter spising av cannabisprodukter.»

Departementet med hjemmel i vegtrafikkloven § 22 har fullmakt til å angi den konkrete THC-grensen i forskrift. Når arbeidsgruppens forslag som ledet frem til forskriften i 2012 var på høring kom Statens legemiddelverk med motforestillinger knyttet til at slike lave grenser som arbeidsgruppa gikk inn for, ville kunne ramme restkonsentrasjoner fra inntak flere dager tilbake i tid som ikke lenger vil gi påvirkning.

Dagens system medfører at folk fratras førerkort, gis bøter og fengsel – ikke fordi de har vært ruspåvirket når de kjørte, men fordi det er teknisk mulig å påvise at de har ruset seg tilbake i tid. NRK skrev om en mann i 20-årene har fått bot på 30 000 kroner for å ha brukt cannabis en uke før han kjørte bil.

Dersom man fører motorvogn når man er påvirket og utsetter seg selv og andre for risiko så skal man straffes

for det. Problemet med dagens grense er at den ikke tar utgangspunkt i faktisk nedsatt kjøreevne og står i sterk kontrast med andre lands regulering.

Advokat og fagansvarlig i Foreningen Tryggere Ruspolitikk Dagfinn Paust har sagt til NRK at hundrevis av sjåfører kan være dømt for kjøring i cannabisrus selv om de ikke har vært ruspåvirket i lovens forstand.

I Canada ber staten deg vente med å kjøre minst 6 timer etter inntak, og en politibetjent kan gå på jobb 24 timer etter bruk av cannabis. I Norge har vi satt grensene så lavt at vi er villig til å straffe mennesker som ikke utgjør en fare for trafikken. Det er behov for å oppdatere forskriften slik at den er mer i samsvar med hvordan kjøreevne faktisk påvirkes.

Svar:

Ruspåvirket kjøring er et alvorlig trafikksikkerhetsproblem, og en medvirkende årsak til mange av de dødsulykkene vi har på norske veier. I 2001 ble den lovlige promillegrensen senket fra 0,5 til 0,2 promille. Grensen gjelder etter fast praksis uten vurdering av førerens toleranseutvikling for alkohol eller om føreren er påvirket slik at førerferdighetene svekkes.

I 2012 ble det innført en rekke endringer i vegtrafikkloven relatert til ruspåvirket kjøring, med formål å forbedre trafikksikkerheten og å harmonisere forbudet mot å kjøre i ruspåvirket tilstand – uavhengig av om rusen skyldes alkohol eller andre rusmidler. Samferdselsdepartementet fastsatte fra samme tidspunkt en forskrift om faste grenser for andre rusmidler enn alkohol i trafikken, (FOR-01-20-2012-85).

I denne forskriften er det innført faste lave straffbarhetsgrenser (tilsvarende 0,2 promille) for 28 ulike narkotiske stoffer og legemidler. For THC (virkestoffet i cannabis) er straffbarhetsgrensen satt til 0,004 mikromol per liter blod. Det er videre innført straffutmålingsgrenser for 22 av disse 28 stoffene. Straffutmålingsgrensene svarende til 0,5 og 1,2 promille benyttes for å fastsette hvilken straff som skal idømmes.

Reglene gjelder ikke i tilfeller der de faste grensene er overtrådt som følge av inntak av legemidler forskrevet av lege eller tannlege. For å komme inn under dette unntaket må tiltalte legge frem dokumentasjon på det forskrevne legemidlet, som angir aktuell dosering og er dekkende for gjerningstidspunktet.

I likhet med representanten viser jeg til at Høyesterett har nylig avsagt en dom om dette regelverket (HR-2023-2307-A). Saken gjaldt en kvinne som hadde THC i blodet i slike konsentrasjoner at hun ble dømt for ruskjøring etter vegtrafikkloven og forskrift om faste grenser. Spørsmålet for Høyesterett var om den forskriftsbestemte

grensen for konsentrasjon av THC var gyldig, noe Høyesterett konkluderte med at den var.

I begrunnelsen for spørsmålet hevdes det at dagens straffbarhetsgrense for THC på 0,004 mikromol per liter blod (tilsvarende 0,2 promille) står i sterk kontrast til andre lands regulering. Dette er ikke korrekt, straffbarhetsgrensen for THC i Norge er sammenlignbar med de åtte andre europeiske landene som også har slike grenser, samt Canada og New Zealand. Disse landene har imidlertid straffbarhetsgrenser for alkohol som jevnt over er høyere enn 0,2 promille.

Jeg ser ikke grunn til å endre den fastsatte grensen for THC i forskrift om faste grenser.

SPØRSMÅL NR. 2365

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 28. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil kraftbalansen være i 2028 hvis vi klarer å oppfylle målet om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015?

BEGRUNNELSE:

I revidert statsbudsjett for 2024 er følgende vedtak fattet:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 og rapportere tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

Et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015, tilsvarer at strømforbruket i 2030 skal være 55,7 TWh. I NVEs kortsiktige kraftbalanse 2024-2028 er strømforbruket i bygg i 2023 på 64,4 TWh, og i 2028 på 63,2 TWh.

For å gi svar på dette spørsmålet ønsker jeg at statsråden forutsetter en lineær nedgang i strømforbruket mellom 2023 og 2030, og at alle andre parametere i analysen til NVE er uendret.

Svar:

NVE forventer at overskuddet på den norske kraftbalansen blir redusert fram mot 2028. Økt forbruk og lite ny kraftproduksjon de neste årene gjør at NVE forventer at

overskuddet på kraftbalansen vil utgjøre 9 TWh i 2028, gitt et normalt værår.

Ifølge NVE var strømbroken i bygningsmassen 65,6 TWh i 2015, og i 2022 ca. 62,8 TWh. Dersom man antar en lineær nedgang i strømbroken i bygningsmassen fra 62,8 TWh i 2022 til 55,6 TWh i 2030, vil dette bety årlig reduksjon i strømbroken på 0,9 TWh per år. Det innebærer at strømbroken i bygningsmassen vil reduseres med om lag 5,4 TWh i 2028. I NVEs rapport NVEs kortsiktige kraftbalanse 2024-2028 forventes det på motsatt side en samlet økning på 0,4 TWh i strømbroken i bygningsmassen fra 2022 til 2028.

Dersom alt annet holdes likt, vil overskuddet på kraftbalansen i gjennomsnitt være på 14,4 TWh i 2028 dersom den totale strømbroken i bygningsmassen reduseres med 10 TWh i 2030 sammenlignet med 2015. Det presiseres at det er stor usikkerhet knyttet til anslag som gjøres partielt. NVEs anslag på kraftbalansen er et resultat av modellberegninger, der produksjon og forbruk bestemmes i et samspill med utviklingen i kraftmarkedet for øvrig. I tillegg vil den faktiske kraftbalansen variere mye fra år til år avhengig av en rekke faktorer, som for eksempel tilsigs- og værforhold.

SPØRSMÅL NR. 2366**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 27. juni 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hva mener statsråden om at HINN har besluttet å fjerne eller pause 3 lokale studietilbud ved Høyskolesenteret i Kongsvinger?

BEGRUNNELSE:

Utbyggingen av det lokale høyskoletilbudet gjennom flere år kommer etter at politikere, academia og næringsliv har samarbeidet for å forbedre utdanningsnivået i Kongsvingerregionen, og det er utviklet nye fagtilbud i tråd med behovet samfunnet har for ny kunnskap i årene som kommer. I tillegg er det etablert et lokalt forsknings-senter som skal arbeide blant annet med temaer direkte knyttet til fagene som kuttes.

Svar:

Høgskolen i Innlandet har etter det eg kjenner til, sett studietilbud på pause ved fleire av studiestadane sine, inkludert Kongsvinger. Universiteta og høgskulane gjer kvart år vurderingar av kva for studietilbud dei skal ta opp studentar på, blant anna i lys av søkartala. Dette er altså ikkje uvanleg.

Universiteta og høgskulane er rammefinansierte, og avgjer sjølve korleis dei vil disponere rammeløyvinga til ulike tiltak for å nå dei måla som er sette for sektoren og den einskilde institusjonen. Vidare er det universiteta og høgskulane som har ansvaret for å dimensjonere eigne

studietilbud i tråd med interessa frå søkerane og behova i arbeidslivet.

Det er viktig at institusjonane har god dialog med næringsliv, kommunar, helse- og velferdstenester og andre sentrale aktørar, slik at behova i arbeidslivet kjem godt med i dei vurderingane som blir gjort.

Med stor fridom til å sjølve disponere eigne midlar kjem òg eit ansvar. Eg har tillit til at institusjonane gjer gode vurderingar av kva som er viktig å prioritere.

Det viktigaste vi kan gjere frå nasjonale myndigheter si side er å sikre at universiteta og høgskulane har gode rammevilkår. Dei direkte løyvingane til universitet og høgskular er framleis på eit svært høgt nivå, og monaleg større enn i 2019 før pandemien. Den samla rammeløyvinga til universitet og høgskular er på 45,4 milliardar kroner i 2024. Det utgjer ein realvekst på 1,5 prosent sidan 2019. I eit stramt budsjett, kor det er viktigare å prioritere enn på lenge, har regjeringa sørga for gode rammevilkår for universitet og høgskular.

I 2024 tildelte regjeringa dessutan 200 millionar kroner, primært til fleircampusinstitusjonar, for å gjere utdanning tilgjengeleg for fleire gjennom å styrkje det desentraliserte og fleksible utdanningstilbudet. Av dette gjekk 21 millionar kroner til Høgskolen i Innlandet.

Etter framlegg frå regjeringa fekk Høgskolen i Innlandet i statsbudsjettet for 2024 midlar til 20 studieplasar i vernepleie på Kongsvinger og 3 millionar kroner for å styrkje forskingsaktiviteten på Kongsvinger. Regjeringa ønskjer altså å styrkje studietilbudet i Kongsvinger.

SPØRSMÅL NR. 2367**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 28. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kva gjer statsministeren for å sikre reelt og raskt innsyn og offentlegheit i regjeringa sine pågåande prosessar med å knyte Noreg tettare på EU sitt klima- og miljøarbeid, jamfør mellom anna at det nylig vart kjend at store mengder dokument om Noreg sine klimaforhandlingar med EU

først vart journalført av Klima- og miljødepartementet eit halvt år etter at saka vart ferdig behandla, og at media blir nekta innsyn i korrespondanse mellom Finansdepartementet og EU om den såkalla karbontollen (CBAM)?

GRUNNGJEVING:

I fjor (2023) forhandla den norske regjeringa med EU om å gjere viktige klimalover til del av EØS-samarbeidet. Det var ei rekke saker som hasta, mellom anna knytt til utviding av kvotehandelssystemet og at norske bedrifter skulle få vere med å konkurrere om midlar frå EUs hydrogenbank.

Nettstaden Energi og Klima dokumenterte nylig at meir enn 30 dokument frå forhandlingane i august-september i fjor først vart ført inn i postjournalen i mai-juni i år, altså meir enn eit halvt år etter at forhandlinga vart avslutta, og etter at Stortinget hadde handsama sakene.

Norsk Presseforbund seier om saka at:

«Dette er helt klart et brudd på kravene til journalføring – som skal skje fortløpende. Her har samfunnet gått glipp av viktig informasjon i postjournalen.» (Energi og Klima, 19. juni 2024)

Samtidig opplyser Energi og Klima at Finansdepartementet har avslått innsyn i samtlige dokument som handlar om regjeringa sin handsaming av EUs karbon-toll (CBAM). Avslaga gjeld dokument som handlar om utgreiingar departementet har bedt om i Noreg, korrespondanse mellom norske departement, med Efta eller EU-organ.

CBAM-saka har potensielt store konsekvensar for norsk næringsliv. Både industrien og fagrørsla er heilt tydelege på at Noreg snarast mulig må koble seg på CBAM, og «det er et synspunkt mange i regjeringen deler», i følge Utanriksministeren i møte i Stortingets Europautval 10. juni. Samtidig veit vi at eitt av regjeringspartia, Senterpartiet, er imot CBAM.

Eg syner også til at Eldring-utvalet, som nylig la fram sin rapport der dei har utgreia røynsleane med EØS-avtalen og andre relevante avtaler med EU dei siste ti åra, skriv følgande:

«Det grønne skiftet må forankres både politisk og i befolkningen, gjennom mer kunnskap, debatt og åpenhet.»

Svar:

Jeg hadde gleden av å delta i Stortingets europautvalg 10. juni, der representanten Bjørlo også var til stede. I møtet redegjorde jeg blant annet for Regjeringens arbeid med klimadelene av Klar for 55-pakken til EU. Jeg forklarte i møtet at Norge fremdeles er i dialog med EU-kommisjonen om flere sentrale regelverk. Vi er for eksempel i dialog med Kommisjonens Generaldirektorat for klima (DG CLIMA) om og eventuelt på hvilke vilkår Norge skal akseptere å innlemme de siste endringene i EUs innsatsfordelingsforordning og skog- og arealbruksregelverk i EØS-avtalens protokoll 31. Parallelt er vi – under ledelse av Finansdepartementet – i dialog med Kommisjonens Generaldirektorat for skatt og toll (DG TAXUD) om even-

tuell norsk deltakelse i CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism).

Regjeringen er generelt opptatt av åpenhet og at allmennheten skal få innsyn i pågående prosesser. I den type dialog og forhandlinger som er nevnt ovenfor er det viktig å holde posisjoner interne så lenge forhandlingene pågår. Dette gjelder alle de nevnte rettsaktene, og er i tråd med vanlig praksis i slike saker. Dette fordi full åpenhet om innholdet i forhandlingene vil kunne påvirke utfallet negativt for norske interesser. Offentlighetsloven åpner derfor også for at dokumenter holdes unntatt offentlighet frem til forhandlingene er avsluttet. Jeg viser også til finansminister Vedums svar på skriftlig spørsmål nr. 2221 fra representanten Haltbrekken, som også tar opp spørsmålet om innsyn i dokumenter som er gjenstand for diskusjoner med EU.

At det grønne skiftet «forankres både politisk og i befolkningen», slik Eldring-utvalget skrev i sin nylige offentlige utredning, innebærer ikke at allmennheten skal måtte inviteres inn som deltakere i de konkrete forhandlingene. Den norske offentligheten inviteres til å gi innspill til utvikling av norske posisjoner, og allmennheten skal også være orientert om at dialogen foregår, for eksempel gjennom arenaer som EØS-referansegruppe der Klima- og miljødepartementet jevnlig orienterer berørte aktører om aktuelle EU/EØS-saker.

I møtet i Europautvalget 10. juni gikk jeg lenger enn tidligere i å informere allmennheten om status for forhandlingene. Mitt ønske om å dele mer informasjon må ses på bakgrunn av at det er gått lang tid siden forhandlingene begynte, og at det dermed er behov for å gi Stortinget og allmennheten informasjon om status i saken. Referatet fra møtet i Europautvalget ligger offentlig tilgjengelig på Stortingets nettsider.

Når det er sagt har det i Klima- og miljødepartementet skjedd en forsinkelse i journalføringen av flere dokumenter knyttet til dialogen med Kommisjonen om videreføring av klimasamarbeidet mellom EU, Island og Norge. Jeg vil understreke at det at dokumentene ikke er journalført til riktig tid, ikke er en bevisst handling for å holde informasjon om dialogen med EU skjult for allmennheten. I denne saken er arkiveringen skjedd i forbindelse med at e-postene er sendt eller mottatt, men dokumentene har avventet kvalitetssikring før publisering på eInnsyn. Klima- og miljødepartementet har et etterslep knyttet til publisering av dokument-informasjon på eInnsyn. Det skjer en kvalitetssikring av alle dokumenter iht. arkivforskriftens § 10, og her er departementet ikke ajour. Det er satt i gang et arbeid for å sørge for at etterslepet reduseres på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 2368**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 28. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når vil høringen, om godtgjøring mv. for verger, som hadde høringsfrist 12.09.2020 bli fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

12.06.2020 ble «Vergemålsloven og vergemålsforskriften om godtgjøring til verger mv» sendt på høring. Frist for høringen var 12.09.2020.

Profesjonelle vergers interesseorganisasjoner melder om at det nå slutter mange erfarne verger på grunn av manglende regulering og godtgjøring.

Svar:

Høringen er til oppfølging i departementet. Jeg viser i den sammenheng til anmodningsvedtak nr. 848 (2020–2021),

der et enstemmig Storting har bedt om en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen og forslag til lovendringer som styrker og forbedrer den.

Hva som er rimelig godtgjøring, henger også sammen med hvilke oppgaver og kvalifikasjonskrav vergene har. Godtgjøring til vergen må ses i sammenheng med det øvrige arbeidet på feltet, og er kun et av flere virkemidler for å sikre en god og velfungerende ordning for mange av de med størst bistandsbehov i samfunnet vårt.

Jeg understreker også at endringer i godtgjøringsreglene vil ha økonomiske konsekvenser for både privatpersoner og staten. Eventuelle budsjettmessige konsekvenser for staten må vurderes i de ordinære budsjettprosessene. Derfor kan jeg dessverre ikke si noe om konkret nå om når det kan forventes endringer i godtgjøringen til verger.

SPØRSMÅL NR. 2369**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 28. juni 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Vil regjeringa auka støtta til Sudan, i så fall korleis, og korleis arbeider Noreg for at FN skal auka innsatsen sin?

GRUNNGJEVING:

Meir enn eit år etter at krigen braut ut i Sudan er situasjonen katastrofal. Helsesystemet har kollapsa. Humanitære aktørar, sjukehus og helsearbeidarar blir angripne og hindra i å gjera jobben sin, og millionar av menneske står overfor ein svøltkatastrofe. Leger Uten Grenser slår no alarm om ein svært mangelfull humanitær respons og meiner FN og andre aktørar må auka innsatsen med det same.

Noreg si støtte til humanitært arbeid i Sudan var i 2023 på om lag 345 millionar kroner. Situasjonen har blitt verre sidan i fjor. Berre 16 % av FN's naudhjelpsappell er fi-

nansiert. Likevel reduserer Noreg den økonomiske støtta til Sudan i 2024.

Svar:

Takk for spørsmål som set søkelyset på den katastrofale humanitære situasjonen i Sudan. Eg er djupt bekymra over utviklinga i Sudan. Det er ei av verdas verste humanitære kriser, og samstundes ei krise som ikkje har fått tilstrekkeleg merksemd. Noreg har ikkje gløymt Sudan.

Det er dei krigførande partane sitt ansvar å avslutte krigen. Humanitærretten pålegg dei og å beskytte sivile og sikre at dei har tilgang til naudhjelp. Noreg gjer det vi kan for å bidra til å finne ei løysing. Vi har ei spesiell rolle i Sudan gjennom vårt langvarige engasjement i landet. Noreg har sidan krigens utbrot engasjert oss diplomatisk for å få partane til å stanse krigshandlingane, beskytte sivilbe-

folkninga og sikre humanitær tilgang slik at naudhjelpa når fram til dei som treng ho.

Noreg var og ein av pådrivarane for å opprette ei overvakingsmekanisme i FN sitt menneskerettighetsråd, som skal dokumentere eventuelle brot på krigens reglar, menneskerettane og lovbrøt mot menneskeslekta begått av partane i krigen.

Som representanten peiker på, ga Noreg eit rekordhøgt beløp til Sudan i fjor. 2023 var eit ekstraordinært år, med eit rekordhøgt humanitært budsjett. Det skuldet mellom anna den ekstraordinære eittårige «Sør-pakka» i Prop. 44S (2023-2024). Halvparten av desse midlane gjekk til humanitære formål. Det gjorde oss i stand til å auke den humanitære støtta til Sudan etter at krigen braut ut.

Noreg er ein betydeleg humanitær givar til Sudan. I år vil vi og gi minst 200 millionar kroner i humanitær støtte til Sudan. I tillegg kjem fleksibel finansiering til FN,

samt støtte til nabolanda, som har tatt imot over to millionar flyktningar frå Sudan sidan konflikten starta.

Den norske støtta går mellom anna til livsviktig matvarebistand, helsehjelp, psykososial naudhjelp til overlevande for seksuell vald, samt støtte til flyktningar og internt fordrivne. Vi har og støtta lokal produksjon av mat, støtte til bakeri og lokale suppekjøkken, samt andre tiltak for å styrke mattryggleiken i Sudan.

Ei hovudutfordring i Sudan har vore at partane på ulike måtar hindrar den humanitære tilgangen. Sidan krigen starta har vi halde tett kontakt med humanitære samarbeidspartnere som er til stades i Sudan. Både utanriksministeren og eg har engasjert oss diplomatisk for å betre situasjonen.

Vi ser og på korleis vi kan støtte FN i å betre den humanitære tilgangen. Det er avgjerande for å sikre at hjelpa når fram til befolkninga som treng ho.

SPØRSMÅL NR. 2370

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden forklare hvordan hun og regjeringen mener at det er en satsning på ideelle driftsoperatører for asylmottak når de skvises ut av et anbudsregime som er laget for store, pengesterke kommersielle aktører med profittmotive?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen løfter regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet opp de ideelle aktørenes betydning når det kommer til velferdstjenester. De skal løftes frem og satses på, har regjeringen gitt uttrykk for.

Det kan se ut som at dette ikke skal gjelde en ofte glemt del av vårt offentlige velferdstilbud, nemlig asylmottak. Nå har enda et mottak som er reelt drevet av en ideell aktør, Blå Kors' Bragernes mottak i Dammen, tapt anbudet om å drive mottaket videre. Mottaket som tidligere har blitt omtalt som Norges beste, får ikke lenger drive et mottak som har vært et trygt hjem for ukrainske flyktninger siden 2022. Anbudssystemet slik det er lagt opp i dag er ikke laget for små, ideelle aktører, enda de kan vise til gode resultater og god drift. Enda Blå Kors vant på pris og fikk god score for bygningsmassen og fasiliteter måtte de

gi tapt til en kommersiell privat driftsoperatør som kunne hyre dyre konsulenter til å formulere anbudet sitt.

UDI lyste riktig nok ut en egen anbudsrunde for ideelle driftsoperatører, men denne hadde en svarfrist på to dager. Systemet er bygd opp for at kommersielle aktører med profittmotive skal kunne valse over de små, ideelle aktørene. Enda regjeringen selv hevder at de ønsker å satse mer på ideell drift i våre velferdstjenester.

Svar:

Først vil jeg presisere at jeg ikke kommenterer enkeltsaken det vises til i begrunnelsen for spørsmålet. Jeg uttaler meg på generelt grunnlag.

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for drift av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette ansvaret innebærer at det er UDI som skal anskaffe innkvarteringskapasitet, inngå kontrakter med driftsoperatører for asylmottak og følge opp disse kontraktene.

Både private, kommunale og ideelle driftsoperatører har ulike komparative fortrinn. For å utnytte disse fortrinnene skal UDI, innenfor rammene i anskaffelsesregelverket, legge til rette for en hensiktsmessig balanse mellom private, kommunale og ideelle driftsoperatører.

UDI har over tid erfart at det generelt ikke er vesentlige forskjeller i hverken pris eller kvalitet mellom de ulike type aktørene.

Med et marked hvor behovet svinger så mye over tid, er vi helt avhengige av aktører som har evne og vilje til å kaste seg rundt når behovet brått oppstår, og etablerer asylmottaksplasser raskt. UDI må gjøre en avveining

mellom ulike hensyn, herunder at de skal ha et kostnadseffektivt mottakssystem og skal kunne tilby asylsøkere lovpålagt innkvartering.

Jeg har tiltro til at UDI, innenfor rammene i anskaffelsesregelverket, legger til rette for en hensiktsmessig balanse mellom private, kommunale og ideelle driftsoperatører.

SPØRSMÅL NR. 2371

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 26. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta et initiativ til å gjeninnføre muligheten for løyvefritak etter drosjereguleringen for småskala reiselivsaktører?

Forskriftsendringene vil bli kunngjort på Lovdata sine nettsider så fort de er fastsatt. Det legges opp til ikrafttreden av disse samtidig med lovendringene 1. september 2024.

BEGRUNNELSE:

Reiselivsnæringen er i utvikling over hele landet også med mange små aktører som innretter seg mot enkelte deler av reiselivet som "high-end" turisme. Regjeringen har selv lansert at det skal utvikles politikk for å legge til rette for denne formen for turisme.

Svar:

Sommeren 2023 leverte Drosjeutvalget NOU 2023:22 På vei mot en bedre regulert drosjenæring delutredning I, med forslag til lov- og forskriftsendringer i yrkestransportregelverket. Drosjeutvalget foreslo å gjeninnføre den tidligere ordningen hvor løyvemyndigheten kan gi dispensasjon fra løyvekrav eller enkelte løyvekrav, jf. utvalgets forslag til ny § 48 e i yrkestransportforskriften.

NOU 2023:22 har vært på høring og utvalgets forslag til lovendringer er i all hovedsak tatt inn i Stortingets lovvedtak 46 (2023-2024). Lovendringene skal tre i kraft 1. september 2024 og departementet arbeider nå med fastsettelse av nødvendige forskriftsendringer.

Departementet har denne uken hatt møte med representanter fra blant annet NHO Reiseliv og Virke om behovet for løyvefritak for småskala reiselivsaktører. Jeg har merket meg innspillene fra reiselivsnæringen, som også kom frem i høringen til delinnstillingen fra Drosjeutvalget, og vil ta disse med i vurderingen ved fastsettelsen av forskriftsendringene.

SPØRSMÅL NR. 2372**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 2. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er helse- og omsorgsministeren enig i utsagnet om at begrepet «likeverdige helsetjenester» innebærer at like tilstander skal behandles likt, med samme forventning til resultat, eller har statsråden en annen definisjon av begrepet?

BEGRUNNELSE:

Geir Tollåli, fagsjef i Helse Nord RHF, skriver i et debattinnlegg i Helgelendingen 11.06.24 bl.a.:

«Med likeverdige helsetjenester mener vi at samme tilstand skal behandles likt, med samme forventning til resultat.»

I distriktene i Norge, og kanskje spesielt i Finnmark, opplever pasienter ofte at de kommer svært seint til sykehus.

I Finnmark gjelder dette spesielt vinterstid, da veier og luftrom forholdsvis ofte er stengt pga. uvær.

I tillegg til værutfordringer, har pasientene store utfordringer med pasientreiser og regelverket.

Pasienter opplever at timer hos spesialisthelsetjenesten må utsettes eller avlyses fordi Pasientreiser ikke kan eller vil betale for tidligere reise og overnatting når værmeldingen tilsier stengninger den dagen pasienten har time. På samme måte er regelverket til hinder for likeverdige tjenester fordi satsene for bl.a. overnatting bare utgjør en brøkdel av de reelle kostnadene. Dermed forhindres noen pasienter i å motta behandling av økonomiske årsaker. Dersom Tollålis fortolkning av begrepet «likeverdige helsetjenester» skal følges, er det behov for endringer på flere felt.

Svar:

Det følger av spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 nr. 3 at ett av lovens særlige formål er å «bidra til et likeverdig tjenestetilbud». Tilsvarende er «likeverdig tjenestetilbud» et av formålene i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (§ 1-1 nr. 4). Dette er speilet i pasient- og brukerrettighetsloven § 1-1 første ledd som angir at et av formålene med loven er «lik tilgang på tjenester». Forarbeidene til spesialisthelsetjenesteloven angir nærmere hva som ligger i formålet «likeverdig tjenestetilbud»:

«Et likeverdig tjenestetilbud foreligger når personer som etterspør helsetjenester har samme mulighet til å skaffe seg helsetjenester uavhengig av bosted, økonomi, sosial status, alder, kjønn, etnisk tilhørighet m.v.»

Bestemmelsene uttrykker tilbudslikhet slik at personer som etterspør helsetjenester har samme mulighet til å skaffe seg helsetjenester uavhengig av for eksempel bosted, økonomi, sosial status, alder, kjønn, etnisk tilhørighet mv.

Vår felles helsetjeneste skal være for alle, og er avgjørende for å redusere sosiale helseforskjeller og opprettholde et godt tjenestetilbud til folk i hele landet. Dette har i mange år vært et sentralt helsepolitisk mål og det er nedfelt i lovverket vårt. Jeg mener vi kan være stolte av dette og hva vi får til innenfor helse- og omsorgstjenestene i vårt langstrakte land.

For at hele befolkningen også i framtiden skal ha tilgang til likeverdige helse- og omsorgstjenester, står tjenestene foran et viktig omstillingsarbeid. Vi vet fra Helsepersonellkommisjonens rapport (NOU 2023: 4), at bærekraftsutfordringene ikke kan løses ved økning i tilgang på personell alene. Fra statens side er det derfor nødvendig med bred virkemiddelbruk for å støtte opp om sykehusenes og kommunenes evne til slik omstilling. Disse ulike og helt nødvendige grepene har regjeringen presentert i Nasjonal helse- og samhandlingsplan (Meld. St. 9 (2023-2024)), som Stortinget nylig har behandlet.

I landet vårt, hvor det i flere landsdeler er lange avstander til helse- og omsorgstjenester, er det et mål at vi klarer å sikre gode nok kommunale helse- og omsorgstjenester i kombinasjon med spesialisthelsetjenester. Norge har en desentralisert sykehusstruktur. Ønsket om fysisk nærhet til spesialisthelsetjenesten må sees i sammenheng med forutsetninger for å kunne tilby tjenester av god kvalitet, som blant annet tilgang til personell og tilstrekkelig pasientgrunnlag.

Pasientreisereguleringen er et virkemiddel for å sikre blant annet likeverdig tilgang til helsetjenester. I et innspill til mitt svar skriver Helse Nord RHF dette:

«Helseforetakene strekker seg langt for å få pasientene som reiser med rekvisisjon til behandling i tide, også når det oppstår utfordringer knyttet til endringer eller kanselleringer grunnet uvær. Når det likevel ikke lar seg gjøre å få pasienten til behandling i tide, så re-planlegger sykehusene slik at pasientene får ny time så snart som mulig.

Pasienten og ledsageren har rett til dekning av nødvendige utgifter når pasienten må reise i forbindelse med en helsetjeneste i henhold til Pasient- og brukerrettighetsloven §2-6. Loven gir ikke utvidede eller spesielle rettigheter basert på værmelding eller værforhold i seg selv. Hovedregelen ved pasientreiser er at stønad utbetales i ettertid.

Tilsvarende vil det ved usikre værforhold kun være i etterkant av reisen det er mulig å fastslå hva som var nødvendige utgifter.»

Justering av forskriftens satser, herunder overnattingsgodtgjørelsen, vurderes i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2373

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 26. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er statsråden enig i at helsepersonell alltid må følge gjeldende prosedyrer, eller er statsråden enig i at helsepersonell kan og bør fravike prosedyre dersom prosedyren i den gitte situasjonen er til skade for pasienten?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Nord RHF vedtok i styremøte 19. juni 24 at invasiv kardiologi i Helse Nord skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter, ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF. Senteret skal ha to driftssteder, et døgnkontinuerlig senter lokalisert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, og et dagtilbud lokalisert ved Nordlandssykehuset HF. Personell som utfører PCI-virksomheten i Nordlandssykehuset HF i dag overføres fra Nordlandssykehuset til UNN etter reglene om virksomhetsoverdragelse. Den organisatoriske endringen skal være iverksatt innen 1. januar 2025. Tilbudet i Bodø skal altså videreføres på dagtid, og dørene stenger klokka 16. Pasienter som har behov for behandling mellom kl. 16 og kl. 8 må behandles i Tromsø.

Ifølge artikler på NRK.no er det et etisk dilemma for leger i Bodø når Helse Nord prosedyrer tilsier at pasienter skal behandles i Tromsø, selv om det innebærer tidstap som etter deres eget medisinskfaglige skjønn ikke er til pasientens beste.

Noen mener prosedyrer alltid må følges, uansett, mens andre mener at gjeldende prosedyrer i utgangspunktet skal følges, men av og til kan og bør fravikes dersom helsepersonell ser at det er det beste for pasienten, og særlig dersom det er åpenbart at prosedyren er skadelig for pasienten.

Statsforvalteren i Nordland gransker nå flere pasienthistorier fra Nordlandssykehuset. Statsforvalteren undersøker lovligheten i gjeldende prosedyre i Helse Nord.

Svar:

For å besvare representanten Ojals spørsmål, har departementet innhentet informasjon fra Helse Nord RHF.

Svaret fra Helse Nord RHF beskriver etableringen og organiseringen av angiografi og PCI ved Nordlandssykehuset HF. Helse Nord RHF besvarer også konkret representantens spørsmål, og sier at

«faste behandlingsprosedyrer er faglig veiledende, men behandlende lege må vurdere individuelt og dokumentere dersom den akutte situasjonen skulle tilsa å fravike fra vedtatte retningslinjer».

Jeg gjengir her svaret i sin helhet:

«Styret i Helse Nord RHF besluttet i 2017 å opprette et dagtilbud for invasiv kardiologi (angiografi og PCI) ved Nordlandssykehuset Bodø. Denne virksomheten ble etablert i februar 2020.

Bakgrunnen for etableringen var en erkjennelse fra styret om ulik tilgang til invasive undersøkelser og PCI etter NSTEMI hjerteinfarkt der en større andel av befolkningen på Helgeland og i Saltenområdet ikke fikk utført denne behandlingen innen 72 timer etter det akutte infarkt. Styrebehandling var basert på en grundig utredning og risikovurdering og ble behandlet i styresak 108/2017 og endelig i styresak 137/2017.

Det var ikke intensjonen å etablere en beredskap for primær PCI behandling i Bodø på dette tidspunktet. Styret var klar på at for de store og alvorlige STEMI infarkt var medikamentell blodproppopløsende behandling (trombolyse) det viktigste for det store flertallet av pasienter.

Nordlandssykehuset Bodø hadde den gang ikke tilbud om disse prosedyrene, og intensjonen fra styret var å sikre en likeverdig tilgjengelighet for befolkningen i Helgeland og Nordlandssykehusets området. Styret besluttet også at tilbudet i Bodø skulle bygges opp som en senter-satellitt modell der Universitetssykehuset Nord-Norge skulle bidra med ambulering av operatører og utdanning av personell til enheten ved Nordlandssykehuset. Uni-

versitetssykehuset Nord-Norge har et døgntilbud med beredskap for primær PCI behandling ved større STEMI infarkt. I Bodø er det etablert et PCI dagtilbud på ukedagene uten heldøgns beredskap.

Styret i Helse Nord RHF bestilte regionale retningslinjer for behandling av akutt hjertesyndrom ut fra anbefalingene fra klinisk fagrevisjon. Fagrådet utarbeidet deretter PR53116 «Behandling av akutt koronar syndrom i Helse Nord» som ble godkjent som regional retningslinje etter tilslutning av sykehusene i nord.

Faste behandlingsprosedyrer er faglig veiledende, men behandlende lege må vurdere individuelt og dokumentere dersom den akutte situasjonen skulle tilsi å fravike fra vedtatte retningslinjer.

I tillegg ble det i 2020 utarbeidet en prosedyre for pasienter fra Helgeland med akutt koronar syndrom

(RL8490) som omhandler fordelingen av pasienter mellom Tromsø og Bodø. Hovedregelen er at store hjerteinfarkt STEMI skal behandles i Tromsø etter akutt behandling lokalt. I denne prosedyren åpnes det for at pasienter med STEMI infarkt fra Helgeland kan undersøkes og behandles etter individuell vurdering ved Nordlandssykehuset på dagtid i ukedagene etter avtale med vakthavende hjertelege i Bodø.

Begrepet senter-satellitt har vært kilde til uklare ansvarslinjer i samvirket mellom de invasive hjerteavdelingene i nord. Styret i Helse Nord RHF gjorde 19. juni 2024 beslutning om at invasiv kardiologi i Helse Nord skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Det betyr at ansvar og myndighet blir samlet i en enhet for å hindre uklare beslutningslinjer».

SPØRSMÅL NR. 2374

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

«Lovbrudd, varslingsaker og makulering av dokumenter. Staten har inngått over 560 taushetsavtaler med tidligere ansatte.» Slik starter en omfattende avsløring i DN (21.06.24). Saken illustrerer oppsiktsvekkende avtaler som fratrukker ansatte yringsfriheten. Mange av avtalene er inngått i helseforetak. Det er positivt at det finnes ansatte som er villige til å melde om avvik, fordi det kan gi mulighet til å rette opp der det trengs.

Hvordan skal statsråden sikre at sykehus ikke bryter loven, og hvordan følges saken opp videre?

Svar:

DNs artikler har vist at helseforetakene i et stort antall saker har begrenset retten til innsyn i sluttavtaler i strid med offentleglova. En slik klausul i sluttavtalene kan også oppfattes som en begrensning av de ansattes yringsfrihet. Disse forholdene vil departementet følge opp overfor de regionale helseforetakene. Samtidig må det understrekes at helseforetakene er selvstendige rettssubjekt som selv er ansvarlig for at avtaler de inngår er i tråd med lovverket.

Det er viktig for meg å understreke at helsepersonell har en helt avgjørende rolle i foretakenes forbedringsarbeid. En begrensning i ansattes mulighet til å varsle og til

å ytre seg, vil verken virksomhetene eller offentligheten være tjent med.

SPØRSMÅL NR. 2375

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 1. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei oversikt som syner kva eigendomar som er innløyst i samband med planlegginga av Møreaksen, til kva kostnad og synleggjort i eigen tabell?

GRUNNGJEVING:

Ang. prosjektet Møreaksen er det angjeveleg blitt gjennomført fleire innløysingar av eigendomar med bakgrunn i planlegging av dette prosjektet.

Møreaksen er no ute av NTP i regjeringa sitt framlegg og det ligg heller ikkje til grunn at prosjektet blir lagt inn med fleirtalsvedtak i behandlinga av ny NTP i Stortinget.

Svar:

E39 Ålesund – Molde var omtalt i NTP 2022–2033 med oppstart i første 6-årsperiode. Samferdselsdepartementet

sette i gang ekstern kvalitetssikring, KS2, tidleg i 2022. Som ein konsekvens av dette, vurderte Statens vegvesen då at det var naudsynt å gjennomføre førebuingar i prosjektet, for å klargjera prosjektet Vik – Molde til anleggsstart. Statens vegvesen har ein generell fullmakt til å pådra forpliktingar knytt til slike førebuingar, sjølv om prosjektet ikkje er vedteken av Stortinget. Grunnerverv faller inn under definisjonen av førebuande arbeider, jf. romertallsvedtak V, punkt 5 i Prop. 1 S (2021–2022).

Grunnerverv for næringsseigedomar kan verta særstidkrevjande, då dei næringsdrivande treng tid til omstilling og å finna nye areal og lokalar. Det var eit viktig tema i reguleringsplan prosessane hjå kommunane og dei næringsdrivande. For nokre eigendomar vil reguleringsplanvedtak medføra rett til innløysing uavhengig om prosjektet blir sett i gang.

For NTP (2025–2036) ligg prosjektet i utviklingssporteføljen, etter 2036. Alle eigedomane som er erverva kan seljast dersom ikkje staten lengre har eit behov for dei.

Dato	Adresse	Gårds og bruksnummer	Sum
30.09.2016	Furlandsvegen 230, 6390 Vestnes	gnr 48, bnr 30, Vestnes	2 752 645
08.12.2020	Ørskogfjellet skytefelt, Forsvarsbygg	gnr 692 bnr 49, gnr 692 bnr 6-29, Ålesund	411 222
25.01.2022	Furlandsvegen 234, 6390 Vestnes	gnr.48, bnr. 125 og 78, Vestnes	2 368 335
14.03.2022	Ådalen Alle, 6260 Skodje	gnr 531, bnr 44, Ålesund	3 280 585
06.04.2022	Fannestrandveien 78, 6416 Molde	gnr. 26, bnr. 33,26, 49, 51, Molde	27 675 585
27.06.2022	Utsidevegen 1973, 6475 Midsund	gnr.430 bnr 2, Molde	3 044 835
Fremtidig	Fannestrandveien 91	gnr.26, bnr.47, Molde	4 612 500
Sum			44 145 707

SPØRSMÅL NR. 2376

Innlevert 18. juni 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 2. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vet statsråden antall feil og mangler samt hvor mange som rettes pr. måned i Helseplattformen, hva som dermed er anslått tid før systemet vil være "feilfritt", og vil statsråden

følge opp at Helse Midt måler brukervennlighet i Helseplattformen systematisk fremover?

BEGRUNNELSE:

Innføringen av Helseplattformen har hatt og har fortsatt store konsekvenser for driften av sykehusene i Helse Midt. Riksrevisjonen påviste i sin rapport Dokument 3:6 (2023–2024) / Offentliggjort 21.11.2023 “Utnyttelse av IT-systemer på sykehus” store problemer med brukeropplevelsen ved elektronisk pasientjournal. Mye klikk, detaljer som ikke funker eller er tungvinte, feil og mangler er tidstyver i hverdagen. I rapporten fra Riksrevisjonen står det:

“Et flertall leger opplevde at «det krevde irriterende mange klikk» sist de skulle forordne et legemiddel: 81 prosent av Helseplattform-brukerne (leger), 66 prosent av Meona-brukerne og 53 prosent av MetaVision-brukerne oppga dette”.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan fokuserer regjeringen på at digitalisering skal frigjøre tid, men Riksrevisjonen påviste store utfordringer. Helsetjenesten har ikke ressurser til å la helsepersonell kaste bort tid på dårlige it-verktøy, eller at ansatte bruker stadig mer tid på journalarbeid fremfor pasientbehandling.

Svar:

Jeg har innhentet oversikt over antall henvendelser om feil og mangler fra Helse Midt-Norge RHF. Helse Midt-Norge RHF opplyser at Helseplattformen har mottatt ca. 400 henvendelser i uken fra St. Olavs hospital HF siden jul. Ved oppstart av innføringen ved Helse Møre og Romsdal HF økte dette tallet til 1600, og så har det nå i løpet av 6 uker gått ned til totalt 800 henvendelser for begge sykehusene. Helse Midt-Norge RHF informerer videre om at disse tallene er sammenlignbare med antall henvendelser knyttet til andre IKT-systemer i regionen.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at de sammen med Helseplattformen, helseforetakene og kommunene gjør en felles innsats for å forbedre brukervennligheten i Helseplattformen. De oppgir at antall saker som meldes inn er en indikasjon på brukervennligheten og at de følger aktivitetsutviklingen. I tillegg settes brukerundersøkelser i system og de har startet med å se på hvordan man kan følge med på hvor mye tid som benyttes til de enkelte funksjoner i løsningen.

Helse- og omsorgsdepartementet har fulgt utviklingen i oppfølgingsmøter med Helse Midt-Norge RHF: Det ble avholdt foretaksmøte i Helse Midt-Norge RHF i oktober 2023, hvor det ble stilt krav om at de samlede ressursene hos de ulike aktørene benyttes samordnet og effektivt for å få Helseplattformen til å fungere bedre. Videre er departementet også orientert om funn fra revisjoner og fra tilsynsapparatet. Riksrevisjonen og Trondheim kommune gjennomfører i år en forvaltningsrevisjon av Helseplattformen. Denne er ennå ikke ferdigstilt, men departementet vil vurdere det som kommer frem i den rapporten også. Utviklingen i Helseplattformen blir som angitt fulgt opp i oppfølgingsmøter med Helse Midt-Norge RHF.

Innføring av nye systemer er krevende, tar tid og vil alltid avdekke områder som må forbedres. Ingen kan angi når et system er «feilfritt», men feil skal oppdages, rettes og det skal læres av feil. Valg av journalløsning og ivaretagelse av brukervennlighet ligger, i tråd med gjeldende beslutnings- og ansvarsstrukturer, til Helse Midt-Norge RHF, helseforetakene i regionen og kommunene. Det er disse som er nærmest til å vurdere forsvarligheten og brukervennlighet, avgjøre hvilke feil og mangler som skal løses først og prioriteres ressursmessig. Jeg legger til grunn at aktørene følger opp og ivaretar dette ansvaret.

SPØRSMÅL NR. 2377

Innlevert 20. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 1. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan kommunalministeren gjøre greie for kva innstilling som går til kommunestyret si behandling frå saker i eit kommunalt føretak som skal behandlast endeleg i kommunestyret, og kan kommunedirektøren endre noko som helst på vedtaket/innstillinga frå styret i eit kommunalt føretak som går vidare via kommunen sin administrasjon til endeleg behandling i kommunestyret?

GRUNNGJEVING:

Kommunelova sin § 9 omhandlar kommunale og fylkeskommunale foretak.

Det har vorte ein debatt i Stranda kommune i Møre og Romsdal ikring mandat og kven som har innstillingsrett i saker frå eit kommunalt foretak i saker som skal til behandling i kommunestyret, i dette tilfellet gjeldande Stranda hamnevesen KF.

I § 9-16 gjelder forholdet til kommunens administrasjon, der det står sitat:

“Kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder.

Kommunedirektøren kan instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken.

Kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før styret treffer vedtak i saker som også skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen skal legges fram for styret i foretaket når styret skal behandle saken. Styrets vedtak skal sendes til kommunestyret eller fylkestinget via kommunedirektøren.”

Det står i lova at kommunedirektøren skal gis anledning til å UTTALE seg før styret treffer vedtak i saker som skal behandles av kommunestyret, og at ein slik uttale skal legges fram for styret i foretaket når styret behandler saken.

Ein slik uttale frå kommunedirektøren vil sjølvstøtt følge saka vidare til kommunestyret.

Vidare står der at

“styrets vedtak skal sendes til kommunestyret via kommunedirektøren.”

Debatten som har vore i Stranda kommunestyre ikring dette, er at nokon oppfattar det som om det er kommunedirektøren som skal innstille i saka vidare til kommunestyret i slike saker, og dermed kunne omgjere heile innstillinga frå styret i foretaket, noko det vanskeleg kan tolkast slik.

Dersom det skal gje noko meining i at kommunedirektøren har rett til ein uttale i saker som styret i det kommunale foretaket sender til behandling seinare i kommunestyret, vil det åpenbart vere tilrådinga frå styret sitt vedtak som går via administrasjonen i kommunen, til kommunestyret.

Enkelte har oppfatta lova ikring dette slik at kommunedirektøren kan omgjere styret sitt vedtak som innstiller til sak som skal vidare til kommunestyret, dette ville i så fall også gjelde årsbudsjett, årsrekneskap og andre omfattande saker frå det kommunale foretaket.

Svar:

Eg tek ikkje stilling til den konkrete saka representanten refererer til, men gjer her greie for reglane om kommunale foretak.

Kommunale foretak har ei særskild stilling etter kommunelova. Dei er ein del av kommunen, men det går fram av § 9-8 at styret for foretaket «har myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet». Vidare er dagleg leiar av foretaket direkte underordna styret og skal følge dei retningslinjene og pålegg

som styret gir, jf. § 9-12. Det følger av § 9-9 siste ledd at det er styret som legg fram årsrekneskapen og årsberetninga for foretaket for kommunestyret eller fylkestinget, jf. § 14-2 bokstav b. Elles gjeld kommunelova så langt det passar for kommunale foretak, jf. § 9-1 siste ledd.

Foretaka sitt forhold til administrasjonen er regulert i kommunelova § 9-16. Første ledd fastslår at kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen ikkje kan instruere dagleg leiar om korleis han eller ho skal utøve si mynde, eller gjere om vedtak som dagleg leiar har fatta. Dette er eit unntak frå § 13-1 som seier at kommunedirektøren leiar den samla kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen.

Etter andre ledd kan kommunedirektøren likevel instruere både styret og dagleg leiar om at vedtak dei har fatta, ikkje skal setjast i verk før kommunestyret eller fylkestinget har handsama saka. Dersom kommunedirektøren nyttar seg av retten til å bringe ein sak inn for kommunestyret eller fylkestinget, kan vedtaket ikkje setjast i verk før kommunestyret eller fylkestinget har sagt seg einig i vedtaket.

Det følgjer av tredje ledd at kommunedirektøren skal få høve til å uttale seg før styret treff vedtak i saker som også skal handsamast av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalen skal leggjast fram for styret i foretaket når styret skal handsama saka. Dette gjer at kommunedirektøren kan informere styret om sitt syn på saka, slik at styret kan ta dette med i vurderinga før dei treff sitt vedtak. Det følgjer også av tredje ledd at styret sitt vedtak skal sendast til kommunestyret eller fylkestinget via kommunedirektøren.

Kommunedirektøren har ansvar for å sjå til at saker som blir lagt fram for folkevalde organ er forsvarleg utgreidd, jf. § 13-1 tredje ledd. I dei fleste tilfella vil kommunedirektøren allereie ha gitt merknadene sine til saka før styret i foretaket handsamar den. I så fall vil kommunedirektøren si rolle etter at styret i foretaket har handsama saka, normalt vere å ekspedere saka vidare til kommunestyret eller fylkestinget. Kommunedirektøren kan etter § 13-1 tredje ledd gi supplerande opplysningar ved oversendinga til kommunestyret eller fylkestinget, til dømes dersom saka har teke ei anna retning etter at den var lagd fram for kommunedirektøren. Kommunedirektøren kan også uttale seg om saka ved handsaminga i kommunestyret eller fylkestinget i kraft av møte- og talarretten etter § 13-1 femte ledd.

SPØRSMÅL NR. 2378**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 1. juli 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan planlegger statsråden å sikre tilbakebetaling av uriktig innhenting av trygdeavgift ved skatteoppgjørene etter at finansdepartementet ble kjent med at enkelte personer som har jobbet i Norge etter endelig avslag på asylsøknaden uriktig har blitt ilagt trygdeavgift?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:957 (2021-2022) med spørsmål om finansdepartementet var kjent med risiko for at de ureturnerbare asylsøkerne som var skattytere uten medlemskap i folketrygden ble uriktig trukket for trygdeavgift i skatteoppgjørene, da beslutningen om å inndra skattekortene fra dem ble tatt omkring 2010.

Her svarer statsråden at Finansdepartementet har vært kjent med problemstillingen, og at deres løsning er at feilaktig ilagt og betalt trygdeavgift kan påklages til skatteklagenemnda og vil bli rettet. Nå, 14 år etter saken først ble tatt opp, informerer organisasjonen Limobgate at blant de 3 000 personene som var berørt av denne feilen har de (Limobgate) hjulpet 188 stykker i å påklage saken, der kun 55 av dem til nå har fått svar.

Frem til 2011 betalte alle flyktninger uten opphold feilaktig inn trygdeavgift til staten for å ha lønnet arbeid

i Norge. Dette skjedde uten at de hadde medlemskap i folketrygden. Etter forvaltningsloven har skatteetaten veiledningsplikt og kan drive oppsøkende arbeid. Når både departementet og skatteetaten er klar over feilen som er begått og sitter på informasjonen om hvem dette berører, er jeg nysgjerrig på konklusjonen til statsråden om at dette kun skal følges opp med en påklagemulighet.

Svar:

Personer som feilaktig har betalt trygdeavgift til Norge kan henvende seg til Skatteetaten og få denne tilbakebetalt. Skatteetaten har opplyst at de har mottatt en rekke saker fra personer som ikke har vært medlem av folketrygden, men likevel betalt trygdeavgift, og behandler disse fortløpende. Skatteetaten opplyser at status på disse sakene i dag er at det er truffet vedtak i 74 saker og at de har 119 saker i restanse. I flere av sakene har det vært krevende å få fremskaffet dokumentasjon på at personene ikke var medlem av folketrygden for årene det klages på. Skatteetaten har derfor opprettet en særskilt dialog med UDI for å forsøke å fremskaffe den nødvendige dokumentasjonen i tilfellene der personen selv ikke har fremlagt dette. Skatteetaten kan dessverre ikke anslå når sakene blir ferdigbehandlet, men opplyser om at sakene gis prioritert.

SPØRSMÅL NR. 2379**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helseministeren har løftet kampen mot helsekøer som en viktig prioritering. I den siste levekårsundersøkelsen (SSB) er det hele 329 000 som svarer at de ikke har råd til tannlege. Når folk må leve med smerter fordi de ikke har råd til tannlegen, er det et politisk ansvar å tette hullet i velferdsstaten. Dette er en usynlig helsekø, bestående av voksne folk som ikke har råd.

Hvordan skal helseministeren jobbe mot denne køen, bestående av folk som ikke har råd til helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet gjelder folk i alle aldre, ikke kun ungdom.

Svar:

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal gjennomgå hele tannhelsefeltet, med utgangspunkt i prioriteringskriteriene for helse- og omsorgstjenestene. Utvalget er blant annet særskilt bedt om å vurdere tiltak som kan bidra til å redusere de sosiale forskjellene i befolkningens

orale helse og bruk av tannhelsetjenester, herunder kostnader for tannhelsetjenester, egenandeler, egenbetaling og modeller for egenandelstak. Dette er et krevende arbeid, og utvalget har derfor bedt om og fått innvilget utsatt frist for å levere sin utredning. Utvalget skal levere innen 1. oktober i år.

I påvente av at utvalget leverer sin utredning har regjeringen de siste årene, i samarbeid med budsjettpartner Sosialistisk Venstreparti, styrket det offentlige tilbudet til unge voksne. Nå senest i revidert nasjonalbudsjett ble 25- og 26-åringer gitt tilsvarende rett til offentlige tannhelsetjenester med redusert betaling som 19-24-åringene.

SPØRSMÅL NR. 2380

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 9. august 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mye strøm bruker norske datasentre i TWh, og hva er vårt nasjonale behov for datalagring i TWh, og om det kan skilles mellom ulike kategorier av behov for datalagring ber jeg om at det også gis oversikt over dette?

BEGRUNNELSE:

Datasenterindustrien er i sterk vekst over hele verden, også i Norge. I den anledning er det interessant å vite hva Norge bruker av strøm på datasentre, og hva behovet for datalagring fra vårt nasjonale forbruk er. Om statsråden kan skille mellom ulike kategorier av behov, som samfunnsmessig viktig digital infrastruktur og annet forbruk, vil jeg gjerne at det gjøres.

Svar:

Datasentre er nødvendig for blant annet mobiltjenester, finanstjenester, helse- og velferdstjenester, transporttjenester, Forsvarets kommunikasjonstjenester og fremtidens nød- og beredskapskommunikasjon. Datasentre utgjør også moderne industribygging, og vil bidra til å skape nye arbeidsplasser, samt danne grunnlag for innovasjon og næringsutvikling. Utvikling av nye, mer effektive og klimavennlige løsninger og digitale tjenester vil være nødvendig for at Norge skal lykkes med den grønne omstillingen.

Datasentre bruker deler av kraften vår. Jeg har bedt energiministeren om tall på strømforbruket og har fått følgende svar:

«Basert på statistikk fra SSB anslår NVE at det ble brukt ca. 1,5 TWh strøm til datasentre i Norge i 2023. Til sammenligning var det samlede forbruket av strøm i Norge i 2023 på 136,2 TWh. Av forbruket på ca. 1,5 TWh i 2023, anslår NVE at ca. 1 TWh går til datasentre som driver med datalagring og ca. 0,5 TWh til pro-

duksjon av kryptovaluta. Fordi datasentre ikke er skilt ut som en egen kategori i SSB sin statistikk, vil det være usikkerhet knyttet til disse anslagene.

I NVE sin siste kortsiktige kraftbalanse fra juni 2024 antas det at strømforbruket til datasentre vil øke til 3,5 TWh i 2028. Det er nye store datasentre som er den viktigste grunnen til denne veksten. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2023 legges det til grunn at strømforbruket til datasentre kan vokse til 8 TWh i 2040. NVE baserer dette anslaget på veksten i strøm til datasentre som er observert de siste årene og planer for nye datasentre fremover. Endringer i planer og utvikling kan gi store avvik fra dette anslaget.»

Jeg vil tilføye at også den teknologiske utvikling på dette feltet, gjør fremtidige anslag usikre, og at energieffektivisering og bruk av overskuddsvarme fra datasentre er viktig for regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 2381**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 27. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan ministeren redegjøre for hvorvidt hun ser på arbeidsmarkedsbedrifter som omfattet av velferdstjenestebelegget, og hvordan hun eventuelt forholde seg til forslag til innstramminger ovenfor de kommersielle aktørene i bransjen?

BEGRUNNELSE:

Klassekampen har de siste ukene trykket en serie saker om veksten i kommersielle arbeidsmarkedsbedrifter siden 2014. Disse selger utelukkende tjenester til NAV, der tiltakene er satt ut på anbud. Veksten av den kommersielle delen av sektoren har vært av en slik størrelse og fart, at tre bedrifter nå har en markedsandel på en tredjedel av hele den anbudsutsatte sektoren.

Velferdstjenesteutvalget (2020) behandlet arbeidsmarkedstiltaksbedrifter som en del av de sentrale velferdstjenestene, og dokumenterte den samme utviklingen noen år tidligere. Regjeringen har samtidig satt ned Avkommersialiseringsutvalget, for å se på hvordan kommersiell drift kan fases ut av våre felles velferdstjenester.

Svar:

Arbeidsmarkedstiltak er et sentralt nasjonalt virkemiddel i arbeidsmarkedspolitikken og skal styrke tiltaksdeltakernes muligheter til å skaffe seg eller beholde arbeid. Arbeids- og velferdsetaten har en stor portefølje av arbeidsmarkedstiltak. Jeg forstår spørsmålet slik at det ønskes en redegjørelse for arbeidsmarkedsbedriftenes rolle i Arbeids- og velferdsetatens framskaffelser av arbeidsmarkedstiltak og at representanten er bekymret for at andre aktører, særlig privateide bedrifter, vinner en økende andel av Arbeids- og velferdsetatens anbudskonkurranser for arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsmarkedstiltakene organiseres og framskaffes ulikt. Noen tiltak gjennomføres i ordinært arbeidsliv, for eksempel gjennom lønnstilskudd, eller i utdanningsinstitusjoner. Andre tiltak anskaffes fra eksterne tiltaksarrangører, enten etter regelverket for offentlige anskaffelser eller gjennom direkte tilskudd til forhåndsgodkjente tiltaksarrangører. Forhåndsgodkjente tiltaksarrangører har inngått avtale med Arbeids- og velferdsetaten om å arrangere tiltakene arbeidsforberedende trening (AFT) og/ eller varig tilrettelagt arbeid (VTA). Disse bedriftene omtales ofte som arbeidsmarkedsbedrifter. Andre betegnelser er vekstbedrifter og attføringsbedrift-

er. Selskap som er forhåndsgodkjent for å arrangere AFT/VTA kan ikke legge inn tilbud på anbudsutsatte tiltak. Arbeids- og velferdsdirektoratet har satt krav til konserndanning dersom eierne ønsker å delta i konkurranse om anbudsutsatte tiltak slik at den konkurranseutsatte delen skal være organisert adskilt fra den forhåndsgodkjente virksomheten.

Over tid er det utviklet en bred og sammensatt tiltaksportefølje bestående både av tiltak basert på forhåndsgodkjenning og tiltak basert på anbud utlyst av Arbeids- og velferdsetaten. Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet er erfaringen at konsern med også forhåndsgodkjente bedrifter, vinner om lag halvparten av anbudene. Konsern med forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter har med andre ord en svært sentral rolle i bistanden til personer med nedsatt arbeidsevne.

I spørsmålet vises det videre til at regjeringen i august 2022 satte ned et utvalg som har i oppdrag å utrede den kommersielle driften av velferdstjenester, det såkalte Avkommersialiseringsutvalget. Arbeidsmarkedstiltak inngår i dette arbeidet, slik det også gjorde i arbeidet i Velferdstjenesteutvalget, jf. NOU 2020: 13 Private aktører i velferdsstaten. Avkommersialiseringsutvalget skal levere sluttrapporten i form av en NOU til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet med frist den 30. august 2024. Regjeringen vil på vanlig måte vurdere utvalgets funn og tilrådninger i etterkant av at utvalget har avlevert sin rapport.

Arbeidsmarkedstiltakene utgjør en viktig del av innsatsen for å få flere i arbeid, og for å hindre utstøting fra arbeidslivet. Det er viktig at tiltakene bidrar til å få folk i jobb. Regjeringen vil forsterke innsatsen for å få flere i arbeid ved å utnytte ressursene og arbeidsevnen til den enkelte bedre. Derfor arbeider regjeringen med en melding til Stortinget om arbeidsmarkedspolitikken. Stortingsmeldingen vil bygge på et omfattende kunnskapsgrunnlag fra flere offentlige utredninger de siste årene, evalueringer av arbeidsmarkedstiltak og områdegjennomgangen for en mer effektiv og kunnskapsbasert bruk av arbeidsmarkedstiltak.

SPØRSMÅL NR. 2382

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 27. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden informere om hvilke kontrakter staten har inngått med kommersielle og ideelle aktører innenfor barnevernsinstitusjoner, og legge fram oversikt over kontraktvarighet for avtaler inngått med kommersielle og ideelle selskaper innenfor statens ansvarsområde?

Svar:

Vedlagt er oversikt over Bufdir og Bufetat sine nasjonale ramme- og driftsavtaler med private leverandører. Bufdir sine avtaler er nasjonale, medan dei regionale avtalane er inngått av Bufetat Region øst.

I tillegg føretar etaten einskilde kjøp til konkrete barn når det ikkje er eit forsvarleg tilbod innanfor statens egne tiltak eller på inngåtte ramme- og driftsavtaler.

NASJONALE AVTALER				
Leverandør	Antall	Eierskap	Utløp	Opsjon til
Aberia Ung AS	48	Kommersiell	løpende avtale	
Aurora Omsorg	7	Kommersiell	31.12.2024	31.12.2025
Betania Alta	8	Ideell	løpende avtale	
Crux	24	Ideell	løpende avtale	
Crux Rostad	16	Ideell	løpende avtale	
Cura	6	Kommersiell	løpende avtale	
Fjellstø omsorg	3	Kommersiell	31.12.2024	31.12.2025
Fossum Ung	12	Ideell	løpende avtale	
Frelsesarmeens Barne- og familievern	68	Ideell	løpende avtale	
Haraldsplass Serio Ung AS	21	Ideell	løpende avtale	
Hiimsmoen	9	Ideell		
Human Care Ung	6	Kommersiell	01.05.2026	
Josephines stiftelse	5	Ideell	løpende avtale	
Kirkens bymisjon	4	Ideell	løpende avtale	
Klokkergårdstiftelsen	11	Ideell	løpende avtale	
Kvamsgrindkollektivet	4	Ideell	løpende avtale	
Oslo Sanitetsforening Brusetskollen AS	16	Ideell	løpende avtale	
RUFSS	3	Kommersiell	31.12.2020	31.12.2025
Rufs (Rena Ungdoms- Og Familiesenter)	7	Kommersiell	løpende avtale	
Solhaugen Omsorg og behandling	5	Kommersiell	01.10.2025	
Solhaugen Omsorg og behandling	3	Kommersiell	31.12.2024	31.12.2025
Solhaugen Omsorg og behandling	3	Kommersiell	19.05.2026	
Stendi	22	Kommersiell	31.12.2024	31.12.2025
Stiftelsen Fossumkollektivet	24	Ideell	løpende avtale	
Stiftinga Voss barneheim	11	Ideell	løpende avtale	
Uniped AS	4	Kommersiell	01.10.2025	
Regionale avtaler				
Leverandør	Antall	Eierskap	Utløp	Opsjon til
OSF, Brusetskollen	3	Ideell	løpende avtale	
Stiftelsen Fagertun	12	Ideell	løpende avtale	
Stiftelsen Milepælen	10	Ideell	løpende avtale	
Stendi	3	Kommersiell	30.04.2025	

SPØRSMÅL NR. 2383**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 27. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Jernbanen plages av stadig flere feil og forsinkelser, særlig på Østlandet. Innføring av signalsystemet ERTMS skal bidra til å redusere dette, men innføringen av systemet har blitt utsatt med åtte år i Oslo, til 2034. MDG foreslo å flytte flere jernbanemidler til første seksårsperiode i ny NTP, men regjeringen stemte det ned.

Hvorfor utsettes systemet stadig, hva gjør statsråden for at det kan komme på plass raskere, og kan du utelukke at økte midler for første periode til dette i ny NTP gjør at det kan komme på plass raskere?

Svar:

ERTMS-prosjektet er et av Norges største pågående digitaliseringsprosjekt og omfatter utviklingen og innføringen av tre større tekniske systemer for signalanlegg (ERTMS), trafikkstyring (TMS) og utstyr om bord i tog (ombordutstyr). Overgangen til ett nytt moderne signal-system (ERTMS-prosjektet) er risikofylt, komplekst og nødvendig. De gamle signalanleggene må byttes ut og nytt signalanlegg vil gi en mer driftsstabil og robust jernbane.

Det vises til svar på spørsmål nr. 2114 fra Stortinget, hvor jeg opplyser om at Bane NOR må, i samråd med Jernbanedirektoratet, Norske tog AS og Statens jernbanetilsyn, utarbeide en revidert plan som sørger for at vi får opprettholdt togtilbudet, gjennomført planlagte tilbudsforbedringer og sikret god kostnadskontroll. I denne replanlegging vil det også bli gjort vurderinger av når ERTMS kan tas i bruk på ulike banestrekninger. I svaret på skriftlig spørsmål viser jeg blant annet til at Bane NOR har orientert om at deres tre sentrale internasjonale leverandører i prosjektet er forsinket med sine leveranser og at det er betydelig risiko knyttet til disse leveransene. Bane NOR har opplyst at Norge ikke er alene om å ha utfordringer med å opprettholde planlagt fremdrift i ERTMS-utrulling. Danmark utsatte nylig sin plan med om lag tre år.

Departementet legger til grunn at den varslede replanleggingen danner grunnlag for trinn 3 av ERTMS-prosjektet, og at prosjektet med tilhørende kostnader blir eksternt kvalitetssikret, jf. mitt svar på spørsmål 2155.

Jeg vil ifm. statsbudsjettet for 2025 komme tilbake til Stortinget med en oppdatert omtale av prosjektet og vurderinger av ev. konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 2384**Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 1. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp utfordringer knyttet til digitalt utenforskap, og på den måten også sikre at alle reelt sett har lik rett til å kunne få hjelp av det offentlige uavhengig av sin digitale kompetanse?

BEGRUNNELSE:

Digitalt utenforskap er et stadig økende problem. Stadig flere tjenester gjøres heldigitale, herunder banktjenester, NAV, Helsenorge, Skatteetaten med mer. Samtidig stilles det stadig strengere krav for bruk av tjenestene med sikkerhet og legitimering, eksempelvis gjennom Bank-Id

som nå gjøres gjennom en app på telefonen. Teknologiutvikling er bra, samtidig må det gjøres i et tempo som gjør at hele befolkningen har mulighet til å henge med på utviklingen. I dag ser vi flere eksempler hvor dette har vært en utfordring. Eksempelvis har det vært en utfordring hvor en slagpasient som ikke har språk, men som forstår alt som blir sagt, ble fratatt sin Bank-Id fordi vedkommendes ektefelle hadde hjulpet til med å bruke denne.

Vedkommende fikk da beskjed om å møte opp i banken for å bekrefte at det fortsatt var ønske om å ha tilgang til sin Bank-Id. Deretter får de beskjed om å søke til fylkesmannen, men da må man inn på NAVs siden ved bruk av Bank-Id, noe som ikke var mulig i dette tilfellet.

Dessverre opplever særlig mange eldre og andre personer uten digital tilgang at man ikke kan benytte dagens løsninger. Det skaper naturlig nok frustrasjon for den enkelte og dens familie, og bidrar til økt digitalt utenforskap.

Svar:

Den økende graden av digitalisering i dagens samfunn kan føre til at flere risikerer å falle utenfor, både på grunn av manglende kunnskap, manglende tekniske verktøy eller manglende forutsetninger for å bruke digitale tjenester.

Vi må bruke elektronisk identifikasjon (eID) for pålogging til offentlige digitale tjenester for å bevare sikkerhet og personvern i disse. Alle må ha tillit til at tjenestene er pålitelige og sikre. Jeg er derfor opptatt av at alle må få tilgang til eID, for å unngå at noen faller utenfor.

I april 2023 lanserte regjeringen en ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor. Målet med strategien er å sikre at alle har nødvendig elektronisk identifikasjon som sikrer tilgang til offentlige digitale tjenester, som for eksempel skatt, helse- eller velferdstjenester. Det er også utarbeidet en handlingsplan som følger opp strategien. Her omtales det tiltak som vi jobber med, som blant annet går på styrking av den offentlige løsningen MinID, samt

å utrede hvordan flere kan få tilgang til en eID på høyeste sikkerhetsnivå, uavhengig av hvem som leverer den.

Jeg er opptatt av at vi ivaretar føringene som har kommet med revidert eIDAS-regelverk (EU 2024/1183). Dette ble nylig vedtatt i EU, og regelverket har som et klart krav at alle innbyggere skal kunne få tilgang til en digital europeisk lommebok, som skal inneholde en eID-løsning på høyeste sikkerhetsnivå. For å sikre dette, vil det offentlige til en viss grad måtte ta regi på hvordan løsningen skal utformes, og enten utvikle selv eller anskaffe fra markedet.

De som ikke selv kan opptre digitalt, bør kunne la seg representere av andre. I arbeidet med handlingsplanen ser vi derfor også på løsninger for sikre brukervennlige digitale fullmaktsløsninger. Dette er nødvendig for å sikre at brukere som i dag ikke kan, eller har utfordringer med å benytte offentlige digitale tjenester, kan utøve sine rettigheter og plikter i samfunnet digitalt. Meningen er å forenkle en allerede utfordrende hverdag for de aktuelle brukerne og deres pårørende eller verger.

Inntil en slik løsning er klar, må aktuelle pårørende få fullmakt av den som trenger digital kontakt med det offentlige og da kunne benytte sin egen eID til dette formål.

SPØRSMÅL NR. 2385

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt at man mange steder risikerer å vente langt over et helt år for å få undersøkt hørselen, og ved behov få høreapparat, og dersom statsråden ikke mener det er akseptabelt; hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for at ventetiden innenfor dette området skal ned?

BEGRUNNELSE:

Vi ser nå at det er uholdbare tilstander for å både få undersøkt hørselen og eventuelt få høreapparat. Mange steder er ventetiden på godt over et år, noe som både reduserer livskvaliteten, men også skaper utenforskap. Undertegnede representant har blitt kontaktet av en kvinne som er frustrert over at mannen nå har ventet over seks år for at han skal få et nytt høreapparat. Kvinnen opplever at hennes mann faller utenfor ved at han ikke lengre klarer å

sosialisere seg, og på den måten også får livskvaliteten betydelig redusert. Denne situasjonen er det mange som står i, og det er uholdbart. Det forventes derfor et tydelig svar på hva regjeringen og statsråden vil gjøre for å redusere ventetidene for hørselshemmede.

Svar:

Hørselstap kan føre til sosial isolasjon, gi vansker i jobb og fritid, samt påvirke livskvaliteten. Riktig tilpassing av gode høreapparater er viktig for livskvaliteten, slik representanten Hoksrud sier i sin begrunnelse for spørsmålet.

Vi blir stadig flere eldre, og økende alder er den klart viktigste årsaken til hørselstap. 80 prosent av alle hørselstap finnes blant personer over 65 år. Flere eldre påvirker derfor også hvilken kapasitet vi må ha i hørselsomsorgen. Mange steder i landet er dessverre ventetiden for

tilpassing av høreapparat for lang. Ventetidene har steget siden 2017, men har særlig økt etter pandemien.

Ventetiden varierer mellom sykehusene, og noen spesialister med avtale har kortere ventetid enn hørselsentralene ved sykehus. Sykehusene og avtalepraksiser med øre-nese-halsspesialist og audiograf skal følge Helsedirektoratets prioriteringsveileder og prioritere pasientene med størst behov, slik at alvorlige hørselstap og tap av funksjon skal prioriteres foran lettere grader av hørselstap.

Noe av det viktigste vi kan gjøre er å redusere ventetiden ved sykehusene. Regjeringen har derfor lansert Ventetidsløftet, som er en kraftfull, felles satsing for å få ned ventetiden i vår offentlige helsetjeneste. Vi undersøker alle muligheter for å øke kapasiteten. Fagfolkene må få frigjort tid til pasientbehandling, og bruke mindre tid på administrative oppgaver. Sykehusene arbeider også med tiltak som flere kveldsøktter ved poliklinikkene og hvordan kapasiteten kan utnyttes bedre, for eksempel i sykehusenes hørselssentraler og hos avtalespesialister som tilpasser høreapparat. Vi må i tillegg benytte tilgjengelige

digitale løsninger som gir bedre kvalitet for personer som bruker høreapparat.

En god hørselsomsorg er avhengig av godt samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan beskriver regjeringen dette som en hovedutfordring. Vi trenger mange og godt utdannet helsepersonell i årene framover hvor vi vil få flere eldre og flere med syns- og hørselstap og andre sykdommer. Det blir samtidig færre unge til å gå inn i de ulike utdanningene. Vi trenger derfor å få til en god arbeids- og oppgavedeling for å bruke ressursene mest mulig effektivt. Dette står også sentralt i Ventetidsløftet. Tiltak for å utdanne og beholde dyktige audiografer og få en god arbeids- og oppgavedeling med andre relevante faggrupper innen hørselsfeltet er blant de viktige tiltakene i årene som kommer.

Helsedirektoratet har igangsatt arbeid med å forbedre tilbudet til hørselshemmede. Direktoratet utreder blant annet tiltak for å øke kompetansen om hørselstap i kommunene. Helsedirektoratet skal også vurdere endring i regelverk og veiledere for å bidra til god hørselsomsorg i kommunene og i spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2386

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 1. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke konkrete grep gjør Nav for å inkludere flere med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en i egen etat, og hvor mange av etatens nyansettelser (i antall og andel) kommer fra denne gruppen (For sistnevnte ber jeg om en oversikt for hvert enkelt år i perioden 2018-2023)?

BEGRUNNELSE:

Nav gjør en viktig innsats med å få folk i jobb i andre virksomheter.

Når man ber andre virksomheter stille opp, er det samtidig viktig at man også selv gjør sin del av jobben. Derfor regner jeg med at Nav har en ambisiøs og konkret inkluderingspolitikk, og at man har god oversikt over resultatene i egen etat.

Svar:

Jeg vil innledningsvis si at arbeid til alle i et trygt og inkluderende arbeidsliv er et viktig mål for regjeringen. Personer med funksjonsnedsettelse og helsemessige utfordringer skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende. Her er det viktig at de statlige virksomhetene bidrar til at flere i målgruppen kommer i arbeid. Det ble derfor gitt en fellesføring til alle statlige virksomheter med en ambisjon om en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelser og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at det i Arbeids- og velferdsetatens lønns- og personalpolitikk slås fast at etatens mål om mangfold og inkludering skal følges opp i rekrutteringsprosessen. Etaten er opptatt av at dens ansatte skal speile befolkningen i størst mulig grad, og at dette er viktig for å kunne levere gode tjenester til sine brukere. Direktoratet opplyser at de kaller inn minimum én søker fra hver av gruppene som har huket av for

hull i CV og nedsatt funksjonsevne, om det er kvalifiserte søkere. I enhver rekruttering skal det vurderes om en kandidat som har huket av for hull i CV eller nedsatt funksjonsevne, kan positivt særbehandles, og ansettes dersom vedkommende er tilnærmet likt kvalifisert som den best kvalifiserte.

Driftsenhetene understreker at de er særlig opmerksomme på å kalle inn kvalifiserte søkere til intervju når det kommer fram at kandidaten har nedsatt funksjonsevne, innvandrerbakgrunn eller hull i CV-en.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser videre at de har jobbet aktivt med implementeringen av traineeprogrammet i staten. Alle enheter må i jobbanalysen

ta stilling til om man kan ansette i traineeprogrammet i staten eller ikke, og begrunne valget.

Direktoratet viser også til at det er flere kandidater på lønnstilskudd og arbeidstrening, for å gi relevant trening og arbeidserfaring og hjelpe dem videre ut i ordinært arbeid. Direktoratet jobber i disse dager med å lage enkle retningslinjer for hvordan alle ledere i etaten kan gå frem. Dette skal bidra til å senke terskelen for å ta inn kandidater.

Under følger en oversikt over antall ansettelse som representanten etterspør i årene 2018-2021 knyttet til rapporteringen om inkluderingsdugnaden.

ÅR	Rekrutterte totalt	Av dem med nedsatt funksjonsevne	Av dem med hull i CV	Inkluderingsdugnaden, andel i prosent
2018	623	17	11	4,5 %
2019	1307	48	37	6,5 %
2020	1943	53	57	5,7 %
2021	3044	67	66	4,4 %

Fra 2022 har det ikke vært lignende rapportering som ved inkluderingsdugnaden, der man innhentet manuelle tall. Tall fra Webcruiter hos Nav for 2022 og 2023 viser bare søkerens egne markeringer av om de har nedsatt funksjonsevne, innvandrerbakgrunn eller hull i CV-en. Direktoratet viser til at flere ikke markerer dette selv i systemet. Tallene er ikke kvalitetssikret med de enkelte enhetene i etaten og det er da ikke sett på om det er rekruttert flere enn de som huket av selv. Tallene vil da ikke være sammenlignbare med de foregående årene. Tall hentet fra

dette systemet viser at det i 2022 og 2023 var rekruttert hhv. 1854 og 1791 personer og av disse var det om lag 2,9 prosent og 2,7 prosent som markerte selv i Webcruiter at de hadde nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Med regjeringens fellesføring fra 2024 skal alle virksomheter rapportere i årsrapporten for 2024 om ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Da vil vi få en mer utfyllende rapportering fra alle virksomheter om status for egen inkluderende rekruttering.

SPØRSMÅL NR. 2387

Innlevert 21. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 1. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden gi politiske beslutningstakere i berørte kommuner, som Røldal og Suldal, innsyn i dokumenter vedrørende omgjøringen av konsesjonsvilkårene for Røldal-Suldal kraftanlegg ved overdragelse til Lyse Kraft

DA, og hvis ikke, hvordan kan statsråden forsvare dette ut ifra demokratiske prinsipper om åpenhet, gjennomsiktighet og opplyste beslutningstakere?

BEGRUNNELSE:

22. april ba Ullensvang kommune om innsyn i dokumenter vedrørende omgjøringen av konsesjonsvilkårene for Røldal-Suldal kraftanlegg ved overdragelse til Lyse Kraft DA. Dette fikk kommunen avslag på, til tross for at kommunen er en berørt part i saken. Dette innsynet har blitt avslått. Begrunnelsen til energidepartementet er at dokumentene inneholder forretningsforhold som er av konkurransemessig betydning, og som bør holdes hemmelig.

Det er forståelig at konkurranseforhold ikke skal deles med hvem som helst, men at det unntas beslutningstakere som har blitt direkte berørt av saken fremstår lite gjennomskiktig og udemokratisk. En mulighet kan jo være å gi innsyn under vilkår om at visse opplysninger ikke deles med andre enn de aktuelle kommunestyrene. Det er vanlig praksis i slike saker.

Innbyggerne i Ullensvang kommune og Suldal kommune har mistet store inntekter som i utgangspunktet skulle tilfalle dem. Det minste vi kan og bør forvente, er at kommunen får innsyn i avtalen.

Svar:

Energidepartementet mottok 22. april d.å. innsynsbejæringer fra Ullensvang kommune, hvor det ble bedt om innsyn i alle sakens dokumenter. Kommunen fikk innsyn i sakens dokumenter, med unntak av fire, som inneholder forretnings sensitiv informasjon.

Kommunens advokat har påklaget avslaget for de dokumentene som inneholdt forretnings sensitiv informasjon. Jeg kan ikke forskuttere resultatet av klagebehandlingen, men kan forsikre om at klagesaken behandles på vanlig måte. Spørsmålet om innsyn vil bli avgjort i tråd med de krav som lovverket stiller.

SPØRSMÅL NR. 2388

Innlevert 22. juni 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 2. juli 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Det har kommet flere troverdige rapporter, bl.a. fra New York Times, om utstrakt tortur av palestinske fanger i israelske fengsler og militærleirer. Fanger blir utsatt for alt fra elektriske stoler til andre typer psykisk og fysisk vold. Tortur i israelske fengsler har blitt rapportert i flere tiår, uten at andre land har tatt grep mot de ansvarlige.

Hva gjør regjeringen for å legge press på Israel for å få slutt på dette, og vil regjeringen nå ta initiativ til felles sanksjoner sammen med andre land mot de som er ansvarlige?

BEGRUNNELSE:

EU har tidligere stilt seg bak sanksjoner rettet mot ansvarlige i russiske fengsler for tortur mot fanger, blant annet etter dødsfallet til Aleksej Navalnyj. Så langt har ikke lignende sanksjoner blitt rettet mot ledere som er ansvarlige for israelske fengsler der det har blitt dokumentert tortur, selv om tortur har vært velkjent lenge. Sanksjoner mot ledere i IDF som er ansvarlige for tortur som skjer på israelske militærleirer har det heller ikke blitt rettet slike målrettede tiltak mot. Om vi ikke skal la de ansvarlige slippe unna med tortur er det viktig at Norge og andre land tar

initiativ til å belyse og sanksjonere de som står bak den omfattende bruken av tortur overfor palestinere i israelske fengsler og militærleirer. Regjeringen bør derfor ta initiativ til dette i samråd med andre land.

Svar:

Jeg deler den sterke bekymringen for rapporter om tortur og mishandling av palestinske fanger i israelske fengsler og militærleirer. Norge er svært tydelig på at alle parter til denne væpnede konflikten må respektere humanitærrettens regler, som også omfatter plikt til å sikre human behandling av frihetsberøvede personer. Tortur eller annen fysisk eller psykisk mishandling av fanger er under alle omstendigheter forbudt.

Israel er også forpliktet til å etterleve sine menneskerettslige forpliktelser. Dette omfatter bl.a. at ingen skal utsettes for tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Vi samarbeider tett med israelsk sivilsamfunn og andre land for å uttrykke vår bekymring og våre posisjoner overfor israelske styresmakter.

Det er avgjørende at Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) får umiddelbar tilgang til, og informasjon om, frihetsberøvede palestinere. Det er viktig også

for å dokumentere hva slags behandling fangene utsettes for. Israelsk høyesterett har nylig beordret israelske myndigheter om å belyse forholdene for palestinske fanger fra Gaza.

Norge har i mange år vært opptatt av soningsforholdene for palestinere i israelske fengsler. Vi har fra

norsk side gitt uttrykk for våre bekymringer både overfor israelske myndigheter og på andre måter, inkludert i landhøringer av Israel i FNs menneskerettighetsråd.

Vi diskuterer kontinuerlig situasjonen med andre land, inkludert hvilke tiltak vi sammen kan treffe for å bidra til en slutt på lidelsene.

SPØRSMÅL NR. 2389

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 27. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Når lovutvalget har levert sin utredning til statsråden, hvilken prosess blir det videre for å snart kunne sikre mennesker frihet fra æresvold, negativ sosialkontroll, tvangsekteskap osv., og hvordan ser statsråden for seg å konkret følge opp utvalgets anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

Æresvold, drap og negativ sosialkontroll er et meget alvorlig samfunnsproblem. Til tross for at man har en økt bevissthet rundt dette er f.eks. ingen dømt for tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse de siste årene. Det har også ved en rekke anledninger vært problematisert at foreldre sender barn til utlandet mot deres vilje eller forlater dem der, i noen tilfeller til tortur og mishandling. Felles for mange av disse problemstillingene er at de gjerne forekommer i skolens sommerferie. Det har ved en rekke anledninger vært spurt om fremgang i arbeidet med å bekjempe slik alvorlig kriminalitet og ukultur. Gjennom de siste årene har svaret ofte vært at det kommer en NOU som skal se nærmere på dette.

“Regjeringen oppnevnte 3. september 2021 et lovutvalg som skal utrede de samlede juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold.”

Utredningen var planlagt levert innen juni 2023, så innen 31. januar 2024, så utsatt til april og senere ytterligere utvidet til 24. juni 2024. Det vil si at den forventes levert mandag neste uke. Det betyr at 3 år med dette arbeidet alt har gått, for mange av dem dette gjelder er det svært lang tid. Nå er man utålmodig og forventer handling. Mens vi venter risikerer fremdeles mange mennesker i Norge å bli

fratatt sin frihet og bli utsatt for svært alvorlige overgrep og kanskje drap.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=89923>

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/5EGEkK/kripos-rapport-flere-drap-kan-forhindres-med-grundigere-etterforskning-av-aeresmotiv>

Svar:

De fleste mennesker i landet vårt tar frihet som en selvfølge, men ikke alle. Det er mange unge mennesker som kjemper en kamp for sin egen frihet. De blir tvunget til å leve liv de selv ikke ønsker å leve. Det er uakseptabelt, og sånn skal ikke norske ungdommer ha det. Derfor har regjeringen tatt flere grep for å forebygge og bekjempe negativ sosial kontroll.

Et av hovedmålene for regjeringens integreringsspolitikk er å bekjempe negativ sosial kontroll. Arbeidet med å forebygge og bekjempe negativ sosial kontroll og æresrelatert vold prioriteres høyt. Regjeringen har iverksatt flere tiltak for å styrke innsatsen. Blant annet har vi styrket det nasjonale tverretatlige Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, mangfoldsrådgiverordningen og det nasjonale bo- og støttetilbudet for trusselutsatte personer over 18 år i statsbudsjettet for 2024. Regjeringen er også i gang med å utarbeide en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold som etter planen skal legges frem våren 2025, etter at den gjeldende handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024) løper ut.

På vegne av regjeringen mottok jeg, som arbeids- og inkluderingsminister, lovutvalgets utredning om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold mandag 24. juni.

Lovutvalget har sett på de juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll og i hvilken grad rettsvernet for utsatte er godt nok, eller om det er behov for endringer i lovgivningen. Utredningen har kommet frem til viktige avklaringer og forslag som vil styrke rettsvernet for barn og unge og utgjør et viktig bidrag i arbeidet med å sikre alle i Norge kan leve frie liv, uten å bli utsatt for negativ sosial kontroll, vold eller tvang.

Jeg ser frem til å sette meg ordentlig inn i utredningen. Den vil i første omgang bli sendt på fire måneders offentlig høring.

Det er viktig for regjeringen å gjøre mer for å forebygge og bekjempe negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Vi må gjøre mer for å beskytte og hjelpe dem som blir utsatt for den type kontroll og vold. Utredningen hjelper oss i dette arbeidet. Regjeringen kommer til å bruke den i arbeidet med den nye handlingsplanen mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold som vi legger fram neste år.

SPØRSMÅL NR. 2390

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 28. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen lovet i Hurdalsplattformen å kompensere fylker for merkostnader ved innkjøp av utslippsfrie hurtigbåter og ferger. Ved hvert statsbudsjett har regjeringen ikke bevilget penger til dette, og det gis heller ingenting i NTP. Resultatet er at anbudsrunder i fylker blir kansellert og satt på vent. Usikkerheten dette skaper setter en stopper for prosjekter i næringslivet hos leverandørindustrien, og utvikling av verdikjeder for grønn sjøfart.

Er statsråden enig i at løftet nå er brutt?

Svar:

Nei.

Fylkeskommunane har ansvaret for drift av fylkesvegferjer og hurtigbåtar. Fylkeskommunane får dekt sine kostnader gjennom inntektssystemet. I 2021 blei 100 mill. kroner av veksten i dei frie inntektene grunngitt med ei satsing på ferjer og nullutsleppsåtar. Satsinga er vidareført med ei særskilt fordeling innafor rammetilskotet og utgjør 110,8 mill. kroner i 2024.

Samferdselsdepartementet har ikkje innført krav til nullutslepp for ferjer og hurtigbåtar. Kravet vil bli vurdert samen med kompensasjon til fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2391

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva har prosessen som Justis- og beredskapsdepartementet torsdag avslutta med nytt politihus i Bergen kosta?

Svar:

Proessen med nytt politihus i Bergen er ikke avsluttet. Regjeringen har besluttet at et politihus i Bergen skal bygges av staten. Så langt det er mulig, vil arbeidet bygge videre på det arbeidet som allerede er gjort. Politiet har

også hatt utgifter til planleggings, utrednings- og kvalitetssikringsarbeid, men dette er arbeid som ville vært gjort uavhengig av om nytt politihus realiseres gjennom leie i markedet eller som et formålsbygg i statlig eie.

Ifølge Politidirektoratet anslås politiets utgifter i anskaffelsesfasen for leie av nytt politihus i markedet til om lag 12,5 mill. kroner. Departementet legger til grunn at mye av dette arbeidet har gjenbruksverdi i det videre arbeidet med å realisere nytt politihus i Bergen som et formålsbygg i statlig eie.

Det er et klart behov for nytt politihus i Bergen. Dagens bygningsmasse er nedslitt og lite egnet for politiets virksomhet. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider videre med sikte på snarest mulig å realisere nytt politihus i Bergen. Departementet gir nå Statsbygg i oppdrag å igangsette en avklaringsfase, der blant annet valg av tomt

vil være sentralt. En løsning som vil være fremtidsrettet og langsiktig.

Tilrådingen i NSM-utvalgets rapport støtter klart opp under statlig eierskap for slike bygg hvor det er et sikkert, langsiktig og stort arealbehov, som krever særskilte spesialtilpasninger. På pressekonferansen ved lansering av NSM-rapporten uttalte utvalgsleder Svein Gjedrem:

«Når en politietat skal være i Bergen de neste 100 årene, så kan man trygt legge til grunn at det billigste for staten er å eie bygget og ikke leie det».

Det er viktig at denne saken har god fremdrift, og at det blir et godt samarbeid med Bergen kommune. Det er samtidig viktig at budsjettene til politiet disponeres slik at landet får mest mulig politikraft for pengene. Utredningene som er gjennomført vil være et godt grunnlag for å kunne ha en rask videre prosess.

SPØRSMÅL NR. 2392

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 1. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Øygarden kommune har selv vedtatt en kommuneplan der et forvaltningsskjønn er ment å være en del av måten bestemmelsen skal praktiseres på.

Hvorfor skal ikke da kommunen selv kunne utøve det forvaltningsskjønnet som bestemmelsen legger opp til?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar fra statsråd Sande av 23. mai 2024.

I svaret fremgår det som følger:

«Dette tiltaket er i strid med plan- og bygningslova fordi gjeldende arealplan ikke tiller utlegging av flytebrygger, eller andre tiltak, som er i konflikt med omsynet til natur, friluftsliv, ferdsel eller fiske i sjøareala. I arealdelen til kommuneplanen har Øygarden kommune gjort ei konkret vurdering av at det er forbode med flytebrygger i det aktuelle området.»

På dette grunnlag konkluderer statsråden med at forvaltningslovens § 34, om å vektlegge kommunalt selvstyre der statlig organ er klagesaksmyndighet – ikke kommer til anvendelse.

Statsrådets svar er imidlertid basert på uriktige premisser.

Øygarden kommune sin kommuneplan er utformet slik at tiltak kan tillates dersom de ikke anses å være i konflikt med hensynet til natur, friluftsliv, ferdsel eller fiske i sjøareala. Da må selvsagt kommunen som plan og bygningsmyndighet gjøre en vurdering av hvilke tiltak som anses å være i konflikt med disse hensyn – og hvilke tiltak som ikke anses å være i konflikt med dem. Når kommunen gjør en slik vurdering – så utøves et forvaltningsskjønn. I denne saken utøvet kommunen et slikt skjønn – og kom til at tiltaket ikke var i strid med de nevnte hensyn. Tiltaket var da ikke i strid med kommuneplanbestemmelsen – og tiltaket kunne innvilges.

Den forståelsen av kommuneplanens innhold som departementet legger til grunn er uriktig – og kommunen er uenig. Når departementet hevder å kjenne innholdet i Øygarden kommune sin kommuneplan bedre enn Øygarden kommune selv, så gir det grunn til å spørre om hvilken respekt departementet har for kommunene og kommunalt selvstyre.

Og bestrider departementet at vurderingen av om noe kommer i konflikt med de omtalte hensyn, eller ikke kommer i slik konflikt, innebærer en utøvelse av forvaltningsskjønn.

Kommunen selv har vedtatt en kommuneplan der et slikt forvaltningsskjønn er ment å være en del av måten

bestemmelsen skal praktiseres på. Hvorfor skal ikke da kommunen kunne utøve det forvaltningsskjønnet som bestemmelsen legger opp til.

Svar:

Det lokale sjølvstyret er ein viktig del av det norske demokratiet. Regjeringa er oppteken av lokaldemokratiet og lokalt handlingsrom for kommunane. Som lokal planmyndigheit har kommunane ein stor grad av fridom til å bestemme arealpolitikken og kva innhald arealplanar skal ha. Departementet støttar kommunane sitt arbeid med arealplanlegginga mellom anna gjennom rettleiing om plansystemet i plan- og bygningslova.

Etter at arealplanen er vedteken er den juridisk bindande. Planføresegnene er juridiske rammer laga av

kommunen. Sjølv om kommunen har vedteke skjønnsmessige ord og omgrep, betyr ikkje det at det er opp til kommunen å vurdere innhaldet i føresegnene. Vurderinga av kva innhald ei planføresegn har er lovbunde, og dermed ikkje fritt skjønn. Omsynet til det kommunale sjølvstyret gjeld derfor når kommunen skal vedta ein plan, ikkje når det nærare innhaldet i den vedtekne planen skal fastleggjast.

Kommunen har eit stort handlingsrom ved utarbeiding av arealplanar. Det er viktig for demokratiet at arealdisponeringa handterast i planprosessar, og ikkje ved handsaming av enkeltsaker. Bakgrunnen for dette er mellom anna at arealplanar skal sikre openheit, medverknad for innbyggjarar og aktørar, og ei føreseieleg handsaming av enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 2393

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 2. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

16. april 2024 gjorde Stortinget andre gongs vedtak, Lovvedtak 56 (2023-2024), om overføring av helsetenestene ved utlendingsinternatet ved Trandum til det offentlege helsevesenet, men omlegginga er enno ikkje sett i verk.

Kva står att å gjere før dette kan skje, og kan statsråden stadfeste om omlegginga vil være på plass før 1. oktober 2024?

GRUNNGJEVING:

I revidert nasjonalbudsjett 2022, Innst 450 S(2021-2022) vedtak nr. 831, vedtok stortinget at helsetenestene ved utlendingsinternatet ved Trandum skulle overførast til den offentlege helsetenesta, og at dette skulle kunne gjennomførast seinast innan 1. 2023.

Vedtak 831

Stortinget ber regjeringen sikre at helsetjenesten på Politiets utlendingsinternat, Trandum, legges under den offentlege helsetjenesten og at beslutningen om dette tas i løpet av 2022 slik at overføringen kan gjennomføres senest 1. juli 2023.

Prop 40 L (2023-2024) Innst. 253 L(2023 – 2024) vart handsama i Stortinget i april 2024 , og 16. april 2024 gjorde Stortinget andregongs handsaming av lovvedtak 56 (2023-2024), som var nødvendig for å gjennomføre

denne ansvarsoverføringa. Gjennomføringa har blitt forsinka trass i faglig og politisk konsensus om saka ,og overføringen av ansvaret er enno ikkje sett i verk sjølv om det i 2022 vart gjort vedtak om gjennomføring innan 1. juli 2023.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet fremmet i Prop. 40 L (2023-2024) forslag om at ansvaret for helsetilbudet ved utlendingsinternatet skal overføres fra Politiets utlendingsenhet til kommunen der utlendingsinternatet ligger. I praksis er dette aktuelt for kommunene Ullensaker og Hurdal. Lovforslaget ble vedtatt i april 2024 og det ble lagt opp til at endringen trer i kraft 1. juli 2024.

I høringen av lovproposisjonen sluttet alle høringssinstansene seg til forslaget om ansvarsoverføring, men det var ulike syn på hvor raskt den permanente lovendringen bør tre i kraft. Siden januar 2023 har Politidirektoratet sikret en midlertidig løsning inntil en permanent løsning trer i kraft, og det er ønskelig at denne ikke blir av for lang varighet. Ullensaker kommune påpekte imidlertid at 6 måneder er kort tid mtp. rekruttering av helsepersonell og etablering av systemer og rutiner. Ullensaker kommune argumenterte av denne grunn for en lenger tidsramme.

For å sikre en vellykket gjennomføring er det viktig at alle parter har fått gjennomført tilstrekkelig gode forberedelser. I denne saken er det behov for noe mer tid til

blant annet ferdigstilling av lokaler og gjennomføring av nødvendige rekrutteringsprosesser. Det er derfor besluttet at gjennomføringen utsettes til 1. januar 2025.

SPØRSMÅL NR. 2394

Innlevert 23. juni 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 2. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kven har eigedoms- og bruksrett til marine naturområder djupare enn minus to meter ved planlegging og gjennomføring av store inngrep i kystsona, og korleis vil Regjeringa sørge for å styre tilrettelegginga av infrastruktur til havvindsatinga utan store tap av verdfull kyst- og marin natur som ålegrasenger og taeskog, samt gyte og oppvektstområder for truga marine arter som til dømes kysttorsk?

GRUNNGJEVING:

I Florø i Kinn kommune, og fleire andre kystkommuner planleggast det omfattande nedbygging av kystnatur, inkludert marine naturområder. Dette mllom anna for å legge til rette for montering av 300 meter høge, flytande havvindturbinar.

Planlegginga inngår som del av eit bilete der fleire kystkommunar konkurrerer om å sikre seg aktivitet i samband med montering av havvindturbinar.

Konsekvensane av desse planane er at betydelege areal verdfull kyst- og marin natur, særleg på Sør- og Vestlandet allereie er, eller planleggast nedbygd.

Det er ikkje kjendt at det foreligg nokon heilskapleg nasjonal plan for korleis Regjeringa ønsker å handtere tilrettelegging av infrastruktur gjeldande si eiga havvindsating.

Det er heller ikkje kjend at det foreligg noko form for samla konsekvensutgreiing av det samla planlagte naturtapet på land og i sjø.

Eigedoms- og bruksrettane til marine naturområder djupare enn minus to meter synast også å vere uavklart. Det same gjeld bruksrettane til fjordbasseng langs kysten gjeldande permanente oppankringslokalitetar/lagringsområder av 300 meter høge, flytande havvindturbinar.

Svar:

Plan- og bygningslova gjeld både for land, vassdrag og i sjøen ut til éin nautisk mil utanfor grunnlinja. Område for klargjering av turbinar for havvind innanfor desse områda skal avklarast etter plan- og bygningslova. Ved planlegging av industriområde på land og i sjø bør det takast omsyn til naturmangfald, og verknader av planane skal dokumenterast. Dette gjeld òg for marine naturtypar som ålegras, tare og blautbotn samt viktige gyteområde.

Kommunane bør utarbeide eit arealrekneskap som gir oversikt over eksisterande og planlagd arealbruk. Kommunal- og distriktsdepartementet har laga rettleiing om korleis kommunane kan gjere dette. Mange kommunar og fylkeskommunar er allereie i gang med å utvikle areal- og naturrekneskap og bruker dette når dei reviderer kommuneplanane sine. Kunnskapen om natur vil òg bli betre når vi får på plass naturrekneskap for Noreg, som også vil gjelde kyst- og havområda.

Opning av område for havvind skjer etter reglane i havenergilova. Havenergilova gjeld på norsk sjøterritorium utanfor grunnlinjene og på kontinentalsokkelen. Før eit område kan opnast for havvind, skal det gjennomførast konsekvensutgreiingar som skal inkludere vurderingar av miljømessige og samfunnsmessige verknader av havvindproduksjon. Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i gong med ei strategisk konsekvensutgreiing for 20 moglege havvindområder. Utgreiinga skal innehalde ei overordna vurdering av hamner og eigna areal på land som kan brukast for å etablere havvind i dei identifiserte områda, og om det er særlege utfordringar knytt til nokon av disse. Før eit havvندانlegg kan få konsesjon og byggjast ut skal det også gjennomførast ei prosjektspesifikk konsekvensutgreiing, som mellom anna skal gjere greie for konsekvensane av lokaliseringa for miljøet, og for arealbruken både i bygge- og driftsfasen, jamfør havenergilovforskrifta § 6.

Kommunens rett og plikt til å planlegge arealbruken innanfor lovens verkeområde gjeld uavhengig av

privat eigedomsrett eller bruksrett. Spørsmålet om utstrekninga av privat eigedomsrett og bruksrett i sjøen er såleis

ikkje avgjerande for om og korleis det offentlege skal planlegge for framtidig arealbruk.

SPØRSMÅL NR. 2395

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Nylig kunne vi lese i Sarpsborg Arbeiderblad at innbyggerne i Sarpsborg nå planlegger å innføre borgervern da de opplever mye tyveri, innbrudd og en generell utrygghet. Under dagens regjering har vi opplevd nedgang i antall politi ute i politidistriktene.

Vil regjeringen nå snu og heller støtte FrP i at vi trenger mer tilstedeværende politi?

BEGRUNNELSE:

Innbyggerne på Borgenhaugen, Klavestadhaugen og Sandbakken i Sarpsborg, Østfold planlegger nå borgervern da de føler at Politiet ikke evner å gjøre området trygt. Dette skjer samtidig som regjeringen siden den tiltrådte har nedprioritert tilstedeværende politi ute i politidistriktene da regjeringen heller har prioritert å opprette kontorer som står tomme store deler av døgnet i områder med lite kriminalitet. Politiet i Sarpsborg måtte kutte 4 stillinger i 2024 noe som også går utover det forebyggende arbeidet.

Svar:

Politiet er i revidert nasjonalbudsjett 2024 styrket med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. Midlene vil blant annet sette politiet i stand til økt forebygging, økt tilstedeværelse, bedre beredskap i prioriterte områder og økt bemanning. Innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og kriminelle nettverk styrkes med 300 millioner kroner nå i 2024, og en varig styrking på 600 millioner kroner i året fra 2025. I tillegg er påtalemyndigheten i politiet styrket med 80 mill. kroner til påtale som en varig økning.

Det er politimesteren i det enkelte distrikt som har ansvar for å disponere ressursene effektivt og etter behov. Det er derfor politimesterens ansvar å foreta de prioriteringene som gir mest mulig trygghet for innbyggerne i sitt distrikt og at politiet utfører sitt samfunnsoppdrag på en best mulig måte. Jeg forventer at styrkingen i revidert nasjonalbudsjett også vil bedre politidistriktenes handlingsrom.

SPØRSMÅL NR. 2396

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 8. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilken informasjon barnefamilier som ville bli rammet av innstrammingen fikk og til hvilken tid, og vil statsråden ta oppfordringen om å rydde opp dette og ordne overgangsordninger som sikrer dem som alt har fått innvilget kontantstøtteperiode?

BEGRUNNELSE:

I vår foreslo regjeringen innstramminger i kontantstøtteperioden. Det ble advart mot å ikke ha overgangsordninger for dem som alt var innvilget kontantstøtte. Det ble imidlertid en del forvirring rundt statsrådens svar på hva som ville gjøres for å eventuelt bøte på dette. Frp støt-

tet ikke innstramningene men foreslo følgende sammen med H:

“Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i folketrygdloven gjelder for barn der fødselen eller omsorgovertakelsen skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere. Endringene i kontantstøtteleven gjelder for tilfeller der stønadperioden begynner å løpe etter ikrafttredelsesdatoen.

- 2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.”

Dessverre ville ikke Stortingets flertall støtte dette forslaget. Statsråden viste også til at den dette ville ramme ville bli informert og opplyst på god måte slik at man hadde mulighet til å tilpasse seg.

Det var tilsynelatende også en forventning fra SV som ikke ville støtte vårt forslag at regjeringen ville sørge for at familier som ble rammet av dette ikke ville komme i et økonomisk uføre.

På tv2 kan vi nå lese om en tvillingfamile som vil midte 15 000 kr i mnd. og ikke har fått tilstrekkelig informasjon.

SV som selvstøttet forslaget, men sier de ikke trodde lovendringen skulle ramme dem som allerede fikk kontantstøtte.

– Jeg er i sjokk. Sånn skal det ikke være. Dette blir jo helt uforutsigbart for folk. – Her må statsråden ta ansvar og fikse det, avslutter hun.”, sier Kathy Lie.”

Dette illustrerer at det har vært stor forvirring rundt hva som egentlig var konsekvensen av regjeringens forslag og hvilke overgangsordninger som skulle gjelde og hvordan evt. info ville sendes familier som ble rammet.

Svar:

Regjeringa foreslo i Prop.43 L (2023-2024) endringar i kontantstøtteleva. Lovforslaget vart lagt fram i januar 2024. Regjeringa la til grunn at endringa skulle gjelde for alle, utan overgangsreglar. Dette er nærare omtalt under proposisjonen sitt kap.5 Ikraftsetting og overgangsregler. Bakgrunnen var at endringa skulle vere godt informert om. Forslaget frå regjeringa gjekk ut på å vidareføre kontantstøtta for barn mellom 13 og 19 månader og avvikle den for barn mellom 20 og 23 månader. Det har vore viktig for meg at familiar som planla for bruk av kontantstøtte skulle vere informerte om endringa, slik at dei kunne planleggje og eventuelt tilpasse seg ved å søkje om barnehage.

Arbeids- og velferdsetaten (NAV) har informert foreldre på følgjande måte i denne saka:

- Den 29. januar 2024 la Nav ut informasjon om forslaget til endringar på Facebook-sida «Nav Foreldrepenger».
- Frå 1. februar 2024 låg informasjon om forslag til endringar på inngangssida til søknadar om kontantstøtte på nav.no. Dette skal ha medført at alle som søkte om

kontantstøtte frå 1. februar blei opplyst om forslag til lovendring i søknadsprosessen.

- Den 16. februar 2024 fekk brukarane som var inne i kontantstøtteordninga eit informasjonsbrev om forslaget til lovendring.
- Frå 16. februar 2024 har Nav gitt informasjon om forslag til endringar til personar som fekk vedtak om kontantstøtte.
- Den 9. april 2024 publiserte Nav ny informasjon om kontantstøtte som mellom anna omtaler lovendringa på Facebook-sida «Nav Foreldrepenger».

Eg meiner informasjonen om lovendring i hovudsak har vore tilstrekkeleg, og at det har vore mogleg for foreldre å tilpasse seg endringa. I den samanheng vurderte eg det ikkje som naudsynt med overgangsreglar. Eg er no gjort merksam på at nokre av dei som søkte om kontantstøtte før 1. februar i år, først fekk vedtak frå Nav med informasjon om forslaget til lovendring 1. mars eller seinare, og at dei ikkje fekk direkte informasjon frå Nav utover dette. Det kan derfor vere nokre som ikkje har fått med seg korleis lovendringa i kontantstøtte kunne påverke dei før fristen for hovudopptaket til barnehage, som er 1. mars. Eg ser no at dette kan ha sett foreldre i ein vanskeleg situasjon.

Eg må komme nærmare tilbake til innrettinga av ei etterbetalingsordning. Ei slik ordning har budsjettmessige konsekvensar og eg vil fremje innspel om saka til nysalderinga, og eventuelle etterbetalingar vil først kunne skje i desember.

Ei etterbetalingsordning må avgrensast til dei som søkte kontantstøtte før 1.februar, men som ikkje fekk svar før etter 1.mars og som ikkje har barn i barnehage. Opplysingar frå AVdir viser at ein del av dei som kan vere påverka er EØS-borgarar som ikkje bur i Noreg, og som uansett ikkje vil ha hatt behov for å innrette seg endringa ved å søke om barnehageplass.

SPØRSMÅL NR. 2397**Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil PST få redusert operativ evne som følge av budsjettrotet?

BEGRUNNELSE:

Politiforum publiserte onsdag 19.juni 2024 en sak om at selv etter tilleggsbevilgningen på 150 millioner kroner til Politiets sikkerhetstjeneste (PST) på revidert nasjonalbudsjett, er det solid budsjettskvis i sikkerhetstjenesten. Dette skyldes et overforbruk i fjor og til nå i år som er betydelig. I statsregnskapet går det fram at PSTs utgifter var på 1618 millioner kroner i 2024, mens bevilgningen for 2024 opprinnelig var på 1473 millioner. De 150 millionene i revidert nasjonalbudsjett dekker dermed akkurat gapet mellom fjorårets reelle forbruk og årets bevilgning.

Betydelige deler av budsjettsprekken i PST, som for resten av politiet, skyldes upresise kalkyler fra Statens Pensjonskasse (SPK) over økte pensjonskostnader, samt inflasjon, lønnsvekst og generelle kostnadsøkninger. Men PST har i tillegg hatt et meget høyt og økende aktivitetsnivå, med til dels betydelig overforbruk på livvaktjenesten, som direkte skyldes behov for beskyttelse av politikere og andre VIP-er. I tillegg er trusselbildet blitt mer alvorlig, i lys av krigene i Ukraina og Gaza. Dette har ført til

større aktivitet innen både kontraetterretningssøylen og innen kontraekstremisme-arbeidet.

I en tid hvor etterretningstrusselen er blitt høyere og terrortrusselen er absolutt til stede er det viktig at politiet og PST prioriteres for å sikre innbyggernes sikkerhet og trygghet. Spesielt i den tiden vi nå er inne i, vil veldig mange bli bekymret dersom PST ikke kan jobbe for full maskin.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at PST og politiet skal ha økonomiske rammer som sikrer at de kan utføre sitt samfunnsoppdrag.

I budsjettet for 2024 ble PST varig styrket med 72 mill. kroner til PSTs virksomhet for beskyttelse av myndighetspersoner og økt kapasitet innen kontraterror. Regjeringen har foreslått, og Stortinget vedtok, i RNB 2024 å styrke PST med 150 mill. kroner. Dette fordi den sikkerhetspolitiske situasjonen og utvikling i trusselbildet har gjort dette nødvendig.

Enhver virksomhetsleder er ansvarlig for å planlegge virksomheten slik at målene kan nås innenfor bevilgningene som Stortinget har bevilget.

Fremtidig vurdering av budsjettbehov vil bli vurdert ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2025.

SPØRSMÅL NR. 2398**Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 28. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre og ivareta de desentraliserte, spesialiserte rehabiliteringstjenestene i Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Nylig lyste Helse Midt-Norge RHF ut et anbud for avtaler på spesialiserte rehabiliteringstjenester. I etterkant av ut-

lysningen har et enstemmig fylkesting i Møre og Romsdal vedtatt en uttalelse om rasering av rehabiliteringstilbudet i Møre og Romsdal som følge av anbudet. Bakgrunnen for uttalelsen handler om at Helse Midt-Norge har signalisert at de vil redusere døgntilbudet ved slike rehabiliteringsinstitusjoner med 75 % fra 1. juli 2025, hvilket vil innebære en reduksjon i inntektene til Muritunet rehabiliteringssenter med 50 %. Muritunet har som følge av dette varslet at dette i praksis vil innebære en avvikling av deres

rehabiliteringstilbud. Muritunet er et ideelt rehabiliteringstilbud som i dag har 50 døgnplasser og er den eneste rehabiliteringsinstitusjonen i fylket utenfor spesialisthelsetjenesten. Dersom Muritunet avvikles vil dette kraftig redusere rehabiliteringstilbudet til innbyggerne i Møre og Romsdal, i tillegg til at viktig kompetanse vil gå tapt. Fylkestinget har videre varslet at en avvikling vil innebære at

«et tusentalls pasienter fra nord til sør i Møre og Romsdal mister et nødvendig behandlingstilbud, at nesten hundre mennesker i en nærings svak kommune blir sagt opp og at spesialisert kompetanse blir sentralisert».

Møre og Romsdal er også et fylke som er preget av samferdselsutfordringer som følge av en geografi preget av store fjorder, høye fjell og hvor fylket er oppdelt av mange øyer, som gjør det særlig viktig å sikre innbyggerne døgnrehabilitering, og at døgnstilbudet opprettholdes til minst like mange plasser som i dag.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet bedt om en orientering om saken fra Helse Midt-Norge RHF.

Helse Midt-Norge RHF informerer om at de har lyst ut et nytt anbud for private spesialiserte rehabiliteringst-

jenester der de ber om tilbud til like mange pasienter som tidligere. Det er også lagt opp til at like mange pasienter som tidligere kan få tilbud der overnatting er inkludert.

En endring fra tidligere avtaler er at Helse Midt-Norge RHF ber om dagtilbud med mulighet for overnatting for pasientgrupper som ikke har behov for hjelp av helsepersonell på kveld og om natten. Dette gjelder en stor andel av pasientgruppene som i dag mottar rehabilitering hos private tilbydere. Pasienter med muskel-skjelett-plager, sykkelig overvekt og de som får rehabilitering med arbeid som mål, utgjør over 60% av pasientene som får tilbud hos private. Disse har sjelden behov for tilgang til helsepersonell på kveld og natt. For disse gruppene ønsker Helse Midt-Norge RHF et dagtilbud med mulighet for overnatting, for nettopp å ivareta pasienter med lang reisevei eller der reise til/fra tilbud daglig blir uhensiktsmessig av andre årsaker.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at den nevnte institusjonen, Muritunet, vil kunne levere tilbud på både døgnrehabilitering og dag med overnatting. Og totalt bes det altså om tilbud til like mange pasienter som tidligere. Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at anskaffelsen vil foregå etter reglene for offentlige anskaffelser, og det vil bli tatt hensyn til geografisk spredning i valg av tilbydere.

SPØRSMÅL NR. 2399

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 1. juli 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

På hvilken måte vil regjeringen kompensere berørte aktører for bortfall av inntekter som følge av Miljødirektoratets vedtak om umiddelbar stans i laksefisket i 33 elver fra 23. juni?

BEGRUNNELSE:

På sen ettermiddag fredag 21. juni i år besluttet Miljødirektoratet å stenge laksefisket i deler av landet på svært kort varsel og på ubestemt tid. Beslutningen ble fastsatt uten høring og etter hva jeg har informasjon om også uten dialog med berørte parter.

Jeg stiller ikke spørsmål med den faglige vurderingen til Miljødirektoratet eller hjemmel for å fatte vedtak-

et, men med tidsaspekt, mangel på dialog og mangel på oppfølging av berørte aktører.

For alle praktiske formål ble laksefisket stengt med nærmest umiddelbar virkning, uten forutgående dialog og med mulig store økonomiske konsekvenser for grunneiere, reiselivsnæring og øvrig lokalt næringsliv. Dette vil ramme mange langs hele kysten fra Agder til Trøndelag.

I tillegg har staten gjennom Statskog satt en form for standard der alle som har kjøpt fiskekort i elvene Statskog forvalter vil få refundert kortkjøpet.

Det er ikke tilstrekkelig når Miljødirektoratet i pressemeldingen om stenging 21.6. skriver at:

«I etterkant av erfaringene fra sommerens laksesesong vil vi tilrettelegge for dialog om rutinene for tiltak i laksesesongen med berørte parter».

Miljødirektoratets vedtak medfører åpenbart store inntektsbortfall og stor usikkerhet for berørte aktører. Det framstår videre som svært usikkert om noen av de berørte elvene vil bli åpnet igjen, og det skaper også usikkerhet for andre elve-eiere som foreløpig ikke er berørt. Ved denne type statlige vedtak som i realiteten medfører næringsforbud er det tidligere etablert økonomiske kompensasjonsordninger. Vi har bl.a. ferske eksempler fra Covid19-perioden, forbud om pelsdyroppdrett, eller støtte til ulike kommuner som er berørt av endringer i næringsstruktur som følge av politiske vedtak, bl.a. knyttet til lokalisering av forsvarsaktivitet.

På hvilken måte og i hvilken grad vil statsråden ta initiativ til å etablere kompensasjonsordninger for berørte aktører av Miljødirektoratets vedtak, dersom det viser seg at stenging av laksefiske i de berørte elvene blir langvarig. Og hvilke initiativ vil statsråden ta for å iverksette umiddelbar dialog med berørte aktører, heller enn å vente til etter årets laksesesong er over slik Miljødirektoratet planlegger.

Svar:

Utgangspunktet for fisket etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag er at fisket ikke er tillatt, med mindre slikt fiske er åpnet gjennom forskrift. Naturmangfoldloven setter et tydelig krav om at høsting av anadrome laksefisk bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Antallet villaks som kom tilbake fra havet for å gyte (innsiget) var i 2023 det nest laveste som noen gang er registrert, så vidt slått av det rekordsvake året i 2021. Dette føyer seg inn i en stadig nedadgående trend, og innsiget i 2024 ser foreløpig langt dårligere ut enn alle tidligere sesonger. I flere vassdrag vil innsiget trolig bli så lavt at laksebestandene ikke vil produsere noe høstingsverdig overskudd.

Med bakgrunn i dette besluttet Miljødirektoratet å stenge laksefisket i 33 elver og i sjøen fra svenskegrensen i sør til og med Trøndelag. Fisket ble stanset gjennom forskrift om stans i fisket etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjøområder i 2024. I forkant av beslutningen hadde Miljødirektoratet dialog med flere av de lokale elveeierlagene. Forskriften er vedtatt med hjemmel i lakse- og innlandsfiskekloven § 11 andre ledd og ble vedtatt uten forutgående høring. Det er riktig som representanten skriver at forskrifter i utgangspunktet skal sendes på høring før de blir vedtatt. Forhåndsvarsling kan imidlertid unnlates der det ikke vil være praktisk gjennomførbart. Det fremkommer av lovens forarbeider (Ot.prp.nr.29 (1991-1992)) at § 11 annet ledd gir departementet adgang til å stoppe eller forlenge et fiske med øyeblikkelig virkning. Departementets myndighet er ment som en «katastrofebestemmelse» som kun skal gjelde ut sesongen for ett eller flere vassdrag. Da bestemmelsen bare skal brukes i akutte situasjoner,

presiserer forarbeidene at det som regel vil være aktuelt å fatte vedtak (midlertidig forskrift) uten høring, jf. forvaltningsloven § 37.

Jeg har stor forståelse for at det er frustrerende at slike endringer kommer når fiskesesongen er godt i gang, og at det fører til usikkerhet og økonomiske konsekvenser lokalt. Samtidig må vi anerkjenne at lokale næringsaktører her baserer seg på en naturressurs som svinger fra år til år og som i lengre tid har vært en del av en nedadgående trend. Villaksen er som kjent rødlistet. De faktorene som har størst negativ innvirkning på villaksen er klimaendringer og påvirkning fra akvakultur. I og med at klimaendringene er en viktig årsak for stengingen mener jeg dette også vil sette en svært krevende presedens for fremtidige saker.

Det vil ta lang tid å snu denne negative utviklingen, og vi må ta innover oss at vi kan stå foran flere år med usikre estimater og svingende lakseinnsig. Miljødirektoratet har varslet at rutinene for vurderinger av lakseinnsig og eventuelle tiltak i elv og sjø underveis i sesongen må revideres og tilpasses en ny virkelighet med lav sjøoverlevelse og store, vedvarende menneskeskapte påvirkninger.

Det eksisterer per i dag ingen kompensasjonsordninger for bortfall av inntekter grunnet reguleringer av fisket, og regjeringen planlegger heller ikke å innføre en slik kompensasjonsordning. Miljødirektoratet har ikke praktisert kompensasjon ved tidligere reguleringer eller stans i fisket. Det lokale forvaltningsorganet Tanavassdragets fiskeforvaltning har fått utbetalt midler fordi organets finansiering gjennom salg av fiskekort bortfalt som følge av stans i fisket. Dette er altså en særordning som går til å dekke administrative kostnader for et organ som utøver offentlig myndighet, og ikke kompensasjon for bortfall av næringsgrunnlag i seg selv.

SPØRSMÅL NR. 2400**Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 1. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden påse at tallet for hvor mye et sykefravær koster i Navs fraværskalkulator vil prisjusteres?

BEGRUNNELSE:

Byrådet i Bergen har satt i gang et nærværprosjekt for å redusere sykefraværet i kommunen. I den forbindelse ønsker de å ta i bruk Navs fraværskalkulator for å regne på hvor mye sykefraværet koster. Tallet for hvor mye et sykefravær koster (2 600 kr.) kommer fra i SINTEF-rapport fra 2011 og gir ikke et riktig estimat.

Svar:

Jeg vil innledningsvis påpeke viktigheten av å få redusert sykefravær og frafall i arbeidslivet, og at det i dette arbeidet også er viktig å belyse kostnadene forbundet med sykefravær.

Fraværskalkulatoren er en del av informasjonen på nav.no rettet mot arbeidsgivere under fanen «Vil redusere sykefravær og beholde ansatte i jobb». Her er det også informasjon om hvordan arbeidet kan tilrettelegges for å bidra til at de ansatte skal fungere i jobb, samtalestøtte for arbeidsgiver for oppfølging av sykefravær, informasjon om sykefraværet i virksomheten og informasjon om hvilken hjelp og støtte virksomheten kan få fra for eksempel Nav Arbeidslivssenter og veiledning til føring av statistikk over sykefravær. Virksomhetene kan videre logge seg inn på siden «Forebygge fravær». Her vil virksomheten få informasjon om hvor høyt sykefraværet er i egen virksomheten og som da sammenlignes med nivået i bransjen virksomheten tilhører og i Norge.

Det er som representanten viser til lagt inn en fraværskalkulator på disse sidene, som kan beregne hvor mye sykefravær koster. Informasjon om hva sykefravær koster er viktig for virksomhetene. Her kan virksomheten legge inn det totale antall dagsverk det er i virksomheten. Det er i fraværskalkulatoren også lagt inn et estimat på hva sykefravær koster per dag. Denne er basert på en rapport fra SINTEF, basert på en undersøkelse blant NHOs medlemsbedrifter. Som representanten viser til, er rapporten og estimatet fra 2011 og tallet har ikke blitt oppdatert siden.

Tallet for hvor mye et sykefravær koster (kr 2 600,- per dag) er et gjennomsnittstall for alle virksomheter. Det faktiske tallet vil variere avhengig av virksomhet og hvilken type arbeid som gjennomføres. Derfor kan syke-

fraværskostnadene per dag per ansatt overskrives i fraværskalkulatoren. Virksomhetene kan selv skrive inn et mer nøyaktig tall for å få frem et mer presist estimat over hva sykefravær koster i deres virksomhet. Det vises også til undersøkelsen fra SINTEF, som gir informasjon om hvilke faktorer som det er tatt hensyn til i estimatet de har funnet fram til.

Jeg har bedt Nav om å foreta en oppdatering av kalkulatoren for hvor mye et sykefravær koster, slik at det gjenspeiler dagens kostnadsnivå på en hensiktsmessig måte.

